

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

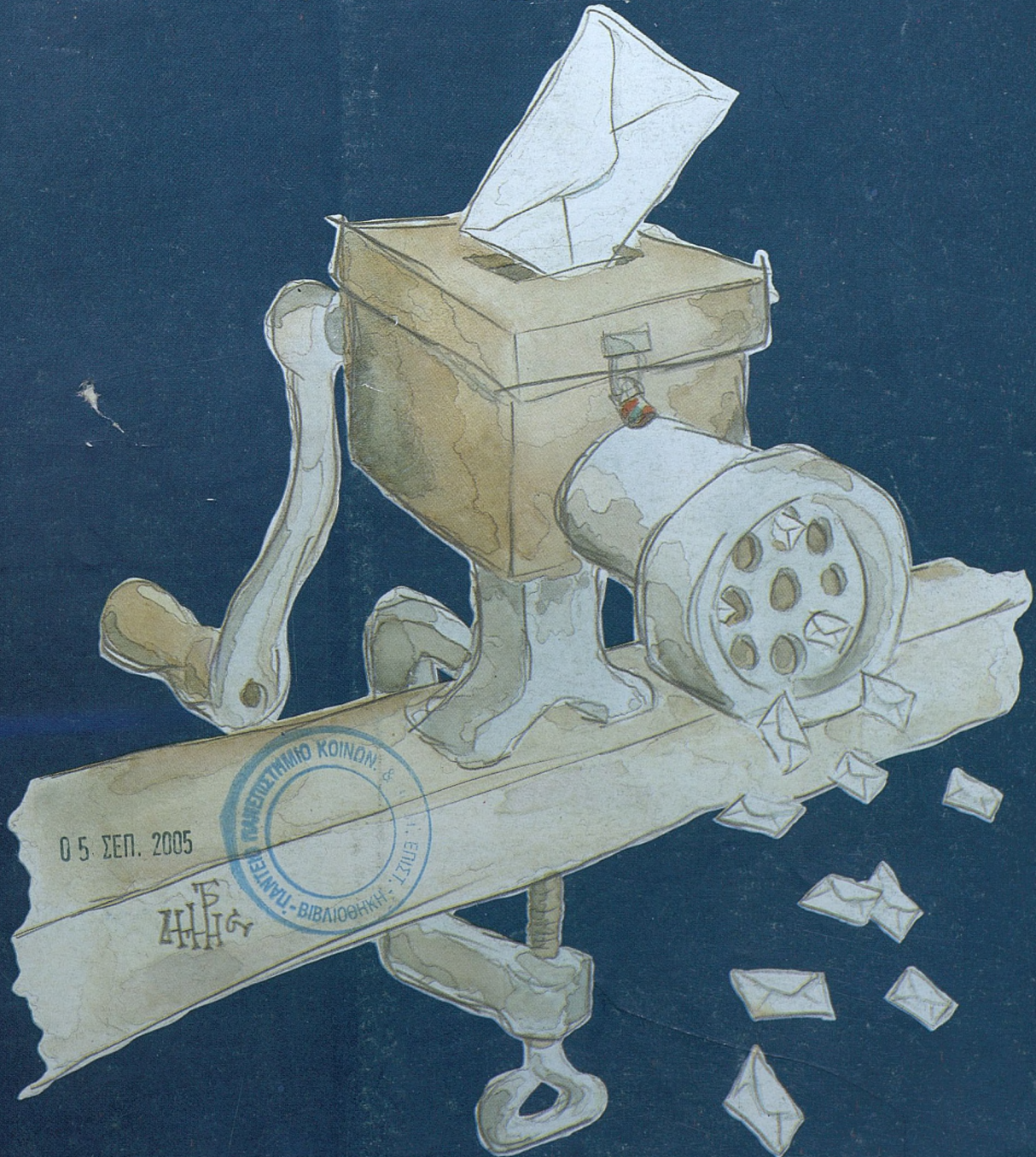

ANTI

Περίοδος Β'
Τεύχος 399
Παρασκευή
7 Απριλίου 1989
Δρχ. 200

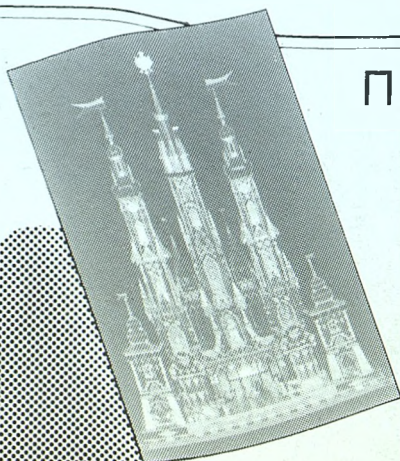
ΑΝΤΙ-ΦΕΣΤΙΒΑΛ '89

Από Πέμπτη 6 Απριλίου έως και Τρίτη 11 Απριλίου
Εργοστασιακός χώρος Πειραιώς 256

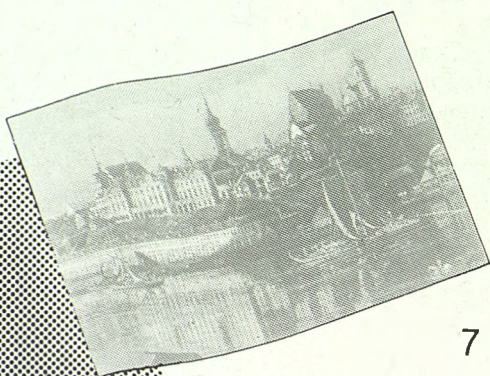

ΚΟΛΠΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΛΠΗ

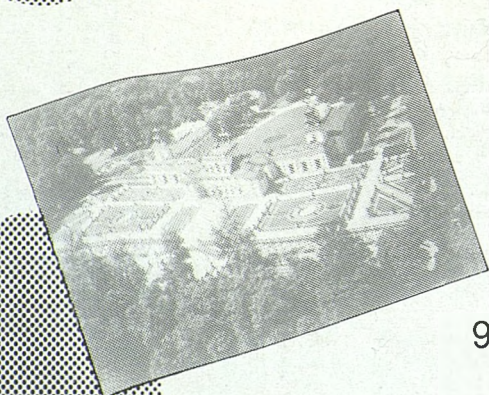
ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

5 ΗΜΕΡΕΣ	ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ	27/4-01/5
5 ΗΜΕΡΕΣ	ΠΡΑΓΑ	28/4-02/5
5 ΗΜΕΡΕΣ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	
	ΚΡΑΚΟΒΙΑ	28/4-02/5

7 ΗΜΕΡΕΣ	ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ	27/4-03/5
	ΒΙΕΝΝΗ	
7 ΗΜΕΡΕΣ	ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ	

9 ΗΜΕΡΕΣ	ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ	29/4-06/5
	ΒΙΕΝΝΗ	
	ΣΑΤΕΛΜΠΟΥΡΓΚ	
	ΜΟΝΑΧΟ	

Πληροφορίες στον ταξιδιωτικό σας πράκτορα
ή GOLDAIR Πανεπιστημίου 15
Τηλ. 32.41.116-9 - 32.55.061-5
Γεν. αντιπρόσωποι για την Ελλάδα
των αεροπορικών εταιριών CSA, LOT, MALEV

ΑΝΤΙ-ΦΕΣΤΙΒΑΛ '89

Η ΑΝΟΙΞΗ φούντωσε για τα καλά κι αδιαφορεί πλήρως για το «συν ένα» του εκλογικού νόμου, για τους ξυλοδαρμούς των υποψηφίων βουλευτών, τις υποσχέσεις του πρωθυπουργού στη Θεσσαλία, για την τύχη του Μένιου Κουτσόγιωργα και των διοικητών των ΔΕΚΟ. Έτσι ή αλλιώς πολλά θα δούμε, θα ακούσουμε και θα υποστούμε ως τις εκλογές και έχουμε καιρό μπροστά μας για να ανησυχήσουμε, να καταγγείλουμε, να διαμαρτυρηθούμε. Για λίγες μέρες θα προσπαθήσουμε να ξεχάσουμε τις κασέτες και τα σημειωματάρια του Κοσκωτά και θα προσπαθήσουμε διονυσιαζόμενοι να αυτοσυγκεντρωθούμε.

ΑΦΟΡΜΗ, τα 400 τεύχη του «ΑΝΤΙ»: μας δίνουν την ευκαιρία, υποκύπτοντας στη γοητεία των στρογγυλών αριθμών, να προσπαθήσουμε να ανακεφαλαιώσουμε τις μέχρι τώρα δυστυχίες μας και τα κατορθώματά

μας. Όχι μόνοι μας, ούτε σε πνιγμένα από καπνούς δωμάτια με ξεχειλισμένα τασάκια κι άδεια φλυτζάνια του καφέ. Τέτοια είναι η καθημερινότητά μας. Η επέτειος θα γιορταστεί με εσάς μαζί με μουσική, οινόπνευμα, θεάματα, χορό —για τους πλέον σοβαρούς θα υπάρχουν και συζητήσεις.

ΑΣ ΜΗΝ ΑΦΗΣΟΥΜΕ να μας καταβάλει το νοσηρό κλίμα των ημερών, ας μην υποκύψουμε στο φόβο για τις λεκτικές και έμπρακτες βιαιότητες που μας περιμένουν ως τις 18 Ιουνίου. Ας υποκύψουμε στον πειρασμό της γιορτής και στις απαιτήσεις της Άνοιξης. Τα 400 τεύχη που κουβαλάμε στις πλάτες μας ζητούν δικαίωση: για την πολιτική θα περιμένουμε ως τις εκλογές, την πολιτιστική πρέπει να την έχουν τώρα.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΑ λοιπόν χωρίς «συν ένα», «πλην ένα», «17%», σας περιμένουμε στο εγκαταλελειμμένο εργοστάσιο της «Αγγλοελληνικής Εριουργίας», Πειραιώς 256. Για να ξεπεράσουμε ως αριστεροί τα όριά μας διασκεδάζοντας και συζητώντας. Υπερβαίνοντας την καθημερινότητά μας θα προσπαθήσουμε να εκφραστούμε και να ανασάνουμε ξεχνώντας το νέφος που θα μας περιβάλλει. Αμέσως μετά, θα έρθει η ώρα για τα πολύ σοβαρά: το 401 τεύχος προβάλλει ήδη απειλητικό στον ορίζοντα και θα πρέπει να περιμένουμε άλλα 99 για να γιορτάσουμε πάλι. Ας μην χάσουμε λοιπόν την ευκαιρία.

• Περίοδος Β'
• Χρόνος 16ος
• Τεύχος 399
Παρασκευή 7 Απριλίου 1989
δρχ. 200

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
Δημοχάρους 60
115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 72.32.713 - 72.32.819

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΝΤΙ-ΦΕΣΤΙΒΑΛ '89	10
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ	
Αντιφεστιβάλ: άλλοτε και τώρα	14
Δ. ΜΙΧΑΗΛ	
Το κόλπο της κάλπης	16
ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΩΡΟΣ	
74 ημέρες μέχρι τις εκλογές	18
ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ	
Και ένα... και δύο... σενάρια... αλλά επί ματαιώ...	20
Μ. ΕΠΙΓΟΝΟΣ	
Οι ιδανικοί αυτόχειρες και τα προσωπικά παιγνίδια	22
Η κρίση και ο κριτικός λόγος	24

ΜΠΟΣΤ

Απίστευτα και όμως αληθινά	26
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	29
ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΠΙΣΤΗΣ	
Κουρδιστάν: αγώνας για ανεξαρτησία	34
ΑΓΗΣ ΚΕΛΠΕΚΗΣ	
Η επιλογή των εικόνων	43
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ	
Ξεθάβοντας και θάβοντας το παρελθόν μας (Β' μέρος)	46

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΑΝΤΗΝΩΡ	
Μια άλλη εποχή ανοίγει τώρα ο συνασπισμός	4
ΗΜΕΡΟΔΗΚΤΗΣ	6
ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ	8
ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ	
Δ. ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	17
ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	38
Αρχιτεκτονική, εικαστικά, θέατρο, κινηματογράφος, μουσική.	
ΒΙΒΛΙΟ	50
ΔΙΑΛΟΓΟΣ	52

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

αντι

Μια άλλη εποχή ανοίγει τώρα ο Συνασπισμός

ΜΕΧΡΙ το μεσημέρι του Σαββάτου, ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών έδινε οδηγίες, στους ταλαίπωρους Αθηναίους, για την αντιμετώπιση του θανατηφόρου νέφους: *‘Όσοι κατοικείτε σε περιοχές με υψηλούς ρύπους, παραμένετε μέσα στο σπίτι, κρατώντας το χώρο κλειστό... Αποφεύγετε τη σωματική κόπωση... Αν έχετε χρώνια αναπνευστικά προβλήματα, να έρθετε σε επικοινωνία με το γιατρό σας, κτλ.*

ΣΤΟ ΒΟΛΟ όμως, το ίδιο βράδυ, μέσα σ' ένα τεράστιο «τραστ φωτοδοσίας» (επί δέκα μέρες, ο τομέας κινητοποιήσεων του ΠΑΣΟΚ έστηνε προβολείς...) ο Α. Παπανδρέου διαβεβαίωνε το λαό ότι οι «ρύποι» —οι παντός είδους «ρύποι», μίζες, πανωτόκια, σκάνδαλα— δεν τον ακουμπούν! *‘Τα ‘πιασαν άλλοι, όχι εγώ*— ήταν το μήνυμά του. Συνεπώς, αν σήμερα βρίσκονται στον Κορυδαλλό κάποιοι δικοί «μας» άνθρωποι (Μαντζουράνης, Βουρνάς, Γαλιάνος, Καμπάνης, Μανταγός, Τόμπρας και... «τι γρήγορα που η σκοτεινή γραμμή μακραίνει!»...), δεν μπορώ να ευθύνομαι εγώ, αλλά ο όφισ, ο Κοσκωτάς, η CIA, τα «σκοτεινά διεθνή κέντρα» και το περιοδικό «Τάιμ». Και επειδή μ' ερωτάτε πώς και έκοψα το «δεξι μου χέρι» —τον Μένιο «μου», τον Μένιο «μας»...— σας πληροφορώ ότι εμείς, ταπεινοί μεγιστάνες του «κινήματος», είμαστε άνθρωποι ασυμβίβαστοι. Ως εκ τούτου, *‘δεν αναλαμβάνω, σε καμιά περίπτωση, την απολογία για πράξεις μεμονωμένων στελεχών, εφόσον υπάρχει ευθύνη τους*. Άλλωστε, για τα πάρε-δώσε με την Union de Banques Suisses, για τη μίζα, δηλαδή, των δυο εκατομμυρίων δολαρίων, ο Μένιος Κουτσόγιωργας δεν ενημέρωσε κανένα, πράγμα που αντίκειται στις καταστατικές μας αρχές, που προβλέπουν «συλλογικότητα» στη

λήψη αποφάσεων! (Την τελευταία αυτή φράση δεν ανέφερε ο Α. Παπανδρέου στο Βόλο, αλλά την είπε, πολλές φορές, στο ενδιαίτημα της Εκάλης, σαν απάντηση στον ισχυρισμό του Μένιου που λέει ότι την τροπολογία περί (δήθεν) «άρσεως του απορρήτου» κύρωσαν, εκτός από τον ίδιο, και οι υπουργοί (τότε) Προεδρίας Κακλαμάνης, Εθνικής Οικονομίας Ρουμελιώτης και Οικονομικών Τσοβόλας).

ΠΟΙΟΣ, όμως, δίδει πίστη πια στο τι λέει —ή τη δεν λέει— ο άλλοτε «χαρασματικός αρχηγός»; Ποιος προσβλέπει στους... «νέους ορίζοντες» που θα «μας» ανοίξει το ΠΑΣΟΚ το 1989 ή το 1992 ή το 2.000 (όπως έλεγε ένα από τα τεράστια πάνω της φιάστας του Βόλου), όταν υπουργοί, γενικοί γραμματείς υπουργικών συμβουλίων, διοικητές δημοσίων οργανισμών, προσωπικοί φίλοι του πρώτου θυπουργού —κοντολογίς ένας ολόκληρος κόσμος που «σάρκωνε» το ΠΑΣΟΚ— βρέθηκαν, βουτηγμένοι ως το λαιμό, στο βούρκο και τη διαφθορά; Και βρίσκεται, άραγε, κανείς που παίρνει, στα σοβαρά, την «προειδοποίηση» Παπανδρέου προς Αμερικανούς, ότι αν δεν προχωρήσει, πάραυτα, η έκδοση Κοσκωτά, τότε θα υποστούν τα επίχειρα των πράξεών τους; Αλλά αν είναι κάτι που απευχεται σύσσωμη η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ (περιλαμβανομένων και των «εντίμων» υπουργών ή μελών του εκτελεστικού γραφείου) είναι η έκδοση Κοσκωτά. Και αν υπάρχει θεός του ελέους και των οικτιρμών, προς αυτόν απευθύνονται οι δεήσεις, για να μην έλθει ο Κοσκωτάς, για να μη μιλήσει άλλο ο Κοσκωτάς, για να μην αποκαλύψει κι άλλους ο Κοσκωτάς...

Υπάρχει «καλό» ΠΑΣΟΚ;

Η «ΦΙΕΣΤΑ» του Βόλου έγινε 24 ώρες μετά την ψήφιση του εκλογικού νόμου και την «κοινοπραξία ΠΑΣΟΚ - ΝΔ» (έτσι αποκληθήκε) κατά την υπερψήφιση του διαβόητου «*συν ένα*». Με εξαίρεση το Συνασπισμό που κατάγγειλε τη «*συναλλαγή*», τόσο η Νέα Δημοκρατία, όσο και το ΠΑΣΟΚ έδιναν την αίσθηση ευτυχών συνεταιρών. Κατά την «Καθημερινή», η διατήρηση του «*συν ένα*» στον εκλογικό νόμο άνοιξε το δρόμο «για άνετη πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας», ενώ για τον υπουργό Εσωτερικών Α. Τσοχατζόπουλο, η διατήρηση του «*συν ένα*» ήταν απαραίτητη για λόγους ψυχολογικούς. «*Αν το καταρούσαμε, είπε, θα δίδαμε την εντύπωση ότι δεν διεκδικούμε την αυτοδυναμία*» —λες και υπάρχει κανείς που πιστεύει, σήμερα, στην αυτοδυναμία αυτή!

ΠΑΡΟΛΑ αυτά, ο Α. Παπανδρέου φρόντισε και πάλι, μιλώντας στο Βόλο, να νοθεύσει την «*παραδοσιακή*» Αριστερά: *Οι ηγέτες της —είπε— θα πρέπει ν' αναγνωρίσουν «τη βασική αντίθεση ανάμεσα στη συντήρηση και την πρόοδο»* (ή,

«ανάμεσα στο φως και το σκοτάδι» —όπως θα έλεγε ο αλήστου μνήμης Μένιος...) «*θα πρέπει να καταλάβουν τι διακυβεύεται και ποιο είναι το αντίπαλό τους*», κτλ. Μάταιος κόπος, αφού όχι μόνον οι ηγέτες, αλλά και τα απλά μέλη της «*παραδοσιακής*» Αριστεράς (διάβαζε του Συνασπισμού) έμαθαν πια ότι άλλο η πρόοδος και άλλο η δημαγωγία, άλλο ο σοσιαλισμός και άλλο τα ψευδεπίγραφα, άλλο η δημοκρατία και άλλο η «*αρχή του ενός ανδρός*»... Τι σχέση έχει ή μπορεί να έχει η «*παραδοσιακή*» Αριστερά με τη λαφυραγώγηση του δημοσίου χρήματος, με το σκάνδαλο Κοσκωτά ή το σκάνδαλο των όπλων, με τον εκμαυλισμό, την απάτη, την αδιάκοπη κατολίσηση της πολιτικής μας ζωής, με τη διάλυση του αισθηματος κοινωνικής ευθύνης; Γι' αυτά όλα δεν, είπε λέξη «ο πρωθυπουργός και πρόεδρος του κινήματος Ανδρέας Παπανδρέου».

ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΕΙ, όμως, η Αριστερά, αν η Νέα Δημοκρατία δεν έχει αυτοδυναμία, η εντολή δοθεί στο ΠΑΣΟΚ και το ΠΑΣΟΚ καλέσει την Αριστερά να βοηθήσει στο σχηματισμό «*συμμαχικής* (κεντροαριστεράς, ας πούμε) *κυβέρνησης*»; Η Αριστερά έχει ήδη δώσει μερικές πρώτες απαντήσεις: Με «*αυτό το ΠΑΣΟΚ*» το ΠΑΣΟΚ των σκανδάλων και της διαφθοράς— η Αριστερά δεν μπορεί να έχει καμιά συνάφεια. Άλλο τόσο, με «*αυτόν τον πρωθυπουργό, τον Ανδρέα Παπανδρέου*», που μετέτρεψε την κρίση του ΠΑΣΟΚ σε κρίση των δημοκρατικών θεσμών και φέρει την πρωταρχική ευθύνη για τη σημερινή αποσύνθεση, η Αριστερά δεν μπορεί να βρει κοινή γλώσσα.

ΜΗΠΩΣ, όμως, υπάρχει και «*καλό ΠΑΣΟΚ*» το οποίο η Αριστερά δεν γνωρίζει; Ποιοι, όμως, στην προκειμένη περιπτωση είναι οι «*καλοί*»; Αυτοί που —αν και «*καλοί*»— εξακολουθούν να συνωθούνται μεταξύ «*Αυριανής*» και ραδιοσταθμού της «*Αυριανής*»; Αυτοί που χωρίς ντροπή —αν και υπουργοί— αποκαλούν τον Θεοφάνη Τόμπρα «*αγωνιστή της δημοκρατίας*»; Αυτοί που —αν και «*έντιμοι*», χωρίς ανάμιξη, δηλαδή, στο σκάνδαλο Κοσκωτά— δεν τόλμησαν, σε όλο αυτό το διάστημα, να πουν: «*Πρέπει να παραιτηθούμε*», «*Πρέπει, μέγαλε αρχηγέ, να παραιτηθείς*», «*Πρέπει να σεβασθούμε τους κανόνες του παιχνιδιού*»;

ΑΛΛΑ ΑΝ υπάρχουν «*καλοί*» μέσα στο ΠΑΣΟΚ —ή έστω, «*ολιγότερο καλοί*»— γιατί πρέπει, κατ' ανάγκη να συμμαχήσουν με την Αριστερά, αυτή την Αριστερά που οι ίδιοι κατηγορούν ότι συγκροτεί «*συμμορίες*» και «*ανίερους συμμαχίες*» (με τη Δεξιά), ότι δεν κατέχει από... σύγχρονο μαρξισμό, ότι είναι ανιστόρητη και «*κομπλεξική*»; Επί οκτώ χρόνια, οι «*καλοί*» του ΠΑΣΟΚ ήσαν οι καλύτεροι κεκράχτες του αρχηγού, μκτήριζαν, μαζί του, την ιδέα των συμμαχικών κυβερνήσεων (για να μην... «*ιταλοποιηθεί*» ο ελληνικός

δημόσιος βίος) και, φυσικά απέκρουαν κάθε σύμπραξη με την Αριστερά, για να μη «νοθευθεί το πρόγραμμα της αλλαγής και του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού»... Αλλά αφού έχουν τόση έπαρση, αφού, τώρα, δέχονται την ιδέα των συμμαχικών κυβερνήσεων, το φυσικότερο είναι —σε περίπτωση μη αυτοδυναμίας της Νέας Δημοκρατίας— να συμπήξουν μαζί της κάποιο κεντροδεξιό κυβερνητικό σχήμα. Στο τέλος τέλος, κεντρικοί είναι οι άνθρωποι (αφού έλκουν τις καταβολές τους από τον Γεώργιο Παπανδρέου— το είπε ο αρχηγός τους...) και τους δίδεται η ευκαιρία να «νοθεύσουν» το πρόγραμμα της Δεξιάς! Άλλωστε, σε πλείστους όσους τομείς, οι πολιτικές των δυο κομμάτων συγκλίνουν και είναι κοινό μυστικό ότι σοβαροί παράγοντες του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση.

Σύγχρονες απαντήσεις σε σύγχρονα προβλήματα

ΟΛΑ ΤΑ παραπάνω αυτά, όμως, δεν έχουν καμιά σχέση με την ανερχόμενη δύναμη του Συνασπισμού της Αριστεράς που, από την Τετάρτη, έδωσε και το πρόγραμμά του, «για ένα σύγχρονο αναγεν-

νητικό ρόλο της Αριστεράς στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, προς την καμπή του 1992».

ΤΩΡΑ, ακόμα και οι αντίπαλοί του, δέχονται ότι ο Συνασπισμός —ανοιχτός σε όλες τις δυνάμεις που θέλουν να συμβάλουν στην αναγεννητική του προσπάθεια— μπορεί να αναδειχθεί σε αποφασιστική πολιτική δύναμη, για ν' ανατρέψει τα σχέδια της συγκάλυψης και να προχωρήσει στη «ριζική πολιτική εκκαθάριση και τη θεσμική κατοχύρωση της δημοκρατικής διαφάνειας και του κοινωνικού ελέγχου». Από την άλλη, η ίδια η παρουσία του Συνασπισμού, έρχεται να υπογραμμίσει ότι η εποχή του μεσσιανισμού και του αρχηγισμού παρήλθε και ότι αδήριτη ανάγκη, για τον τόπο αυτό σήμερα, είναι ο εκδημοκρατισμός των θεσμών. Όσο για την Αριστερά, ταυτίζεται πλέον με την ανάπτυξη της δημοκρατίας, την κοινωνική ανανέωση και τη σοσιαλιστική προοπτική.

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, και για το Συνασπισμό (πρωτίστως για το Συνασπισμό), είναι αδιαίρετη. Πέρα από χαρακτηρισμούς («αστική», «προλεταριακή», κτλ.), πέρα από ξεπερασμένα σύνδρομα (αντιδεξιά, παλαιοδοξικά αριστερά), ο Συνα-

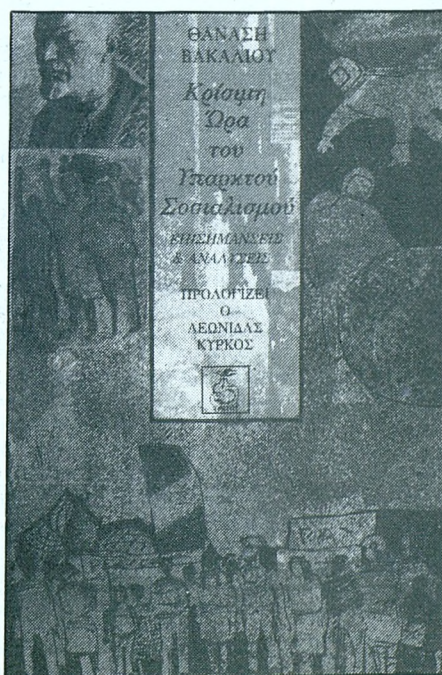
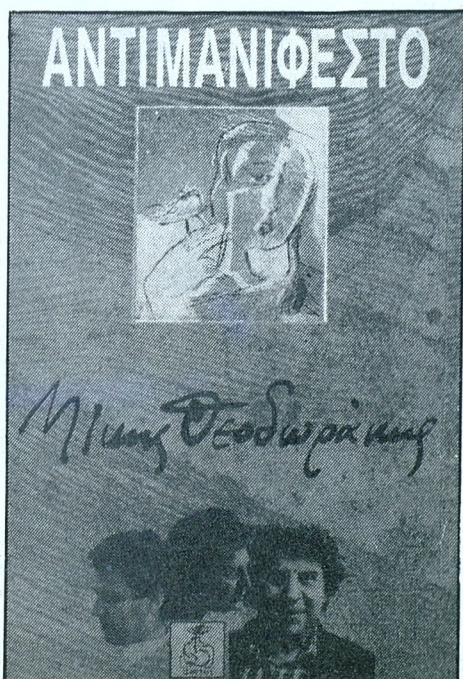
σπισμός επιχειρεί να δώσει σύγχρονες απαντήσεις σε σύγχρονα προβλήματα. Δεν αναηρκετάζει συνθήματα, που πολλές φορές ισοδυναμούν με πολιτική αφασία. Και, βέβαια, δεν παραιτείται από ένα πεδίο διεκδίκησης ευθυνών, στη διακυβέρνηση της χώρας.

ΑΥΤΗ ΤΗ στιγμή μυριάδες πολίτες (ιδιαίτερα Αριστεροί), που είχαν παγιδευθεί, και το 1981 και το 1985, από τη δημαγωγία του ΠΑΣΟΚ, απαγκιστρώνονται από το κόμμα αυτό, για να προσχωρήσουν στις δυνάμεις της Αριστεράς και της προόδου, βέβαιοι ότι η ψήφος τους, αυτή τη φορά, θα πιάσει τόπο!

Η ΔΥΝΑΜΗ της Αριστεράς ανησυχεί ιδιαίτερα το ΠΑΣΟΚ, αφού ένα μεγάλο μέρος της εκλογικής του δύναμης το αντλούσε, μέχρι τώρα από την ίδια την Αριστερά. Το ίδιο το ΠΑΣΟΚ υπολογίζει τη δύναμη του Συνασπισμού (πριν από τη δημοσίευση του προγράμματός του), σε 16,5%, ενώ οι Αμερικανοί στο 20%. Τελικά, όλα θα κριθούν από το ρεύμα που, ως νέα, συνασπισμένη δύναμη, θα μπορέσει να δημιουργήσει μέσα στο εκλογικό σώμα. Οι οιωνοί, πάντως, είναι πολύ καλοί.

ANTHΝΩΡ

Εκδόσεις «ΓΝΩΣΕΙΣ»

Χαρ. Τρικούπη 22 106 79 Αθήνα, Τηλ.: 36.27.153 - 36.19.138

ΠΟΛΙΤΙΚΟ 15ήμερο

Μια άλλη εποχή ανοίγει τώρα ο Συνασπισμός

ΜΕΧΡΙ το μεσημέρι του Σαββάτου, ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών έδινε οδηγίες, στους ταλαιπωρούς Αθηναίους, για την αντιμετώπιση του θανατηφόρου νέφους: *«Όσοι κατοικείτε σε περιοχές με υψηλούς ρύπους, παραμένετε μέσα στο σπίτι, κρατώντας το χώρο κλειστό... Αποφεύγετε τη σωματική κόπωση... Αν έχετε χρόνια αναπνευστικά προβλήματα, να έσθε σε επικοινωνία με το γιατρό σας, κτλ.*

ΣΤΟ ΒΟΛΟ όμως, το ίδιο βράδυ, μέσα σ' ένα τεράστιο «τραστ φωτοδοσίας» (επί δέκα μέρες, ο τομέας κινητοποιήσεων του ΠΑΣΟΚ έστηνε προβολείς...) ο Α. Παπανδρέου διαβεβαίωνε το λαό ότι οι «**ρύποι**» —οι παντός είδους «ρύποι», μίζες, παντώκια, σκάνδαλα— δεν τον ακουμπούν! *«Τα 'πιασαν άλλοι, όχι εγώ»* —ήταν το μήνυμά του. Συνεπώς, αν σήμερα βρίσκονται στον Κορυδαλλό κάποιιο δικόι «**μας**» άνθρωποι (Μαντζουράνης, Βουρνάς, Γαλιάνος, Καμπάνης, Μανταγός, Τόμπρας και... «*τι γρήγορα που η σκοτεινή γραμμή μακραίνει*»...), δεν μπορώ να ευθύνομαι εγώ, αλλά ο όφης, ο Κοσκωτάς, η CIA, τα «*σκοτεινά διεθνή κέντρα*» και το περιοδικό «*Τάιμ*». Και επειδή μ' ερωτάτε πώς και έκοψα το «*δέξι μου χέρι*» —τον Μένιο «*μου*», τον Μένιο «*μας*»... — σας πληροφορώ ότι εμείς, ταπεινοί μεγιστάνες του «*κινήματος*», είμαστε άνθρωποι ασυμβίβαστοι. Ως εκ τούτου, «*δεν αναλαμβάνω, σε καμιά περίπτωση, την απολογία για πράξεις μεμονωμένων στελεχών, εφόσον υπάρχει ευθύνη τους*». Άλλωστε, για τα πάρε-δώσε με την Union de Banques Suisses, για τη μίζα, δηλαδή, των δυο εκατομμυρίων δολαρίων, ο Μένιος Κουτσόγιωργας δεν ενημέρωσε κανένα, πράγμα που αντίκειται στις καταστατικές μας αρχές, που προβλέπουν «*συλλογικότητα*» στη

λήψη αποφάσεων! (Την τελευταία αυτή φράση δεν ανέφερε ο Α. Παπανδρέου στο Βόλο, αλλά την είπε, πολλές φορές, στο ενδιάστημα της Εκάλης, σαν απάντηση στον ισχυρισμό του Μένιου που λέει ότι την τροπολογία περί (δήθεν) «*άρσεως του απορρήτου*» κύρωσαν, εκτός από τον ίδιο, και οι υπουργοί (τότε) Προεδρίας Κακλαμάνης, Εθνικής Οικονομίας Ρουμελιώτης και Οικονομικών Τσοβόλας).

ΠΟΙΟΣ, όμως, δίδει πίστη πια στο τι λέει —ή τη δεν λέει— ο άλλοτε «*χαρισματικός αρχηγός*»; Ποιος προσβλέπει στους... «*νέους ορίζοντες*» που θα «*μας*» ανοίξει το ΠΑΣΟΚ το 1989 ή το 1992 ή το 2.000 (όπως έλεγε ένα από τα τεράστια πάνω της φιάστας του Βόλου), όταν υπουργοί, γενικοί γραμματείς υπουργικών συμβουλίων, διοικητές δημοσίων οργανισμών, προσωπικοί φίλοι του πρωθυπουργού —κοντολογίς ένας ολόκληρος κόσμος που «*σάρκωνε*» το ΠΑΣΟΚ— βρέθηκαν, βουτηγμένοι ως το λαιμό, στο βούρκο και τη διαφθορά; Και βρίσκεται, άραγε, κανείς που παίρνει, στα σοβαρά, την «*προειδοποίηση*» Παπανδρέου προς Αμερικανούς, ότι αν δεν προχωρήσει, πάραυτα, η έκδοση Κοσκωτά, τότε θα υποστούν τα επίχειρα των πράξεών τους; Αλλά αν είναι κάτι που απεύχεται σύσσωμη η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ (περιλαμβανομένων και των «*εντίμων*» υπουργών ή μελών του εκτελεστικού γραφείου) είναι η έκδοση Κοσκωτά. Και αν υπάρχει θεός του ελέους και των οικτιρμών, προς αυτόν απευθύνονται οι δεήσεις, για να μην έλθει ο Κοσκωτάς, για να μη μιλήσει άλλο ο Κοσκωτάς, για να μην αποκαλύψει κι άλλους ο Κοσκωτάς...

Υπάρχει «καλό» ΠΑΣΟΚ;

Η «**ΦΙΕΣΤΑ**» του Βόλου έγινε 24 ώρες μετά την ψήφιση του εκλογικού νόμου και την «*κοινοπραξία ΠΑΣΟΚ-ΝΔ*» (έτσι αποκληθήκε) κατά την υπερψήφιση του διαβόητου «*συν ένα*». Με εξαίρεση το Συνασπισμό που κατάγγειλε τη «*συναλλαγή*», τόσο η Νέα Δημοκρατία, όσο και το ΠΑΣΟΚ έδιναν την αίσθηση ευτυχών συνεταιρών. Κατά την «*Καθημερινή*», η διατήρηση του «*συν ένα*» στον εκλογικό νόμο άνοιξε το δρόμο «*για άνετη πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας*», ενώ για τον υπουργό Εσωτερικών Α. Τσοχατζόπουλο, η διατήρηση του «*συν ένα*» ήταν απαραίτητη για λόγους ψυχολογικούς. «*Αν το καταργούσαμε, είπε, θα δίδαμε την εντύπωση ότι δεν διεκδικούμε την αυτοδυναμία*» —λες και υπάρχει κανείς που πιστεύει, σήμερα, στην αυτοδυναμία αυτή!

ΠΑΡΟΛΑ αυτά, ο Α. Παπανδρέου φρόντισε και πάλι, μιλώντας στο Βόλο, να νοθεύσει την «*παραδοσιακή*» Αριστερά: *«Οι ηγέτες της —είπε— θα πρέπει ν' αναγνωρίσουν «τη βασική αντίθεση ανάμεσα στη συντήρηση και την πρόοδο»* (ή,

«ανάμεσα στο φως και το σκοτάδι» —όπως θα έλεγε ο αλήστου μνήμης Μένιος...) «*θα πρέπει να καταλάβουν τι διακυβεύεται και ποιοι είναι οι αντίπαλοί τους*», κτλ. Μάταιος κόπος, αφού όχι μόνον οι ηγέτες, αλλά και τα απλά μέλη της «*παραδοσιακής*» Αριστεράς (διάβαζε του Συνασπισμού) έμαθαν πια ότι άλλο η πρόοδος και άλλο η δημαγωγία, άλλο ο σοσιαλισμός και άλλο τα ψευδεπίγραφα, άλλο η δημοκρατία και άλλο η «*αρχή του ενός ανδρός*»... Τι σχέση έχει ή μπορεί να έχει η «*παραδοσιακή*» Αριστερά με τη λαφυραγώγηση του δημοσίου χρήματος, με το σκάνδαλο Κοσκωτά ή το σκάνδαλο των όπλων, με τον εκμαυλισμό, την απάτη, την αδιάκοπη κατολίωση της πολιτικής μας ζωής, με τη διάλυση του αισθήματος κοινωνικής ευθύνης; Γι' αυτά όλα δεν, είπε λέξη «*ο πρωθυπουργός και πρόεδρος του κινήματος Ανδρέας Παπανδρέου*».

ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΕΙ, όμως, η Αριστερά, αν η Νέα Δημοκρατία δεν έχει αυτοδυναμία, η εντολή δοθεί στο ΠΑΣΟΚ και το ΠΑΣΟΚ καλέσει την Αριστερά να βοηθήσει στο σχηματισμό «*συμμαχικής* (κεντροαριστεράς, ας πούμε) *κυβέρνησης*»; Η Αριστερά έχει ήδη δώσει μερικές πρώτες απαντήσεις: Με «*αυτό το ΠΑΣΟΚ*» το ΠΑΣΟΚ των σκανδάλων και της διαφθοράς— η Αριστερά δεν μπορεί να έχει καμιά συνάφεια. Άλλο τόσο, με «*αυτόν τον πρωθυπουργό, τον Ανδρέα Παπανδρέου*», που μετέτρεψε την κρίση του ΠΑΣΟΚ σε κρίση των δημοκρατικών θεσμών και φέρε την πρωταρχική ευθύνη για τη σημερινή αποσύνθεση, η Αριστερά δεν μπορεί να βρει κοινή γλώσσα.

ΜΗΠΩΣ, όμως, υπάρχει και «*καλό ΠΑΣΟΚ*» το οποίο η Αριστερά δεν γνωρίζει; Ποιοι, όμως, στην προκειμένη περίπτωση είναι οι «*καλοί*»; Αυτοί που —αν και «*καλοί*»— εξακολουθούν να συνωθούνται μεταξύ «*Αυριανής*» και ραδιοσταθμού της «*Αυριανής*»; Αυτοί που χωρίς ντροπή —αν και υπουργοί— αποκαλούν τον Θεοφάνη Τόμπρα «*αφάνιστη της δημοκρατίας*»; Αυτοί που —αν και «*έντιμοι*», χωρίς ανάμιξη, δηλαδή, στο σκάνδαλο Κοσκωτά— δεν τόλμησαν, σε όλο αυτό το διάστημα, να πουν: «*Πρέπει να παραιτηθούμε*», «*Πρέπει, μεγάλη αρχηγέ, να παραιτηθείς*», «*Πρέπει να σεβασθούμε τους κανόνες του παιχνιδιού*»;

ΑΛΛΑ ΑΝ υπάρχουν «*καλοί*» μέσα στο ΠΑΣΟΚ —ή έστω, «*ολιγότερο κακοί*»— γιατί πρέπει, κατ' ανάγκη να συμμαχήσουν με την Αριστερά, αυτή την Αριστερά που οι ίδιοι κατηγορούν ότι συγκροτεί «*συμμορίες*» και «*ανίερους συμμαχίες*» (με τη Δεξιά), ότι δεν κατέχει από... σύγχρονο μαρξισμό, ότι είναι ανιστόρητη και «*κομπλεξική*»; Επί οκτώ χρόνια, οι «*καλοί*» του ΠΑΣΟΚ ήσαν οι καλύτεροι κεκράχτες του αρχηγού, μικτήριζαν, μαζί του, την ιδέα των συμμαχικών κυβερνήσεων (για να μην... «*ιταλοποιηθεί*» ο ελληνικός

δημόσιος βίος) και, φυσικά απέκρουαν κάθε σύμπραξη με την Αριστερά, για να μη «νοθευθεί το πρόγραμμα της αλλαγής και του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού»... Αλλά αφού έχουν τόση έπαρση, αφού, τώρα, δέχονται την ιδέα των συμμαχικών κυβερνήσεων, το φυσικότερο είναι —σε περίπτωση μη αυτοδυναμίας της Νέας Δημοκρατίας— να συμπήξουν μαζί της κάποιο κεντροδεξιό κυβερνητικό σχήμα. Στο τέλος τέλος, κεντρικοί είναι οι άνθρωποι (αφού έλκουν τις καταβολές τους από τον Γεώργιο Παπανδρέου— το είπε ο αρχηγός τους...) και τους δίδεται η ευκαιρία να «νοθεύσουν» το πρόγραμμα της Δεξιάς! Άλλωστε, σε πλείστους όσους τομείς, οι πολιτικές των δυο κομμάτων συγκλίνουν και είναι κοινό μυστικό ότι σοβαροί παράγοντες του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση.

Σύγχρονες απαντήσεις σε σύγχρονα προβλήματα

ΟΛΑ ΤΑ παραπάνω αυτά, όμως, δεν έχουν καμιά σχέση με την ανερχόμενη δύναμη του Συνασπισμού της Αριστεράς που, από την Τετάρτη, έδωσε και το πρόγραμμά του, «για ένα σύγχρονο αναγεν-

νητικό ρόλο της Αριστεράς στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, προς την καμπή του 1992».

ΤΩΡΑ, ακόμα και οι αντίπαλοί του, δέχονται ότι ο Συνασπισμός —ανοιχτός σε όλες τις δυνάμεις που θέλουν να συμβάλουν στην αναγεννητική του προσπάθεια— μπορεί να αναδειχθεί σε αποφασιστική πολιτική δύναμη, για ν' ανατρέψει τα σχέδια της συγκάλυψης και να προχωρήσει στη «ριζική πολιτική εκκαθάριση και τη θεσμική κατοχύρωση της δημοκρατικής διαφάνειας και του κοινωνικού ελέγχου». Από την άλλη, η ίδια η παρουσία του Συνασπισμού, έρχεται να υπογραμμίσει ότι η εποχή του μεσσιανισμού και του αρχηγισμού παρήλθε και ότι αδήριτη ανάγκη, για τον τόπο αυτό σήμερα, είναι ο εκδημοκρατισμός των θεσμών. Όσο για την Αριστερά, ταυτίζεται πλέον με την ανάπτυξη της δημοκρατίας, την κοινωνική ανανέωση και τη σοσιαλιστική προοπτική.

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, και για το Συνασπισμό (πρωτίστως για το Συνασπισμό), είναι αδιαίρετη. Πέρα από χαρακτηρισμούς («αστική», «προλεταριακή», κτλ.), πέρα από ξεπερασμένα σύνδρομα (αντιδεξιά, παλαιομοδίτικα αριστερά), ο Συνα-

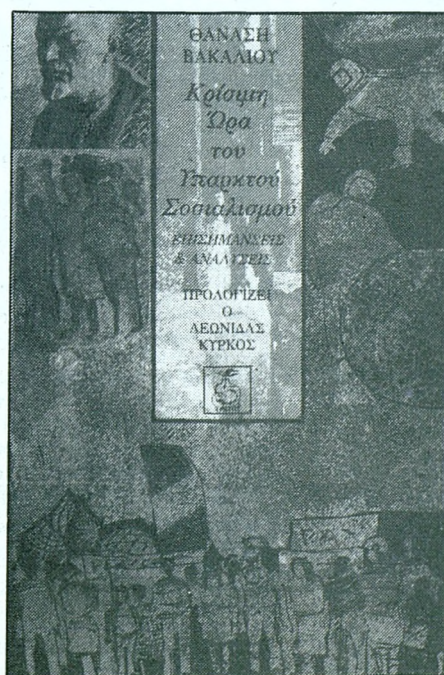
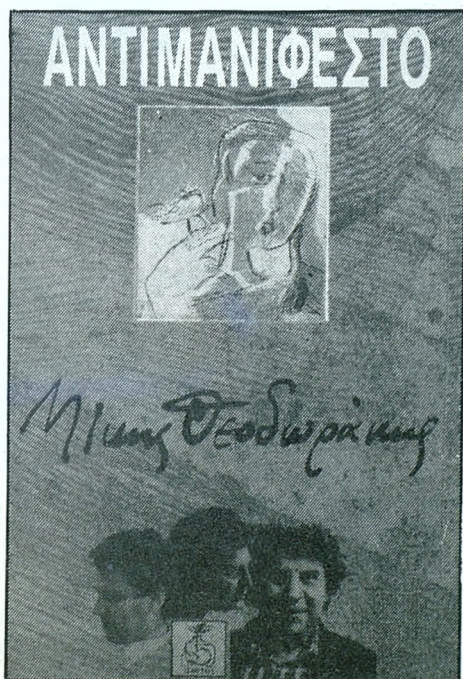
σπισμός επιχειρεί να δώσει σύγχρονες απαντήσεις σε σύγχρονα προβλήματα. Δεν αναμνησκάζει συνθήματα, που πολλές φορές ισοδυναμούν με πολιτική αφασία. Και, βέβαια, δεν παραιτείται από ένα πεδίο διεκδίκησης ευθυνών, στη διακυβέρνηση της χώρας.

ΑΥΤΗ ΤΗ στιγμή μυριάδες πολίτες (ιδιαίτερα Αριστεροί), που είχαν παγιδευθεί, και το 1981 και το 1985, από τη δημαγωγία του ΠΑΣΟΚ, απαγκιστρώνονται από το κόμμα αυτό, για να προσχωρήσουν στις δυνάμεις της Αριστεράς και της προόδου, βέβαιοι ότι η ψήφος τους, αυτή τη φορά, θα πιάσει τόπο!

Η ΔΥΝΑΜΗ της Αριστεράς ανησυχεί ιδιαίτερα το ΠΑΣΟΚ, αφού ένα μεγάλο μέρος της εκλογικής του δύναμης το αντλούσε, μέχρι τώρα από την ίδια την Αριστερά. Το ίδιο το ΠΑΣΟΚ υπολογίζει τη δύναμη του Συνασπισμού (πριν από τη δημοσίευση του προγράμματός του), σε 16,5%, ενώ οι Αμερικανοί στο 20%. Τελικά, όλα θα κριθούν από το ρεύμα που, ως νέα, συνασπισμένη δύναμη, θα μπορέσει να δημιουργήσει μέσα στο εκλογικό σώμα. Οι οιωνοί, πάντως, είναι πολύ καλοί.

ΑΝΤΗΝΩΡ

Εκδόσεις «ΓΝΩΣΕΙΣ»

Χαρ. Τρικούπη 22 106 79 Αθήνα, Τηλ.: 36.27.153 - 36.19.138

ημερο δηκτής

ΤΕΤΑΡΤΗ 22.3 · ΚΥΡΙΑΚΗ 2.4

ΤΕΤΑΡΤΗ, 22.3.89

Στη φυλακή άγεται ο *Ι. Μανταγός*, αρχηγός των προβληματικών επιχειρήσεων, βαθύτατα προβληματισμένος για το μέλλον του. Οι *Μαντζουράνης*, *Βουρνάς*, *Λιντοβόης*, *Καμπάνης*, κτλ., κτλ., οργάνων ενθουσιώδη υποδοχή και παραθέτουν δεξίωση προς τιμήν του.

Εν συνεχεία, επί επτά ώρες ο *Γ. Μαντζουράνης* ή *Αλέξανδρος* έριχνε λάδι στο τηγάκι της Κάθου, ενώπιον του ανακριτή κ. *Σκαρλάτου*. Ο «μπάρμπας» ή «Ρώσος» ή «κυρ-Μέντιος» τσιγαρίστηκε για καλά.

Αυτοκτόνησε δεκαπεντάχρονος γιατί τρακάρισε το αυτοκίνητο του πατέρα του. Ο εβδομηκονταετής που εκτροχίασε ολόκληρο ξένο τρένο ζει και κυβερνάει.

Μεγάλη διαμάχη για το **Συνένα** στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Τέσσερις βουλευτές του ΠΑΣΟΚ ζητούν την απόλυσή του από τον υπό συζήτηση εκλογικό νόμο. Η συναίνεση κατά του **Συνένα** διευρύνεται.

ΠΕΜΠΤΗ, 23.3.89

Στη φυλακή κι ο **Τόμπρας**. Ο **Σαλιαρέλης** ελεύθερος με εγγύηση 100 εκατομμυρίων. Ο **Μεταξάς** απολογείται σε τριμελή πανεπιστημιακή επιτροπή. Καλύτερος όλων ο **Νάσιουτζικ** όστις, ως άλλος **Κορής**, στέλνει γράμματα από το **Παρίσι**.

«**Ρήξεις με το κατεστημένο**» πρέπει να κάνει η **Αριστερά**, δήλωσε ο **Χ. Φλωράκης**. Πρωτίστως με το ηγετικό της κατεστημένο.

Προεκλογικό «**πουρμπουάρ**» θα πάρουν τον Απρίλιο οι **δημόσιοι υπάλληλοι**, αποφάσισε ο γαλαντόμος κ. **Τσοβόλας**. Ο **πνιγμένος** από το **τσουλούφι** του πιάνεται.

Αυτοδιαλύεται η επιτροπή για την **καθίερωση της Απλής Αναλογικής** ως ευδοκίμως περατώσασα τη θητεία της και δημιουργείται νέος μαζικός φορέας με τίτλο **Λαϊκή Αγωνιστική Πρωτοβουλία για την Κατάργηση του Συνένα**.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 24.3.89

338 καθηγητές πανεπιστημίων διαμαρτύρονται για την **εξαθλίωση της Ανώτατης Παιδείας** και συνιστούν για τις εκλογές ΝΔ για να γίνει **ακόμη αθλιότερη**.

Καίτοι **ημιαργία** σήμερα, τα **δικαστήρια** δουλεύουν ρολόι: ο **Αχ. Κυριακίδης** δεύτερος Γενικός Διευθυντής της **Τράπεζας Κρήτης** αποστέλλεται μετά τιμών και επαίνων εις το **Σωφρονιστικόν Κατάστημα Κορυδαλλού**.

ΚΚΕ και **ΕΑΡ** σε διαγγέλματά τους επί τη αυριανή εθνική επετεία καταγγέλλουν ότι οι **θυσίες των αγωνιστών του Εικοσιένα** θα παραμένουν **αδικαιώτες** όσο δεν καταργείται το **Συνένα**.

Στο τηλέφωνο ήταν η **Μάρα**: «**Γιατί απολύσατε τον Νέο Ημεροδηκτή**;» ρώτησε απειλητικά. Της εξήγησα ότι ήταν **αποτυχημένος**, τα είχε κάνει **σαλάτα** με την υπόθεση του **Ρώσου**. «**Ρώσικη σαλάτα είσαι και φαίνεσαι**», μου είπε. Επέμεινα ότι τέλος πάντων δεν **χωρούσαμε** και οι δυο σε τόσο λίγο χώρο. «**Και γιατί να φύγει αυτός**;», ρώτησε. «**Μα γιατί εγώ είναι καλύτερος**», αναφώνησα. «**Το ποιος είναι καλύτερος, θα**

κρθεί αλλιώς. Θα το παίξετε σε ρώσικη ρουλέτα» είπε με κρύα φωνή και έκλεισε το τηλέφωνο. **Μα, τρελάθηκε** εντελώς;

ΣΑΒΒΑΤΟ, 25.3.89

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ
Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί ακροατές, φίλτατοι τηλεθεατές, σύντροφοι ακαδημαϊκοί: είμαι **βαθύτατα συγκινημένος** που μου 'λαχε η τιμή να **εκφωνήσω τον Πανηγυρικό** τούτης της **Μεγάλης Ημέρας**. Είμαι **υπερήφανος** που η φωνή μου θα **ενωθεί με τη βροντή** των **εωθινών εορταστικών κανονιοβολισμών**, με το **ποδοκρότημα** των **παρελαυνόντων στρατευμάτων**, με τις **μυρωδιές** των **δοξολογιών**, με τη **μουσική** των **εμβατηρίων**, με τα **χειροκροτήματα** του λαού. **Απ' άκρον εις άκρον η Ελλάς** **εορτάζει** —και δεν μπορούσε βέβαια να **απουσιάζει** η **Ακαδημία**, η **κορωνίς** των **πνευματικών μας ιδρυμάτων**. **Γνωρίζω** πως οι **δυνάμεις** μου **δεν επαρκούν**. **Απαιτείται** να **συνδυαστούν** η **διανοητική διαύγεια** του **Κοραή**, η **φλογερή έμπνευση** του **Ρήγα**, το **πάθος** του **Παλαμά**, ο **λυρισμός** του **Ελύτη** και η **δεξιότεχνία** του **Ροίδη** για να **εκφωνηθεί** λόγος **ανάλογος** των **περιστάσεων**. **Θα** το **αποτολήσω** όμως, **διότι** το

καθήκον μου **το επιβάλλει**. **Συμπληρώνονται** λοιπόν **σήμερα ακριβώς δυο χρόνια** από την **ημέρα** που **δικαιώθηκαν** οι **προσπάθειες** των **Παπάδων** στο **Κρυφό Σχολείο**, οι **αγώνες** των **Αμαρτωλών** και των **κλεφτών** στα **βουνά**, των **καπεταναίων** στα **πελάγη**, των **ηρώων** του έπους της **Αλβανίας**. **Ακριβώς πριν δυο χρόνια** τέτοια **ημέρα** **νέος Άγγελος** **ενεφανίσθη** για να **φέρει** **μέγα μήνυμα** στον **Ελληνισμό**. **Αιώνες** **προσμονής** του **έθνους** **δικαιώθηκαν** όταν **τέτοια** **ημέρα** **ακριβώς** **πρόπερι** **εμφανίσθηκε** για **πρώτη φορά** ο **Ημεροδηκτής**... ('**Άμα** το **ακούσατι** του **ονόματος**, **θεελλώδη** **χειροκροτήματα** **διακόπτουν** τον **ομιλητή**).

ΚΥΡΙΑΚΗ, 26.3.89

Κατάκοπος από τις **χθεσινές παρελάσεις**, **δοξολογίες**, **δεξιώσεις** και **τελετές** **προσ** **εορτασμών** των **γενεθλίων** **μου** **οικουρώ**. **Εξ** **αιτίας** **τους** **έχασα** **και** **τη** **λαϊκή** **αγορά** **της** **Καλλιδρομίου** **χθες**.

Εκλογές **στη** **Σοβιετία**. **Προς** **τι** **τόση** **φασαρία** **για** **το** **90%** **του** **Γιέλτσιν**; **Επί** **Μπρέζνιεφ** **θα** **είχε** **πάρει** **99%**.

Στην **Τουρκία**, **δημοτικές** **εκ** **κλογές**. **Ο** **επιστήθιος** **φιλος** **του** **πρωθυπουργού** **μας** **και** **αρχηγός** **των** **απανταχού** **ντα-**

Αν ο **εκδότης** **δεν** **ήταν** **τοιγκούνης** **θα** **την** **βλέπατε** **έγχρωμη** **και** **διεπίδη** **σ'** **αυτό** **το** **τεύχος** — **και** **ζωντανή** **στο** **φεστιβάλ**.

βοτζήδων κ. Οζάλ την πάτησε.

Πάσχα των καθολικών σήμερα —το δικό μας μετά ένα μήνα. Ακόμη και σ' αυτό καθυστερημένοι είμαστε.

ΔΕΥΤΕΡΑ, 27.3.

Παράταση των εργασιών της ως τις 18 Μαΐου θέλει η Εξεταστική Επιτροπή για το σκάνδαλο Κοσκωτά. Ζήτησε Μάη μου, να φας τριφύλλι.

Αρχίζει απόψε στη Βουλή η μεγάλη μάχη για το Συνένα.

Αναβολή για να απολογηθεί πήρε ο Πρόεδρος της Ολυμπιακής Ακριβάκης. Οι συνάδελφοί του στον Κορυδαλλό ανυπομονούν.

Αν όμως στον Κορυδαλλό τα πράγματα είναι ήσυχα, στο Κοσσυφοπέδιο γίνεται της Κορέας: 21 νεκροί σε συγκρούσεις Αλβανόφωνων με το Σερβικό κράτος.

Σταρ Ελλάς 1989 εξελέγη η κ. Χριστιάνη Λατάκη. Το τηλέφωνό της είναι 72.49.300.

Ελεγχόμενη πυρηνική σύντηξη υποστηρίζουν ότι πέτυχαν δυο φυσικοί. Σε λίγο το αυτοκίνητό σας θα κινείται με μια μικρή βόμβα υδρογόνου.

ΤΡΙΤΗ, 28.3.

Ανεκώθη επισήμως ότι ο δρ. Γιακούμπ δεν θα μας επισκεφθεί και ότι ο κ. Καψής δεν θα είναι υποψήφιος στις εκλογές. Πώς θα τις αντέξουμε τόσες συμφορές μαζεμένες;

Σα να μην έφθαναν αυτά, χτυπά και το τηλέφωνο. «Την άλλη Πέμπτη, όταν οι καμπάνες της Μητρόπολης θα χτυπούν 5 το απόγευμα θα σε περιμένουμε με τον Νέο στην Πειραιώς, σε ένα παλιό εργοστάσιο, για τη μονομαχία». Ήταν βέβαια η Μάρα. «Μα δεν έχω όπλο», ψέλλισα. «Για τη ρώσικη ρουλέτα, φθάνει ένα. Έχουμε εμείς». Προσπάθησα να την ηρεμήσω, την καλόπιασα, της είπα ότι την αγαπάω πάντα. «Αν μ' αγαπούσες θα θυμόσουν ότι στις 25 ήταν και τα δικά μου γενέθλια», άστραψε η φωνή της και έκλεισε το τηλέφωνο. Ξέχασα ο άθλιος πως κείνη την μέρα μου την έστειλε πέροι η ΑΒ...

Υπέρ του Τόμπρα εκφώνησε λόγο ενώπιον συνδικαλιστών του ΠΑΣΟΚ στο «Σπόρτινγκ» ο Γ. Γεννηματάς. Αν δεν μαζέψει γύρω του όλα τα «ορφανά», πώς θα καταφέρει να γίνει Μέντιος στη θέση του Μέντιου;

Τα ΜΑΤ επενέβησαν υπέρ των επιταγών των συνταξιούχων και κατά των απεργών ταχυδρομικών. Τα μέτωπα της ταξικής πάλης είναι πολύπλοκα στις μέρες μας.

Να αλλάξουν οι διατάξεις του νόμου περί ευθύνης υπουργών ζητούν Σημίτης,

Μαγκάκης, Βερυβάκης, κ.ά. Καλώς, αλλά με τους πρωθυπουργούς, τι θα γίνει;

ΤΕΤΑΡΤΗ, 29.3.89

Τα προεκλογικά «πουρμπουάρ» δίνουν και παίρνουν: Χρέη συνεταιρισμών χαρίζονται, άλλα παγώνουν, τα νοίκια σε ψύξη κι αυτά, συντάξεις αυξάνονται. Ο δρόμος της ευημερίας είναι στρωμένος με εκλογές.

Τουρκία - Ελλάς 1-0. Πάλι καλά.

Το Συνένα σφυροκοπείται ανηλεώς στη Βουλή. Ούτε το 666 δεν αντιμετώπισε τέτοια κατακραυγή.

Το σύνολο των προοδευτικών δυνάμεων επιθυμεί να εκφράσει ως κοινός υποψήφιος τους στην Κεφαλληνιά, ο κ. Αρσένης. Αντί να ψάχνει για δικαιολογίες, δεν προσχωρεί μια και καλή στο ΠΑΣΟΚ να τελειώνουμε;

Βουλευτής πυροβόλησε και σκότωσε βουλευτή στην τουρκική Βουλή. Δεν ξέρουν τη ρώσικη ρουλέτα εκεί.

Χαμός γίνεται στην Ολυμπιακή με τις απεργίες. Εμπρός στο δρόμο της καταλήψεως αεροσκαφών που άνοιξαν το περασμένο Σάββατο οι Κρήτες και οι Χιώτες.

«Πουρμπουάρ» και για τους φαντάρους: θα απολυθούν ένα μήνα νωρίτερα. Χαλάλι τους.

ΠΕΜΠΤΗ, 30.3.89

Ο Α. Παπανδρέου κατέθεσε αγωγή διαζυγίου κατά της κ. Μ. Παπανδρέου ήτις κατά τις 5 άλλες απεχώρησε από τις ΕΓΕ. Πρόκειται για τυχαία σύμπτωση.

Από τις 22 ως τις 26 Ιουνίου θα γίνουν οι εισαγωγικές εξετάσεις για τα ΑΕΙ και ΤΕΙ. Κουράγιο παιδιά, 82 ημέρες μείνανε.

Είναι από χθες εδώ ο Πρόεδρος της Κύπρου κ. Βασιλείου αλλά, παρά τις τελετές, ουδείς ενδιαφέρεται.

Ήταν στο τηλέφωνο πάλι: «Σε μια εβδομάδα ακριβώς, στις 5 το απόγευμα, Πειραιώς 256». Η Μάρα δεν αστειεύεται...

Μάχιμος εξήλθε από το «τσεκ-απ» ο κ. Παπανδρέου και το Σάββατο θα βρεθεί στην πρώτη γραμμή του μετώπου, στο Βόλο. Δεν τον φοβίζονται οι κατάρεις του αποδιοπομπαίου Ρώσου;

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 31.3.89

Πάει κι αυτός ο μήνας. 78 Συνμία μείνανε ως τις εκλογές, που θα γίνουν τελικά με το Συνένα παρά τις διαμαρτυρίες της Αριστεράς που θέλει μεν να βγάλει παραπάνω βου-

Μην κοιτάτε τον Τόμπρα —το ύφος του Λαλιώτη προσέξτε, κάτω αριστερά.

λευτές αλλά δεν μας εξηγεί τι θα κάνουν.

Κατά του «άσκοπου διαλόγου» είναι ο Πρόεδρος Βασιλείου. Τότε γιατί τον άρχισε;

Στα ύψη όλα τα διοξειδία, μονοξειδία μας πνίγουν εμάς τους Αθηναίους. Το συνένα μας μάρανε;

Η περεστρόικα συνεχίζει την επανάσταση του 1789, ανέφερε ο Γρ. Φαράκος σε σχετική τελετή που οργάνωσε το ΚΚΕ. Μπορούμε άραγε να ελπίζουμε ότι μετά 200 έτη θα ανακαλύψουν στο ΚΚΣΕ και τον πολυκομματισμό;

Με σκαλωσιές διέφυγαν από το υπουργείο Παιδείας οι αδελφοί Γ. και Ν. Παπανδρέου για να αποφύγουν τους διαδηλωτές που πολιορκούσαν το κτίριο. Να μου το θυμηθείτε, αυτά τα παιδιά θα προοδεύσουν.

Τη Δευτέρα θα συνεχίσει την απολογία του ο κ. Ακριβάκης. Την Τρίτη, η κλαδική ΠΑΣΟΚ του Κορυδαλλού έχει εκλογές για την ανάδειξη γραμματέα.

ΣΑΒΒΑΤΟ, 1.4.89

Πρωταπριλιά —πού κουράγιο όμως για αστεϊάκια όσο σκέπτομαι ότι η Πέμπτη πλησιάζει.

Η γύφτισσα στη λαϊκή της Καλλιθρομού κοιτούσε με προσοχή την αριστερή μου παλάμη. Τελικά μίλησε: «Γυναίκα σε αγαπάει και σε μισεί πολύ, αφεντικό. Θέλει καλό σου αλλά κάποιος εχθρός της λέει λόγια κακά για σένα. Ασημώσε τώρα να σου πω παρακάτω». Πλήρωσα. «Σε τρία τέρμινα, βλέπω αίμα. Μεγάλη πόρτα μη διαβείς, σπίτι μεγάλο μη μπεις». Και κατηφόρισε τη Θεμιστοκλέους προς τα Εξάρχεια.

Στον Βόλο ο μάχιμος μάχεται για να κρατήσει το Μαξι-

μου. Στην Αθήνα έκτακτα μέτρα κατά του νέφους: κρατάμε την αναπνοή μας.

Και μην ξεχάστε συμπληρώνοντας το Ερωτηματολόγιο να βάλετε 10 με τόνο στον Ημερολόγητη!

Παραιτήθηκε από τη «Γραμμή», η «πιο ακριβή πουτάνα της χώρας». Ψάχνει για πιο πλούσιο νταβατζή.

Κομματικά πεντάλεπτα θα μεταδίδονται μετά τα δελτία ειδήσεων από την Τ.Ο. Υπομονή, κι αυτό θα περάσει.

ΚΥΡΙΑΚΗ, 2.4.89

Οι μάχες στα γήπεδα αναιμακτες, η μάχη του Βόλου έστειλε έναν βουλευτή κι έναν γραμματέα Νομαρχιακής Επιτροπής στο νοσοκομείο. Δεν είναι παρά η αρχή — οι μάχες συνεχίζονται.

«Στη Ρώσικη Ρουλέτα», μου είπε ο Συνταγματάρχης Λιάπκιν, «υπάρχει μόνο ένα περιστροφικό με μια μόνο σφαίρα στο μύλο. Διαδοχικά ο κάθε μονομάχος γυρίζει το μύλο, ακουμπά το περιστροφικό στον κρόταφό του και πατά τη σκανδάλη. Αν με το γύρισμα του μύλου η σφαίρα βρεθεί στον επικρουστήρα τότε, και μόνον τότε, όπως καταλαβαίνεις η μονομαχία τελειώνει». Με είδε που κιτρινίσω και λιποψύχησα και βιάστηκε να προσθέσει: «Αν εξασκηθεί κανείς πολύ, μπορεί να καταφέρει να μάθει να φέρνει ή να απομακρύνει τη σφαίρα από τον επικρουστήρα. Όπως ακριβώς οι καλοί γκρουπιέρηδες στην άλλη ρουλέτα. Θα σου δανείσω το περιστροφικό μου», είπε ο Συνταγματάρχης Λιάπκιν και άναψε τσιγάρο.

Εγκαταλείπω λοιπόν την πέννα και πιάνω ως την Πέμπτη το περιστροφικό. Την Πέμπτη, στις 5 το απόγευμα, στην Πειραιώς 256, ο Νέος θα πάψει να υπάρχει...

Ο ΑΡΙΣΤΟΥΧΟΣ ΗΜΕΡΟΔΗΚΤΗΣ

αντι δεσείς

Φωνάζει ο κλέφτης...

Αναβλήθηκε τελικά η δίκη εναντίον του ANTI που είχε οριστεί για την Πέμπτη 23 Μαρτίου, ύστερα από αυτεπάγγελτη εισαγγελική δίωξη για το έκτακτο τεύχος της 11ης Νοεμβρίου 1988 με το εξώφυλλο «Κυβέρνηση απατεώνων». Η δίκη αναβλήθηκε επειδή δεν προσήλθαν οι μάρτυρες κατηγορίας, καθηγητές κ. Σπινέλης και Σταθόπουλος.

Κατανοούμε φυσικά τη δύσκολη θέση στην οποία έχουν περιέλθει πλέον τόσο οι μάρτυρες κατηγορίας, όσο και οι διωκτικές αρχές. Τι θα μπορούσαν να καταθέσουν άλλωστε σε βάρος του περιοδικού, όταν οι εξελίξεις που μεσολάβησαν από τον περασμένο Νοέμβριο επιβεβαίωσαν μέχρι κεραίας όσα έγκαιρα αποκάλυψε και κατάγγειλε το περιοδικό. Θα τα επαναλάβουμε.

Οι αποκαλύψεις του Γιάννη Μαντζουράνη επιβεβαίωσαν ότι ο πρώην χωροφύλακας και μετέπειτα δεξί χέρι του Ανδρέα Παπανδρέου στην άλωση του δημοσίου χρήματος και την κατάργηση κάθε αισθήματος δικαίου, φιλότιμου και τιμής, ζήτησε από τον Γιώργο Κοσκωτά 7.000.000 δολάρια για να τον απαλλάξει πάσης κατηγορίας.

Μεταξύ των άλλων στοιχείων το ANTI είχε θεμελιώσει την κατηγορία εναντίον του «Μένιου» σε όσα είχε πει ο γνωστός Χάρης Μπουσμπουρέλης, σε μια συνέντευξη του Δ.Σ. της Γραμμής Α.Ε., την Τρίτη 8 Νοεμβρίου, δυο ημέρες πριν φύγει ο Κοσκωτάς. «Ο ίδιος ο Κοσκωτάς μου αποκάλυψε ότι ο Κουτσόγιωργας του ζήτησε, μέσω Μαντζουράνη, επτά εκατομμύρια δολάρια για να τον βγάλει λάδι».

Τότε ο κ. Κουτσόγιωργας έσπευσε να μας μηνύσει και να διατάξει την κατάσχεση του περιοδικού.

Σήμερα δεν του έχει απομείνει τίποτα και ο ίδιος ο Α. Παπανδρέου τον πετάει στο πυρ το εξώτερον, ως είδος μεταχειρισμένο και άχρηστο.

Τότε πολλοί, μεταξύ των οποίων και συνάδελφοι, έσπευσαν να χαρακτηρίσουν τα ρεπορτάζ του ANTI ως «ανεύθυνη δημοσιογραφία η οποία κάποτε θα χαρακτηριστεί ως ένα από τα χειρότερα είδη κίτρινομοού», επειδή «οι αποκαλύψεις στηρίχθηκαν σε μη επιβεβαιωμένα στοιχεία». Ο ίδιος ο κ. Μπουσμπουρέλης άλλωστε χαρακτήρισε στην εξεταστική

επιτροπή της Βουλής «ερασιτεχνική» τη δημοσιογραφία του ANTI!

Την περασμένη βδομάδα ο συνήγορος του Γ. Μαντζουράνη κ. Δαμόφλης δήλωσε στην εκπομπή «Καταιγισμοί» του ΑΘΗΝΑ 9.84 ότι πράγματι ο Χάρης Μπουσμπουρέλης είπε όσα του καταλόγισε το ANTI. Οι κατήγοροι του ANTI φυσικά δεν αντέδρασαν.

Αλλά τόσο περίσσεψε στον τόπο αυτό η αναισθησία και ο τυχοδιωκτισμός: Αυτά τα επτά χρόνια τσαλακώθηκε τόσο ο ίδιος ο Ποινικός Κώδικας, ώστε απατεώνας γνωστός στο πανελλήνιο με τα ψευδώνυμα «Μπάρμπα» ή «Ρώσος» μηνύει το ANTI επειδή αποκάλυψε τις πράξεις του και όλοι κατάλαβαν ότι η περίφημη «Αλλαγή» αφορούσε μόνον την αλλαγή του ύψους των προσωπικών καταθέσεων μερικών γνωστών και μη εξαιρετών.

Θα ήταν περιττό, να μακρηγορήσουμε επειδή δεν μας απασχολεί πλέον η περίπτωση του Μένιου, ούτε του Γιάννη Μαντζουράνη και πολύ περισσότερο του Ανδρέα Παπανδρέου. Αυτό που μας απασχολεί ακόμα είναι η περίπτωση του κυρίου Χάρη Μπουσμπουρέλη και όλων των άλλων «δημοκρατικών δυνάμεων» που έσπευσαν, όταν είχε ήδη κρούσει ο κώδωνας του κινδύνου, να απασχοληθούν στο πλευρό του Κοσκωτά και να επωφεληθούν από τις απάτες του.

Θα ερχόταν άραγε σε αντίθεση με το κοινό περι δικαίου αίσθημα αν πούμε ότι όλοι αυτοί, όπως και οι άλλοι που τόσα χρόνια λιβάνιζαν τον Ανδρέα Παπανδρέου και διαφήμιζαν τα επιτεύγματά του στους ευγενείς τομείς της ειρήνης (βλ. εμπόριο όπλων) και του σοσιαλισμού (βλ. Τράπεζα Κρήτης) δεν δικαιούνται πλέον «δια να ομιλούν» και ότι «έχουν θέσει εαυτούς εκτός της εμπιστοσύνης μας»;

Να επιστραφούν τα κλοπιμαία

Στο τεύχος της 18ης Νοεμβρίου σημειώναμε ότι «η μεγαλύτερη διαφθορά της κυβέρνησης και του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος σημειώθηκε με την εξαγωγή όπλων της ΕΒΟ κατά τη διάρκεια της ιρανο-ιρακινής σύρραξης και οι συναλλαγές έγιναν μέσω της Τράπεζας Κρήτης... Οι μίζες που πληρώθηκαν για αυτή την εξαγωγή σε ανώτατα κυβερνητικά στελέχη φτάνουν τα τρία δισεκατομμύρια...».

Σε επόμενη τεύχη αποδείξαμε ότι η Τράπεζα Κρήτης ήρθε σε επαφή με την ΕΒΟ μέσω του τότε υφυπουργού Άμυνας Θεόδωρου Στάθη ο οποίος διέταξε τον Σταμάτη Καμπάνη να έρθει σε επαφή με τον Πάνο Βακάλη και έναν Ιρανό έμπορο όπλων, τον Χουσεΐν Νατζίμπι.

Την περασμένη εβδομάδα ο προσωρινός επίτροπος κ. Ι. Καμαράς παρέδωσε στην εξεταστική επιτροπή της Βουλής 14σέλιδο πόρισμα για τις πωλήσεις όπλων στο Ιράν μέσω Τράπεζας Κρήτης, με το οποίο αποδεικνύεται ότι για την ε-

κτέλεση μιας παραγγελίας όπλων του Ιράν η ΕΒΟ έδινε μεγάλες μίζες, ύψους 15.400.000 δολαρίων σε μια περίπτωση, σε ξένες εταιρείες - φαντάσματα και σε κάποιον που αναφέρεται με τον κωδικό «N», ο οποίος πρέπει να είναι ο Νατζίμπι.

Όπως έχουμε αναφέρει επανειλημμένως, πίσω από όλες αυτές τις εταιρείες - φαντάσματα και τους κωδικούς αριθμούς και ονόματα κρύβονται μόνον αξιωματούχοι και παράγοντες που περιστρέφονται γύρω από το Καστρι και την Εκκλησία.

Θα ήταν δύσκολο να ζητηθεί η δικαστική συνδρομή της Ελβετίας για την αποκάλυψη των πραγματικών ονομάτων και την επιστροφή των κλεμμένων χρημάτων στον ελληνικό λαό, εφόσον πρόκειται για προϊόντα κλοπής; Υπάρχει αν δεν κάνουμε λάθος το προηγούμενο με τον δικτάτορα των Φιλιππίνων Μάρκος.

Εκπεσώντες αλλά όχι και πένητες

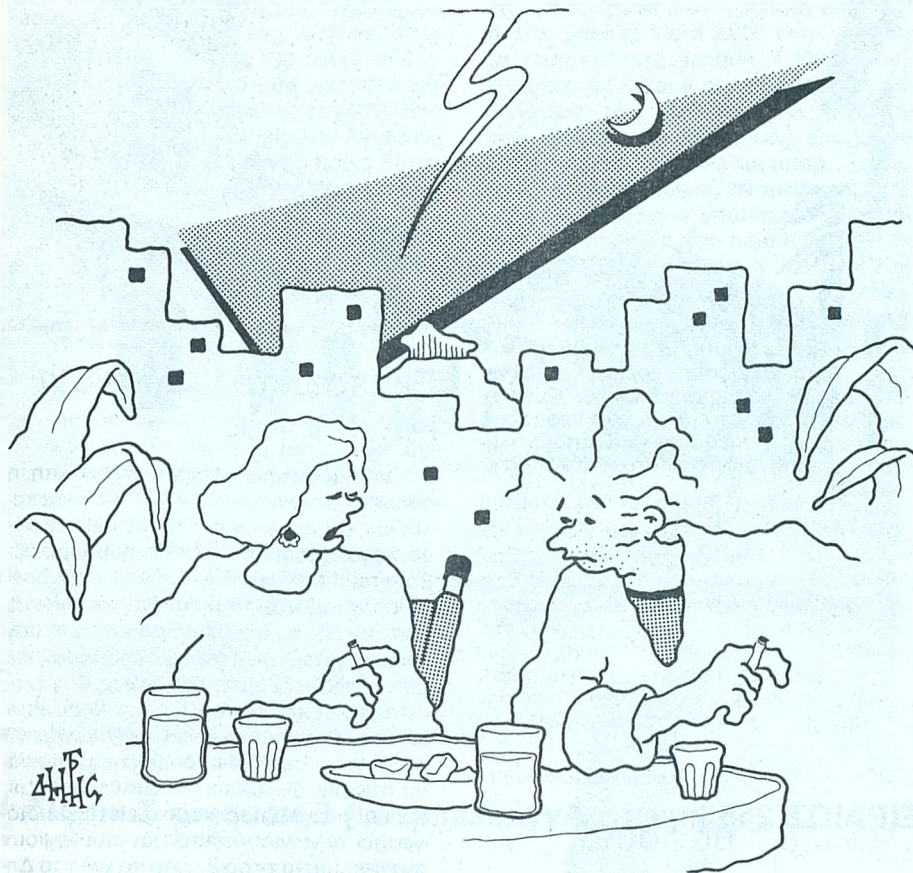
Ό,τι και αν προκύψει από την κάλπη, η επόμενη Βουλή των Ελλήνων θα είναι καλύτερη από τη σημερινή, για έναν και μόνο λόγο. Στους 300 δεν θα συμπεριλαμβάνεται ο Μένιος. Ο Ανδρέας Παπανδρέου αποφάσισε, ύστερα από σχετική εισήγηση του Εκτελεστικού Γραφείου να μην τον συμπεριλάβει στο ψηφοδέλτιο του ΠΑΣΟΚ στις ερχόμενες εκλογές. Ως αντιστάθμισμα, «παρηγοριά στον άρρωστο» όπως λέει ο λαός, ή «όψεται» όπως λέει ο Λούβαρης, ο πρωθυπουργέων αποφάσισε να μην διαγράψει το πρώην δεξί του χέρι από το Κίνημα («αποκλείεται να διαγραφεί ο Μένιος») εκτός αν προκύψουν συγκεκριμένα στοιχεία για το γιο του Δημήτρη και τη σύζυγό του Αλίκη. Όπως λένε και στο Βόλο «δεν απολογούμε για πράξεις μεμονωμένων στελεχών», έστω και αν ήταν κάποτε κορυφαία.

Ο όγδοη τέχνη είναι η πιο παλιά

Πριν από λίγους μήνες δεν υπήρχε ούτε ένας επιχειρηματίας, βιομήχανος, έμπορος, ή απλός μίζαδόρος που δεν θα θεωρούσε ως «τιμή του» να προσκληθεί σε γεύμα από τον πρωθυπουργό κ. Ανδρέα Παπανδρέου. Αντίθετα, σήμερα είναι πολύ λίγοι εκείνοι που δεν αποφεύγουν να εμφανιστούν δημοσίως μαζί του. Παράδειγμα ο κ. Ιων. Βορρές, εκατομμυριούχος και συλλέκτης έργων τέχνης για τους πολλούς, έμπορος όπλων για τους λίγους και καλά πληροφορημένους.

Την περασμένη εβδομάδα ο πρώην αναπληρωτής υπουργός Άμυνας κ. Στάθης Γιώτας αποκάλυψε σε ραδιοφωνική συνέντευξή του ότι ένα από τα πρόσωπα που εισέπρατταν μίζες από τις αγοραπω-

ΘΟΔΩΡΕ ΤΩΡΑ
ΠΟΥ ΠΑΝΤΡΕΥΤΗΚΕ Η ΕΑΡ ΜΕ ΤΟ ΚΡΕ
ΘΑ ΤΟΥΣ ΨΗΦΙΣΟΥΜΕ...
'Η ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΟΥΜΕ ΚΑΤΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΣΤΑ ΜΠΟΝΤΑ;

λησιές όπλων μέσω της ΠΥΡΚΑΛ ήταν και κάποιοι «ομοτράπεζοι» του πρωθυπουργού. Γρήγορα ο ημερήσιος Τύπος εντόπισε τον «ομοτράπεζο» στο πρόσωπο του κ. Βορρέ και τον οικοδεσπότη στο πρόσωπο του προέδρου του ΕΟΤ κ. Κυριαζή. Και οι δικές μας πληροφορίες επιβεβαιώνουν το ίδιο. Ο κ. Βορρές όμως υποστηρίζει πως δεν έχει «καμιά σχέση».

Η αλήθεια είναι φυσικά διαφορετική και την έχουμε αποκαλύψει ήδη από το τχ. 311 της 28.2.1986. Προσωπικός φίλος του κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή, αλλά και του κ. Ευάγγελου Αβέρωφ, «οικοδεσπότης πρωθυπουργών, βασιλιάδων, προέδρων και διασήμων ηθοποιών», προσωπικός γνώριμος της τελευταίας των Τσάρων, της Μεγάλης Δουκίσσης Όλγας, ο κ. Ίων Βορρές στις 21 Οκτωβρίου 1981 το βράδυ πανηγύρισε κι αυτός την «Αλλαγή» και έσπευσε να προσφέρει απλόχερη τη φιλία του στον Ανδρέα Παπανδρέου. Άλλωστε όπως δηλώνει και ο ίδιος «η ηθική είναι μια πολύ ελαστική έννοια» ιδίως για τους εμπόρους τέχνης

και όπλων.

Από τότε ο κ. Βορρές συνόδευσε τον Ανδρέα Παπανδρέου σε πολλά ταξίδια του στο εξωτερικό, ειδικευόμενος πάντα σε θέματα «αμυντικής συνεργασίας», ενώ όταν παρέμενε στην Ελλάδα τον απασχολούσαν άλλα ευγενή καθήκοντα όπως η αγορά για λογαριασμό της ρατσιστικής Νότιας Αφρικής της πολεμικής βιομηχανίας ΕΛΒΙΕΜΕΚ, οι πωλήσεις κανονιών, οι εξαγωγές πυρομαχικών προς τον Περσικό Κόλπο και οι αγορές μαχητικών αεροσκαφών. Παράλληλα αξιοποιούσε και τις σχέσεις του με την ΠΥΡΚΑΛ την οποία είχε φέρει σε επαφή με τη Νότια Αφρική, από την εποχή του μακαρίτη του Μποδοσάκη.

Όσον αφορά την ανάμιξη του σε λαθρεμπόρια πιστολιών μέσω ΠΥΡΚΑΛ και ...Παραγουάης προς τη Νότια Αφρική έχουμε ξαναγράψει ότι ο κ. Βορρές ήταν ο μεσολαβητής. Αλλά ο κ. Βορρές εκώφευσε. Όπως εκώφευσε και όταν γράψαμε ότι οργάνωσε μια σύσκεψη γνωστών εμπόρων όπλων στο σπίτι του στην Παλλή-

νη (όπου και το Μουσείο που ίδρυσε) με μοναδικό αντικείμενο την αντιμετώπισή του κ. Στάθη Γιώτα και των αποκαλύψεών του. Δεν διαβάζει, ως φαίνεται, το ΑΝΤΙ μετά το τχ. 311.

Πωλούνται πεντοχιλιारा

Κι όταν λέμε σε τιμή ευκαιρίας, εννοούμε σε τιμή ευκαιρίας. Η ιστορία, που αφορά στα 290 εκατομμύρια τα οποία εισέπραξε ο Λούβαρης από τον Κοσκωτά για τις ανάγκες της παρέας του Χέρφελντ, είναι ενδεικτική όχι μόνο διασπάθισης, αλλά και του ξεπουλήματος του δημοσίου χρήματος. Και θεωρούμε πως η διαφορά είναι σημαντική.

Το ερώτημα μέχρι σήμερα δεν ήταν αν πήρε ο Λούβαρης τα εκατομμύρια μέσα σε κούτες «πάμπερς», στη βίλα του μεγαλοαπατεώνα —αυτό έχει πιστοποιηθεί από τις «μαρτυρίες» του Κοσκωτά και των σωματοφυλάκων του. Το ερώτημα ήταν, τι έκανε τα 290 αυτά εκατομμύρια σε ελληνικές δραχμές.

Ερευνώντας το θέμα, το ΑΝΤΙ ανακάλυψε, ότι το τελευταίο διάστημα γνωστή τράπεζα του Λονδίνου η οποία έχει κατηγορηθεί για «ξέπλυμα» βρώμικων χρημάτων πουλάει άφθονα «κολλαριστά» πεντοχιλιारा προς 300 - 325 δρχ. τη λίρα, ενώ η επίσημη συναλλαγματική αντιστοιχία είναι 270 - 275 δρχ. Επιπλέον τα πεντοχιλιारा έχουν συνεχόμενους αριθμούς, πράγμα που δείχνει ότι η τράπεζα τα αγόρασε από έναν «πελάτη» και δεν προέρχονται από το συνάλλαγμα ταξιδιωτών.

Μέχρι σήμερα, εκτός από το ΑΝΤΙ, την ύπαρξη των πεντοχιλιάρων γνώριζε μόνο ένα κύκλωμα που ασχολείται με λαθραία εισαγωγή και εξαγωγή συναλλάγματος. «Άνθρωπος» του κυκλώματος αναχωρεί τακτικά για την Αγγλία, εφοδιασμένος με λίρες που τις αγοράζει προς 275 - 280 δρχ. στην ελληνική αγορά για να του αποδώσουν στο Λονδίνο 300 - 325 δρχ. τη μία, σε κολλαριστά πάντα πεντοχιλιारा, με τα οποία και επιτρέφει στην Αθήνα.

Για όποιον δεν έχει ακόμα καταλάβει, πρόκειται για τα «πάμπερς» του Λούβαρη. Τα 290 εκατομμύρια εξήχθησαν σε ελληνικές δραχμές, πουλήθηκαν μαζικά στη μισή ίσως τιμή, καθώς το νόμισμά μας είναι γνωστό ότι δεν «περνάει» στην χρηματιστηριακή αγορά του Λονδίνου, και τώρα επανεισάγονται πολύ πάνω από την κανονική τους τιμή. Που σημαίνει ότι οι γνωστοί πλέον κύριοι και κυρίες δεν «πήραν» απλώς, αλλά ξεπούλησαν τα χρήματα του ελληνικού λαού —με μόνο «θετικό», ίσως, ότι δίνουν την ευκαιρία σήμερα και σε κάποιους άλλους κομπινადόρους, εκτός από τους ίδιους, να πλουτίσουν μ' αυτά τα ίδια λεφτά. Βεβαίως, πάλι σε βάρος μας.

Το **αντι**

**Το 400ό τεύχος:
Μια προσφορά
στους αναγνώστες του ANTI...**

Με τη μικρή πρόσθετη —και στιγμιαία— επιβάρυνση, οι αναγνώστες του ANTI έχουν στα χέρια τους δυο τεύχη. Με την ευκαιρία συμπλήρωσης 400 τευχών το περιοδικό ANTI κυκλοφορεί αυτή την εβδομάδα σε δυο εκδόσεις: την τακτική (τχ. 399) με την επικαιρική ύλη και μια έκτακτη (τχ. 400), που περιλαμβάνει έρευνες και στοιχεία για το περιοδικό, καθώς και την αναδημοσίευση από παλιότερα τεύχη, χαρακτηριστικών άρθρων με ποικίλη θεματολογία. Και τα δυο τεύχη πωλούνται μαζί μέσα σε πλαστικό φάκελο στην τιμή των 200 δρχ.

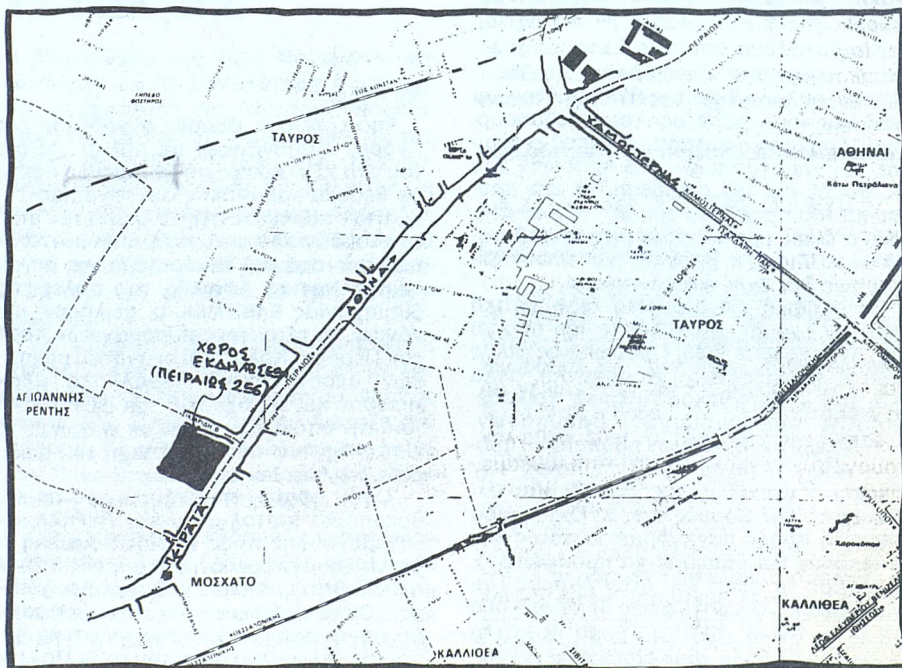
Το επόμενο δεκαπενθήμερο, την Παρασκευή 21 Απριλίου το ANTI θα κυκλοφορήσει με την τακτική του ύλη στην πασχαλιάντικη έκδοση και θα πωλείται στην τιμή των 150 δρχ. Ως τότε, καλό διάβασμα με το ANTI και καλή διασκέδαση στο ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ, στον εργοστασιακό χώρο της Αγγλοελληνικής Εριουργίας στην οδό Πειραιώς 256.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ: ΠΕΙΡΑΙΩΣ 256 (πρώην Αγγλοελληνική Εριουργία Σικιαρίδη)

ΠΩΣ ΘΑ ΕΡΘΕΤΕ ΣΤΟ ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Όσοι από τους αναγνώστες και φίλους του ANTI δεν απέκτησαν ακόμα δικό τους μεταφορικό μέσο μπορούν να έρθουν στο χώρο του ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ (Πειραιώς 256, Εργοστάσιο Αγγλο-ελληνικής Εριουργίας) με το λεωφορείο αρ. 049. Η αφετηρία της Αθήνας είναι στην Ομόνοια (οδός Αθηνάς) και του Πειραιά στην Αγία Τριάδα (κοντά στο Δημοτικό Θέατρο). Οι αναχωρήσεις είναι κάθε 5 λεπτά. Στάση «Υφαντήριο» (Πειραιώς και Σικιαρίδη).

α 'χει 400 ...τα τεύχη του

Το ANTI πήρε την πρωτοβουλία να οργανώσει ένα ANTI - ΦΕΣΤΙΒΑΛ για να γιορτάσει με τους αναγνώστες και τους φίλους του τα 400 τεύχη από την επανέκδοσή του το 1974. Το Μάρτη του 1982 είχαμε και πάλι οργανώσει ένα ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ γιορτάζοντας, τότε τα 200 τεύχη του.

Η φετινή εκδήλωση θα γίνει στο χώρο ενός εγκαταλελειμένου εργοστασίου στην οδό Περαιώς 256 (πρώην Αγγλοελληνική Εριουργία Σικιαρίδη) που η Εμπορική Τράπεζα παραχώρησε για το σκοπό αυτό.

Η εκδήλωση θα έχει κυρίως πολιτιστικό χαρακτήρα ενώ παράλληλα θα γίνουν και συναντήσεις - συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης για θεσμικά, κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα.

Στον εργοστασιακό αυτό χώρο, έχουν γίνει από μέρους τώρα, μια σειρά από εργασίες για την υποδομή των εκδηλώσεων: υδραυλικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, εργασίες συντήρησης και καθαρισμού, διαμορφώσεις στο ύπαιρθο και το εσωτερικό των σιλό και των αιθουσών παραγωγής και έχουν προετοιμαστεί οι ακόλουθοι χώροι:

α. Ένα διώροφο **ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΟ** κτίριο που θα είναι το κέντρο Τύπου και τα γραφεία του φεστιβάλ και όπου θα λειτουργεί κυλικείο. Στο ίδιο κτίριο θα γίνει φωτογραφική έκθεση του εργοστασίου της Αγγλοελληνικής Εριουργίας με φωτογραφίες του *Claudio Abate* και του *Νίκου Παναγιωτόπουλου* καθώς και έκθεση ελληνικής βιομηχανικής αρχιτεκτονικής με τη συμβολή του *ΕΛΙΑ* και των κ. *Ν. Σηφουνάκη*, *Φωτεινής Μαργαρίτη*, *Ντίνας Δρουκοπούλου*, *Άννας Σπυράκου*, *Ναταλίας ντι Τζιουζέπε*, *Στ. Σκοπελίτη*, *Ν. Μπακουνάκη* και *Β. Τσοκόπουλου*.

β. Ένας ισόγειος υπόστυλος χώρος 1.000 τετρ. μέτρων που διαμορφώθηκε για τα **ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ** και όπου μια ομάδα από νέους καλλιτέχνες θα στήσουν περιβαλλοντικά έργα. Οι καλλιτέχνες —ζωγράφοι και γλύπτες— είναι: *Ν. Αλεξίου*, *Ελένη Ζαφειρίου*, *Μ. Ζαχαριουδάκης*, *Αντ. Μιχαηλίδης*, *Ν. Τρανός*, *Κ. Φωτόπουλος*, *Παντ. Χανδρής*, *Π. Χαράλαμπος* και *Μ. Χάρος*. Την έκθεση έχει επιμεληθεί η *Άννα Καφέτση* η οποία και προλογίζει τον κατάλογο που εκδόθηκε και θα πωλείται στο Φεστιβάλ.

Στην περιοχή αυτού του χώρου, θα λειτουργεί μια εγκατάσταση —πολυθέαμα εικόνας και ήχου— της *Τζένης Μαρκέτου* και του *Νίκου Ανέστη* με τίτλο «Κοτοπούλη».

γ. Ένας ισόγειος χώρος 180 τετρ. μέτρων που διαμορφώθηκε σε **ΘΕΑΤΡΟ** και

θα στεγάσει παραστάσεις Καραγκιόζη, Κουκλοθέατρου, θεατρικών χάπενινγκς, κινηματογραφικές προβολές καθώς και συζητήσεις και διαλέξεις. Στο χώρο αυτό θα λειτουργήσει φωτογραφική έκθεση.

δ. Μια μεγάλη **ΣΑΛΑ** 2.000 τετρ. μέτρων με χωρητικότητα περίπου 4.000 ατόμων και όπου θα γίνουν οι περισσότερες εκδηλώσεις του ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ. (Συζητήσεις, Θέατρο, Μουσική, κ.ά.). Στο χώρο θα λειτουργεί ταβέρνα και μπαρ.

ε. Ο υπαίθριος χώρος ανάμεσα στα κτίρια όπου θα γίνουν υπαίθριες παραστάσεις και παιχνίδια για παιδιά και μεγάλους. Η *Ιουλίτσα Βεντίκου*, ο *Θανάσης Σωτηρίου* και ο *Τάκης Παυλόπουλος*, σπουδαστές του εργαστηρίου του *Ν. Κεσανλή* θα γεμίσουν τις επιφάνειες των πανών με γραφίτη και σχέδια.

Εκτός από τις προαναφερθείσες, στο ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ θα γίνουν και οι ακόλουθες εκδηλώσεις:

- Φωτογραφική έκθεση: πώς οι φωτορεπόρτερ βλέπουν τους ηγέτες.
- Έκθεση των Τούρκων γλειογράφων Ογούζ Αράλ και Ταν Οράλ.
- Έκθεση για τις οικολογικές καταστροφές με τη συμβολή των: Οικολογική

Συνεργασία, Παγκόσμιο Ταμείο Φύσης, περιοδικό *Νέα Οικολογία*, Σύλλογος Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας, Ελληνική εταιρεία για την προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Εναλλακτική Κίνηση Οικολόγων και Κέντρο Μελετών Περιβάλλοντος. Η έκθεση πραγματοποιείται με τη φροντίδα της *Μαρίνας Παπαγιάννη* και της *Βαρβάρας Κωνσταντακοπούλου*.

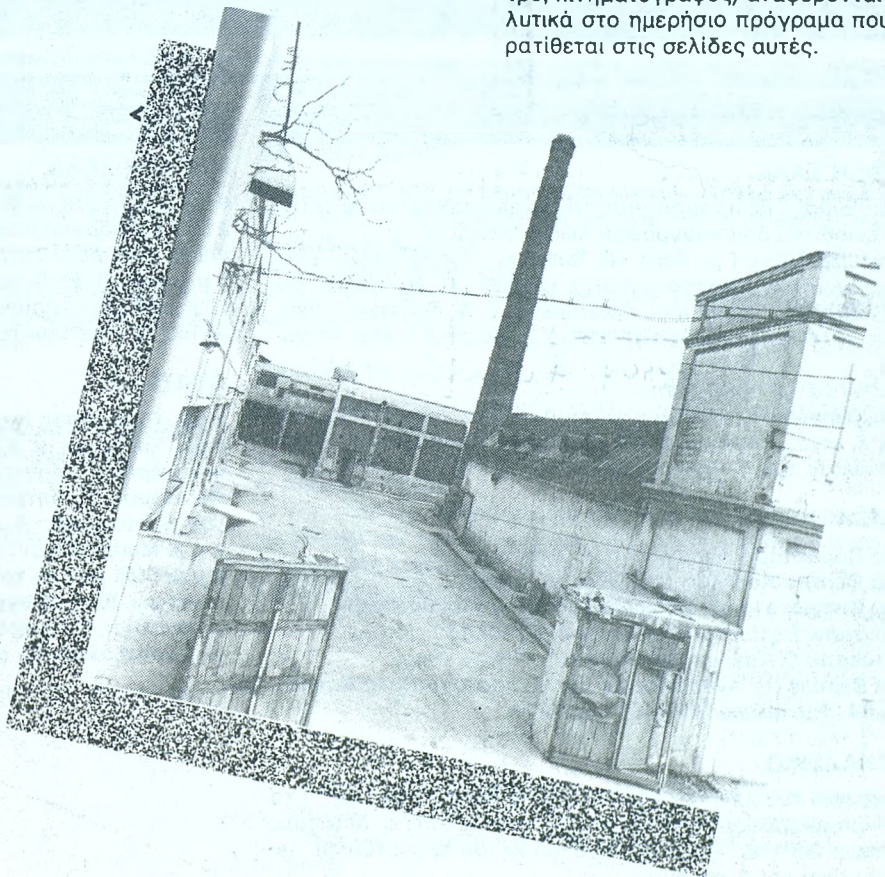
● Ταινίες Video-art (συνεχείς προβολές) από το Κέντρο Ζορζ Πομπιντού καθώς και Ελλήνων και ξένων δημιουργών, οι οποίες θα προβάλλονται σε video-wall με 16 οθόνες.

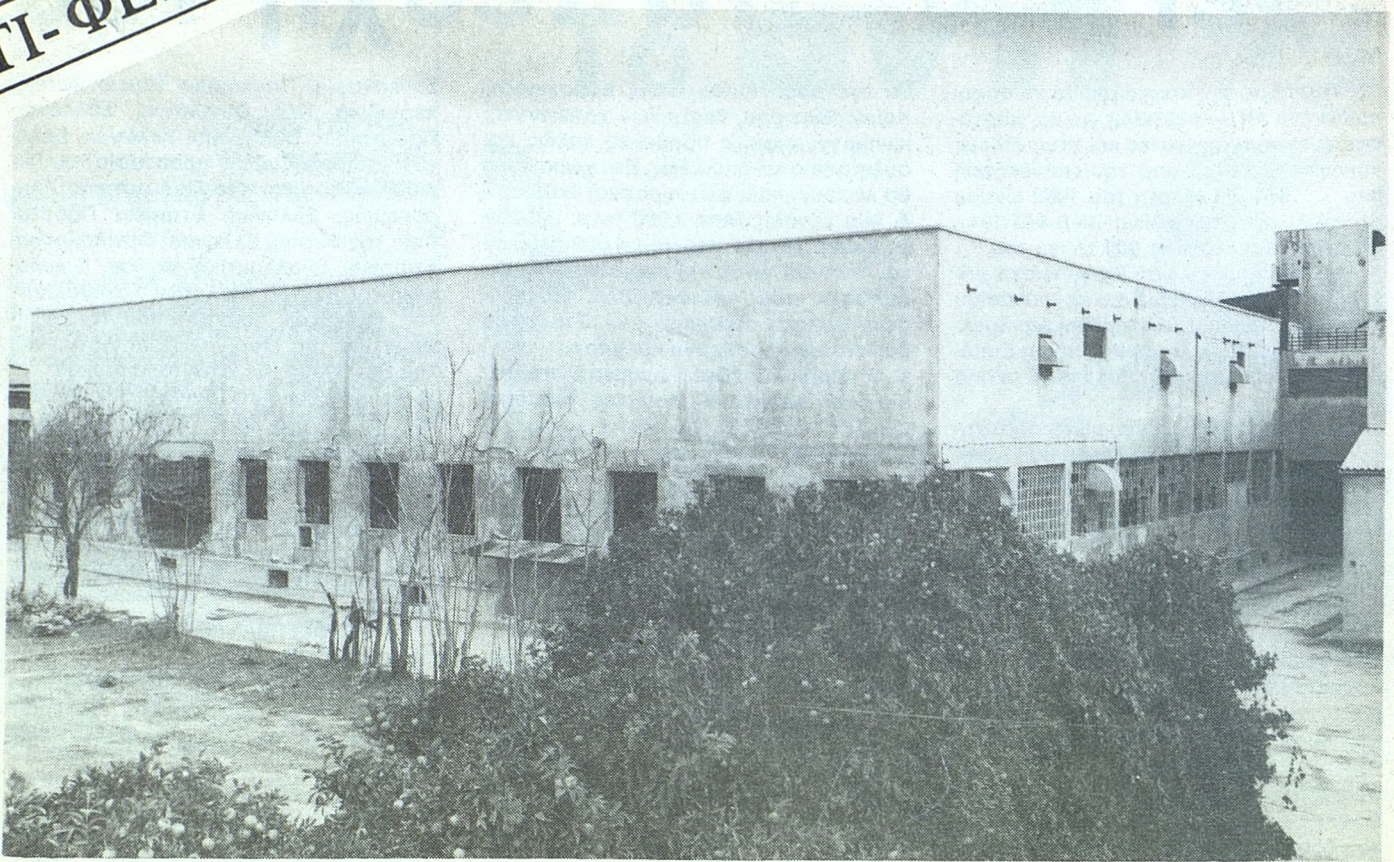
● Σε συνεχή λειτουργία θα εγκατασταθεί Κέντρο Πληροφορικής για άμεση μετάδοση μηνυμάτων και των τελευταίων ειδήσεων.

Το ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ θα είναι ανοιχτό από τις 11 π.μ. κάθε μέρα.

Η *Άννη Νόβακ* και η *Διώ Καγγελάρη* θα οργανώνουν ψυχαγωγικά προγράμματα και χάπενινγκς για τα παιδιά καθημερινά από τις 11 π.μ. ως τις 5 μ.μ.

Οι άλλες εκδηλώσεις (μουσική, θέατρο, κινηματογράφος) αναφέρονται αναλυτικά στο ημερήσιο πρόγραμμα που παρτίθεται στις σελίδες αυτές.

Handwritten notes in blue ink on the left margin, including a large arrow pointing downwards and some illegible scribbles.

ΠΕΜΠΤΗ, 6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΛΑ

5 μ.μ.: Έναρξη με προσφώνηση του «παλαιμάχου» συνεργάτη του περιοδικού δημοσιογράφου Κώστα Καλλιγά.

6:30 μ.μ.: Συζήτηση με θέμα «Ο Τύπος και η πολιτική κρίση». Συμμετέχουν: Λ. Καραπαναγιώτης (ΤΑ ΝΕΑ), Ν. Νικολάου (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ), Χρ. Πασαλάρης (ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ), Ν. Τσαγκρής (ΠΡΩΤΗ) και Αλ. Φιλίππου (ΕΘΝΟΣ). Συντονιστής ο Δημ. Ψυχολογός.

9 μ.μ.: ΜΠΟΣΤ: Επιθεώρηση.

10 μ.μ.: Μουσικό πρόγραμμα με τους: Γ. Νταλάρα, Ν. Παπάγλου, Χ. και Π. Κατσιμίχα, «Χάνομαι γιατί ρεμβάζω», Ν. Ξυδάκη. Παρλάτα του Γ. Προεστάκη.

ΘΕΑΤΡΑΚΙ

5 μ.μ.: Παράσταση Καραγκιόζη (Κ. Δεσύλα)

7 μ.μ.: Θέατρο Κούκλας του Γιώργου Σαρρή.

8 μ.μ.: Κινηματογραφικές προβολές με τα ντοκιμαντέρ:

Β. Ρούτμαν: Βερολίνο, Συμφωνία μιας πόλης.

Ρ. Φλάερτυ: Ο Νανούκ του Βορρά.

Τζίκα Βερτώφ: Ο Άνθρωπος με την Κινηματογραφική Μηχανή.

9 μ.μ.: Α. Ταρκόφσκι: Αντρέι Ρουμπλιόφ.

ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΟ

Τα γραφεία του ΑΝΤΙ - ΦΕΣΤΙΒΑΛ θα είναι ανοιχτά από τις 11 το πρωί για πληροφορίες. Ανοιχτές θα είναι επίσης οι διάφορες εκθέσεις. Θα γίνει ξενάγηση στο χώρο του εργοστασίου της Αγγλοελληνικής Εριουργίας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΛΑ

6 μ.μ. Συζήτηση με θέμα: «Η Φιμωμένη Κοινωνία». Εισηγητές: Στ. Αλεξανδρόπουλος, Αλ. Μητρόπουλος, Γ. Μαυρογορδάτος και Μ. Σπουρδαλάκης. Συντονιστής: Κ. Τσουκαλάς.

9 μ.μ. ΜΠΟΣΤ: Επιθεώρηση.

10 μ.μ. Μουσικό πρόγραμμα με τους: Fureys, B.B. James και ελληνικά συγκροτήματα rock.

ΘΕΑΤΡΑΚΙ

3 μ.μ. Παράσταση Καραγκιόζη (Κ. Αθανασίου)

5 μ.μ. Συζήτηση με θέμα: «Οικολογία. Προβλήματα του ελληνικού χώρου». Εισηγητές: Β. Δωροβίνης, Γ. Κατσαδωράκης, Ηλ. Οικονόμου, Γ. Μητροφάνης, Χρ. Ορφανίδης και Θ. Παπαγιάννης. Συντονιστής: Λ. Λουλούδης.

7 μ.μ. Μουσική Φαντασία, Κουκλοθέατρο του Οτέλλο Σάρτζι.

9 μ.μ. Free jazz με τον Peter Kowald και τον Φλ. Φλωρίδη.

11.00 μ.μ. Κινηματογραφικές προβολές:

Λ. Βισκόντι: Η γη τρέμει.

Σ. Παρτζάνωφ: Οι σκιές των Ξεχασμένων Προγόνων.

ΣΑΒΒΑΤΟ 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΛΑ

12 μεσημέρι: Συζήτηση με θέμα «Κράτος και κρίση των θεσμών». Εισηγητές: Χρ. Αργυρόπουλος, Αριστόβουλος Μάνεσης, Γ. Πάσχος και Δ. Χαραλάμπης. Συντονιστής: Μ. Παπαγιαννάκης.

6 μ.μ.: Συζήτηση με θέμα: «Αυταρχική Δημοκρατία και Ατομικά Δικαιώματα». Εισηγητές: Ν. Κωνσταντόπουλος, Γ. Λοβέρδος, Αντ. Μανιτάκης και Γ. Σωτηρέλλης. Συντονιστής: Αριστόβουλος Μάνεσης.

9 μ.μ.: ΜΠΟΣΤ: Επιθεώρηση.

10 μ.μ.: Μουσικό πρόγραμμα με τους: *Fureys, B. B. James* και ελληνικά συγκροτήματα.

ΘΕΑΤΡΑΚΙ

11 π.μ.: Στον υπαίθριο χώρο θα γίνει η εκπομπή του 902-Αριστερά στα FM, «Παιδική παραμυθοσαλάτα».

6 μ.μ.: Παράσταση Καραγκιόζη. (Κ. Αθανασίου).

8.30 μ.μ.: Μουσική με το συγκρότημα του Ρος Νταίηλη.

10.30 μ.μ.: Κινηματογραφικές προβολές:

Ζαν Ρους: Τρελοί Άρχοντες - Κυνήγι Λιονταριού με τόξο.

Α. Ταρκόφσκι: Σολάρις.

8.00 μ.μ.: Στο ύπαιθρο παράσταση με το «Μαγικό Θέατρο».

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΛΑ

12 μεσημέρι: Συζήτηση με θέμα «Πολιτική κρίση και εκλογές του '89. Διαπιστώσεις και προοπτικές» με συμμετοχή εκπροσώπων από τα κόμματα: ΠΑΣΟΚ, ΝΔ, ΚΚΕ, ΕΑΡ, ΚΚΕ εσ. - Α.Α., ΕΣΚ, ΔΗΑΝΑ, και ανένταχτους. Συντονιστής: Σοφιανός Χρυσσοστομίδης.

5 μ.μ.: Συζήτηση με θέμα «Οικολογία - Θέσεις και πράξεις των κομμάτων». Εισηγητές: Ν. Ζαλαώρας (ΕΑΡ), Β. Ζουναλής (ΚΚΕ εσ. - Α.Α.), Κ. Γείτονας (ΠΑΣΟΚ), Στ. Μάνος (ΝΔ), Γ. Σπυρόπουλος (ΚΚΕ), Φώτης Σπανός (ΔΗΑΝΑ). Συντονιστής: Σπ. Παπασηλιόπουλος.

7μ.μ.: Συζήτηση με θέμα «Εκλογές του '89». Εισηγητές: Γ. Κοντογιώργης, Ηλ. Νικολακόπουλος και Γ. Παπαδημητρίου. Συντονιστής: Άλκης Ρήγος.

10 μ.μ.: Μουσική βραδιά με τους *B.B. James* και παρέλαση ελληνικών συγκροτημάτων. Συμμετοχή και του Σύριου Φαράχ Σιλάλ σε παραδοσιακή αραβική μουσική.

ΘΕΑΤΡΑΚΙ

11 μ.μ.: Στον υπαίθριο χώρο θα γίνει εκπομπή του 902-Αριστερά στα FM «Παιδική παραμυθοσαλάτα».

4 μ.μ. Καραγκιόζης (Σ. Καραμπάλης).

6 μ.μ. Θεατρική παράσταση με το έργο του Μπέκετ: *Περιμένοντας τον Γκοντό*.

8.30: Μουσική με το συγκρότημα του Ρος Νταίηλη.

11 μ.μ.: Κινηματογραφικές προβολές:

Α. Ρενά: Γκωγκέν - Γκουέρνικα - Νύχτα και Καταχνιά - Όλη η μνήμη του Κόσμου.

Σ. Παρατζάνωφ: Το χρώμα του ροδιού.

8 μ.μ.: Στο ύπαιθρο παράσταση του «Μαγικού Θεάτρου».

ΔΕΥΤΕΡΑ 10 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΛΑ

6 μ.μ.: Συζήτηση με θέμα «Κρίση και εκουγχρονισμός». Εισηγητές: Μ. Παπαγιαννάκης, Ν. Χριστοδουλάκης, Ν. Δεσύλας, Γ. Κριμπάς. Συντονιστής: Γ. Κοντογιώργης.

9 μ.μ.: ΜΠΟΣΤ: Επιθεώρηση.

10 μ.μ.: Λαϊκή βραδιά με τους συνθέτες Σούκα - Μουσαφίρη - Νικολόπουλο και τη συμμετοχή λαϊκών τραγουδιστών. Ο Φαράχ Σιλάλ σε παραδοσιακή αραβική μουσική.

ΘΕΑΤΡΑΚΙ

5 μ.μ.: Συζήτηση με θέμα «Οικολογικά προβλήματα του πλανήτη μας». Εισηγητές: Μ. Μοδινός, Θ. Παπαγιάννης και Κ. Χατζημπίρος. Συντονιστής: Ηλ. Ευθυμιόπουλος.

7 μ.μ.: Παιδικό θέατρο του Γ. Προεστάκη.

8.30: Μουσική με το συγκρότημα του Ρος Νταίηλη.

11 μ.μ.: Κινηματογραφικές προβολές:

Γ. Ιβενς: Βαλπαρέισο.

Κ. Μαρκέρ: Σταθμός αποχαιρετισμού.

Ζαν Ρους: Οι χήρες των 15 χρόνων.

Α. Ταρκόφσκι: Νοσταλγία.

8 μ.μ.: Στο ύπαιθρο εμφάνιση - παράσταση με τους κλόουν του «Μαγικού Θεάτρου».

ΤΡΙΤΗ 11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΛΑ

7 μ.μ.: Συζήτηση με θέμα: «Χρήμα και πολιτικοί μηχανισμοί». Εισηγητές: Κ. Βαϊτσος, Κ. Βεργόπουλος και Κ. Τσουκαλάς. Συντονιστής: Γ. Κριμπάς.

9 μ.μ.: ΜΠΟΣΤ: Επιθεώρηση.

10 μ.μ.: Το Πάρτι του Αποχαιρετισμού. Ελληνικά και ξένα συγκροτήματα blues και rock...

ΘΕΑΤΡΑΚΙ

8 μ.μ.: Μουσική φαντασία: το κουκλοθέατρο του Οτέλλο Σάρτζι.

10 μ.μ. Κινηματογραφικές προβολές:

Ρ. Κράμερ: Πάγος.

Σ. Παρατζάνωφ: Ο θρύλος του Κάστρου του Σουράμ. Μαζί θα προβληθεί και το ντοκυμαντέρ του Πάτρικ Καζάλ με θέμα το γύρισμα της τελευταίας ταινίας του Παρατζάνωφ.

8 μ.μ.: Παράσταση του «Μαγικού Θεάτρου».

Όσες αλλαγές αναγκαστούμε να κάνουμε στο πρόγραμμα του Φεστιβάλ, λόγω τεχνικών ή άλλων δυσχερειών θα ανακοινώνονται από τον Τύπο και τους ραδιοφωνικούς σταθμούς.

ΤΟ ΑΝΤΙ-ΦΕΣΤΙΒΑΛ: ΑΛΛΟΤΕ

Στο χώρο του πρώτου ΑΝΤΙ-ΦΕΣΤΙΒΑΛ, Μάρτης 1982

Εφτά χρόνια πριν, μόλις έμπαινε η άνοιξη του 1982, είχα την τύχη να αναλάβω την ευθύνη για τη διοργάνωση του πρώτου ΑΝΤΙ - ΦΕΣΤΙΒΑΛ. Το ΑΝΤΙ συμπλήρωνε τότε 200 τεύχη και σε μια από τις καπνισμένες συσκεψείς της σύνταξης του περιοδικού έπεσε η ιδέα να το γιορτάσουμε. Κανείς δεν είχε ακριβώς στο μυαλό του τι θέλαμε να κάνουμε. Για το μόνο που είμαστε σίγουροι, ήταν ότι έπρεπε να διαφέρει από τα συνηθισμένα Φεστιβάλ των νεολαίων, εξ ου και το όνομα ΑΝΤΙ - ΦΕΣΤΙΒΑΛ. Μου φαίνεται ότι αυτό είναι χαρακτηριστικό για το ΑΝΤΙ: σπάνια ξέρει ακριβώς τι θέλει αλλά όλοι αναζητούν την πρωτοτυπία. Και το αποτέλεσμα είναι συνήθως εντυπωσιακό, όπως ήταν και το πρώτο Φεστιβάλ, που ξεπέρασε τις προσδοκίες των οργανωτών του.

Ποιών οργανωτών; Όπως συμβαίνει συχνά και με την κανονική λειτουργία του περιοδικού, η έννοια της οργάνωσης είχε αντικατασταθεί από αυτό που άλλοτε αποκαλείτο επαναστατική πρωτοβουλία. Κάποιοι φίλοι περνούσαν από τα γραφεία και πέταγαν διάφορες ιδέες, πρωτότυπες ως επί το πλείστον, οι οποίες γίνονταν δεκτές: να φωνάξουμε τους Πράσινους, ξέρω έναν καλό Χιλιανό ζωγράφο εξόριστο στην Ελλάδα, άκουσα μια Αφρικάνα να τραγουδάει καλά. Η ατυχία των φίλων αυτών ήταν ότι έπρεπε οι ίδιοι να αναλάβουν την υλοποίηση των

ιδεών τους: όπως συμβαίνει συνήθως με το ΑΝΤΙ, η καλύτερη απόδειξη για το ότι πιστεύεις στις ιδέες σου, είναι να τις εφαρμόσεις.

Είναι αυτό που γενικώς θα μπορούσε να αποκληθεί το «δημιουργικό χάος», η δημιουργική αναρχία του ΑΝΤΙ: δεκάδες άρθρα για την κανονική ύλη του περιοδικού που έπρεπε να διορθωθούν ή να γραφούν, αφίσες για το φεστιβάλ πεσμένες στο πάτωμα, αεροπορικά εισιτήρια των καλεσμένων τα οποία δεν είχαμε λεφτά να πληρώσουμε, χιλιάδες τεχνικά προβλήματα από τις τουαλέτες του «Τεχνχώρου» μέχρι την επιλογή των υποψηφίων μισο-εθελοντών που θα έπαιζαν το ρόλο του μπάρμαν στο —ανύπαρκο— μπαρ του Φεστιβάλ.

Για όλα αυτά έπρεπε να βρεις μόνος σου τις κατάλληλες λύσεις, απολαμβάνοντας την ίδια στιγμή μια εμπιστοσύνη την οποία είναι αδύνατον να βρεις οπουδήποτε αλλού. Μόλις είχα αρχίσει να δουλεύω στο περιοδικό, μια θέση είχε χηρέψει τον Οκτώβριο του '81 όταν ο μετέπειτα υπουργός Θ. Πάγκαλος άφησε την ευτυχία της οδού Δημοχάρους για να πάρει τον δρόμο προς τις Βρυξέλλες, αλλά μου είχε κάνει εντύπωση η εμπιστοσύνη που μου έδειχναν: ήταν σα να μας έωννε κάτι, αυτό το οποίο ενώνει τους ανθρώπους του ΑΝΤΙ, χωρίς ποτέ και οι ίδιοι να μπορούν να το προσδιορίσουν επακριβώς. Μια δημιουργική τρέλα, που συναντά κανείς μόνο στις παιδικές ηλικίες: τελικά το μυστικό της επιτυχίας του ΑΝΤΙ είναι ότι δεν θέλει να γεράσει.

Βεβαίως οι καιροί ήταν τότε διαφορετικοί. Βρισκόμαστε στην εποχή των σοσιαλιστικών προσδοκιών, το ΠΑΣΟΚ περνάει ακόμη το μήνα του μέλιτος και ο απόηχος του κινήματος της δικτατορίας και των πρώτων μεταπολιτευτικών χρόνων δεν έχει σβήσει ολότελα, τροφωτώντας όνειρα, αυταπάτες και ...τις συζητήσεις του Φεστιβάλ: στρογγυλά τραπέζια, για τον εναλλακτικό τύπο εμπλουτισμένα με διεθνείς εμπειρίες, για την αυτοδιαχείριση με συμμετοχή Γάλλων θεωρητικών, για το φεμινιστικό κίνημα στην Ελλάδα, για το ρόλο της CIA, για τα κινήματα ειρήνης στην Δυτική Ευρώπη.

Το Φεστιβάλ θα ξεκινήσει άλλωστε με μια συζήτηση περί «του πολιτιστικού κινήματος στην Ελλάδα και των προοπτικών του». Κανείς δεν φαντάζεται ότι μερικά χρόνια μετά θα καταλήξουμε στα κινήματα κουλτούρας του Τόμπρα και της Αιριανής. Ο νέος πρόεδρος της Βουλής κ. Γιάννης Αλευράς είναι ένας από τους λίγους κυβερνητικούς που θα επισκε-

φθούν το χώρο των εκδηλώσεων. Η υπουργός Μελίνα Μερκούρη, καλεσμένη να συμμετάσχει στο στρογγυλό τραπέζι για τα πολιτιστικά, θα απουσιάσει την τελευταία στιγμή. Μου φαίνεται ότι πρόκειται για μια ατομία που θα πληρωθεί αργότερα με τα ισχνά αποτελέσματα στο χώρο των τεχνών, ισχνά σε σχέση με τις ανάγκες των καιρών, αλλά και το ανάστημα της υπουργού.

Η καλή υπουργός θα ενισχύσει πάντως οικονομικά το Φεστιβάλ με 400.000 δρχ. για να βρεθούμε ξαφνικά αντιμέτωποι με έναν απρόσκλητο εχθρό, τον «Οδηγητή». Σε ένα σχόλιό του που δημοσιεύεται τις μέρες των εκδηλώσεων, το κεντρικό όργανο της ΚΝΕ κατακεραυνώνει το υπουργείο Πολιτισμού για την οικονομική ενίσχυση. «Αλλού τα κακαρίσματα, είναι παράγοντες που μάλλον σκοτεινές δυνάμεις υπηρετούν και μάλλον σκοταδισμό και τον αποπροσανατολισμό επιδιώκουν», ήτοι οι Πράσινοι Οικολόγοι της Δ. Γερμανίας «που ποτέ δεν καταλάβαμε τι σχέση έχουν με την αριστερά» ή ο Κων Μπεντίτ «τον οποίο ξέθαψε από τον ύπνο του το ΑΝΤΙ ενώ αυτός ασχολείται μόνο με τις χρηματικές του υποθέσεις». Κότες, είναι οι πολιτιστικοί σύλλογοι της γειτονιάς, που θα έπρεπε να υποστηρίζουν το υπουργείο Πολιτισμού.

Την επόμενη εβδομάδα, ερεθισμένος από το μυθικό ποσό των 400.000 δρχ. ο «Οδηγητής» θα επανέλθει με ένα ολοσέλιδο ρεπορτάζ από τις εκδηλώσεις. Είναι τότε που κυριαρχεί το γνωστό δόγμα: αλήθεια είναι ό,τι συμφέρει το λαό. Ο Κώστας Ζουράρις κατακεραυνώνεται για τις «αντικομμουνιστικές απόψεις του σε μια συζήτηση για το εργατικό κίνημα»: ούτε τέτοια συζήτηση είχε γίνει ποτέ και ο Κώστας βρίσκεται τις μέρες του Φεστιβάλ στο Παρίσι! Το «αντικομμουνιστικό», «αναρχοαυτόνομο» ΑΝΤΙ, για την συμπάθειά του προς το αντιδραστικό ροκ, για την υποστήριξη του στους αγώνες της πολωνικής «Αλληλεγγύης» που «αποκρύπτουν την πραγματική φύση της Αλληλεγγύης και τις διασυνδέσεις της με τις Μυστικές υπηρεσίες των ΗΠΑ», ενώ «κανείς δεν ξέρει ως που μερικοί κύκλοι έχουν κατά νου να φτάσουν τα αποτελέσματα μιας πρωτοβουλίας που μέχρι και ιδιωτικό ραδιοφωνικό σταθμό έστησε».

Ως που είχαν κατά νου να φτάσουν «οι κύκλοι», το βλέπουμε 7 χρόνια μετά: ο Συνασπισμός να φλερτάρει με τους οικολόγους, ο ιδιωτικός σταθμός του «Ριζο-

ΚΑΙ ΤΩΡΑ

του Στέλιου Κούλογλου

σπάστη» να διοργανώνει ροκ συναυλίες, η καθοδηγούμενη από την CIA «Αλληλεγγύη» να συζητά στο ίδιο τραπέζι με το Πολωνικό ΚΚ. Όλα εδώ πληρώνονται: 7 χρόνια αργότερα, η ηγεσία του ΚΚΕ προσπαθεί εις μάτην να πείσει την ΚΝΕ να υποστηρίξει το Συνασπισμό και να αποδεχθεί τον Γκορμπατσόφ. Ο δε ευφάνταστος συντάκτης του φανταστικού ρεπορτάζ, μπορεί να βρίσκεται και στην καθοδήγηση...

*«Δεν είμαι εγώ σπορά της τύχης.
Ο πλαστοργός του ρεπορτάζ.
Διδάκτωρ είμαι της απάτης.
Πρώτο παιδί της Χαλιμάς».*

Το ANTI απαντούσε με χιούμορ στο περιοδικό της ΚΝΕ και αυτό είναι ένα από τα μεγάλα διδάγματα: υπουργοί ανέβηκαν και κατέβηκαν, ηγεσίες άλλαξαν και δόγματα αποδείχθηκαν αυταπάτες, αλλά ο Τύπος, το ANTI παραμένει. Προσαρμοσμένο στις νέες εποχές, αλλά συγχρόνως απaráλλακτο, νεανικό, δίνοντας αγέρωχο τη δική του μάχη, με μια επιείκεια προς τους ηττημένους, από αυτήν που μπορούν να δείξουν μόνο όσοι ξέρουν ότι αυτό που κάνουν είναι δίκαιο: *άφες αυτοί, ου γαρ οίδασι τι ποιούσι*. Στην αυταπάτηση με την οποία εκδίδεται και δίνει τη μάχη του το περιοδικό, υπάρχει ασφαλώς κάτι από την παλιά, βαθιά Χριστιανική πίστη όσων ξέρουν ότι οι ιδέες τους θα θριαμβεύσουν. Όχι σώνει και καλά οι ιδέες της Αριστεράς όπως τις μονοπωλούν κάποιοι, αλλά ο τίμιος, λιτός τρόπος ζωής που έχει επιλεχθεί. Το ANTI είναι για τους δημιουργούς του τρόπος ζωής.

Προετοιμάζοντας το δεύτερο Φεστιβάλ, για τα 400 τεύχη αυτή τη φορά, η κατάσταση στα γραφεία δεν έχει αλλάξει καθόλου. Το «Τέλεφαξ» που έχει εν τω μεταξύ τοποθετηθεί σε μια γωνιά δείχνει να μην βολεύεται, ο υπολογιστής το ίδιο: μου φαίνεται ότι εκεί που άλλοτε ψάχναμε ώρες-ολόκληρες για κάποιο έγγραφο που είχε χαθεί, θα ψάχνουν τώρα για μια δισκέτα του κομπιούτερ που κάπου έχει παραπέσει ανάμεσα στις αφίσες, τους καφέδες και τα σταχτοδοχεία, τα αρχιτεκτονικά σχέδια για τους χώρους των εκδηλώσεων και τις σημειώσεις, αραδιασμένες πάνω στα γραφεία. Ευτυχώς που υπήρξε και αυτός ο περσινός εμπρησμός, για να επιτευχθεί η μερική ανακαίνιση των επίπλων και το βάψιμο των τοίχων: η πολιτική της καμμένης γης, ως βασικός παράγων εκσυγχρονισμού.

Το μόνο που έχει αλλάξει, είναι τα μέγθη της απήχησης του περιοδικού, δυνάμει από τη μάχη ενάντια στο

σκάνδαλο Κοσκωτά, τα μέγθη του ίδιου του ANTI - ΦΕΣΤΙΒΑΛ. Αμέσως μετά το τέλος του πρώτου, δημοσιεύαμε τον πενήχρο προϋπολογισμό, τρομαγμένοι από το έλλειμμα που είχε παρουσιασθεί: Έξοδα 894.446 δρχ., έσοδα 584.450 δρχ. Έλλειμμα 309 ολόκληρες χιλιάδες δραχμές! Σκαλιζοντας τον υπολογιστή, ο Χρήστος μου έκανε λόγο για 3 εκατ. έλλειμμα. (Από την πείρα μου πιστεύω ότι θα είναι μεγαλύτερο). Δεν ήταν αδιάφορος, είχε το γνωστό ύφος με το οποίο αντιμετωπίζονται όλες οι δυσκολίες του ANTI: θα το ξεπεράσουμε κι αυτό...

Πάει πια εκείνη η μικρή έκταση του «Τεχνωχώρου» της Μαρίνας Ηλιάδη, που τρομάζαμε πως θα τον διαμορφώσουμε και αν θα τον γεμίσουμε με κόσμο. Τώρα μιλάμε για ολόκληρες αίθουσες χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Πάνε εκείνες οι διαπραγματεύσεις με την «κάποια κομπανία», που ζητούσε το υπέρογκο ποσό των 2.000 δρχ. ανά μουσικό προκειμένου να εμφανισθεί. «Να δεις το συμβόλαιο με τον Μορί Καντέ», μου είπαν οι οργανωτές. Ζητάνε πάνω στην σκηνή την ώρα της συναυλίας να υπάρχουν καφές και τσάι, με ζάχαρη, σερβίτσια και κουταλάκια, παγάκια, 3 λίτρα γάλακτος ημιαποβουτυρωμένου, 15 μπουκάλια νερού από ιαματική πηγή, 30 μπίρες, 6 κόκα κόλες, 6 χυμούς φρούτων και έναν ολόκληρο μπουφέ από φαγητά. Μόλις δε πατήσουν το πόδι τους θέλουν εκτός από τα δωμάτια του ξενοδοχείου, 25 άσπρες πετσέτες μάνιου, 15 λίτρα νερού χωρίς ανθρακικό, 10 σταχτοδοχεία, 3 μπουκάλια ούισκου το καθένα και ξεχωριστής μάρκας, 4 μπουκάλια καλού «Μπορντώ», "arrelation controlee", παρακαλώ, ρακαλώ.

«Έχω μια ιδέα», είπα στον Χρήστο Παπουτσάκη. «δεν μου δίνεις ένα αντίγραφο του συμβολαίου, να κάνω μια σύγκριση ανάμεσα στο προηγούμενο Φεστιβάλ και το τωρινό»;

«Ωραία ιδέα, αλλά μην μας παρουσιάσεις ότι οργανωθήκαμε τώρα, ότι είμαστε μεγάλοι και γίναμε κατεστημένο». Χάσαμε μισή ώρα ψάχνοντας το συμβόλαιο, που είχε κάπου παραπέσει. Στο τέλος, γνωρίζοντας τα κατατόπια, χρειάστηκε να το βρω μόνος μου... □

Στέλιος Κούλογλου

Και μια προσθήκη από τον εκδότη: Τελικά, παρ' ό,τι φτάσαμε στο σημείο να μπορούμε να καλέσουμε ένα συγκρότημα σαν του Mory Canté στο φεστιβάλ μας, τεχνικές δυσκολίες μας αναγκάζουν να μην μπορέσουμε να πραγματοποιήσουμε την εμφάνιση. Αλλά δεν μας λείπει ούτε το κέφι ούτε η φαντασία ώστε να εξασφαλίσουμε τις εξίσου σημαντικές εναλλακτικές λύσεις.

Είμαστε κιόλας στις ημέρες —και τις νύχτες— του ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ...

Χ.Γ.Π.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΕΜΕΛΙΟ

• ΣΟΛΩΝΟΣ 84

Κυκλοφορούν
στη νέα σειρά
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ROBERT VAN GULIK

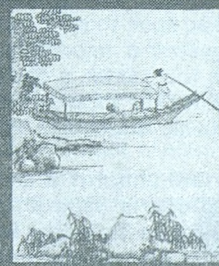
σκελετός
στήν καμπάνα

εκδόσεις θεμέλιο

ROBERT VAN GULIK

δολοφονία
στό καράβι
των λουλουδιών

εκδόσεις θεμέλιο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΕΜΕΛΙΟ -
ΛΕΣΧΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

• ΣΟΛΩΝΟΣ 84
• ΤΗΛ. 3608180

ΤΟ ΚΟΛΠΟ ΤΗΣ ΚΑΛΠΗΣ

του Δ. Μιχαήλ

Αφού η απορρύπανση από τα σκάνδαλα δεν έγινε δυνατή και αφού ο εκλογικός νόμος δεν αποτέλεσε (παρά τις διακηρύξεις για νέα αυτοδυναμία) τον άσοο στο μανίκι «το κόλπο της κάλπης» μεταμορφώθηκε σε δυο μικροκομματικές «στρατηγικές». Η μία αφορά στον εκφοβισμό των εσωκομματικών αντιπάλων με την κυκλοφορία «φημών» για πρόωρες εκλογές και τον αποκλεισμό από τις κομματικές ομιλίες στις συνοικίες και την επαρχία και η δεύτερη με την εξαγορά ψήφων, κατά τα πρότυπα της δεξιάς μαζικής ρουσφετολογίας.

«Το κόλπο της κάλπης» εντάθηκε τον τελευταίο καιρό, σύμφωνα με την παλαιά αλλά πάντοτε επίκαιρη κατευθυντήρια σύσταση του Μένιου Κουτσόγιωργα «Εάν δεν κάνουμε παροχές προεκλογικά, θα έχουμε κάνει δύο λάθη. Θα έχουμε παραδώσει την εξουσία στον Μητσοτάκη και θα του έχουμε φτιάξει καλή οικονομία». Ακριβώς προς τους δύο αντίθετους στόχους κινείται η προσπάθεια εξαγοράς ψήφων του ΠΑΣΟΚ, η οποία έχει τα δικά της «ποιοτικά» χαρακτηριστικά, που δεν μοιάζουν με εκείνα του 1981 και του 1985.

Τότε, το 1981 υπήρξαν οι αφειδείς γενικές υποσχέσεις σε θέματα εξωτερικής πολιτικής αλλά και ευρύτερα θεσμικά (από τη λαϊκή συμμετοχή έως τις πανελλαδικές και την κατάργησή τους), ενώ το 1985 υπήρξαν οι εξαγγελίες για μια «νέα δημοκρατική πορεία» στα πλαίσια της γενικής μετωπικής σύγκρουσης, με άξονα την περίπτωση Καραμανλή - Σαρτζετάκη, με τη Δεξιά.

Στις δημοτικές εκλογές του 1986 εξαντλήθηκαν και αποδείχθηκαν αναποτελεσματικές και οι δύο στρατηγικές του 1981 και του 1985, παρά την αποκρουστική ακρότητά τους, (δηλαδή και εξαιτίας της).

Σήμερα το 1989, τρία μόλις χρόνια από

το 1992 και τη μυθολογία του, το ΠΑΣΟΚ και ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου καταλήγουν στο παλιό και δοκιμασμένο «κόλπο της κάλπης», με αφειδείς χορηγήσεις χρημάτων από το δημόσιο ταμείο και αφειδείς υποσχέσεις για ατομικά βολέματα μετά τις εκλογές.

Συγκεκριμένα, το νέο «κόλπο της κάλπης» του ΠΑΣΟΚ για τις ερχόμενες εκλογές είναι διπλής ρουσφετολογικής κατεύθυνσης, ως εξής:

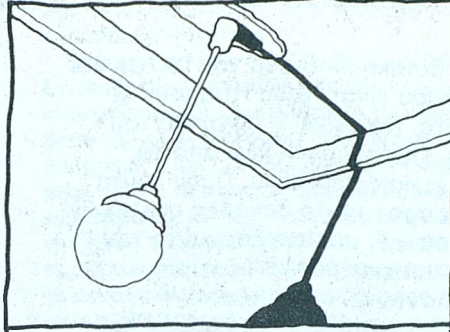
- στη μία κατηγορία υπάρχουν οι κάθε είδους χαριστικές παροχές σε αγρότες και συνεταιριστές, οι συντάξεις στους «αντιστασιακούς», οι ρυθμίσεις στους επαγγελματιοβιοτέχνες, τα ειδικά επιδόματα σε ορισμένες κατηγορίες μισθωτών του δημόσιου τομέα, οι μαζικές μονιμοποιήσεις και διάφορες ανάλογες μέθοδοι ψηφοθηρίας·

- στην άλλη κατηγορία και μεθοδολογία υπάρχουν οι μέθοδοι της ατομικής ή εξατομικευμένης προσδοκίας για μετά τις εκλογές και σε συνδυασμό με την (ποθούμενη - αιτούμενη) εκλογική νίκη του ΠΑΣΟΚ. Όπως η υποβολή αιτήσεων για τις μαζικές προσλήψεις στο δημόσιο, οι οποίες θα γίνουν μετά τις εκλογές, τα προσωπικά στεγαστικά δάνεια, που θα δοθούν μετά τις εκλογές, ορισμένες αυξήσεις μετά τις 18 Ιουνίου και άλλες ανάλογες επινοήσεις.

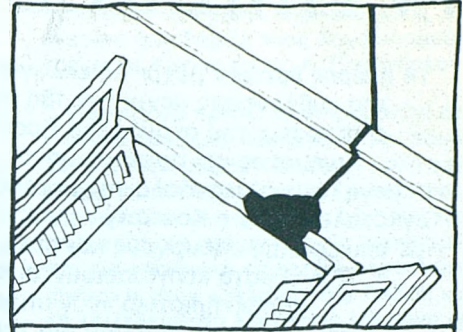
«Το κόλπο της κάλπης» του ΠΑΣΟΚ αποτελεί ασφαλώς την επιβεβαίωση ότι ΠΑΣΟΚ, κυβέρνηση και Α. Παπανδρέου όχι απλώς αδυνατούν να εκσυγχρονίσουν το πολιτικό σύστημα, όπως είχαν υποσχεθεί, ότι δεν μπορούν να συμπεριφερθούν με πολιτική εντιμότητα στην πορεία προς τις εκλογές, αλλά και κάτι χειρότερο. Καταφεύγουν με «επινοητικότητα» αντίξια της δεξιάς φαυλοκρατίας σε μεθόδους παλαιοκομματισμού, επιβεβαιώνοντας το ξεπέρασμά τους. □

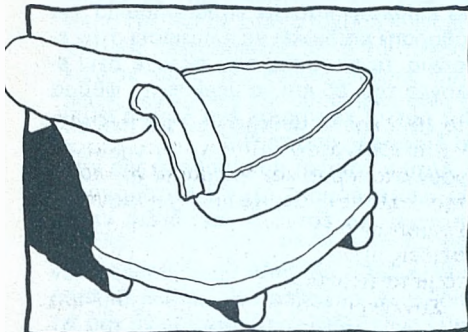
Ο ΠΑΠΠΟΥΣ ΔΙΑΒΑΖΕ ΤΗΝ ΤΑΜΠΕΛΑ ΓΙΑ ΩΡΑ. ΧΤΥΠΗΣΕ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ. ΑΝΟΙΞΑ.

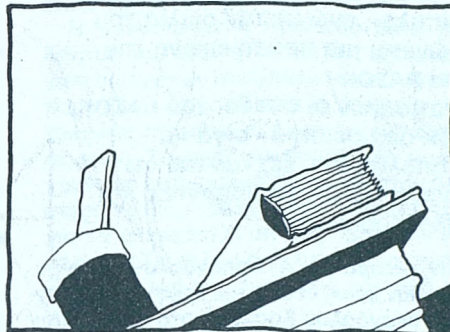
ΜΠΗΚΕ ΚΑΙ ΚΟΙΤΆΞΕ ΓΥΡΟ ΤΟΥ. «ΠΟΥ 'ΝΑΙ ΤΟ ΝΤΙΒΑΝΙ;» ΡΩΤΗΣΕ ΑΜΕΣΩΣ.

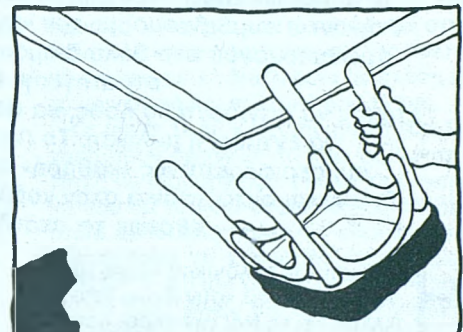
ΤΟΥ ΕΞΗΓΗΣΑ ΟΤΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩ ΝΕΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ. ΑΦΗΝΩ ΤΟΝ ΑΣΘΕΝΗ ΟΡΘΙΟ...

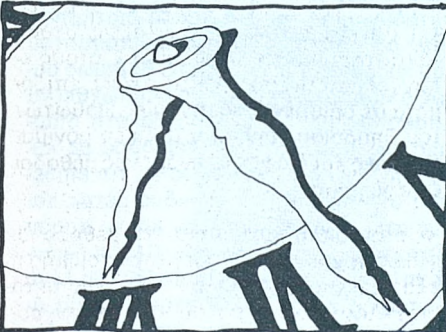
...ΚΑΙ 'ΓΩ ΤΟΝ ΕΞΕΤΑΖΩ ΚΑΘΙΣΤΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΤΣΑΝΤΙΣΩ, ΒΠΕΙΔΗ ΠΙΣΤΕΥΩ ΟΤΙ...

...Ο ΘΥΜΟΣ ΞΕΔΙΠΛΩΝΕΙ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ. ΔΕΝ ΠΕΙΣΤΗΚΕ.

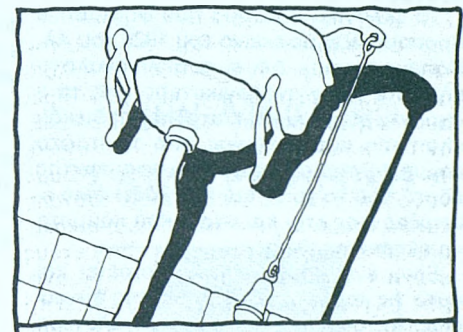

ΜΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟ ΚΑΙ ΔΕΧΤΗΚΑ. ΕΔΩΣΕ ΤΑ ΔΙΠΛΑ ΚΑΙ ΤΟΥ 'ΔΩΣΑ ΣΚΑΜΝΙ.

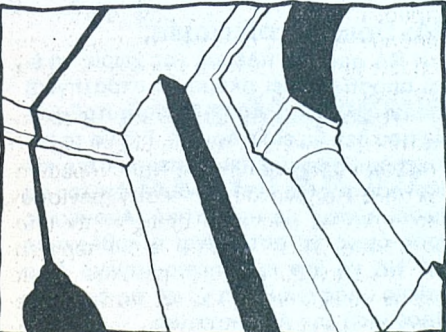

ΦΟΡΕΣΑ ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΓΥΑΛΙΑ ΜΟΥ. ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΜΙΛΑΕΙ ΕΠΙ ΩΡΕΣ. ΑΠΟΚΟΙΜΗΘΗΚΑ.

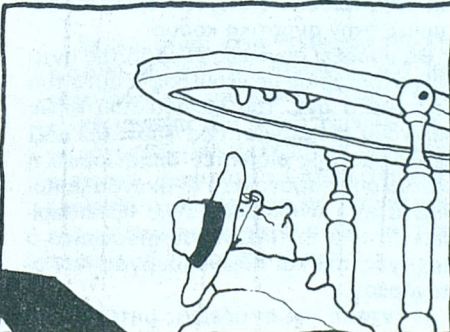
ΟΤΑΝ ΞΥΠΝΗΣΑ ΤΟΝ ΡΩΤΗΣΑ ΤΙ ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΑΝΕΙ. ΜΟΥ 'ΠΕ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΣΤΗΣΕΙ ΜΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΟΥΛΕΥΕΙ ΕΚΕΙ PART TIME ΣΑΝ ΠΡΩΥΠΟΥΡΓΟΣ. ΤΟΝ ΡΩΤΗΣΑ ΠΩΣ ΠΑΕΙ ΑΠΟ ΚΟΣΜΟ. ΜΟΥ ΕΙΠΕ ΟΤΙ ΤΟ ΜΑΓΑΖΙ ΤΟ 'ΧΕΙ ΓΙΑ ΒΙΤΡΙΝΑ ΚΙ ΟΤΙ ΤΟ ΜΕΡΟΚΑΜΑΤΟ ΒΓΑΙΝΕΙ ΑΛΛΙΩΣ. Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΕΧΙΣΤΗΚΕ... «ΦΟΒΑΣΑΙ ΤΟ ΥΨΟΣ;», «ΟΧΙ. ΤΟ ΛΑΤΡΕΥΩ.» «ΤΟ ΠΛΑΤΟΣ;», «ΜΟΥ 'ΝΑΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟ.» «ΤΟ ΒΑΘΟΣ;», «...» ΤΟΝ ΕΞΕΤΑΖΑ ΟΛΟ ΤΟ ΒΡΑΔΥ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ, ΟΛΟΣ Ο ΑΛΛΟΣ ΨΥΧΙΚΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΣ ΗΤΑΝ ΣΜΠΑΡΑΛΙΑ.

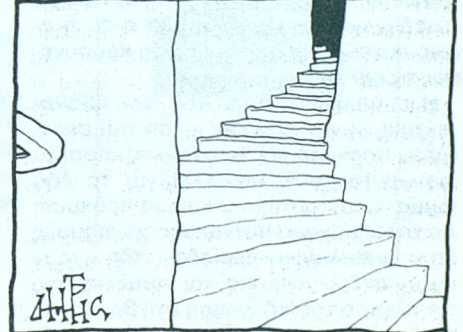
Ο ΠΑΠΠΟΥΣ ΕΠΑΣΧΕ ΑΠΟ ΙΛΙΓΓΟ ΒΑΘΟΥΣ. ΔΕΝ Τ' ΑΝΤΕΧΕ. ΖΑΛΙΖΟΤΑΝ.

ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΣΑ ΝΑ 'ΧΕΙ ΑΠΟ ΠΛΑΝΟ ΤΟΥ ΕΝΑΝ ΚΑΘΟΡΕΦΤΗ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΝ ΚΟΙΤΑ ΠΑΝΤΑ.

Η ΠΤΩΣΗ ΘΑ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΤΑΝ ΑΝΟΛΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΑΘΟΣ ΥΨΟΣ.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ 'ΧΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ. ΓΙΑΤΙ ΜΕΤΑ ΕΜΘΑ ΟΤΙ ΘΑ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ.

74 ΗΜΕΡΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

του Γιάννη Φλώρου

74 ημέρες έμειναν μέχρι τις εκλογές. Βασική επιδίωξη του ΠΑΣΟΚ και της κυβέρνησης μέχρι την 18η Ιουνίου είναι να αποτραπούν οι επιπτώσεις του σκανδάλου Κοσκωτά. Να μείνει ο αρχηγός του Κινήματος και πρωθυπουργός Α. Παπανδρέου έξω από το μεγαλύτερο σκάνδαλο της μεταπολεμικής περιόδου. Προς τούτο εγκαταλείφθηκε ο Κουτσόγιωργας και προς τούτο δεκάδες στελεχών με επικεφαλής υπουργούς και μέλη του Ε.Γ. με προεξάρχοντα τον Γ.

Γεννηματά κινητοποιούνται σε μια εκστρατεία με κύριο χαρακτηριστικό «νυν υπέρ πάντων... ο Τόμπρας».

Ταυτόχρονα εγκαινιάζεται μια τακτική «επίθεσης στη Δεξιά» και «πρωτοβουλία κάθαρσης». Μια νέα σκηνοθεσία στήνεται μετά τον εκλογικό νόμο, με νέους ρόλους και με επιχειρήματα που θα μας μεταφέρουν πίσω στην εποχή του '65 και πιο πριν. Παράλληλα, στήνονται συμβιβασμοί με τον «αντίπαλο», ενώ με την ομιλία του πρωθυπουργού στο Βόλο διαμορφώνεται μια πρώτη εικόνα της στρατηγικής του ΠΑΣΟΚ.

Στόχος να παγιδευτεί ο λαός, να φανατισθούν οι οπαδοί του ΠΑΣΟΚ, να ενταθεί η πόλωση. Το ΠΑΣΟΚ άρχισε σιγά - σιγά να συμπεριφέρεται ως «καθαρή» αντιπολίτευση, ξεχνώντας ότι βρίσκεται οκτώ χρόνια στην κυβέρνηση και ότι δημιούργησε και έθρεψε το σκάνδαλο Κοσκωτά.

Η ψήφιση του εκλογικού νόμου με τη διατήρηση του «συν ένα», από το ΠΑΣΟΚ και τη ΝΔ, την περασμένη εβδομάδα στη Βουλή δίνει μια γεύση των συμβιβασμών και των χαρακτηριστικών της πολιτικής σκηνής και για μετά τις εκλογές.

Το εκλογικό σύστημα που ψηφίστηκε προσομοιάζει με εκείνο του 1926 του Αλ. Παπαναστασίου. Δεν είναι απλή αναλογική, είναι όμως αναλογικότερο από τα ισχύοντα μέχρι τώρα, επιτρέπει τη διεκδίκηση της αυτοδυναμίας από το πρώτο κόμμα το οποίο πριμοδοτεί αφαιρώντας έδρες από το τρίτο και δεν βάζει όρια επιτρέποντας έτσι και στα μικρά κόμματα να εκπροσωπηθούν.

Είναι ένα σύστημα που υπηρετεί και αυτό τις κομματικές ανάγκες της συγκυρίας. Απ' αυτή την άποψη το μεγαλύτερο ενδιαφέρον έχει η σύμπλευση ΝΔ και ΠΑΣΟΚ σύμπλευση που μπορεί να εξελιχθεί και σε μια ιδιόμορφη συνεργασία στη μετεκλογική περίοδο αν η κάλη δεν φέρει αυτοδύναμο το πρώτο κόμμα ή αν η όποια αυτοδυναμία είναι οριακή και συνεπώς προβληματική.

Η σύμπλευση αυτή, που δεν υπαγορεύτηκε μόνον από την πίεση του σκανδάλου Κοσκωτά και τις ανάγκες «Κοσκωτοσυμβιβασμού», αποτελεί για τα δυο κόμματα του αστισμού και μια πρόκριση για αντίστοιχους πολιτικούς χειρισμούς στην μετεκλογική περίοδο. Ήδη έχουν επισημανθεί κινήσεις και πράξεις από την πλευρά της ΝΔ (στάση στη Βουλή για το σκάνδαλο Κοσκωτά, ομιλίες Μητσοτάκη σε σχέση με τον πρωθυπουργό και το σκάνδαλο Κοσκωτά κ.λπ.) όσο και από

την πλευρά του Α. Παπανδρέου, τόσο με το «συν ένα», όσο και με τους χειρισμούς του σκανδάλου Κοσκωτά στη Βουλή που συνηγορούν στην ύπαρξη συμβιβασμών με «θυσίες» πιθανόν, αλλά με υποδομή τέτοια που να επιτρέπει στην επιλογή του «συν ένα» να γίνει και σταθερή επιλογή για εξελίξεις μετά τις εκλογές.

Με την ψήφιση του εκλογικού νόμου τα κόμματα μπήκαν στην τελική ευθεία της εκλογικής αναμέτρησης. 74 λοιπόν μέρες πριν τις εκλογές της 18ης Ιουνίου μπορούμε να δούμε ορισμένα στοιχεία από την προεκλογική τακτική και στρατηγική τους.

Οι σκηνοθέτες του ΠΑΣΟΚ

Το ΠΑΣΟΚ όπως άρχισε να φαίνεται από το Βόλο θα επιδιώξει τη διατήρηση του αντιδεξιού «ρήγματος» για δυο λόγους. Από τη μια για να εξισορροπή το μέτωπο για την κάθαρση της πολιτικής και της δημόσιας ζωής και από την άλλη για να μειώσει τις φυγόκεντρες τάσεις κυρίως στον αγροτικό κόσμο.

Θα υπάρξει συνεπώς έξαρση της αντιδεξιάς ρητορίας με νέο προφίλ αυτό του Γεννηματά αντί του Μένιου που όπως δείχνουν τα πράγματα θα φορτωθεί μαζί με ορισμένους διοικητές οργανισμών ή και άλλους παράγοντες το σκάνδαλο Κοσκωτά που αναλαμβάνει να «ξεκαθαρίσει» το ίδιο το ΠΑΣΟΚ και προσωπικά ο αρχηγός του και πρωθυπουργός Α. Παπανδρέου.

Η ένταση της αντιδεξιάς ρητορίας θα κλιμακωθεί.

Η «επίθεση» αυτή έχει διπλό στόχο. Από τη μια να διατηρηθεί το «καλό» κλίμα

που πιστεύει το ΠΑΣΟΚ ότι υπάρχει στην επαρχία για την κυβέρνηση και από την άλλη να αποτραπεί η δημιουργία ρεύματος τέτοιου που να επιτρέψει στη ΝΔ να ξεπεράσει το «φράγμα» του 48% και να εξασφαλίσει μια μη οριακή αυτοδυναμία. Σε αυτό ελπίζει το ΠΑΣΟΚ να βοηθηθεί και από τα κέρδη που θα έχουν τα μικρά κόμματα στα αστικά κέντρα, όπου πλέον η χαμένη ψήφος δεν θα μπορεί να λειτουργήσει όπως στις προηγούμενες εκλογικές αναμετρήσεις.

Ουσιαστικά το ΠΑΣΟΚ με την «αντιδεξιά επίθεση» και την «πρωτοβουλία για κάθαρση» επιδιώκει να πλησιάσει στην επαρχία τα ποσοστά που πέτυχε στις εκλογές του '85 και να μειώσει τη φθορά στα αστικά κέντρα σε ένα λογικό επίπεδο διαφοράς από τη ΝΔ.

Αυτή η τακτική προϋποθέτει για να έχει αποτελέσματα ότι θα λειτουργήσει, αποτρεπτικά έστω, η «αντιδεξιά επίθεση».

«Αντιδεξιό μέτωπο» όμως σήμερα δεν μπορεί να υπάρξει, δεν μπορεί δηλαδή να επαναληφθεί το προηγούμενο του '81 και '85. Αλλά ούτε η «πρωτοβουλία της κάθαρσης» μπορεί να λειτουργήσει.

Αυτός είναι ο «καμβάς» της σκηνοθεσίας ΠΑΣΟΚ με στόχο την αποτροπή της αυτοδυναμίας της ΝΔ και τη διατήρηση ενός αξιοπρεπούς και υψηλού ποσοστού του κυβερνώντος κόμματος. Βεβαίως αυτός ο «καμβάς» έχει και θα επιδιωχθεί να αποκτήσει και άλλα στοιχεία στη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου με κύρια την ένταση της πόλωσης, τις επιθέσεις στη Δικαιοσύνη για «δυο μέτρα και δυο σταθμά», το παρελθόν και το παρόν Μητσοτάκη, το «έργο» του ΠΑΣΟΚ («κάντε τη σύγκριση του '80 με το '89» θα λένε οι υποψήφιοι του ΠΑΣΟΚ στην επαρχία, ανεξάρτητα αν η ΕΟΚ π.χ. από «λάκος λεόντων» έγινε «παράδεισος» που τον «χρησιμοποίησαμε εθνικά») οι ευρωεκλογές ως «κυτίο παραπόνων» κ.λπ.

ΝΔ: Ποια αυτοδυναμία;

Η ΝΔ από την πλευρά της χωρίς να έχει αποσπληνιστεί ακόμα τη στρατηγική της θα επιδιώξει πάση θυσία αυτοδυναμία που δεν θα είναι οριακή. Για να το πετύχει όμως θα πρέπει να πείσει ότι η κυβέρνησή της θα έχει τις δυνατότητες να δώσει λύσεις με προοπτική. Αναγκαίος όρος όμως γι' αυτό είναι η κυβέρνηση της ΝΔ να μην έχει περιορισμένο όριο λαϊκής υποστήριξης π.χ. ως τις εκλογές Προέδρου της Δημοκρατίας.

Αλλά, αν κρίνουμε από τις μέχρι τώρα τοποθετήσεις ηγετικών στελεχών της και τις δηλώσεις του κ. Μητσοτάκη, η ΝΔ

ελπίζει να εξασφαλίσει αυτή την άνετη πλειοψηφία χάρις κυρίως στο «κλίμα ηττοπάθειας στο ΠΑΣΟΚ», και στον «συν ένα» του εκλογικού νόμου με βάση το «σίγουρο» 46%.

Ο εκλογικός νόμος όμως, σύμφωνα με εκτιμήσεις παραγόντων της ΝΔ είναι και μια κίνηση του Α. Παπανδρέου για διαπραγματεύσεις με το Συνασπισμό από θέσεις ισχύος μετά τις εκλογές σε περίπτωση συγκρότησης κυβέρνησης συνεργασίας, παρά στην ύπαρξη ρεύματος τέτοιου που να της επιτρέπει να έχει εξασφαλισμένη μια δυναμική ευρύτερης λαϊκής υποστήριξης.

Δεν πρέπει από αυτή την άποψη να παραλείπει απαραίτητη η δήλωση του δημάρχου Αθηναίων κ. Μ. Έβερτ ο οποίος απηύθυνε «προσκλητήριο ενότητας και νίκης της ΝΔ με στόχο ισχυρή κοινοβουλευτική πλειοψηφία», αλλά ταυτόχρονα κάλεσε όλες τις «φιλελεύθερες δυνάμεις», «ενωμένες και συσπειρωμένες μέσα στη ΝΔ ως ενιαία πολιτική δύναμη να δώσουν τη μάχη για τη μεγάλη νίκη. Τη νίκη της κάθαρσης, τη νίκη της προόδου, τη νίκη της δημοκρατίας».

Εκείνο που παραμένει αδιευκρίνιστο είναι το πώς θα χειριστεί στην από δω και πέρα περίοδο το σκάνδαλο Κοσκωτά η ΝΔ. Το αίτημα της κάθαρσης —θα λέγεται από όλους— και το «δεν μπορεί να

έχετε το Μένιο δίπλα σας», που είπε στον κ. Παπανδρέου ο κ. Μητσοτάκης δεν αρκούν για να παρασύρουν το ΠΑΣΟΚ στο κατρακύλα της σαπίλας του σκανδάλου Κοσκωτά.

Βεβαίως η ΝΔ γνωρίζει ότι η «αντιδεξιά επίθεση» του ΠΑΣΟΚ απευθύνεται ουσιαστικά στο ίδιο το ΠΑΣΟΚ και τους οπαδούς του, γνωρίζει όμως ταυτόχρονα ότι θα πρέπει η ίδια να δημιουργήσει «γέφυρες» για να περάσουν τμήματα κοινωνικών στρωμάτων της επαρχίας στο δικό της χώρο για να μπορέσει στο τέρμα της προεκλογικής περιόδου να επιχειρήσει το μεγάλο άλμα προς τα μπρος, προς την «άνετη και ισχυρή», δηλαδή, «κοινοβουλευτική πλειοψηφία».

Συνασπισμός: Διεύρυνση πολιτικής επιρροής

Η συνασπισμένη Αριστερά μετά την ψήφισή του «συν ένα» και την αποσαφήνιση ορισμένων στοιχείων του εκλογικού παιχνιδιού δίνει τα πρώτα στοιχεία της τακτικής της με το πρόγραμμα του Συνασπισμού. Τολμηρό και ρεαλιστικό ταυτόχρονα το πρόγραμμα επιτρέπει στην Αριστερά να διαμορφώσει τις προϋποθέσεις για να απεμπλακει από το παρελθόν και να αντισταξει στους εκβιασμούς και τα σενάρια το δικό της αυτόνομο πολιτικό λόγο.

Ο μπαμπούλας της Δεξιάς, άλλοθι για

τις ασυδοσίες της πασοκικής οκταετίας, δεν αποτελεί στοιχείο παγίδευσης σήμερα, ενώ θα μπορούσε να αποτελεί αντίθετα όπλο στα χέρια της Αριστεράς, αν έγκαιρα ξεκαθάριζε τους λογαριασμούς της με το Κίνημα του κ. Α. Παπανδρέου.

Ωστόσο θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο αντιπασοκισμός στο βαθμό που παραμένει ουδέτερος δεν διαφέρει πολύ από το φιλοπασοκισμό. Συνεπώς η ουδετερότητα αυτή αν δεν ανατραπεί, η Αριστερά κινδυνεύει να υποχρεωθεί να προσαρμόσει μια κοινωνικά επιθετική στρατηγική απέναντι στην «αλλαγή» του ΠΑΣΟΚ και τη «φιλελεύθερη λύση» της ΝΔ μόνο σε διεύρυνση της πολιτικής της επιρροής, σε σχέση κυρίως με τις προσχωρήσεις στο Συνασπισμό και άλλων που προέρχονται από το ΠΑΣΟΚ και όχι και με κοινωνικές δυνάμεις, που εντάσσονται στην Αριστερά και συμμετέχουν σε μια πολιτική και κοινωνική διαδικασία σε σχέση με το κοινωνικό και πολιτικό όραμα της.

Οι μέχρι τώρα κινητοποιήσεις του Συνασπισμού δείχνουν ότι έχει τις δυνατότητες να διαμορφώσει εκείνη τη δυναμική που θα του επιτρέψει να έχει καθοριστικό ρόλο στις πολιτικές εξελίξεις και ταυτόχρονα να εξοβελίσει το δίλημμα «ΠΑΣΟΚ ή Δεξιά» με όποιες τροποποιήσεις ή βελτιώσεις παρουσιασθούν μετά τις εκλογές. □

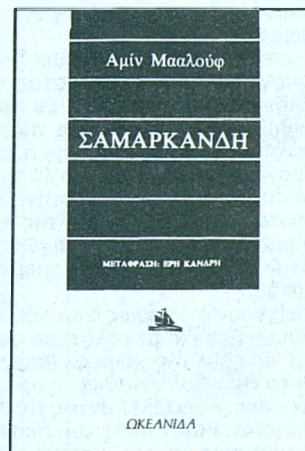

Ανίτα Μπρούκνερ ΚΟΙΤΑΞΕ ΜΕ

Η Φράνσις, μια μοναχική κοπέλα, απλή και διακριτική, λαχταράει την ανθρώπινη ζεστασιά κι όταν πιστεύει πως τη βρίσκει, η καρδιά της ανοίγει σε μια γλυκιά προσμονή φιλίας και έρωτα. Οι φίλοι της όμως αποδείχνονται πλάσματα αδιάφορα κι απίθανα εγωιστικά... Ένα βιβλίο με εξαίσια ευαισθησία, όπου υπάρχουν σκηνές συγκλονιστικές από τη ζωή των μοναχικών ανθρώπων.

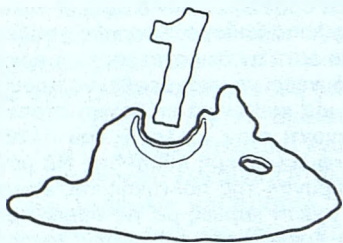
Σαμαρκάνδη, είναι η Περσία του Ομάρ Καγιάμ, ποιητή του κρασιού, των τριαντάφυλλων και του έρωτα. Είναι η φανταστική ιστορία του Ομάρ Καγιάμ και του χειρόγραφου των ποιημάτων του, των περιφημων ρουμπαγιάτ. Μυθιστόρημα με ιστορικό υπόβαθρο και με γνήσιο άρωμα της Ανατολής, είναι ένα βιβλίο γεμάτο ποίηση, αίσθημα και γοητεία.

Αμίν Μααλούφ ΣΑΜΑΡΚΑΝΔΗ

Χαρ. Τρικούπη 49 ΩΚΕΑΝΙΔΑ Τηλ. 3627341 3606137

«ΚΑΙ ΕΝΑ... ΚΑΙ ΔΥΟ... ΣΕΝΑΡΙΑ..»

«**Ν**άτος πάλι ο παλιός Ανδρέας!...». Σε τέτοιου είδους αισιόδοξες διαπιστώσεις οδήγησε ορισμένους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ η φιλοτεχνηθείσα δια χειρός Μπρισίμ τηλεοπτική παρουσίαση της ομιλίας του κ. Α. Παπανδρέου στην παραλία του Βόλου.

Στην πραγματικότητα, βεβαίως, επρόκειτο περί αυταπάτης...

Γιατί ο γηραιός κύριος, που βρισκόταν μακιγιαρισμένος στο βήμα και προσπαθούσε —φιλοτίμως, πλην ματαιώς— να επαναλάβει τον «καλό» του εαυτού του 1981 και του 1985, αδυνατούσε παντελώς να πείσει ότι είναι σε θέση να εγγυηθεί ένα νικηφόρο αποτέλεσμα για το κυβερνών κόμμα και στις εκλογές του 1989.

Τι το καινούργιο, άλλωστε, εμπεριείχε η μετά τόσων προσδοκιών αναμενόμενη ομιλία του;

Συνθήματα, χιλιοεπιωμένα, έννοιες γνωστές και φθαρμένες, αφορισμοί και μεγαλοστομίες που γεννούν αμέσως την υποψία της υστεροβουλίας και του τεχνάσματος.

Ποιος μπορεί να πιστέψει πλέον τον κ. Α. Παπανδρέου όταν διακηρύσσει ότι «το ΠΑΣΟΚ είναι το κόμμα της κάθαρσης και της αλήθειας»;

Ποιος μπορεί να εμπιστευθεί έναν πρωθυπουργό και αρχηγό κόμματος, ο οποίος ενδίδοντας — τις οίδε... — σε ποιου είδους εκβιασμούς και αθέατες πιέσεις απαλείφει από την ομιλία του την πλέον, ίσως, επίμαχη παράγραφο, η οποία εμμέσως αλλά σαφώς αναφερόταν στην περίπτωση Κουτσόγιωργα και λόγω της πρόδηλης σημασίας της είχε αναχθεί σε πρωτοσέλιδο θέμα από τις εφημερίδες της Κυριακής;

Όλοι δείχνουν ότι καθώς ο κλοιός των αποκαλύψεων για «το μεγαλύτερο σκάνδαλο στην ιστορία της χώρας» (όπως ονομάζουν το σκάνδαλο Κόσκωτ) ορισμένες εφημερίδες, παραβλέποντας τις ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις του σκανδάλου λαθρεμπορίας όπλων...) περισφίγγει όλο και πιο στενά την Εκάλη (τέως Καστρί...), τόσο και τα περιθώρια κινήσεων του κ. Α. Παπανδρέου λιγοστεύουν απελπιστικά.

Το μέλλον δε, προδιαγράφεται ακόμη

πιο δυσοίωνα για τον πρωθυπουργό, αν λάβει κανείς υπόψη του αυτό που λέγεται χαμηλόφωνα αλλά «μετά λόγου γνώσεως» από ορισμένα κομματικά στελέχη του Κινήματος, που ανήκουν στα ανώτατα καθοδηγητικά του κλιμάκια και συναναστρέφονται τακτικότερα τον κ. Α. Παπανδρέου. «Ο Ανδρέας», λένε, «δεν έχει με την πραγματικότητα την επαφή που είχε στο παρελθόν. Και αυτό τον έχει αποστερήσει από κάθε δυνατότητα τακτικού αιφνιδιασμού, παρόμοια με εκείνες που του εξασφάλιζαν την πρωτοβουλία των κινήσεων πριν από λίγο καιρό». Χαρακτηριστικό από αυτή την άποψη είναι το γεγονός ότι ο κ. Α. Παπανδρέου πιστεύει ακόμα ότι το ΠΑΣΟΚ είναι σε θέση να διεκδικήσει την κυβερνητική αυτονομία στις επικείμενες εκλογές!

Γι' αυτό και —όπως λέγεται— αντέδρασε σφοδρότατα στις προτάσεις για την κατάργηση του «συν ένα» από τον εκλογικό νόμο. (Αν αγνοήσουμε βεβαίως τα φημολογούμενα περί επεμβάσεως του «συμμαχικού παράγοντα ή περί δικομματικού συμβιβασμού). «Αποτελεί προσωπική προσβολή για τον Πρόεδρο ένα τέτοιο αίτημα», τόνιζε προς ορισμένους διαφωνούντες ο υπουργός των Εσωτερικών κ. Άκης Τσοχατζόπουλος, λίγο πριν την ψήφιση του εκλογικού νομοσχεδίου.

Την επίπλαστη αισιοδοξία του πρωθυπουργού δεν φαίνεται όμως να συμμερίζεται κανείς γύρω του, τουλάχιστον στην αυτή κλίμακα και τον ίδιο βαθμό.

Βεβαίως υπάρχουν στελέχη του ΠΑΣΟΚ, όπως π.χ. οι κ. Κ. Σκανδαλίδης, Π. Οικονόμου και Απ. Κακλαμάνης, που ευελπιστούν ότι τα πράγματα θα εξελιχθούν για το κίνημα κατά το ακόλουθο «λίαν αισιόδοξο» σενάριο: Η Ν.Δ. έρχεται μεν πρώτο κόμμα, αλλά χωρίς να επιτύχει αυτοδυναμία. Το ΠΑΣΟΚ έχοντας μικρή διαφορά από το πρώτο κόμμα είτε εκβιάζει τη συνεργασία της Αριστεράς, με το επιχείρημα «θέλετε να αφήσετε τη χώρα στην ακυβερνησία και το χάος;», είτε επιδιώκει και καταφέρνει να ξαναπάμε μέσα στο καλοκαίρι σε εκλογές. Κατά τη νέα —μεσούντος του θέρους— εκλογική αναμέτρηση ελπίζεται ότι θα αλλάξει εξ ολοκλήρου το προεκλογικό σκηνικό, ώ-

στε να μπορέσει το ΠΑΣΟΚ να αναλάβει πρωτοβουλίες.

Αλλά ποιο ΠΑΣΟΚ θα υπάρχει μέχρι τότε; Και θα παραμείνει ο Α. Παπανδρέου στην ηγεσία, αν χάσει την εξουσία, έστω και αφαιρώντας την αυτοδυναμία της ΝΔ; Πώς θα επιβληθεί ο 70χρονος πρωθυπουργός στους βουλευτές του που θα έχουν μάλιστα εκλεγεί με σταυρό, χωρίς τη σφραγίδα του κράτους και το δέλεαρ της μέθεξης στη νομή της εξουσίας;

Πρώρες εκλογές

Επειδή, λοιπόν, τα ερωτηματικά, και οι απορίες που προκύπτουν είναι πολλές, άρα και ο «συντελεστής ασφαλείας» των πιθανολογούμενων εξελίξεων είναι εξαιρετικά μικρός, ορισμένοι στο ΠΑΣΟΚ σκέπτονται άλλες λύσεις.

Έτσι φρόντισαν να διοχετευθεί στην... «ορφανή» του Ταύρου (μετά την έκπτωση από το «Παράδεισο» της εξουσίας του κ. Κουτσόγιωργα...) εφημερίδα, ένα σενάριο περί «πρώρων εκλογών».

Όπως λέγεται, εμπνευστής του σεναρίου υπήρξε ο «πολύς» κ. Γ. Γεννηματάς, ο οποίος επέτυχε να υποκαταστήσει τον Μένιο στην εμπιστοσύνη των αδελφών Κουρή και να προσεταιριστεί τα σκληροπυρηνικά λαϊκιστικά στοιχεία μέσα στο Κίνημα.

«Έγινε ολοκαύτωμα!...» έλεγε υποκριτικά ο υπουργός Εργασίας, μιλώντας σε κοινοβουλευτικό του ΠΑΣΟΚ, λίγες ώρες μετά την Κουτσογιωργείας δομής και υφής, ομιλία του στο «Σπóρτινγκ». Όπου έπλεξε το εγκώμιο του Τόμπρα, απείλησε τους δικαστές και επήρε στους ώμους του τον —ίσως προφυλακισμένο ήδη, όταν διαβάζετε αυτό το τεύχος—, πρόεδρο της Ολυμπιακής και εκλεκτό της λεγόμενης «χούντας των αεροσυνοδών» κ. Αλέκο Ακριβάκη.

Ναι είναι αλήθεια ότι ο κ. Γεννηματάς γίνεται «ολοκαύτωμα», για να αναγεννηθεί εκ της τέφρας και να αναπτύχθει εκ νέου το ιδεολογικό σύνδρομο του αριανισμού, αυτή τη φορά όχι στο πεδίο της προσωπικής χυδαιότητας, της ασυναρτησίας και της ιδιοκτησιακής βουλιμίας, ενός Μένιου (ο οποίος, σε τελευταία ανάλυση, δεν έκρυψε ποτέ αυτό που είναι...),

ΑΛΛΑ ΕΠΙ ΜΑΤΑΙΩ...»

του Πάνου Παναγιωτόπουλου

αλλά στα «εύφορα χώματα» ενός από τις «αριστερούς» και «εντίμους» του ΠΑΣΟΚ.

Ο κ. Γεννηματάς «πλάσσαρε» το σενάριο των πρόωρων εκλογών και σε μέλη του Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ, εξασφαλίζοντας μάλιστα και τη συναίνεση ορισμένων.

Η συλλογιστική του ήταν απλή: Ανακόπτουμε την κλιμάκωση των αποκαλύψεων που έχουν φθάσει πλέον μέχρι το πρωθυπουργικό γραφείο και βάζουμε τέρμα στη σκανδαλολογία. Ανοίγουμε τους «ασκούς του Αϊόλου» για κατά μέτωπο σύγκρουση με τη ΝΔ, συσπειρώνοντας κι άλλο τους οπαδούς μας και κάνοντας ταυτόχρονα έκκληση στη λαϊκή βάση της Αριστεράς να συμπαραταχθεί μαζί μας, στο μονομέτωπο αγώνα κατά της Δεξιάς. Επιταχύνουμε την πορεία του ΠΑΣΟΚ προς τη μετα-Ανδρεϊκή φάση «απλευθερώνοντας» δυνάμεις που υπολανθάνουν σήμερα μέσα στο Κίνημα.

Η προκήρυξη πρόωρων εκλογών θα προσέφερε επίσης τη δυνατότητα να κοπεί τώρα από τους συνδυασμούς ο Μένιος και να κλείσει οριστικά και τελεσίδικα η πόρτα σε οποιοδήποτε «πισωγύρισμα», που θα προέκυπτε ίσως από τις εν πλήρει εξελίξει παρασκηνακές επαφές —μέσω τρίτων προσώπων— του κ. Κουτσόγιωργα με τον κ. Α. Παπανδρέου.

Εξυπακούεται ότι σε μια τέτοια προεκλογική περίοδο τον πρώτο ρόλο θα τον είχε ο κ. Γ. Γεννηματάς ως εμπνευστής των πιο ακραίων και ακτιβιστικών κομματικών τάσεων.

Οργή Ανδρέα

Το σενάριο εξόργισε τον πρωθυπουργό, ο οποίος λέγεται ότι μίλησε με πολύ άσχημα λόγια για εκείνους που το κατέστρωσαν.

Ο κ. Α. Παπανδρέου διακατεχόμενος από την ανασφάλεια και την ψύχωση του ασθενούς, θέλει να παρατείνει όσο το δυνατόν περισσότερο τη σημερινή κατάσταση, έχοντας τη μεταφυσική αντίληψη ότι «κάτι θα συμβεί» που θα του επιτρέψει να ανακτήσει την πρωτοβουλία των κινήσεων και να διεκδικήσει μια τρίτη αυτοδυναμία. Προς την ίδια κατεύθυνση την επηρεάζουν και τα άτομα του νέου περιβάλλοντος της Εκάλης, τα οποία

προσπαθούν να παρατείνουν τη διάρκεια της πρωθυπουργίας του, για να επωφεληθούν από την τόσο στενή τους σχέση με τον «κορυφαίο» διαχειριστή των συναλλαγών του δημοσίου τομέα.

Ωστόσο αυτή τη φορά η οργή του για τον κ. Γεννηματά και «ορισμένους από το Κίνημα» ήταν αδιέξοδη. Το «κατάπιε» λοιπόν και έσπευσε να το διαψεύσει, δις, εντός ολίγων ωρών.

Πρέπει να σημειωθεί πάντως ότι στον πρωθυπουργό φθάνουν, τον τελευταίο καιρό, πληροφορίες, για συντονισμένες κινήσεις των κ. Γεννηματά και Λαλιώτη, που έχουν στόχο το να ελέγξουν σημαντικές διαύλους διαβίβασης των πρωθυπουργικών εντολών και αποφάσεων.

Μια τέτοια περίπτωση είναι ο τομέας της πληροφόρησης και της κυβερνητικής εκπροσώπησης.

Στην προσεκτική λοιπόν, στάθμιση από τον κ. Α. Παπανδρέου τέτοιων «προδιαθέσεων» αποδίδουν οι «γνωρίζοντες» τη ραγδαία μεταστροφή του στην απόφαση που είχε λάβει για να αναθέσει την ευθύνη του νευραλγικού τομέα της ενημέρωσης, στον κ. Κ. Λαλιώτη, απομακρύνοντας τον κ. Δημ. Μαρούδα και τον κ. Σ. Κωστόπουλο που επιμένουν να μην «αναφέρονται» και στο Ε.Γ. εκτός από το τώως Καστρί (νυν Εκάλη).

Με την απόρριψη του σεναρίου περι πρόωρων εκλογών από τον κ. Α. Παπανδρέου, ο κ. Γεννηματάς επανήλθε στην προσπάθεια επέκτασης και ενδυνάμωσης της επιρροής του. Προσπάθεια που ανησυχεί, ιδιαίτερα, όπως λέγεται, τον κ. Γ. Αλευρά, ο οποίος παίζει το δικό του παιχνίδι. Προς την κατεύθυνση του κ. Κ. Σημίτη ο οποίος δραστηριοποιείται έντονα για να οριοθετήσει το δικό του χώρο «αρχηγικών πρωτοβουλιών», ο κ. Γεννηματάς έχει τείνει ήδη «χείρα» ανακωχής, με μεσολαβητή τον κ. Κ. Λαλιώτη, που λόγω της απώλειας των δυναμικών ερεισμάτων που είχε στο παρελθόν, έχει τώρα περιορισθεί σε ρόλο συμπληρωματικό. Ο «χορός», λοιπόν, «καλά κρατεί», πέριξ του κ. Α. Παπανδρέου και όλα δείχνουν ότι έπεται συνέχεια, λιαν ενδιαφέροντα.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ
ΚΟΣΜΟΛΟΓΙΚΑ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ
G.S. KIRK

ΘΙΛΟΣΣΟΦΟΣ ΛΙΘΟΣ
ΠΟΛΥΤΥΠΟ 1985

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
Δεινοκράτους 131
Αθήνα 115 21, τηλ. 72.49.300

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ
ΠΕΡΙ ΜΥΣΤΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ
VLADIMIR
LOSSKY

ΘΙΛΟΣΣΟΦΟΣ ΛΙΘΟΣ
ΠΟΛΥΤΥΠΟ 1983

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
Δεινοκράτους 131
Αθήνα 115 21, τηλ. 72.49.300

ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ
ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΑΡΧΕΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΚΟΣΜΟΛΟΓΙΑΣ
CHARLES
KAHN

ΘΙΛΟΣΣΟΦΟΣ ΛΙΘΟΣ
ΠΟΛΥΤΥΠΟ 1982

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
Δεινοκράτους 131
Αθήνα 115 21, τηλ. 72.49.300

ΟΙ ΙΔΑΝΙΚΟΙ ΑΥΤΟΧΕΙΡΕΣ ΚΑΙ ΤΑ

... Βλέπουν τον καθρέπτη, βλέπουν την ώρα, ρωτούν αν είναι τρέλα τάχα ή λάθος, «όλα τελείωσαν» ψιθυρίζουν «τώρα», πως θ' αναβάλουν βέβαιοι κατά βάθος.

«Ιδανικοί αυτόχειρες»-Κ. Καρυωτάκης

Εάν έχει κάποια ιδιαίτερη αξία η διήμερη περιοδεία - φιάστα στη Θεσσαλία του κ. Α. Παπανδρέου και των «συν αυτώ» επιτελών είναι γιατί διέψευσε αυταπάτες και «σενάρια» των τελευταίων ημερών και επιβεβαίωσε, στο μέτρο που μας αφορά, πλήρως τις εκτιμήσεις και αναλύσεις του ANTI.

Ο περιφερόμενος αρχηγισμός στη Θεσσαλία απέδειξε για άλλη μια φορά την απόφαση του κ. Α. Παπανδρέου όχι μόνο να μην παροπλισθεί ή να αναθέσει καθήκοντα σε κάποιο δήθεν «διευθυντήριο» αλλά να επιδιώξει την τρίτη κυβερνητική αυτοδυναμία του ΠΑΣΟΚ, χωρίς να υναισθήση της ραγδαίας φθοράς του των τελευταίων μηνών.

Το ανησυχητικό της υπόθεσης αυτής δεν βρίσκεται ασφαλώς τόσο στο στόχο της τρίτης τετραετίας, στο «1992» και στο «2000», όπως υποστήριζαν τα κομματικά πανώ στο Βόλο και στο Κιλκίς, όσο στις πολιτικές θέσεις και συλλογιστικές της. Θέσεις κυνισμού και πολιτικού αμοραλισμού, καθώς εξαιρείται από το μπαλκόνι ο ρόλος του Τύπου στην αποκάλυψη του «σκανδάλου Κοσκωτά», ενώ τα πρωθυπουργικά αισθήματα στις ακριτομυθίες του είναι ακριβώς τα αντίθετα. Μόλις την τελευταία στιγμή απαλειφθηκε από το γραπτό κείμενο του λόγου του έντονη αιχμή κατά «ορισμένων εφημερίδων» για τον ίδιο λόγο. Θέσεις μιας ανεύθυνης αντίληψης και συμπεριφοράς μετά επτάμισι χρόνια κυβερνητικής εξουσίας, η οποία παρωσιδίσθη στο Βόλο με δοξολογίες, διαστρεβλώσεις, προκλήσεις της μνήμης μας και χωρίς ίχνος αυτοκριτικής. «Αυτοκριτική τέλος, μπαίνουμε σε προεκλογική περίοδο» ήταν η εντολή στους συγγραφείς του γραπτού κειμένου Γ. Γεννηματά, Κ. Λαλιώτη και Κ. Σκανδαλίδη. Θέσεις με εμμονή σε «σενάρια αποσταθεροποίησης», ακόμα και για αυταπόδεικτα θέματα και πρόσωπα της

παθογένειας του ΠΑΣΟΚ. Θέσεις συγκάλυψης της αλήθειας και έλλειψης στοιχειώδους πολιτικής ευθιξίας, αφού δεν εκφωνήθηκε καν η γενικόλογη γραπτή αναφορά στους «ένοχους, που θα πληρώσουν». Θέσεις ενός προκλητικού εξωραϊσμού όταν υποστηρίζεται ότι «μαζί με το λαό προχωρήσαμε» για ένα από τα πιο προσωποπαγή κοινοβουλευτικά καθεστώτα της ελληνικής ιστορίας και όταν δίνεται η διαβεβαίωση ότι «ο σεβασμός της λαϊκής κυριαρχίας είναι η άβυσσος, που μας χωρίζει από τη Δεξιά».

Αναφερθήκαμε αναλυτικά σε βασικά σημεία των αντιλήψεων και θέσεων του διήμερου της Θεσσαλίας, όχι για αυτάρεσκη επιβεβαίωση των αναλύσεων του ANTI αλλά και για να καταδείξουμε το χαρακτήρα και την «ποιότητα» της (νέας) και τόσο γνώριμης προεκλογικής εκστρατείας του ΠΑΣΟΚ. Μπορεί να μην ηγηθεί τώρα ο κ. Μένιος Κουτσόγιωργας αλλά θα είναι παρών και κυρίαρχο το σχηματικό «αντιδεξιό - λαϊκίστικο» ύφος του. Άλλωστε το προηγούμενο τεύχος του του ANTI είχε στο εξώφυλλό του έγκαιρα επινοήσει μια φράση - κλειδί που απέδειξε στον κ. Κουτσόγιωργα «ο πρωθυπουργός χαίρει της απολύτου εμπιστοσύνης μου».

Είναι σαφές ότι ο κ. Α. Παπανδρέου, ο οποίος δίνει την κρίσιμη πολιτική μάχη της ζωής του, δηλαδή της υστεροφημίας του (που κατά τον Κ. Καραμανλή έχει αξία όσο και η ίδια η δημόσια δράση), επαναλαμβάνοντας —και εκθέτοντας— τον αληθινό εαυτό του. Ο Μένιος, όπως έχει πάρα πολλές φορές αποδειχθεί, δεν ήταν παρά εντολοδόχος —ακόμα και ως άλλοθι— του κ. Α. Παπανδρέου, όπως ψευδώνυμό του αποτελεί ο εκάστοτε κυβερνητικός εκπρόσωπος.

Η Θεσσαλία απέδειξε, λοιπόν, ότι ο κ. Παπανδρέου επαναλαμβάνει τον αυθεντικό εαυτό του, χωρίς άλλα πρόσωπα και προσωπεία, με την ίδια γνωστή αυθαιρεσία και ισοπεδωτική λογική, δηλαδή μέσα σε ένα κλίμα κλιμακούμενης πόλωσης.

Μιας πόλωσης, που σήμερα δεν έχει τόσο σχέση με τον αντιδεξιό αγώνα και την προώθηση της όποιας «αλλαγής» αλλά με τη διατήρηση του αυταρχισμού και της κλειστής νομής της εξουσίας. Μόνο με βάση την κεντρική αυτή αρχή, στην οποία το ANTI είχε επιμένει ιδιαίτερα και αμετακίνητα με συγκεκριμένα επιχειρήματα και αναλύσεις από τα τέλη του περασμένου Οκτωβρίου με την επιστροφή

από το «Χέρφελντ», θα μπορέσει να κατανοήσει κανείς ορισμένα γεγονότα, του τελευταίου καιρού (όπως λ.χ. η ψήφιση του «συν ένα»). Και επιπλέον να διερευνήσει κινήσεις και συμπεριφορές μέσα στο ΠΑΣΟΚικό στρατόπεδο. Κινήσεις και συμπεριφορές, που φαίνεται, χονδρικά, να εντάσσονται σε τέσσερις διαφορετικές στρατηγικές (Α. Παπανδρέου, Γ. Αλευρά, «αριστερών αρχηγικών», «κεντρογενών - αιρετικών»), χωρίς αναπαράγωγή ορισμένων αυταπατών και σχηματικών χαρακτηρισμών. Και να γιατί:

Οι τέσσερις νέες τάσεις

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η μόνη συνεπής πράξη του ΠΑΣΟΚ την τελευταία τετραετία, μετά την αποτυχία της πολιτικής του Νταβός, ήταν η κατάθεση και ψήφιση του νέου εκλογικού νόμου, ο οποίος πράγματι προσομοιάζει περισσότερο με την κλασική (ελληνική ή διεθνή) απλή αναλογική από ό,τι το εκλογικό σύστημα του 1985. Επρόκειτο όμως για πράξη περισσότερο αμυντική. Επικράτησε δηλαδή ως κριτήριο η παρεμπόδιση της αυτοδυναμίας της ΝΔ και η ακύρωση των κατηγοριών για «μια ακόμη ασυνέπεια του ΠΑΣΟΚ». Δεν ήταν συνειδητή πράξη συνέπειας. Απόδειξη ότι δεν προβλήθη ως τέτοια και δεν συνοδεύτηκε με τις αναγκαίες πολιτικές πρωτοβουλίες προς την «παραδοσιακή Αριστερά» ή ένα τμήμα της. Η στάση του ΠΑΣΟΚ προς την Αριστερά και προς το δέος του «Συνασπισμού» κινήθηκε ανάμεσα στη χυδαιότητα των Κορούδων και τη ρουσφετολογική εξαγορά των «καπετάνιων» και τις λογής πατερναλιστικές συστάσεις και υποδείξεις.

Κύριο και διδακτικό συμπέρασμα ότι ουδέποτε ο κ. Α. Παπανδρέου και οι «συν αυτώ» ομόφρονες (που διαλαλούσαν άλλωστε παλαιότερα τη θεωρία για την ανάγκη προγραμματικής σύγκλισης με την αριστερά πριν την όποια πολιτική τους συνεργασία) δεν προσέβλεψαν σε ισότιμη πολιτική —και πολύ λιγότερο— κυβερνητική συνεργασία με την Αριστερά.

Με αποκορύφωμα τη «ρήξη» της 9ης Μαρτίου 1985 και της δημοτικές εκλογές του 1986 οι ιθύνοντες του ΠΑΣΟΚ αντιμετώπιζαν την Αριστερά ως «μισοφόρο» της πολιτικής και των επιλογών τους. Με βάση αυτή την αντίληψη ο κ. Α. Παπανδρέου απέρριψε την —μέσω Α. Τσοχατζόπουλου και Α. Λιβάνη— εισήγηση του

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

του Μ. Επίγονου

προέδρου της Βουλής κ. Γ. Αλευρά για την κατάργηση του «συν ένα» στην πρώτη κατανομή και εξοργίσθηκε κατά των κ. Κ. Σημίτη και Ελ. Βερυβάκη, επειδή «συμβαδίζουν με τον Μαγκάκη και τους άλλους».

Συγκεκριμένα, ο κ. Α. Παπανδρέου αποφάσισε τη διατήρηση του «συν ένα» όχι βεβαίως επειδή το απαιτήσαν οι αμερικανοί ούτε μόνο γιατί υπάρχει «συμφωνία κυρίων» ή διάθεση για τέτοια συναλλαγή με τον κ. Μητσοτάκη γύρω από το σκάνδαλο Κοσκωτά, αλλά —πρωτίστως και κυρίως— επειδή δεν ήθελε να ενδυναμωθεί η Αριστερά και ο «Συνασπισμός». Όπως εξήγησε χαρακτηριστικά σε συνεργάτες του «*εσύ είσαι που ασκείς πίεση εάν ο Συνασπισμός έχει 20 βουλευτές, ενώ αυτοί ασκούν πίεση εάν έχουν 35 ή 40*». Ακριβώς, η διατήρηση του «συν ένα» σε συνδυασμό με την —ανομολόγητη— φιλοδοξία να μην επιτύχει αυτοδυναμία η ΝΔ, θεωρήθηκε από τον κ. Α. Παπανδρέου και τους επιτελείς του ότι διευκολύνει διπλά το στόχο της τρίτης τετραετίας ακόμα και στην περίπτωση, που θα έλθει το ΠΑΣΟΚ δεύτερο κόμμα. Γιατί το «συν ένα» αφενός θα έχει λειτουργήσει ανασταλτικά την προεκλογική περίοδο για το Συνασπισμό και αφετέρου υπέρ του ΠΑΣΟΚ μετεκλογικά, εφόσον πιστεύουν, ότι δεν θα μπορεί ο «Συνασπισμός» να υπαγορεύσει όρους με 15-20 βουλευτές. Έτσι, σύμφωνα με τους παρασκηνιακούς αυτούς υπολογισμούς δεν θα βραδύνει η συστηματική επίθεση -πίεση του ΠΑΣΟΚ κατά του «Συνασπισμού» στη βάση του διλήμματος «*δεξιά-αντιδεξιά*» και για την προεκλογική και για τη μετεκλογική στάση του «Συνασπισμού». Ειδικά για τις μετεκλογικές εξελίξεις οι ιθύνοντες της Εκάλης πιστεύουν ότι η διατήρησή τους στην εξουσία με τις τσόντες του Συνασπισμού, θα τους επιτρέπουν να πραγματοποιήσουν σύντομα εκλογές, με πιο έντονο το δίλημμα ΠΑΣΟΚ, ή Δεξιά, Ανδρέας ή Έμπερτ πλέον.

Τους στόχους αυτής της προσωπικής στρατηγικής του κ. Α. Παπανδρέου και της «ανακτορικής φρουράς» δεν συμμερίζεται ο κ. Ιωάννης Αλευράς, ο οποίος φροντίζει να διατηρεί πολύ καλές σχέσεις με την «πέραν αριστερά» και ικανοποιητικές, δηλαδή χωρίς μεγάλες πολιτικές τριβές, με τη συντηρητική παράταξη. Ο κ. Γ. Αλευράς, όπως από παλιά έχει επισημάνει το ΑΝΤΙ παραμένει εντός του ΠΑΣΟΚ, αποστασιοποιούμενος όλο και

περισσότερο από νοοτροπίες, επιλογές και πρακτικές της «Εκάλης» (απόδειξη η άρνησή του να εισηγηθεί, εάν και παρεκλήθη, κάποιους υποψήφιους υπουργούς και υφυπουργούς) αποβλέποντας αφενός στη θέση ενός, κοινής εμπιστοσύνης, μεταβατικού πρωθυπουργού ή σε εκείνη του προέδρου της Δημοκρατίας.

Στον εντελώς αντίθετο άξονα με εκείνο του κ. Αλευρά κινούνται οι φιλοδοξίες και οι σχεδιασμοί των λεγόμενων «αριστερών» του ΠΑΣΟΚ και σε παράλληλη τροχιά εκείνοι των λεγόμενων «κεντρογενών». Ακριβώς αυτές οι τέσσερις διαφορετικές στρατηγικές, προσωπικές και πολιτικές, πρόκειται να διατηρήσουν τα προβλήματα κορυφής στην κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ, τα προβλήματα σύγχυσης, την πολυγλωσσία και έλλειψη συντονισμού. Κι αυτό γιατί όλοι προσπαθούν να εγγράψουν υποθήκη για τις εξελίξεις μετά την 18η Ιουνίου.

Τις κινήσεις αποστασιοποίησης των κ. Σημίτη, Βερυβάκη, Κουλουμπή (έως ένα βαθμό), Σεχιώτη, Σαραντιδή, Κεδίκογλου και Σφυρίου, δηλαδή των πρώην υπουργών, ο πιστός ηγετικός πυρήνας των «εκτελεστικών» προσπαθεί να τις αντιμετωπίσει εκφοβιστικά. Όπως συνέβη τις περασμένες ημέρες με τη διοχέτευση φημών για δήθεν πρόωρες εκλογές και με ανοικτό το θέμα των υποψηφιοτήτων έως «το παρά πέντε» των τελευταίων 20 προεκλογικών ημερών. Παράλληλα όλοι αυτοί οι αιρετικοί δεν ορίζονται από την κεντρική καθοδήγηση ομιλητές σε κομματικές συγκεντρώσεις και συνεστιάσεις.

Η ομάδα με επικεφαλής τους «εκτελεστικούς» και «αρχηγικούς κομματικούς» (*Γεννηματάς, Λαλιώτης, Τσοχατζόπουλος, Παπουτσής, Τζουμάκας, Κακλαμάνης, Κουλούρης, Σουλαδάκης, Τσούρας, Σκανδαλίδης, Πάγκαλος, Σωτηρλής* κτλ.), έχει ταυτίσει την τύχη της με τον κ. Α. Παπανδρέου, προσπαθεί να ωραιοποιήσει τους φανατικούς οπαδούς, κυρίως τους «αυριανούς» (με τον Γεννηματά στη θέση του Μένιου). Δεν είναι τυχαίο ότι όλοι αυτοί οι πιστοί του αρχηγού (και της Δήμητρας) ότι πρωτοστάτησαν στις επιθέσεις κατά των εισαγγελιών και στην υπερσπίση του **Θεοφάνη Τόμπρα**.

Γι' αυτό και αποτελεί ανεύθυνη και καταγέλαστη προσπάθεια σύγχυσης να ταυτίζεται, να εξισώνεται η αρνητική ψήφος στο «συν ένα» του κ. Γ. Αλευρά με εκείνη του κ. Γ. Γεννηματά (ο οποίος την ι-

δια ώρα συνέγραφε την ομιλία του πρωθυπουργού για το Βόλο, βέβαιος για το αποτέλεσμα της κοινής ψηφοφορίας ΠΑΣΟΚ και ΝΔ) ή εκείνης άλλων αιρετικών με την απουσία των Δ. Μαρούδα, Κ. Παπούλια, Ι. Φλώρου, Δ. Πιτσιώρη, Στ. Τζουμάκα και τελικά και του ίδιου του Α. Παπανδρέου.

Η άλλη ομάδα, εκείνη των κεντρογενών και μετριοπαθών «πρώην υπουργών» φαίνεται να θέλει την προτίμηση και υποστήριξη των προβληματισμένων και μετριοπαθών οπαδών και ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ. Τι σημαίνει αυτή η διαφοροποίηση, ο διαχωρισμός, πού οδηγεί;

Σημαίνει ότι η απόσταση ανάμεσα στις δύο ομάδες, τις δύο τάσεις θα διευρυνθεί την προεκλογική περίοδο και λόγω σταυροδοσίας. Θα διευρυνθεί αλλά χωρίς κίνδυνο της εύθραυστης συνοχής του ΠΑΣΟΚ. Κανένας σήμερα δεν φαίνεται να θέλει (ούτε και οι τρεις που διαγράφηκαν) να βρεθεί εκτός Κινήματος, να δημιουργήσει το δικό του κόμμα ή να συνεργασθεί με το «Συνασπισμό». Όλοι έχουν διαλέξει να μείνουν «μέσα» και προσδοκούν για μετά τις εκλογές. Οι μεν «εκτελεστικοί» και «κομματικοί» είτε συμμεριζόμενοι τις αυταπάτες του ληξιπρόθεσμου κ. Α. Παπανδρέου, είτε για να πάρουν το χρίσμα του δελφίνου, ατομικά ή συλλογικά, ως πειθαρχικοί επίγονοι. Άλλος στο ρόλο του Περδίκου, άλλος του Πτολεμαίου, του Σέλευκου.

Οι δε, «αιρετικοί κεντρογενείς» για να κατευθύνουν τις εξελίξεις μέσα στο ΠΑΣΟΚ ως μη «συνυπεύθυνοι», ως έγκαιρα αλλά μάταια λαλήσαντες.

Συμπερασματικά. Από τότε, που έπαψε ο κ. Κουτσόγιωργας να αποτελεί το πεδίο ή το απλό άλλοθι της αντιπαράθεσης για κάθε είδους φιλόδοξα στελέχη, η αναμέτρηση έχει μεταφερθεί σε κάπως γενικότερους προβληματισμούς, πέραν εκείνων της κάθαρσης και αυτοκάθαρσης, όπως η πολιτική προς την αριστερά, οι μετεκλογικές συμμαχίες, οι θεσμοί και οι δημοκρατικές διαδικασίες, τα προβλήματα εκσυγχρονισμού κτλ. Με πρόφαση ή χωρίς, οι διαφοροποιήσεις αυτές θα συνεχισθούν, μετά μάλιστα τη μονοδιάστατη προεκλογική στρατηγική του κ. Α. Παπανδρέου και των «συν αυτώ» στη Θεσσαλία. Με συνέπεια το ΠΑΣΟΚ των «ιδανικών αυτοχειρών» θα διαμορφώνεται σε ένα «πολυδιάστατο» ΠΑΣΟΚ, με αιτία αποσάρθρωσης την άλλοτε μόνη συγκολλητική του ουσία τον μέγα πρώτο υπεύθυνο. □

Η ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Το κείμενο αυτό, που εκφράζει την αγωνία των πανεπιστημιακών για την κρίση στην παιδεία, σε συνάρτηση με τη γενικότερη πολιτική κρίση που μαστίζει τη χώρα, δημοσιεύτηκε, με μια πρώτη συλλογή υπογραφών, στον ημερήσιο τύπο της προτελευταίας εβδομάδας του Μαρτίου.

Εκτός από την αγωνία εκφράζει και την απόφαση για συνασπισμένη δραστηριοποίηση ενάντια στην τρέχουσα πολιτική παιδεία και εκπαιδευτική πολιτική. Η απόφαση αυτή υλοποιείται στην προσπάθεια για συνδιαμόρφωση, μέσα από την πανεπιστημιακή τους ιδιότητα, εκείνου του πολιτικού λόγου, που βάσει σταθερές βάσεις, τις μόνες ανθεκτικές στο χρόνο και στις περιστάσεις, για το ξεπέρασμα της πανεπιστημιακής κρίσης - και όχι μόνον αυτής.

Αυτή η προσπάθεια συγκρότησης του ευρύτερου προοδευτικού χώρου μέσα στο πανεπιστήμιο βλέπει τον εαυτό της σαν αντιπροσωπευτικό κομμάτι ενός γενικότερου τρόπου σκέψης και δράσης που σήμερα, για πρώτη φορά μεταπολιτευτικά, φαίνεται να αποκρυσταλλώνεται με τέτοια σαφήνεια και ένταση στο ελληνικό αριστερό και προοδευτικό χώρο.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της πανεπιστημιακής αυτής προσπάθειας μοιάζουν να είναι τα ακόλουθα:

- Δεν περιχαράκωνεται σε εκ των προτέρων καθορισμένα οργανωτικά σχήματα, παρά επιζητά τη συσπείρωση επάνω στα βασικά πανεπιστημιακά ζητούμενα.

- Παίρνει την πρωτοβουλία να προσεγγίσει, με επεξεργασμένες υποθέσεις εργασίας, τους πολιτικούς φορείς του αριστερού και προοδευτικού χώρου, αλλά και όποιους άλλους ελληνικούς πολιτικούς φορείς δείξουν σοβαρό ενδιαφέρον, με σκοπό την από κοινού συστηματική και σε επιστημονική βάση παραπέρα επεξεργασία των υποθέσεων αυτών.

- Θεωρεί ότι προϋπόθεση για την ευόδωση και τη διεύρυνση μιας τέτοιας προσπάθειας είναι αυτοί που τη στηρίζουν να μπορούν, σαν σύνολο, να είναι ενταγμένοι σε έναν κοινό ευρύτερο πολιτικό τρόπο σκέψης, και ταυτοχρόνως ανεξάρτητοι απέναντι σε κόμματα και πολιτικούς σχηματισμούς, χωρίς αυτό να επηρεάζεται από και να επηρεάζει την προσωπική ένταξη ή μη ένταξη του καθενός χωριστά σε συγκεκριμένο κόμμα.

- Εξίσου βασική, από την άλλη πλευρά, προϋπόθεση είναι τα κόμματα και οι πολιτικοί σχηματισμοί της αριστεράς και του προοδευτικού χώρου να έχουν αντιληφθεί το τεράστιο δυναμικό που ενυπάρχει στο χώρο των πανεπιστημιακών, είτε πρόκειται για ενταγμένους είτε για κομματικά ανένταχτους — το τελευταίο

Τα υπογραφόμενα μέλη του Διοικητικού και Ερευνητικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συνασπίζονται διαμαρτυρόμενα για τον τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ χειρίζεται και ευτελίζει την πολιτική ζωή του τόπου.

Η ακαδημαϊκή ιδιότητα των υπογραφομένων τους υποχρεώνει να εντοπίσουν τη διαμαρτυρία τους κυρίως σε εκείνους τους κυβερνητικούς χειρισμούς που αφορούν στην πολιτική παιδεία του ελληνικού λαού και στην εκπαιδευτική πολιτική που του προσφέρεται.

Η πολιτική παιδεία βρίσκεται στο κέντρο της προκειμένης κρίσης. Στο πλαίσιο της γνωστής και εκβιαστικής οικονομικής λιτότητας ανθούν τα σκάνδαλα και λεηλατείται το δημόσιο χρήμα. Απατεώνες φυγαδεύονται, μεσάζοντες κυβερνούν, ρυπαροί υπόσχονται κάθαρση, κατηγορούμενοι κατηγορούν, υποτελείς χειροκροτούνται, οι ευπρεπείς

διαγράφονται, αυριανιστές απειλούν, τομπριστές οπλοφορούν. Τα κρατικά ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μέσα αποδείχνονται εξωνημένα, η Βουλή γίνεται αρένα μονομάχων, η εξουσία μεταβάλλεται σε μπαλάκι και ο θεσμός σε συμπαίκτης. Μπροστά σε τόσο και τέτοια εκφυλιστικά σύνδρομα, που καταρρακώνουν την πολιτική παιδεία του ελληνικού λαού, οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι δεν επιτρέπεται να ιδιωτεύουν και να σιωπούν. Η κάθαρση του ρυπαρού πολιτικού λόγου τους ανήκει εξ ορισμού.

Με το σκάνδαλο της πολιτικής παραπαιδείας συνάπτεται και το σκάνδαλο της εκπαιδευτικής παραπολιτικής, με το οποίο επίσης βαρύνεται η σημερινή κυβέρνηση. Γιατί παρά τις ρητορικές της υποσχέσεις και τους δημαγωγικούς της κομπασμούς, η εκπαίδευση, και στις τρεις της βαθμίδες, χειμάζεται δεινώς. Ιδιαίτερα η κατάσταση στα ΑΕΙ, της χώρας

ελέγχεται απεριόραπη: οι σχετικές πιστώσεις μειώνονται, η πενιχρή υλικοτεχνική υποδομή φθείρεται, οι διδάσκαλοι εξευτελιζονται, οι διδασκόμενοι παγιδεύονται, οι εισακτέοι χρησιμοποιούνται για ψηφοθηρικά θύματα. Οι μεταπτυχιακές σπουδές αδρανούν στο νομοθετικό τους κενό, οι εσωτερικοί κανονισμοί σκονίζονται, η έρευνα φυγαδεύεται σε εξωπανεπιστημιακούς χώρους, το μοναδικό διδακτικό και εξεταστικό σύγγραμμα θριαμβεύει, οι Γενικές Εξετάσεις έγιναν μηχανή αντιγραφής.

Μπροστά σε αυτήν την πληθωριστική διολίσθηση των εκπαιδευτικών αξιών, οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι οφείλουν να συνασπιστούν εντός και εκτός των Πανεπιστημίων, και να αντιδράσουν.

Γιατί η παρούσα πολιτική και εθνική κρίση κρίνει και τους κρίνοντες, προπάντων όσους, με την ιδιότητα του επιστήμονα, επαγγέλλονται τον κριτικό λόγο.

βέβαια όχι από έλλειψη πολιτικού προβληματισμού αλλά από συγκυρίες, προσωπικές ή πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης και της τότε ποτέ τραυματικής εμπειρίας από την μέχρι τώρα «αξιοποίηση» των ανένταχτων πανεπιστημιακών από τα περισσότερα κόμματα.

Με τον τρόπο αυτόν αποσκοπείται ο πολιτικός λόγος να αναδειχθεί κυρίαρχος στον πανεπιστημιακό χώρο, και να καταλάβει το φυσικό του χώρο εκεί όπου η γνώση παράγεται, μεταδίδεται και ακτινοβολεί.

Η δραστηριοποίηση των πανεπιστημιακών, που κινούνται στα πλαίσια του παραπάνω προβληματισμού, περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και σειρά εκδηλώσεων, οι οποίες υλοποιούν παραδειγματικά αυτό το πνεύμα.

Η πρώτη από αυτές θα είναι ένα επιστημονικό διήμερο με τίτλο «πανεπιστήμιο και πολιτική» και διευκρινιστικό υπότιτλο, «πολιτικός και κομματικός λόγος - πολιτική και κομματική συμπεριφορά». Το διήμερο θα πραγματοποιηθεί στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στις 14 και 15 Απριλίου, και θα απευθύνεται κυρίως στα μέλη του διδακτικού προσωπικού και στους φοιτητές και φοιτήτριες.

Την πρώτη μέρα τρεις πανεπιστημιακοί θα συζητήσουν με τρεις εκπροσώπους του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου επάνω στο κεντρικό θέμα του διημέρου.

Τη δεύτερη θα γίνουν ημίωρες ανακοιν-

ώσεις, που θα εξειδικεύσουν το γενικό θέμα του διημέρου επάνω σε καίρια πανεπιστημιακά προβλήματα, και θα ακολουθήσει συζήτηση επάνω στο περιεχόμενο των ανακοινώσεων.

Η εκδήλωση αυτή είναι μια από τις περισσότερες δυνατές δημόσιες δραστηριότητες, ο αριθμός και η μορφή των οποίων παραμένουν ανοικτά στη δυναμική της όλης κινητοποίησης.

Οι πανεπιστημιακοί που συντάσσονται με τις παραπάνω απόψεις έχουν την πεποίθηση ότι η θέση των προβλημάτων, ο τρόπος και το ύψος της επεξεργασίας τους δεν πρέπει να επηρεάζονται από μια προεκλογική ή μετεκλογική συγκυρία. Δεν αποδέχονται το δίλημμα μιας πιθανολογούμενης απώλειας ψήφων ως αποτέλεσμα της ονομασίας των πραγμάτων με το όνομά τους. Αντίθετα πιστεύουν ότι η απροκατάληπτη και επιστημονικά νηφάλια μελέτη των πανεπιστημιακών ζητημάτων από τους πανεπιστημιακούς συγκεντρώνει μόνον πλεονεκτήματα τόσο στο τακτικό όσο και στο στρατηγικό επίπεδο, συσπειρώνει και μαζικοποιεί με το σωστό τρόπο, σφυρηλατεί στερεότερες και διαρκέστερες ανθρώπινες και κοινωνικές σχέσεις μέσα από την επιστημονική συνεργασία επάνω στην αναζήτηση του εύρους των πιθανών λύσεων συγκεκριμένων προβλημάτων και ωθεί προς τα εμπρός την εξέλιξη τόσο της εκπαιδευτικής μας πολιτικής όσο και της πολιτικής μας παιδείας.

Την ανακοίνωση υπογράφουν οι: Μ. Αντωνόπουλος - Ντόμης καθηγητής, Φ. Αμπατζόγλου λέκτορας, Ε. Βασάλου λέκτορας, Α. Βελισσαρίου λέκτορας, Δ. Βλάχος καθηγητής, Α. Βλάχος επίκ. καθηγητής, Γ. Βώκος επίκ. καθηγητής, Δ. Γιάννου αναπληρωτής καθηγητής, Φ. Γκικόπουλος λέκτορας, Γ. Γκουνταρούλης επίκ. καθηγητής, Κ. Δασκαλογιάννης επίκ. καθηγητής, Θ. Διοασκάλου λέκτορας, Μ. Δικαίου λέκτορας, Ν. Ευσταθίου λέκτορας, Σ. Ζαφειρόπουλος επίκ. καθηγητής, Γ. Ζώτος επίκ. καθηγητής, Σ. Ιουλιδής επίκ. καθηγητής, Ι. Καζάζης αναπλ. καθηγητής, Γ. Καλογεράς λέκτορας, Α. Κακουριώτης αναπλ. καθηγητής, Α. Καμαρινόπουλος καθηγητής, Μ. Καμπούρη επίκ. καθηγήτρια, Θ. Καραβάτος επίκ. καθηγητής, Γ. Καραδέδος λέκτορας, Ν. Καρασαββίδου λέκτορας, Α. Καψωμένος επίκ. καθηγητής, Γ. Κισσέογλου λέκτορας, Ε. Κουμιτζή λέκτορας, Α. Κουράκης λέκτορας, Γ. Κουρούκλης αναπλ. καθηγητής, Ι. Κυπριανίδης λέκτορας, Σ. Κυριακίδης λέκτορας, Κ. Κωτσάκης επίκ. καθηγητής, Ν. Κομνηνός επίκ. καθηγητής, Γ. Λάββας καθηγητής, Α. Λαγόπουλος καθηγητής, Γ. Λαζαρίδης καθηγητής, Α. Μάζης επίκ. καθηγητής, Α. Μανιτάκης καθηγητής, Α.

Μανωλόπουλος λέκτορας, Α. Μαράκα καθηγήτρια, Δ. Μαρωνίτης καθηγητής, Δ. Μαρκούλης επίκ. καθηγητής, Π. Μουλλάς καθηγητής, Κ. Μπόκλουντ - Λαγοπούλου αναπλ. καθηγήτρια, Δ. Νικήτας επίκ. καθηγητής, Ν. Νικονάνος αναπλ. καθηγητής, Π. Οικονομίδης επίκ. καθηγητής, Ε. Οικονομίδου αναπλ. καθηγήτρια, Ν. Παναγιωτόπουλος καθηγητής, Κ. Παμπούκης καθηγητής, Π. Παναγιωτόπουλος καθηγητής, Μ. Παπαδόπουλος καθηγητής, Β. Παπαζάχος καθηγητής, Κ. Πάττας καθηγητής, Α. Παπαδημητρίου επίκ. καθηγήτρια, Ζ. Παπαδημητρίου αναπλ. καθηγητής, Ρ. Παπαγεωργίου - Σεφερτζή λέκτορας, Ι. Πλάγγσης λέκτορας, Τζ. Πολίτη καθηγήτρια, Ε. Σακελλαρίδου επίκ. καθηγήτρια, Μ. Σκαλτσά λέκτορας, Ξ. Σκαρπιά - Χόιπελ καθηγήτρια, Δ. Σπάθης αναπλ. καθηγητής, Π. Σπαθής επίκ. καθηγητής, Κ. Σταμάτης επίκ. καθηγητής, Π. Τζώνος καθηγητής, Γ. Τσιάκαλος καθηγητής, Χ. Φράγκος καθηγητής, Μ. Χαρίτου - Φατούρου καθηγήτρια, Ν. Χαριλαμπάκης επίκ. καθηγητής, Γ. Χουρμουζιάδης καθηγητής, Δ. Ψύλλος επίκ. καθηγητής.

Books and comics from USA

at very cheap prices

Fiction and non-fiction books

We have thousand titles of books: Novels, scientific books (computer, economy, psychology, biology, history, geography etc.).

Movie classics, rare art books and magazines for collectors.

Rare Comics (Marvel, DC etc.).

ΦΙΛΟΛΑΟΥ 151, ΤΗΛ. 7015292
ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

«Μικρή Βιβλιοθήκη Ηρόδοτος»

ΤΑΣΟΣ ΛΙΓΝΑΔΗΣ ΤΟ ΖΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΡΑΣ

11×18 εκ. - 216 σελ. - 800 δρχ.

ΓΙΑΓΚΟΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ κ.ά.

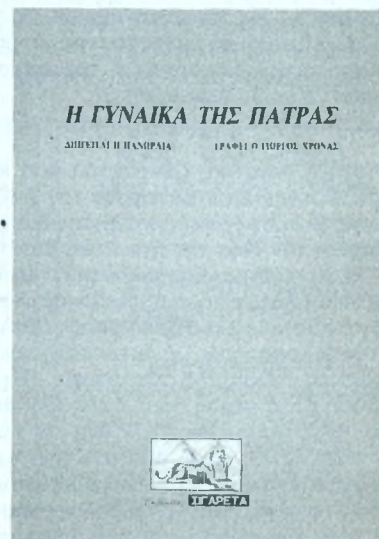
Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ

11×18 εκ. - 288 σελ. - 600 δρχ.

Εκδόσεις Ηρόδοτος

Μαυρομιχάλη 7 - GR 10679 Αθήνα

Τηλ.: (01) 36.30.903

Τώρα σε βιβλίο

Μουσζ.

“Όσοι αναγνώσται θέλουν νά ἀλληλο-γραφήσουν μέ τόν διεφθηντήν τοῦ ΟΤΕ ἄς ἔχουν ὑπόψιν των ὅτι μετακόμισεν. Ἡ νέα του διεφθηνσις εἶναι: Κήριον θεοφά-νην Τόμπραν Κοριοδαλόν - ἐντάφθα.

★ ★ ★

Δέν πέρασεν οὔτε μία ἐβδομάς ἀπό τήν ἡμέραν τῆς Ἐθνικῆς μας παρελάσε-ως ὅπου ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας μέ διεβεβέοσεν ὅτι ὁ Στρατός ἀγρηπνεί διά τήν ἀσφάλειάν Μου, κί ἕνας ὑποση-ναγός ἀγρυπνῶν εἰς τό σπῖτι μιάς χήρας τῆς ἀνοιξεν τό κεφάλη μέ τόν πλάστη μιάς κουζίνας. Ἐπό τήν νήκτα ἐκεῖνη, ἔ-χω πάψη νά ἔχω ἐμπιστοσύνη εἰς τās ἐ-νόπλους δηνάμεις, ὄχι μόνον δι’ ἀφτό τό γεγονός, ἀλλά κι ἀπό τότε πού ἕνας ἐν-εργεῖα ὑπαστυνόμος μέ εἶχεν πλησιάζη διά νά Μοῦ πουλήσῃ ἡροῖνην. Τώρα τās ἐσπερινάς ὥρας, πρῖν εἰσελθῶ εἰς τό σπῖ-τη, τηλεφωνῶ εἰς τήν ἀστηνομεῖαν, ὥστε νά μήν ἐβρεθῶ ἀντιμέτοπος μέ ἀγρυ-πνοῦντα συνταγματάρχην ἤ σμῖναρχον ἐτοιμον νά μέ δολοφωνήσῃ.

★ ★ ★

Ἐφτή ἡ σατανική ζωντοχήρα πού ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐπιστράτεψεν τόν ἐν ἐ-νεργεία βαθμοφόρον ἐραστήν της διά νά καθάρισῃ τήν θεῖα της ἦτο πολή βιαστικῆ. Ἐχω κι ἐγώ μία βαθύπλουτη Πλακιώ-τισα θεῖα 73 ἐτῶν πολή πλουσία (ἀδελφή τῆς γιαγιάς μου) ἀλλά ὅσας φορές ἤθελα νά τήν δολοφονήσω, μέ συνεκράτησεν ἡ ἀπταιστος γνώσις τῆς στατιστικῆς. Ἐχω διαβάση ὅτι ὁ μέσος ὄρος ζωῆς τῶν ἀν-δρῶν ἐν Ἑλλάδι εἶνε τά 72 ἔτη καί τῶν γυναικῶν τά 74. Κάνω πάντοτε τήν σκέ-ψιν, ὅτι σ’ ἕνα χρόνο τό πολύ φυσιολογι-κῶς θά πεθάνῃ. Γιατί νά τή δολοφονήσω ἀπό τώρα τήν καυμένην, ἀφού ἡ ἐφχάρι-στος εἰδήσις τῆς ἀπολείας της δέν θ’ ἀρ-γήσῃ περισσότερο ἀπό ἕνα χρόνον; Μέ

ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ ΚΑΙ

ἀφτούς τούς συλλογισμούς, πάβω νά καιροφυλακῶ πίσω ἀπό τήν πόρτα κέ ἀ-φῆνῶ τόν πλάστην τῆς κουζίνας εἰς τήν θέσιν του.

★ ★ ★

Ἐναλόγους σκέψεις γιά τήν πλουσία θεῖα Μου κάνω καί γιά τούς πολιτικούς ἀνδρας πού διανύουν τό ἐβδομηκοστόν καί ἐπιθυμῶ νά φῆγουν ἀπό τό προσκή-νιον τῆς ζωῆς. Βιολογικῶς, σέ δύο χρό-νια θά ἀποσυρθοῦν ἀφοματῶς, χωρίς ἐ-ποδύνους ἐκλογάς καί ἄλλας σκληράς πράξεις. Ὁ θάνατος εἶνε ἡ μοῖρα ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ὅσον ὑψηλά καί νά ἴσταν-ται. Εἰς τήν ζωὴν δέν πρέπει νά βιαζόμε-θα. Ὅταν τό ὄριον τῶν 72 ἐτῶν εἶναι στα-τιστικῶς τεκμηριωμένον, δέν ἡψίστατε λόγος σπουδῆς κέ ἀδημονίας. Ἐχω ἐμπι-στοσύνην εἰς τόν ἀγρυπνοῦντα Χάροντα.

Ὁ Λόγος πού μέ συγκρατεῖ ἀπό τήν δολοφονεῖαν τῆς ἀγαπημένης μου θεῖας, εἶνε πῶς ἂν συληφθῶ διά δολοφῶνος, θά ὑποφέρω πολή. Εἰς τās φηλακάς ἐπικρα-τοῦν ἀθλιαῖ συνθηκαί. Δέν ἡπάρχει χῶ-ρος. Ὁ εἰς βαρυποινίτης στοιβάζεται ἐ-πάνω εἰς τόν ἄλλον κέ εἶναι ἐμφανές τό ἀδιαχώρητον. Ὁ κήριος Τόμπρας, μόλις εἰσῆλθεν εἰς τόν Κοριοδαλόν, ἀνήγκειλε εἰς τούς δημοσιογράφους, ὅτι τώρα εἰς τήν φυλακὴν αἰσθάνεται ἐλέφθερος. Ἐ-φτό σημεῖνε ὅτι δέν βρῆκε κελλί καί γυρί-ζει ἐλεύθερος εἰς τόν διάδρομον. Ἐν εἶ-χεν ἔβρη κελλί θά ἔλεγεν ΕΙΜΑΙ ΔΕΣΜΩ-ΤΗΣ. Ἐρα ἡ ἡρωϊκή του φράσις εἶμε ἐλέ-φθερος, δέν ἦτο ἀπλῶς μία κραυγή ἐπα-ναστάτου πού ἡ ἀριστοκρατία τῶν δικα-στῶν τόν ἔρριψεν εἰς τήν Βαστίλην δια-κόσια ἔτη μετὰ τήν Γαλικὴν ἐπανάστα-σιν, ἀλά καί μία καταγγελία ἐνός ἀγωνι-στοῦ τῶν Σοσιαλιστικῶν Ἰδεῶν διά τās ἐλλείψεις τῶν φεουδαρχικῶν φηλακῶν. Οὐδεὶς ἄλλος κρατούμενος εἶχεν τό θά-ρος μέ τῶσον ἐπιγραμματικόν τρόπον νά κατηριάζῃ τήν ἐπικρατοῦσαν χαώδη κατάστασιν. Κατὰ τήν γνώμην μου, πτέ-ουν καί οἱ δικαστικοί μέ τās σπασμοδικὰς των κινήσεις διά ἐξέβρεσιν χώρου. Μέ τό νά ἀποφυλακίζουν ἕναν ἐπί ἐγγυήσει καί νά βάζουν μέσα πέντε, δέν μπορεί νά ἐ-βρεθῇ λύσις. Γι’ ἀφτό δέν θέλο νά συλη-φθῶ τέτοια ἐποχή ὡς δολοφῶνος. Τώρα μάλιστα πού ἀπεφασίσθη παράτασις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς μέ

τήν ἀποστολήν νέων κρατουμένων, ἡ κα-τάστασις θά γίνῃ ἀκόμα πιό ἐφιαλτικῆ. Ἐγώ ἔξω, αἰσθάνομαι πιό ἐλέφθερος.

★ ★ ★

Ἐφτό πού κυρίως φοβοῦνται οἱ ἐντρο-μοὶ Ἀμερικανοί, μετὰ τήν μήνυσιν πού κάναμε εἰς τό ΤΑ’Ι’Μ, καί μετὰ τήν ἀπει-λήν πού ἐκτοξέψοσμε καί ἀπό τόν Βό-λον, εἶναι μήπως τυχόν δώσωμεν ἐντο-λήν εἰς τήν Ἐλβετίαν νά ρίξῃ ὅλας μας τās καταθέσεις εἰς δολάρεια εἰς τήν παγ-κόσμιον χρηματαγοράν. Ὅποτε κλάψε δολάρειον κέ ἀμερικανικὴν οἰκονομίαν. Τά δύο ἑκατομῆρια δολάρια τοῦ Μαν-τζουράνη ἂν ἀποδεσμεφθοῦν καί ρι-φθοῦν εἰς ἐν διεθνές χρηματιστήριον ἡμ-ποροῦν νά ἐπιφέρουν ἀνυπολόγιστον κα-ταστροφήν. Καί πού ν’ ἀνοιξοῦν καί αἱ ἄλλαι μας θυρίδες τῶν Ἀλπεων. Μέ ἐν ἐ-ξεφτελισμένον δολάρειον, οἱ κάτοικοι τῶν Ἰννομένων Πολιτειῶν θά ἡμποροῦν νά ἀ-γοράζουν μόνον τήν Ἀβριανή.

★ ★ ★

Ἐχω προσέξη, πόσον γρήγορα τε-λειώνουν μερικά ἔργα εἰς προεκλογικὴν περίοδον. Ἐχαρίσθησαν δισεκατομμύ-ρια χρέη τῶν ἀγροτῶν, (γι’ ἀφτό κι ἐγώ ἀ-φῆνῶ τὰ χρέη μου νά συσωρέβονται ἐ-βελπιστῶν ὅτι κάποτε θά χαριστοῦν κέ τὰ χρέη τῶν συγγραφέων κέ καλλιτε-χνῶν) καί εἰς μίαν νύκτα, ἡ Ὑπουργός Πολιτισμοῦ ἀνοιξεν μίαν μεγάλην λεοφό-ρον ἀπό τό Κολονάκι ἔως τήν Ἰεράν Ὁ-δόν διά νά χερόμεθα τās ἀρχεότητας. Μέ ἐξέπληξεν ἡ ταχίτης τῆς ἐκτελέσεως ἀφτοῦ τοῦ μνημειώδους ἔργου ἂν ληφθῇ ὑπ’ ὄψιν πόσον ἀργοποροῦν καί μās τα-λεποροῦν οἱ Ἀγγλοὶ μέ τήν ἀποστολήν τῶν Ἐλγινεῖων.

Πότε ἐπιτέλους θά ἐξαγγελθῇ καί ἡ ἐ-κτέλεσις τῆς Γέφυρας Ρίου - Ἀντιρρίου ὥστε νά τελειόνομεν καί μέ ἀφτό τό ἔργο πού κοντέβει νά χρονίσῃ; Ἐν δέν κάνο-μεν τήν Γέφυραν καί τό Μετρό τώρα πού πλησιάζουν αἱ ἐκλογαί, τὰ ἔργα ἀφτά δέν πρόκειται νά γίνουν ποτέ.

★ ★ ★

Ὁ Προθυπουργός, ὁμιλῶν εἰς τόν Βό-λον, ἐπρότεινε εἰς τήν παραδοσιακὴν ἀ-ριστεράν, νά ξυπνήσῃ. Λυπάμαι, ἀλλά ἐ-γώ ὡς ἀριστερός, ἀρνοῦμαι νά ξυπνήσω.

ΟΜΩΣ ΑΛΗΘΙΝΑ

Βλέπο τελεφετώς τόσοσ όρέα όνειρα, πού Ισα-Ισα πιέζω τόν έαφτό μου γιά νά κοιμάται περισσότερο. Τό τελεφετέον όνειρο πού είδα μέ τόν Δίκεον Άριστειόδη πού έγραψε είς τό όστρακόν μου τήν λέξιν ΑΓΑΜΕΝΜΩΝ δέν μου έπιτρέπη περιθώρια έγέρσεως. Άφού οικιοθελώς πέρνω χάπια ύπνωτικά διά νά παρατείνω όσον δύναμαι περισσότεροσ τόν έφχάριστον λήθαργον. Άς κυττάξη εκείνος νά ξυπνήση πού φαίνεται δυστυχώς ότι ότόν ύπνο προσλαμβάνει τούς συνεργάτες του.

Πολύ αγαπάει ό κήριος Γενηματάς τόν άγονιστήν τής Δημοκρατίας κήριον Τόμπραν, πού τόν θεωρεί άθών και θύμα δικαστικής πλάνης. Έγώ όμως δύο δικαστικάς πλάνας γνωρίζω. Μίαν του λοχαγού Ντρεΰφους και μίαν του Δράκου του Σείχ-Σου Παγκρατίδη. Άλλά ό κ. Τόμπρας, ούτε Δράκος είναι, ούτε Έβρέος. Άπλώς έγινε Έβρέως γνωστός επειδή ως Διεφθητής του ΟΤΕ έβοήθησεν τήν Τράπεζαν Κρήτης μέ όλίγα χρήματα διά νά βοηθήση τήν Σοσιαλιστικήν ιδέαν. Τά αναφέρω αυτά διά νά εκπυροσοκροτήση ή άλήθεια πρός πάσαν κατέφθυνιν.

Κακοδιατυπωμένη ήτο ή αίτησις πού κατέθεσεν ό κήριος Παπανδρέου γιά τό διαζύγιόν του. Είς μίαν παράγραφον αναφέρει ότι εκ του γάμου έφτύχησεν νά ά-

ποκτήση 4 τέκνα. Αυτό όμοσ είναι αναληθές. Έξ όσων γνωρίζο, τά 4 παιδιά τά έγένησεν ή σήζηγός του κ. Μαργαρίτα τό γένος Τσάντ. Έγώ, ουδέποτε τόν ένθυμούμαι έγκυον. Έκτός εάν ως έμπειρος και χαρισματικός πολιτικός απέκρυπτεν από τόν Λαόν άκόμη και τήν έγκυμοσύνην του.

Οί άνθρωποι τής άεροπορίας είναι επικίνδυνοι. Μετά τόν ύποσηναγόν πού κατέστρεψεν τό κεφάλη μιάς πλουσίας πλακιότισας, τήν άεροσηνοδόν πού κατέστρεψεν μίαν οικογένειαν κέ τόν Άκριβάκην πού κατέστρεψεν μίαν εταιρίαν έχομαι επί πλέον και τό σμήνος των ΜΙΡΑΖ πού μελλοντικώς θά καταστρέψουν όλόκληρον τήν οικονομίαν μας.

Συνέλεξα όλα αυτά τά στοιχέα μέ άεροπορικην ταχήτητα γιά νά μή νομίσετε ότι είμαι αίθεροβάμων.

Έπειδή τό θέμα τής άποστασίας του '65 ίσως έχει κουράσει κάπως τόν κόσμον και δέν έχει τήν αναμενόμενην άπήχησιν (στήν Μαγνησίαν κατά τας όμιλιας μόνον διά τό «γκρίζον παρελθόν» έγινε κάποια αναφορά) προτείνω διά νά μήν ξεχνά ό Λαός «τί σημένει Δεξιά» νά ύπενθυμίσωμεν είς τούς πλουσίους άγρότας πού τρέμουν τήν παλινόρθοσιν των Γλύξμπουργκ, ότι ή Βασίλισσα Όλγα τό 1901 μετέφρασε τό Έβαγγέλιον είς τήν

δημοτικήν και έξ άφτης τής μεταφράσεως, έθρηνήσαμε 8 νεκρούς και 80 τραυματίες. Δι' άφτό όλοι οί Σοσιαλιστάί τής ύπέθρου πού τούς έχαρίσθησαν τά χρέη μέ ήγεμονικήν χειρονομίαν έχουν χρέος νά κραβγάζουν Ο ΛΑΟΣ ΔΕΝ ΞΕΧΝΑ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΕΒΑΓΓΕΛΙΚΑ.

Όλόκληροι οί μηχανισμοί τής Ήφελίου, έχουν στραφή μέ πρωτοφανή άγριότητα έναντίον τής χώρας μας διά νά συντρίψουν τας Θερμοπύλας του Σοσιαλισμού. Έβρέοι μοχθηροί εκδόται Άγγλοι, Γάλοι, Πορτογάλοι, Μπόερς και Όθομανοί, πουλημένοι δικαστάί και Λασπολόγοι, ξένα κέντρα άποφάσεων, άνανδροί Άμερικανοί πού κρύπτονται όπισθεν του όγκου του Κοσκοτά κέ συνομόται πάσης φήσεως πού μάς μισούν επειδή ή είσορή ξένων κεφαλαίων συνεχίζεται είς τήν χώραν μας, έχουν άποδυθει είς ένα τιάνιον άγόνα διά νά κτηπήσουν είς τας προσεχείς εκλογάς τήν Άλλαγήν.

Όλοι οί ξένοι, νομίζουν ότι είς τας 18 Ίουνίου θά δοθη άγών μεταξή ΠΑΣΟΚ κέ Νέας Δημοκρατίας. Ένώ είς τήν πραγματικότητα θά λάβη χώραν ταξικός άγών (παρόλον πού τήν πάλην των τάξεων κατήρησεν ό Λάσκαρης) μεταξή των προνομίουχων βαθυπλούτων άγρότων του Δόγματος Μάο και του πτωχού και φορολογουμένου προλεταριάτου των πόλεων. Τρία εκατομήρια άγρόται θά συγκρουστούν μέ 5 εκατομήρια μικρομεσαίων. Τό παρήγορον είναι ότι αριθμητικός είμεθα περισσότερο κέ λόγω λιτότητος έχομεν μεγαλητέραν έβλυγισίαν έλιγμών. Σνήθως ό καλοζωισμένος και παχύς είναι νωθρός και βραδύς είς τας κινήσεις. Και άφτή είναι ή σκέψις πού προσωρινώς μάς σώζει και μάς έπιτρέπει νά όνειρεβόμεθα σάν τόν Καραγκιόζη.

BBC ENGLISH VIDEO COURSES

ΣΕΙΡΕΣ για: αρχαρίους προχωρημένους, ειδικά θέματα

ΝΕΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

"MUZZY IN CONDOLAND"

Για παιδιά 5-9 ετών
Μαθαίνουν Αγγλικά διασκεδάζοντας
— Μόνιμη έκθεση —
Τηλ. 36.45.608

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ

BIBΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗ

ΟΔΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ 11
τηλ. 36.23.673

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ

ΠΛΟΥΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

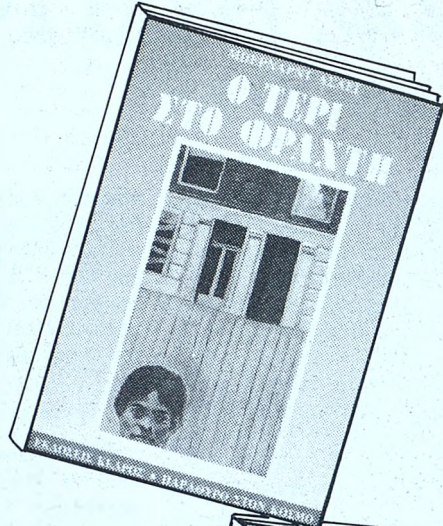
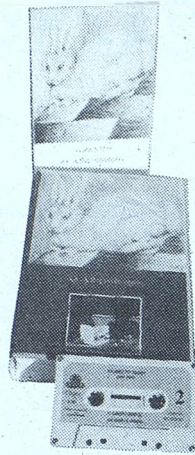
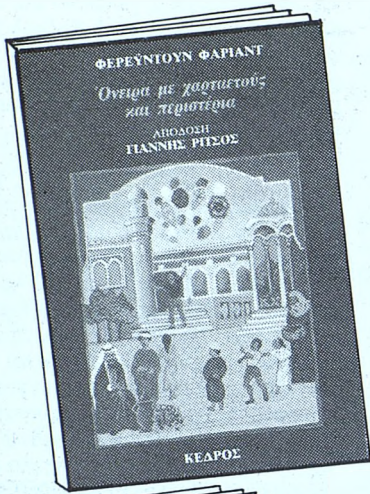
ΕΠΙΣΗΣ: BBC ENGLISH COURSES
Σ' όλο τον κόσμο η επιτυχία του BBC στη
διδασκαλία Αγγλικών είναι αναγνωρισμένη

BBC ENGLISH COURSES HELLAS
ΑΜΕΡΙΚΗΣ 9 - ΑΘΗΝΑ 106 72

BBC ENGLISH AUDIO COURSES

ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ "FINANCIAL ENGLISH"

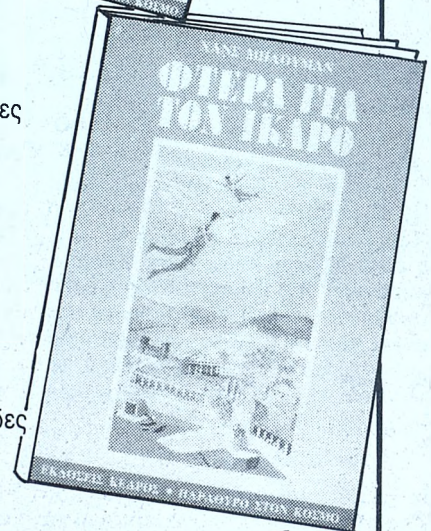
Ειδικόί Επιστήμονες
ετοίμασαν αυτή τη σειρά με
τη συνεργασία του
περιοδικού "ECONOMIST".
Ένα βιβλίο και δύο
κασσέτες, εξηγούν την
Οικονομική Ορολογία με
ζωντανά παραδείγματα.

Για 2-6 χρονών

ΣΕΙΡΑ: ΚΛΑΣΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

1. Ο Αλαντίν και το λυχνάρι
2. Ο Αλή Μπαμπάς και οι σαράντα κλέφτες
3. Η Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων
4. Ο γενναίος ραφτάκος
5. Η κοκκίνοσκουφίτσα
6. Ο κοντορεβιθούλης
7. Ο παπουτσωμένος γάτος
8. Πινόκιο
9. Πίτερ Παν
10. Ο Σεβάχ ο Θαλασσινός
11. Τα τρία γουρουνάκια
12. Η Χρυσομαλλούσα και οι τρεις αρκούδες

Για 4-9 χρονών

Χριστούγεννα – Πρωτοχρονιά
 Πάσχα – Πρωτομαγιά
 (Στολίδια – κατασκευές)
 Ι. Ασημακοπούλου – Τ. Μοσχοβίτη

Από 8 χρονών

Μαρίζα Ντεκάστρο Αρχαιολογία
 Ζωρζ Σαρή Ο Αθηνόδωρος
 Σπύρος Τσίρος Πήλινες μούσες
 Δανάη Τσουκαλά Η καρδερίνα
 Γιολάντα Χατζή Έλληνες ζωγράφοι
 Κ.Σ. Λιούις Ο πρίγκιπας Κασπιανός
 Φερεΐντων Φαριάντ Όνειρα με
 χαρταετούς και περιστέρια

Από 11 χρονών

Μπέρναρντ Άσλεϊ Ο Τέρι στο φράχτη
 Γκουντρούν Πάουζεβανγκ Τα τελευταία
 παιδιά του Σέβενμπορν
 Χανς Μπούμαν Φτερά για τον Ίκαρο

Φίλοι αναγνώστες του ΑΝΤΙ, παρ' όλα όσα γύρω μας και μέσα μας συμβαίνουν, είμαστε αρκετά καλά και δι' υμάς ποθούμε να είστε ακόμη καλύτερα. Για μια ακόμη φορά καταφεύγουμε σε σας ζητώντας τις απόψεις σας για το «ΑΝΤΙ» και τον Τύπο. Με το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί θέλουμε να ανιχνεύσουμε ποιοι είστε, να κατανοήσουμε τα ενδιαφέροντά σας, τη γνώμη σας για το περιοδικό και τη θεματολογία του —με στόχο βέβαια την αποτίμηση των προσπαθειών μας, την επισήμανση των αδυναμιών του περιοδικού και τη βελτιώσή του.

Από το Φεβρουάριο του 1986 (τεύχος 311), που τελευταία φορά είχαμε απευθυνθεί ξανά με τον ίδιο τρόπο σε σας, πολλά έχουν αλλάξει. Ανάμεσά τους και σεις, και μες. Το σήμα του ΑΝΤΙ εκπέμπεται κάθε δεκαπενθήμερο και είναι εύκολο να εντοπιστεί το στίγμα του, οι αλλαγές όσο και τα σταθερά σημεία του. Το ερωτηματολόγιο που σας ζητάμε να συμπληρώσετε θα μας επιτρέψει να εντοπίσουμε και το δικό σας —θα επιτρέψει και σε σας να μάθετε πώς είναι και τι σκέφτονται οι άγνωστοι σας αναγνώστες αφού τα αποτελέσματα της έρευνας θα δημοσιευθούν.

Καταναλώστε λοιπόν το χρόνο σας δημιουργικά, μη μένετε παθητικοί αναγνώστες: πάρτε το μολύβι και με το άλλο χέρι στην καρδιά, απαντήστε προσεκτικά στις ερωτήσεις μας.

ΟΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΣΑΣ ΕΧΟΥΝ ΜΕΓΑΛΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΜΑΣ. ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΙΣ ΜΑΘΟΥΜΕ. ΜΗΝ ΤΙΣ ΑΧΡΗΣΤΕΥΕΤΕ ΜΕ ΤΗ ΣΙΩΠΗ ΣΑΣ.

Κι αν ακόμη δεν σας πείσαμε, κάντε το για χάρη μας: κι αν επιτέλους δεν μας χωνεύετε, είναι η ευκαιρία να το μάθουμε. Ακόμη κι αν διαφωνείτε με τέτοιου τύπου έρευνες, η σιωπή σας δεν πρόκειται να τις καταργήσει. Αν έχετε κάποιους καλύτερους τρόπους επικοινωνίας να προτείνετε, γράψτε μας τουλάχιστον αυτούς. Αν ούτε αυτό μπορείτε, τηλεφωνήστε να μας το πείτε. Κι αν τέλος πάντων βαριέστε τόσο πολύ ώστε τίποτα να μην μπορεί να σας λυγίσει, δώστε το να το συμπληρώσει κάποιος άλλος. Αποκλείεται να είναι τόσο αδιάφορος και τόσο δύστροπος όσο εσείς. Σας ευχαριστούμε και σας συγχαιρούμε εκ των προτέρων. Περιμένουμε τις απαντήσεις σας στη διεύθυνσή μας:

Περιοδικό ΑΝΤΙ, Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

Α. ΓΡΑΨΤΕ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΣΑΣ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙ

- Έχετε απαντήσει άλλη φορά σε παρόμοια έρευνα του Αντι; Στην προηγούμενη (1986) Σε παλαιότερη Ποτέ
- Ποια χρονιά αρχίσατε να διαβάζετε το Αντι;
- Από τότε που αρχίσατε να το διαβάζετε, νομίζετε πως έχει αλλάξει; Ναι Όχι
- Αν ΝΑΙ, αν δηλαδή έχει αλλάξει, σε τι; Βελτιώθηκε ή χειρότερα;

	Καλύτερο	Χειρότερο	Το ίδιο
Πολιτική γραμμή	☐	☐	☐
Θεματολογία	☐	☐	☐
Εμφάνιση	☐	☐	☐
Ύψος	☐	☐	☐
Γλώσσα	☐	☐	☐
Κάλυψη επικαιρότητας	☐	☐	☐
Άλλο (ποιο);	☐	☐	☐

ΑΝΤΙ 400 ΤΕΥΧΗ

5. Φέτος, το 1989, το διαβάζετε αραιότερα ή συχνότερα σε σχέση με πέρυσι;

Συχνότερα Το ίδιο Αραιότερα

6. Αν το διαβάζετε αραιότερα, ποιοι είναι οι λόγοι;

- Έλλειψη χρόνου
- Δεν ενδιαφέρουν πια τα θέματα που παρουσιάζει
- Η πολιτική συγκυρία
- Διαφωνία με τις απόψεις που εκφράζει
- Έπεσε η ποιότητά του
- Λόγω οικονομικής δυσπραγίας
- Άλλοι λόγοι (ποιοι);

7. Αν το διαβάζετε συχνότερα, ποιοι είναι οι λόγοι;

- Περισσότερος διαθέσιμος χρόνος
- Η πολιτική συγκυρία
- Συμφωνία με τις απόψεις που εκφράζει
- Πιο ενδιαφέρουσα η θεματολογία του
- Βελτιώθηκε η ποιότητά του
- Παραμένει ακόμα φτηνό
- Άλλοι λόγοι (ποιοι);

8. Από τα τρία προηγούμενα τεύχη (τα 396, 397, 398) πόσα έχετε διαβάσει;

- Και τα τρία
- Τα δύο
- Ένα
- Κανένα

9. Είστε συνδρομητής στο ΑΝΤΙ;

Ναι Όχι

Β. ΓΡΑΨΤΕ ΜΑΣ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΤΙ

10. Με «άριστα» το δέκα, πώς βαθμολογείτε τις ΜΟΝΙΜΕΣ στήλες του ΑΝΤΙ; Πόσο επιτυχημένες τις βρίσκετε; (βάλτε σε κύκλο τον αντίστοιχο αριθμό)

Κύριο άρθρο	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Πολιτ. 15ήμερο (Αντήνωρ)	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ημεροδήκτης	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Γελοιογραφία Γ. Ιωάννου	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Αντιθέσεις (Σχόλια)	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Κόμικ Δ. Χαντζόπουλου	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Αντιθέσεις στον κόσμο	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Απίστευτα-αληθινά (Μποστ)	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Επισημαίνουμε	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Κινηματογράφος	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Εικαστικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Μουσική	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Θέατρο	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Τηλεόραση	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Βιβλίο	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Διάλογος	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Θέματα Τύπου	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

11. Με «άριστα» το 10, πώς βαθμολογείτε την ποιότητα των άρθρων του ANTI στα παρακάτω θέματα; Πόσο επιτυχημένα είναι;

Γυναικεία θέματα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Διεθνή θέματα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Εκπαιδευτικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ελληνική επαρχία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ελληνική πολιτική	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ελληνοαμερικανικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ελληνοτουρκικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΕΟΚ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Εσωτερικά των κομμάτων	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Θέματα νεολαίας	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ιστορικές έρευνες	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Κοινωνικά θέματα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Κυπριακό	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Οικονομία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Οικολογία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Πολιτιστικά/καλλιτεχνικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Σκάνδαλα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Συνδικαλιστικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Συνεντεύξεις	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

12. Με «άριστα» το 10, πώς αξιολογείτε τα διάφορα στοιχεία που συνθέτουν την εμφάνιση και το ύφος του ANTI;

Εξώφυλλο	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Σελιδοποίηση	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Φωτογραφίες	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Σκίτσα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Χαρτί	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Εκτύπωση	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ορθογραφική επιμέλεια	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Γλώσσα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

13. Πόσο σας ενδιαφέρουν τα παρακάτω θέματα; Βαθμολογείτε από 1 (ανυπαρξία ενδιαφέροντος) έως 10 (εξαιρετικό ενδιαφέρον). Θα μας βοηθήσετε έτσι να βελτιώσουμε τη θεματολογία του περιοδικού.

Αγροτικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Αθλητικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Βιβλία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Γυναικείο ζήτημα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Διεθνή θέματα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Εικαστικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Εκπαιδευτικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ελληνοτουρκικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ελληνική πολιτική	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ελληνοαμερικανικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΕΟΚ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Επαρχία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Επιστήμη	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Εργατικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ζητήματα θεωρητικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Θέατρο	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ιδεολογικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ιστορικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Κινηματογράφος	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Κοινωνικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Λογοτεχνία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Κυπριακό	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Μουσική	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Λογοτεχνία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Νέες τεχνολογίες	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Νεολαία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Οικολογία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Οικονομία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Πολιτιστικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Σκάνδαλα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

Σοβ. Ένωση, περεστρ.	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Στρατός - θητεία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Συνδικαλιστικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Τύπος, τηλεόρ., ραδιοφ.	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Χιούμορ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Φοιτητικά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Άλλο (ποιο;)	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
.....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
.....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
.....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

14. Βαθμολογώντας με 1 αυτό που δεν σας ενδιαφέρει καθόλου και με 10 αυτό που είναι για σας πρωταρχική προτεραιότητα, τι είναι αυτό που κυρίως περιμένετε να βρείτε στο ANTI;

Αντικειμ. πληροφόρηση	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Αποκλειστ. αποκαλύψεις	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Έγκυρες αναλύσεις	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Επίκαιρα ρεπορτάζ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Θεωρητικά κείμενα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Ιδεολογικές απόψεις	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Καυστική σάτιρα	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Κριτικό σχολιασμό	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Νηφάλιες προσεγγίσεις	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Οξεία κριτική	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Πρωτότυπες έρευνες	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Άλλο (ποιο;)	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
.....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

15. Αν βαθμολογούσατε συνολικά το ANTI σε σχέση με τις δικές σας απαιτήσεις, τι βαθμό θα του δίνατε;

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

16. Αν η βαθμολογία σας είναι χαμηλή, σε τι οφείλεται; Σε τι δηλαδή υστερεί το ANTI σε σχέση με τις δικές σας απαιτήσεις; ...

.....
.....
.....

17. Αν η βαθμολογία σας είναι καλή, έχετε παρ' όλα αυτά να κάνετε προτάσεις για βελτίωσή του; Ποιες;

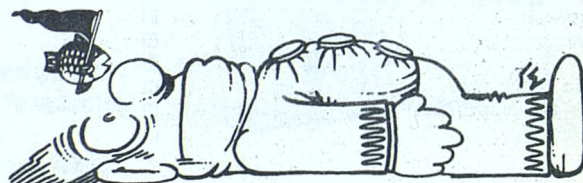
.....
.....
.....

18. Από τα άρθρα, τα σχόλια, τα κείμενα ή τα ρεπορτάζ αυτού του τεύχους (αρ. 399) ποια θεωρείτε καλύτερα και ποια χειρότερα;

Καλύτερα	Χειρότερα
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....

19. Από άρθρα, σχόλια, έρευνες, ρεπορτάζ, προηγούμενων τευχών θυμάστε κάποια που σας είχαν φανεί πολύ καλά ή πολύ κακά;

Πολύ καλά	Πολύ κακά
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....

20. Βαθμολογώντας με 1 την ελάχιστη ευνοϊκή στάση, με 5 την αντικειμενική και με 10 την εξαιρετικά ευνοϊκή, πού τοποθετείτε το ANTI στην παρακάτω κλίμακα ως προς τις τοποθετήσεις του απέναντι στην κυβέρνηση, τα κόμματα και τους πολιτικούς χώρους; Το θεωρείτε δηλαδή γενικά αντικειμενικό ή (θετικά ή αρνητικά) αδικαιολόγητα προκατειλημμένο;

Κυβέρνηση	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΠΑΣΟΚ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΝΔ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΚΚΕ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΔΗΑΝΑ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΕΑΡ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΚΚΕ ΕΣ. - Αναν. Αριστερ.	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΚΟΔΗΣΟ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ΕΔΑ	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Χριστιανική Δημοκρατία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Εξωκοιν/τική Αριστερά	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
Τρομοκρατία	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

Γ. ΓΡΑΨΤΕ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΙ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ, ΤΙ ΒΛΕΠΕΤΕ, ΤΙ ΑΚΟΥΤΕ.

21. Ποιες, ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ ή ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΕΣ εφημερίδες διαβάζετε και πόσο συχνά; (γράψτε το όνομα της εφημερίδας και σημειώστε τη συχνότητά)

	Καθη- μερινά	3-4 φορές την εβδο- μάδα	1-2 φορές την εβδο- μάδα	Μόνο τις ΚΥΡΙΑΚΕΣ	Σπανίως
α).....	☐	☐	☐	☐	☐
β).....	☐	☐	☐	☐	☐
γ).....	☐	☐	☐	☐	☐
δ).....	☐	☐	☐	☐	☐
ε).....	☐	☐	☐	☐	☐
στ).....	☐	☐	☐	☐	☐
ζ).....	☐	☐	☐	☐	☐
η).....	☐	☐	☐	☐	☐

22. Οι παραπάνω εφημερίδες, πόσο ικανοποιούν τις απαιτήσεις σας;

(γράψτε ξανά το όνομα της εφημερίδας και βαθμολογίστε, με «άριστα» το 10

α).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
β).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
γ).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
δ).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ε).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
στ).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ζ).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
η).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

23. Ποιες εβδομαδιαίες εφημερίδες και ποια άλλα περιοδικά (εβδομαδιαία, δεκαπενθήμερα, μηνιαία, κτλ.) παρακολουθείτε; Πώς τα βαθμολογείτε με κριτήριο τις απαιτήσεις σας;

Συχνότητα ανάγνωσης

	Τακτικά	Συχνά	Σπανίως
α).....	☐	☐	☐
β).....	☐	☐	☐
γ).....	☐	☐	☐
δ).....	☐	☐	☐
ε).....	☐	☐	☐
στ).....	☐	☐	☐
ζ).....	☐	☐	☐
η).....	☐	☐	☐

Βαθμολογία

α).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
β).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
γ).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
δ).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ε).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
στ).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
ζ).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10
η).....	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

24. Παρακολουθείτε και εξειδικευμένα έντυπα (για αυτοκίνητα, μοτοσυκλètes, στερεοφωνικά, κομπούρες, κτλ.) που ΔΕΝ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ προηγούμενως; Ποια και πόσο συχνά;

	Τακτικά	Συχνά	Σπανίως
α).....	☐	☐	☐
β).....	☐	☐	☐
γ).....	☐	☐	☐
δ).....	☐	☐	☐
ε).....	☐	☐	☐

25. Υπάρχει συνδικαλιστικό έντυπο στον επαγγελματικό σας χώρο; Αν ναι, το διαβάζετε; Πόσο συχνά;

Δεν υπάρχει Τακτικά Συχνά Σπανίως

26. Ο πολιτικός χώρος που ίσως θεωρείτε κοντινότερο προς τις απόψεις σας, διαθέτει περιοδικό ή ημερήσια εφημερίδα; Το διαβάζετε; Πόσο συχνά;

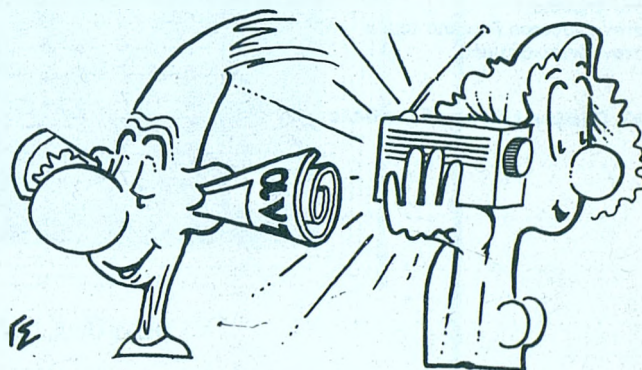
α) Δεν υπάρχει τέτοιος πολιτικός χώρος
 β) Δεν διαθέτει έντυπο
 γ) Διαθέτει και το διαβάζω: Τακτικά Συχνά Σπανίως
 δ) Πόσο σας ικανοποιεί; 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

27. Παρακολουθείτε τηλεόραση, και τι;

	Τακτικά	Συχνά	Σπανίως
Ειδήσεις	☐	☐	☐
Κιν/κές ταινίες	☐	☐	☐
Σειρές	☐	☐	☐
Σπορ	☐	☐	☐
Ειδικές εκπομπές	☐	☐	☐
Βίντεο	☐	☐	☐

28. Ποιους κρατικούς ή τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς ακούτε και τι είδους εκπομπές προτιμάτε στον καθένα; (γράψτε το όνομα του σταθμού και σημειώστε το είδος ή και τον τίτλο της εκπομπής).

	Ενημερωτικές	Μουσικές	Ψυχαγωγικές	Ειδικές
α).....	☐	☐	☐	☐
β).....	☐	☐	☐	☐
γ).....	☐	☐	☐	☐
δ).....	☐	☐	☐	☐
ε).....	☐	☐	☐	☐

Απο τον εκδοτικό οίκο
ΓΙΑΛΛΕΛΗ
κυκλοφορούν

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ **ΚΕΙΜΕΝΑ**

κατά της δικτατορίας των συνταγματαρχών
1967 - 1974

- Ένα βιβλίο
ντοκουμέντο

Για τον μαχητή πολιτικό
που αγωνίσθηκε
κατά της Εσωτερικής
Κατοχής

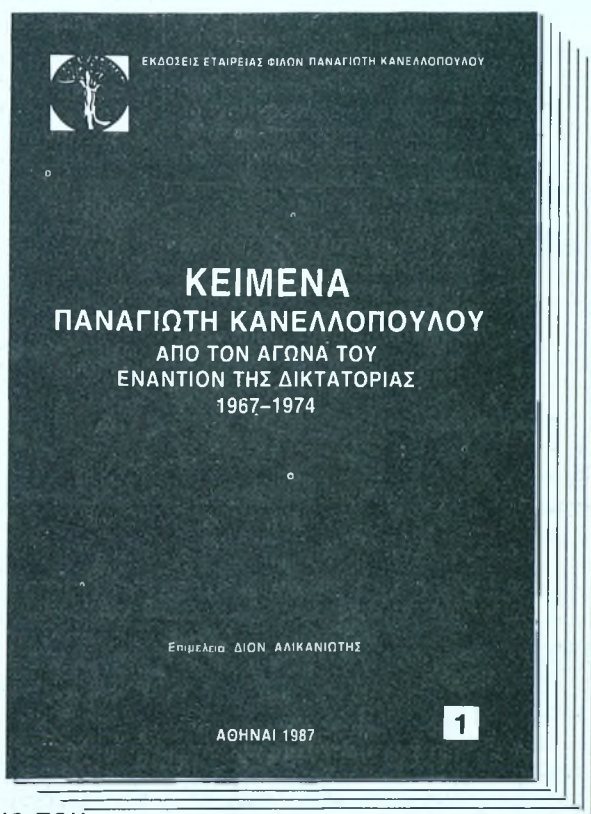
- Ένα βιβλίο
ευθύνης

Για τον σκληρό αγώνα του
μέρα με τη μέρα,
χρόνο με τον χρόνο
ως την απελευθέρωση

- Ένα βιβλίο
επίκαιρο

Με όλες τις δηλώσεις του,
τις διακηρύξεις του
τις ομιλίες και τις καταθέσεις του
υπέρ των αγωνιστών στις μεγάλες δίκες της χούντας

**Η αντιδικτατορική πάλη ενός μεγάλου πολιτικού
και πνευματικού άνδρα που ετίμησε τον αγώνα
του ελληνικού λαού**

Αποκλειστική διαθεση ΔΗΜ. ΚΥΡΙΟΠΟΥΛΟΣ και ΣΙΑ Ο.Ε.
Μαυρομιχαλη 3 τηλ. 3641.120

ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ ΑΓΩΝΑ

Οι Κούρδοι. Ένας πανάρχαιος λαός που η μοίρα του όρισε να ζήσει στην περιοχή που κυλούν ο Τίγρης και ο Ευφράτης, δίνει σήμερα, στο διάβα του 21ου αιώνα, έναν σκληρό αγώνα, για να επιβιώσει. Έναν αγώνα μεταξύ γενοκτονίας ή απελευθέρωσης και εθνικής αποκατάστασης.

Ο Ηρόδοτος και ο Ξενοφώντας γνώριζαν την ύπαρξή του, και μνημονεύουν τα έργα και τον πολιτισμό του. Όμως, το ρατσιστικό στρατοκρατικό και αποικιακό κράτος της Τουρκίας, υποκρίνεται ότι δεν γνωρίζει ούτε ιστορία, ούτε παρόν. Γι' αυτό, το κράτος, «κούρδοι δεν υπάρχουν» σύμφωνα ... με τους νόμους του!

Κι όμως γι' αυτό το ...«ανύπαρκτο» έθνος (όπως και εκείνο των Αρμενίων) η Συνθήκη των Σεβρών του 1920, που χάραζε τα νέα σύνορα της περιοχής μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, αναγνώριζε το δικαίωμα για δημιουργία του δικού του κράτους, του ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ.

Το δικαίωμα να ιδρύσουν δικό τους κράτος οι Κούρδοι και οι Αρμένιοι τους το στέρησαν οι μεγάλες δυτικές δυνάμεις με τη συνθήκη της Λωζάννης, μπρος στον τρόπο από την εμφάνιση της νεαρής Σοβιετικής Ένωσης.

Πριν μερικούς μήνες, μια αντιπροσωπεία της «Επιτροπής Συμπαράστασης στον αγώνα του κούρδικου λαού» επισκέφθηκε στην κοιλάδα Μπεκάα στον Λίβανο, ένα από τα στρατόπεδα του ΡΚΚ (Κομμουνιστικό Κόμμα Κουρδιστάν) και του ΕΡΝΚ (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο Κουρδιστάν) για να συναντηθεί με τον Γ.Γ. του ΡΚΚ, Αμπντουλάχ Οτζαλάν, να εκφράσει την αλληλεγγύη του ελληνικού λαού και να ενημερωθεί για τον αγώνα τους.

Την αντιπροσωπεία αποτελούσαν: ο στρατηγός ε.α. Δημήτρης Ματαφιάς, ο αρχιπλοίαρχος ε.α. Αντώνης Ναξάκης, οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ Κώστας Ασλάνης και Μπάμπης Σταματόπουλος, τα μέλη της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ Μιχάλης Χαραλαμπίδης, Χρήστος Κηπουρός και Ηλίας Ευαγγελίδης, τα μέλη της ένωσης για τα δικαιώματα και την απελευθέρωση των λαών Αγάπιος Γαβριηλίδης και Θόδωρος Σουσάνογλου και οι δημοσιογράφοι Κώστας Ντελέζος («Έθνος») και Ανδρέας Μπίστης («Αντί»).

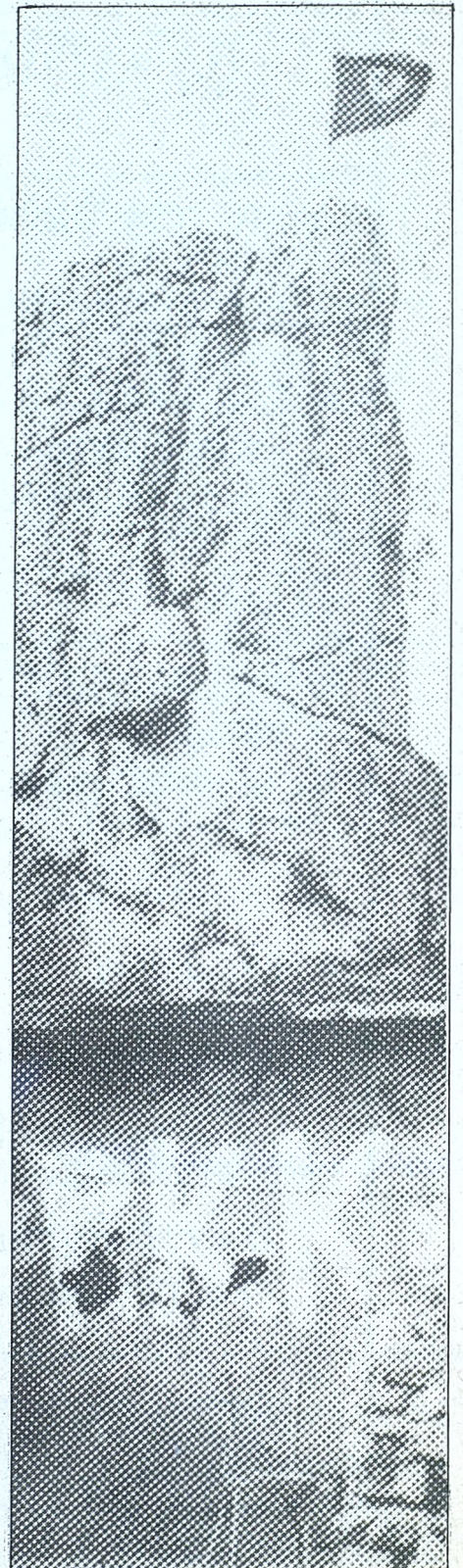
Από τη συνάντηση αυτή είναι και η συνέντευξη του Αμπντουλάχ Οτζαλάν προς το «Αντί». Αν και η ροή των ραγδαίων πολιτικών εξελίξεων στη χώρα μας, καθυστέρησε την έκδοσή της, το «Αντί» έκρινε σκόπιμο να την παρουσιάσει στο σημερινό πανηγυρικό του τεύχος, καθώς στις 21 του Μάρτη συμπληρώθηκαν πέντε χρόνια από την έναρξη του ένοπλου απελευθερωτικού αγώνα του ΕΡΝΚ και του ΡΚΚ στο κατεχόμενο από την Τουρκία τμήμα του Κουρδιστάν.

Αξιζει να σημειωθεί ότι μετά την επίσκεψη της ελληνικής αντιπροσωπείας στο στρατόπεδο των Κούρδων αγωνιστών, οργίασαν τα δημοσιεύματα στον τουρκικό τύπο κάνοντας λόγο για «ελληνικό δάκτυλο στην τρομοκρατία», για «παραβίαση του πνεύματος του Νταβός» και άλλα διάφορα, καλώντας το τουρκικό ΥΠΕΞ να προβεί σε επίσημο διάβημα διαμαρτυρίας προς τις ελληνικές αρχές για την επαφή αυτή Ελλήνων πολιτών με την «αιμοβόρα» αυτή οργάνωση που ευθύνεται για «αποτρόπαια εγκλήματα» στην Τουρκία.

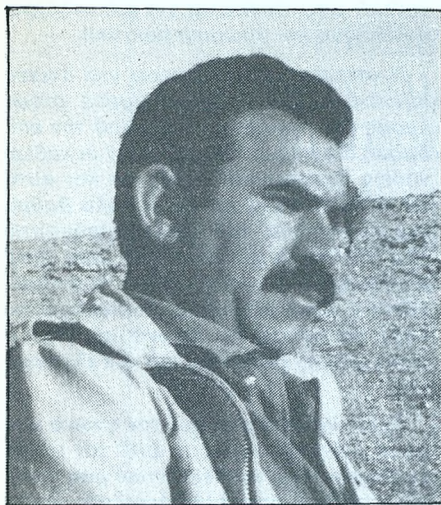
Οι Τούρκοι στρατοκράτες και οι κατευθυνόμενοι προπαγανδιστές τους δεν έχουν καταλάβει ένα πολύ απλό πράγμα. Κανένας δεν αμφισβητεί στο τουρκικό έθνος την ύπαρξή του και το δικαίωμα να έχει το δικό του κράτος.

Αλλά και κανένας πολιτισμένος άνθρωπος δεν πρόκειται να επιτρέψει στην τουρκική ρατσιστική ηγεσία να εξολοθρευτεί όπως τους Έλληνες και τους Αρμένιους, και τους Κούρδους τον τελευταίο από τους ιστορικούς λαούς που είχαν την ατυχία να κατοικήσουν στη Μικρά Ασία πριν από την έλευση Σελτζούκων και Οθωμανών.

* * *

Σ ΓΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

«**Π**ρέπει το συντομότερο να αναπτυχθεί η αλληλεγγύη ανάμεσα στους λαούς μας. Θα υπάρξουν τέτοιες εξελίξεις στην περιοχή σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα που καθιστούν άμεσα αναγκαίες και απαραίτητες τις καλές σχέσεις μεταξύ μας», είναι τα πρώτα λόγια που μας λέει ο 37χρονος Γ.Γ. του ΡΚΚ, **Αμπντουλάχ Οτζαλάν**.

Ο Κούρδος ηγέτης, χαμογελαστός, ευδιάθετος, συγκρατημένος μετράει τα λόγια του και ξέρει πολύ καλά την ιστορία του τόπου του αλλά και των άλλων ιστορικών λαών της περιοχής.

«Ο τουρκικός φασισμός και σωβινισμός, εδώ και 1000 χρόνια, έχει χρησιμοποιήσει όλα τα απάνθρωπα μέσα, θηριωδίες, ληστείες, γενοκτονίες ενάντια στους λαούς μας. Γνωρίζουμε πολύ καλά τη βαρβαρότητα αυτού του κράτους, όπως και ο ελληνικός λαός που τη δοκίμασε επίσης και όχι μόνο στο παρελθόν. Στην ημερήσια διάταξη αυτού του κράτους υπάρχει η πρόθεση να «καταπιεί» ολόκληρη την Κύπρο, καθώς, επίσης τα νησιά του Αιγαίου».

Το Κουρδιστάν είναι σήμερα διαμελισμένο και μοιρασμένο ανάμεσα σε 4 κράτη. Το 60% των εδαφών του και 15 περίπου εκατομμύρια Κούρδοι βρίσκονται στην Τουρκία. Στο Ιράν ζουν περίπου 6 εκ., στο Ιράκ άλλα 4 και στη Συρία περίπου 1 εκ.

Συνολικά ο κούρδικος πληθυσμός, μαζί με ένα περίπου εκατομμύριο που ζει στη διασπορά στη Σ. Ένωση, στην Ευρώπη και αλλού, φθάνει περίπου τα 30 εκατομμύρια.

Ο ιστορικός αυτός λαός, οι Μήδοι της αρχαιότητας, διάλεξε σαν γη του για να ζήσει, την εύφορη και πλούσια σε νερά περιοχή της Μεσοποταμίας, που βρέχεται από τους ποταμούς Τίγρη και Ευφράτη. Κατά κακή του τύχη, ωστόσο, η περιοχή αυτή, στο σημείο ακριβώς όπου ενώνονται η Μικρασιατική χερσόνησος, και η Ν.Δ. Ασία, ήταν και το φυσικό περσασμα, για τις χερσαίες μετακινήσεις των λαών από και προς την Ευρώπη μέσω της μικρασιατικής χερσονήσου ή από και προς τον βορρά. Αυτή η γεωγραφική θέση καθόρισε και τη μοίρα των κατοίκων της. Από εκεί πέρασαν οι Πέρσες για να κατακτήσουν την Αρχαία Ελλάδα. Τα ίδια χώματα πάτησε ο Μέγας Αλέξανδρος όταν κατέλυσε το βασίλειο των Περσών. Ασσύριοι, Σασσανίδες, Ρωμαίοι, Αρμένιοι, Βυζαντινοί, Άραβες και τέλος Σελτζούκοι και Οθωμανοί διαδέχθηκαν ο ένας τον άλλο σαν κυρίαρχοι της περιοχής αυτής. «Ο επίλογος αυτής της μακραιωνής περιπέτειας», μας λέει ο Οτζαλάν, «ήταν ο διαμελισμός του Κουρδιστάν ανάμεσα σε Πέρσες, Οθωμανούς και Άραβες, ύστερα από σκληρές συγκρούσεις ανάμεσά τους. Ο λαός μας για να επιβιώσει αναγκάστηκε να καταφύγει στα δυσπρόσιτα βουνά της περιοχής και από πεδινός να γίνει ορειβίος».

Ο Αμπντουλάχ Οτζαλάν σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες στο Πανεπιστήμιο της Άγκυρας. Οι σπουδές αυτές μαζί με την αγάπη για το λαό του και την πατρίδα του του έδωσαν τη δύναμη να γίνει ένας από τους κύριους εμπνευστές της εθνικής του αφύπνισης. Μας λέει με πάθος και αυτοπεποίθησή.

«Η τουρκική βαρβαρότητα συρρίκνωσε τον ελληνισμό ενώ τους Κούρδους τους είχε θάψει βαθειά σε ένα τάφο και τους σκέπασε με μια ταφόπετρα. Τα άλλα κράτη καπιταλιστικά και σοσιαλιστικά, δεν πίστευαν ότι ο λαός αυτός θα μπορούσε να γνασθηθεί. Χάρη όμως στον αγώνα του ΡΚΚ και του ΕΡΝΚ αυτό έγινε δυνατό. Σήμερα ο μεγαλύτερος φόβος των Τούρκων είναι η απαγκίστρωση των Κούρδων από την ηγεμονία τους. Γι' αυτό το λόγο οι στρατοκράτες της Άγκυρας, έχουν συγκεντρώσει τη μεγαλύτερη δύναμη του στρατού τους στο Κουρδιστάν. Το τουρκικό κράτος διανύει τώρα την πιο δύσκολη περίοδο της ιστορίας του».

Το ΡΚΚ ιδρύθηκε το 1978. Ύστερα από 6 χρόνια μελέτης και προετοιμασίας άρ-

του **Ανδρέα Μπίστη**

χισε το 1984 το αντάρτικο. Μέχρι πριν λίγα χρόνια σπάνια εύρισκες Κούρδο στην Τουρκία που να παραδέχεται ανοιχτά την εθνική του ταυτότητα ή να μιλά σε δημόσιους χώρους τη γλώσσα του. Σήμερα, χάρη στον οργανωμένο εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα, το «κουρδικό ζήτημα» διεθνοποιήθηκε, οι Κούρδοι ξεθάρεψαν, η συμπαράσταση και η συμμετοχή στην πάλη του ΡΚΚ και του ΕΡΝΚ αυξάνεται συνεχώς.

«Σήμερα», μας λέει ο Οτζαλάν, «μπορούμε να πούμε ότι οι συμπαθούντες του αγώνα μας δεν είναι λιγότεροι από 5 εκατ.. Ο αριθμός των ανταρτών δεν είναι σταθερός, αλλάζει συνεχώς. Τώρα μπορούμε να μιλήσουμε για έναν μέσο αριθμό 5.000 ανθρώπων, που συγκροτούν τη δύναμη του τακτικού αντάρτικου στρατού. Δεν είναι όλοι συγκεντρωμένοι σε ένα μέρος, αλλά διάχυτοι σε όλη την έκταση των περιοχών από τα σύνορα της Σ. Ένωσης μέχρι τη Συρία. Σε όλες σχεδόν τις περιοχές του Κουρδιστάν υπάρχουν και δρουν ομάδες 50 περίπου ανθρώπων η κάθε μια, ικανές να αντιμετωπίσουν μάχες διάρκειας 1 ή 2 ημερών. Μέσα στο 1989 θα έχει υλοποιηθεί ο στόχος μας για το πέρασμα στη φάση του τακτικού αντάρτικου. Απελευθερωμένες περιοχές ακόμη δεν υπάρχουν. Έχουμε όμως περιοχές που ελέγχουμε σε μεγάλο βαθμό, όπως για παράδειγμα το Χακάρι και το Μποτάν. Σ' αυτές τις περιοχές ο τουρκικός στρατός αποφεύγει να μπει. Σε άλλες τα βράδια δεν βγαίνει ποτέ από τα στρατόπεδά του.

Οι μετακινήσεις του τουρκικού στρατού στο Κουρδιστάν δεν γίνονται πια διαξήρας κατά φάλαγγες. Κινούνται μόνο με ελικόπτερα. Με τον ίδιο τρόπο γίνεται και ο ανεφοδιασμός τους. Στις ορεινές περιοχές ο τουρκικός στρατός δεν πατά καθόλου.

Αν το τουρκικό κράτος, δεν καταφέρει να αναχαιτίσει την ανάπτυξη του αγώνα μας μέχρι το 1990 τότε είναι πολύ πιθανό να οδηγηθεί σε διάφορες μεταρρυθμίσεις. Τα δυο προσεχή χρόνια θα είναι πολύ σημαντικά και για μας και για την Τουρκία.

Στα προσεχή χρόνια, το κουρδικό ζήτημα θα απασχολήσει διεθνώς ακόμη, ίσως, περισσότερο και από αυτό το Παλαιστινιακό. Προορίζεται, να αναδειχθεί

σε μείζον ζήτημα του ευρύτερου μεσατολικού χώρου και θα επιφέρει ανακατατάξεις στον τωρινό χάρτη της περιοχής».

Είναι πολύ σημαντικά αυτά που ακούμε και τον ρωτάμε, από πού παίρνουν βοήθεια.

«Δεν μας βοηθάει κανένας. Στηρίζομαστε στο λαό μας και στις δικές μας δυνάμεις. Τα όπλα που χρησιμοποιούμε είναι αυτά που παίρνουμε από τους Τούρκους στις μάχες. Πολεμάμε με κυνηγετικά όπλα, με M3, με G3, με M16, με Καλάσνικωφ. Όποιον άλλον οπλισμό χρειαζόμαστε τον αγοράζουμε εμείς με δικά μας χρήματα».

Και η στάση της τουρκικής αριστεράς; «Η παλιά αριστερά με το πραξικόπημα του 1980 παραδόθηκε. Δεν μπόρεσε να αναπτύξει αντίσταση. Η στάση τους απέναντί μας προσδιορίζεται από το δόγμα της ακεραιότητας της Τουρκίας. Μας λέγαν, το προλεταριάτο είναι ένα. Ένα και το κόμμα του. Ενταχθείτε σε μας. Εμείς

και παλιότερα στεκόμασταν κριτικά απέναντί της. Διατηρούμε σχέσεις με τις αριστερές δυνάμεις που αντιστέκονται στη στρατοκρατία. Υπάρχουν δυνάμεις της τουρκικής αριστεράς που αναθεωρώντας αυτοκριτικά την προγενέστερη στάση τους επιδοκιμάζουν τον αγώνα μας».

Ποιοι είναι οι στόχοι σας;

«Στοχεύουμε στη δημιουργία ενός ανεξάρτητου κράτους στο κατεχόμενο σήμερα από την Τουρκία τμήμα του Κουρδιστάν. Μακροπρόθεσμα, ωστόσο, αποβλέπουμε στη δημιουργία ενός ΕΝΙΑΙΟΥ και ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ που θα περιλαμβάνει στους κόλπους του όλα τα τμήματα του που βρίσκονται σήμερα κάτω από την κατοχή άλλων κρατών».

Και για την πολιτική του «Νταβός» τι θα είχατε να μας πείτε;

«Πρόκειται για πλάνες διαβεβαιώσεις φιλίας και καλής γειτονίας από μέρους της Τουρκίας. Αντίστοιχες κινήσεις έκανε η Άγκυρα και απέναντι στη Σ. Ένωση

(«εποχή άνοιξης» την ονομάζει), στη Βουλγαρία ακόμη και με την Συρία όλες αυτές οι κινήσεις οφείλονται στην επιθυμία της να στρέψει όλες τις δυνάμεις εναντίον μας. Πρόκειται για μια ενδιαφέρουσα όσο και βρώμικη πολιτική.

Η ιστορία πιέζει σήμερα για στενές σχέσεις αλληλεγγύης ανάμεσα στους λαούς της περιοχής. Κάτω από την επίδραση διαφόρων περιστάσεων οι κυβερνήσεις διαπράττουν λάθη. Αν και αυτά τα λάθη επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τον αγώνα μας δεν διαμαρτυρόμαστε. Οι επιλογές αυτές είναι δικό τους ζήτημα και εμείς δεν επιθυμούμε να αναμειχθούμε. Είμαι σίγουρος ότι ο ελληνικός λαός, θα τιμήσει τον αγώνα μας γιατί ο δικός μας αγώνας τιμά και τον ελληνικό λαό.

Εμείς θα συνεχίσουμε τον αγώνα μας με τη συναίσθηση ότι με αυτό τον τρόπο εκπληρώνουμε το διεθνιστικό μας καθήκον απέναντι στον ελληνικό λαό:

Αυτό το μήνυμα θα θέλαμε να μεταφέρετε στους συμπατριώτες σας». □

από τα βιβλία της «γνώσης»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΝΩΣΗ»
ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΞΕΚΩΡΔΙΖΟΥΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

- Η άσπρη αρκούδα
- «Ζ»
- Τριλογία : Το Φύλλο - Το Πηγάδι - Τ' Αγγέλιασμα
- Το Σφράτο

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΖΑΝΗΣ

Διαδρομή

ΘΩΜΑΣ ΣΚΑΣΣΗΣ

- Συλλέκτης αποκομμάτων
- Ο βαλσαμωμένος γάτος

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΒΒΑΘΑΣ

50 + 1 γράμματα
από έναν αυτόχειρα

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΟΥΜΠΕΡΤΟ ΕΚΟ

- Το όνομα του ρόδου
- Επιμύθιο στο «Όνομα του ρόδου»

ΜΕΣΑ ΣΕΛΙΜΟΒΙΤΣ

Ο Δερβίσης και ο Θάνατος

ΑΝΑΤΟΛΙ ΡΙΜΠΑΚΟΦ

Τα παιδιά από το Αρμπάτ (Α' + Β' ΤΟΜΟΣ)

ΛΑΝΤΙΣΛΑΒ ΜΝΙΑΤΣΚΟ

Η γεύση της εξουσίας

ΡΕΪΝΤΑΡ ΓΙΟΝΣΟΝ

Σαν αδέσποτο σκυλί

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΓΙΟΧΑΝ ΧΟΥΪΖΙΝΓΚΑ

Ο άνθρωπος και το παιχνίδι

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΨΗΜΜΕΝΟΣ

Η Ελληνική φιλοσοφία: 1453-1821
Τόμος Α': Η κυριαρχία του Αριστοτελισμού

ΜΙΣΕΛ ΦΟΥΚΩ

Οι λέξεις και τα πράγματα

ΖΑΝ ΠΙΑΖΕ

Σοφία και ψευδαισθήσεις της φιλοσοφίας

ΛΕΒ ΒΥΓΚΟΤΣΚΙ

Σκέψη και γλώσσα

ΖΑΝ-ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΛΥΟΤΑΡ

Η μεταμοντέρνα κατάσταση

ετοιμάζεται για την άνοιξη του '89
ΟΥΜΠΕΡΤΟ ΕΚΟ
«ΤΟ ΕΚΚΡΕΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΥΚΩ»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΝΩΣΗ»

Ζωοδόχου Πηγής 29, 106 81 Αθήνα,
τηλ.: 3620941 - 3621194

Η ΝΟΣΗΛΕΙΑ
ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
LYONEL ROSSANT

μετάφραση
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΗΓΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
επιμέλεια
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗ

GRODDECK
Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΚΑΙ Η
ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ
LAURENT LE VAGUERÈSE

μετάφραση
ΒΕΤΑ ΜΠΕΣΙΛΑ-ΣΤΑΓΚΟΥ

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗ

Ο ΠΕΤΡΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ
ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ
ΤΗΣ ΣΥΜΒΙΩΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΨΥΧΩΣΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ
ΣΕ ΚΑΤΑΘΛΙΨΗ
BERNARD GOLSE
PAUL MESSERSCHMITT

μετάφραση
ΙΟΥΛΙΕΤΤΑΣ ΡΑΛΛΗ και ΡΟΔΑΛΦΟΥ ΡΑΛΛΗ

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗ

ΕΠΙ
σημαί
νουμε

Ο πολιτισμός είναι πολιτική πράξη

Μέσα στη γενικευμένη πολιτική παρακμή και ηθική έκπτωση, το «ΑΝΤΙ» γιορτάζει τα 400 του τεύχη. Σε μια εποχή που η έγνοια για τον πολιτισμό μοιάζει πολυτέλεια, θα θέλαμε να αντιπαραθέσουμε μια εναλλακτική πρόταση για την ποιότητα της ζωής σε αντίθεση με τα «ρωμαϊκά όργια» και τα σπασμένα πιάτα της οικονομικής και πολιτικής εξουσίας. Ο διάχυτος λαϊκισμός — μικροαστικής ή μεγαλοαστικής καταγωγής, αδιάφορο — επιδεικνύεται αφενός μεν από την κυβέρνηση που κλυδωνίζεται αφετέρου δε από την αντιπολίτευση που ρητορεύει χωρίς να προτείνει.

Η χρονική στιγμή αν και συμπτωματική, και ο συνειδητά επιλεγμένος τόπος είναι και τα δυο συμβολικά μεταφράσιμα.

Άνοιξη.

Ένα παλιό εργοστάσιο ρημαγμένο από την εγκατάλειψη ξαναζωντανεύει και αποκαλύπτει τη δύναμη της μεταμόρφωσης. Στην καρδιά της βιομηχανικής ζώνης της Αθήνας, μες στην κυκλοφοριακή συμφόρηση της οδού Πειραιώς κάτω από το νεφοσκεπή αττικό ουρανό, δημιουργείται ένας χώρος ανα-ψυχής και ψυχ-αγωγίας.

Έτσι η τέχνη ενεργοποιείται και ο λόγος ανακτά τη χαμένη του δύναμη. Το θέατρο, η μουσική και η συνάντηση των ανθρώπων αποκτούν και πάλι την κοινωνική τους διάσταση. Έτσι καταργείται ο λαϊκισμός και αναδεικνύεται η δημιουργική έκφραση αναπόσπαστο γνώρισμα της ανθρώπινης ύπαρξης. Μέσα από την ελευθερία της επικοινωνίας και ανταλλαγής δημιουργείται η έμπρακτη εναντίωση στην υποβάθμιση και στρέβλωση της ζωής. Ποιος είπε ότι ο πολιτισμός δεν είναι πολιτική πράξη;

αρχι
τεκτο
νική

Για τη βιομηχανική αρχιτεκτονική

Ανάμεσα στις διάφορες εκδηλώσεις που οργανώνονται στο αντι-φεστιβάλ του «ΑΝΤΙ», έχει στηθεί και μια έκθεση φωτογραφίας αφιερωμένη στη βιομηχανική αρχιτεκτονική. Το θέμα είναι σχετικά καινούριο στην Ελλάδα: ζήτημα αν η «ανακάλυψη» αυτού του τομέα του χτισμένου περι-

βάλλοντος αριθμεί περισσότερα από καμιά δεκαριά χρόνια. Όσο για τη λεγόμενη «επιστημονική» του αντιμετώπιση, τα πράγματα είναι περισσότερο σκούρα...

Παρ' όλα αυτά, υπάρχει κάποια δουλειά ήδη καταχωρημένη, έστω σε πρωτογενές επίπεδο, έστω με όλες τις παιδικές αρρώστιες που συνοδεύουν κάθε καινούριο ξεκίνημα στην έρευνα. Στην έκθεση αυτή παρουσιάζεται δειγματοληπτικά ένα μέρος από το ήδη επιστημασμένο υλικό, αρκετό να δείξει τις απεριόριστες δυνατότητες που έχει αυτό το πεδίο στην Ελλάδα — εκείνη που ως τώρα θεωρούσαμε ότι δεν είχε τίποτε άλλο να δείξει εκτός από «πα-

στος αυτός κόσμος που προβάλλει μέσα από τις φωτογραφίες «δείχνει» κάτι που ξεπερνά το συμβατικό τρόπο με τον οποίο συνήθως κρίνουμε την αρχιτεκτονική: η μορφολογία εδώ αναγκαστικά θα παίξει δευτερεύοντα ρόλο αν και δεν παύει να συμμετέχει στα ρεύματα της εποχής με το δικό της τρόπο. Εκείνο πάντως που εμφανίζεται ως κυρίαρχο στοιχείο είναι ο τρόπος με τον οποίο τα βιομηχανικά κτίσματα έρχονται να ενταχθούν στην ιστορία του τόπου.

Γιατί εκείνο που έχει τη μεγάλη σημασία είναι το πώς αυτές οι εγκαταστάσεις αντιπροσωπεύουν όλες τις ως τώρα προσπάθειες για «ανάπτυ-

ραδοσιακά» και «νεοκλασικά» κτίρια.

Στην έκθεση αυτή συνέβαλαν το ΕΛΙΑ και οι Ν. Σηφουνάκης, Φ. Μαργαρίτη, Ντ. Δρακοπούλου, Α. Σπυράκου, Ν. Ντι Τζιουζιέπε, Στ. Σκοπελίτης, Ν. Μπακουνάκη και Β. Τσοκόπουλος. Ιδιαίτερα με τη φωτογραφία του εργοστασίου της Αγγλοελληνικής Εταιρείας ασχολήθηκαν οι Claudio Abate και Ν. Παναγιωτόπουλος.

Τα πανώ αυτής της έκθεσης έχουν διαταχθεί σε διάφορους χώρους του διώροφου νεοκλασικού κτιρίου και το περιεχόμενό τους βασίζεται κυρίως σε φωτογραφίες αλλά και σε περιορισμένα κείμενα κατατοπιστικά. Ο άγνω-

στην Ελλάδα, οπότε η χωροθέτησή τους, το μέγεθός τους, η εξειδίκευσή τους και η εξέλιξή τους στο χρόνο είναι ένα αναμφισβήτητο ιστορικό φαινόμενο με άμεσες διασυνδέσεις με την κοινωνία και την οικονομία της χώρας. Ας ελπίσουμε ότι μια τέτοια έκθεση θα μπορέσει να τραβήξει το ενδιαφέρον και των ερευνητών και των πολιτικών ώστε να φτάσουμε το συντομότερο εκεί που «έξω» μας έχουν αφήσει πίσω εδώ και δεκαετίες: στην εκτίμηση αυτής της κληρονομιάς ως ένα από τα κύρια τεκμήρια της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.

Δημήτρης Φιλιππίδης

Δέκα νέοι καλλιτέχνες σ' ένα παλιό, εργοστάσιο

Θα ήταν αντίθετο στις προθέσεις και τις φιλοδοξίες των 10 νέων καλλιτεχνών που φιλοξενεί το Αντί-φεστιβάλ, εάν τους αποδίδαμε ενότητα και συνοχή που οι ίδιοι δεν φαίνεται να διεκδικούν.

Ωστόσο εμφανίζουν κοινά χαρακτηριστικά που θα επέτρεπαν να αναγνωρίσουμε μια συγκυριακή ταυτότητα. Είναι όλοι νέοι, ιδιότητα που τείνει να καταστεί προνομιά-χα στην εποχή μας, και από αντίδραση στη συγκατάβαση με την οποία προσβλέπαμε ως τώρα στους μη-ώριμους δημιουργούς, αλλά και από μιαν ιδεολογική υπερβολή ότι μόνο στο ξεκίνημά του ένας καλλιτέχνης προσφέρει μορφικές και άλλες αλλαγές. Ήδη διεθνώς, στα Μουσεία και γενικότερα στα κέντρα σύγχρονης τέχνης προωθούνται κυρίως νέοι καλλιτέχνες. Φαινομενικά καθορίζουν την καλλιτεχνική παραγωγή και διαμόρφωση κριτηρίων και αισθητικής, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι το εμπορικό μέρος δεν το ελέγχουν οι νόμοι της αγοράς που βέβαια δεν διαμορφώνονται αποκλειστικά από εξίσου αδιάφθορους ανθρώπους.

Συνεπώς μεγαλύτερη σημασία αποδίδουμε όχι στην ηλικία, ούτε τόσο στην κοινή μαθητεία των περισσότερων στην Α.Σ.Κ.Τ. της Αθήνας αλλά στις συγκεκριμένες προτάσεις τους. Οπωσδήποτε δεν θα πρέπει να παραβλέψουμε ότι όλοι έχουν παρουσιάσει δουλειά τους, ενώ οι περισσότεροι έχουν εκπροσωπήσει τη χώρα σε Μπιενάλε Νέων ή άλλους ανάλογους θεσμούς και έχουν διαμορφώσει ένα προσωπικό ιδίωμα.

Σ' αυτήν λοιπόν την παρέα των δέκα καλλιτεχνών δόθηκε carte blanche να εκμεταλλευτούν —και φυσικά να επαναπροσδιορίσουν— έναν θαυμάσιο όσο και δύσκολο

χώρο ενός εγκαταλελειμμένου εργοστασιακού συγκροτήματος μέσα στο βιομηχανικό λαβύρινθο της οδού Πειραιώς. Αντικοφορμιστικός, άφτιαχτος, αφύλακτος σαν ένα τεράστιο εργαστήριο, αυτό είναι το φυσικό ντεκόρ, μια έρμη νεκρή φύση, που καλείται, στο παραπέντε της αισθητικής του αξιοποίησης να δεχτεί μια ζωτική καλλιτεχνική παρέμβαση. Σ' έναν τέτοιο βιωμένο χώρο φορτισμένο με κοινωνική μνήμη και καθαγιασμένο από την εργασία οι καλλιτέχνες θα δημιουργήσουν το δικό τους γλυπτικό συμβάν και θα μεταφέρουν άλλες λατρευτικές χειρονομίες και πράξεις. Γλύπτες οι περισσότεροι, αλλά και μερικοί ζωγράφοι, αν μια τέτοια διάκριση διατηρεί ακόμα το παλιό της κύρος, δοκιμάζουν τις δυνατότητές τους στο χώρο μέσα από μια προσπάθεια επαναπροσδιορισμού της τέχνης τους σε σχέση μ' αυτόν, με το θεατή, με τα υλικά και τις τεχνικές. Πρόκειται για μια «διευρυμένη» αντίληψη περί γλυπτικής, όπως σωστά τη θεωρούμε τα τελευταία είκοσι χρόνια, μετά την arte vera ή την εννοιολογική, μιμιαίστική τέχνη, και κυρίως τα earthworks, τα έργα in situ τα περιβάλλοντα-εγκαταστάσεις.

Αν και η ελληνική τέχνη δεν πέρασε αναγκαστικά μέσα από την ίδια διαλεκτική αλληλουχία διαδικασιών και μορφών, η γενιά του '80 δεν διστάζει να χρησιμοποιήσει επιλεκτικά και εκλεκτικά όλους αυτούς τους διευρυμένους τρόπους έκφρασης και κυρίως χωρίς ιδεολογικούς ενδοιασμούς και ενοχές. Θα μπορούσε άραγε με το έργο της να επιβάλει και στον κριτικό λόγο νέα κριτήρια, την πειστικότητα και τη δύναμη, και να τον στρέψει προς μια πολυμέρεια;

Μάταια αναζητήσα στη διάρκεια της προετοιμασίας μια έτοιμη και απτή υλικότητα. Μέσα από αποσπάσματα, ίχνη, κλεισμένα χαρτοκιβώτια και κυρίως μέσα από την περιγραφή και τις φωτογραφίες προσπάθησα να μαντέψω την τελική πράξη. Μήπως δεν είναι όλα αυτά επιμέρους στιγμές της καλλιτεχνικής διαδικασίας, και ο λόγος —πριν και μετά— αναπόσπαστο μέρος αυτού του μοναδικού και εφήμερου συμβάντος; Η αλήθεια είναι ότι δεν θα μπορούσα να αποδεσμευτώ από μια προσχηματισμένη —σε άλλα περιβάλλοντα— ιδέα μου για το έργο των περισσότερων, ούτε από την πολυσημία του

χώρου των «συμβησομένων», ούτε από την πολυαναφορικότητα του λόγου των καλλιτεχνών. Είναι όλα μέρος του ίδιου αναμενόμενου παιχνιδιού.

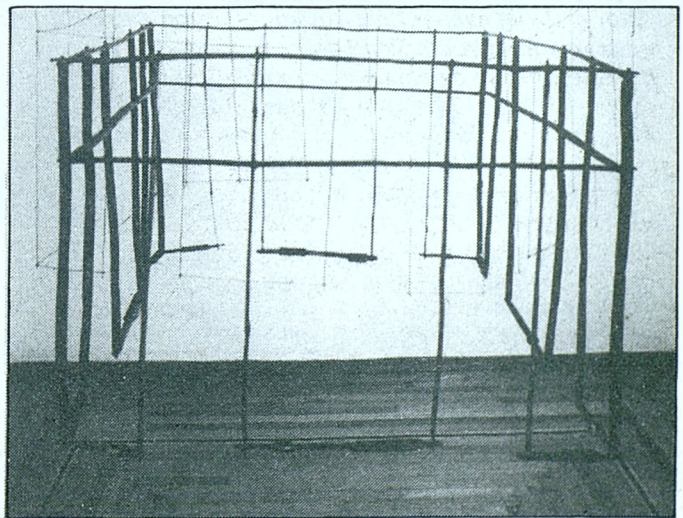
Τα περιβάλλοντα θα σπρθούν με «φτωχά» υλικά (καλάμια, σίδερα, ξύλα, ξεραμένα χόρτα, χώμα, κεριά). Θα αναπτύξουν νοητά απλούς αρχετυπικούς σχηματισμούς στο χώρο (κύκλους, σπείρες, τετράγωνα, κύβους). Τα αντικείμενα θα πλαστούν με πηλό και επιστρώσεις χρώματος. Έμμεσα ή φανερά θα κυριαρχεί η χειρονομιακότητα του καλλιτέχνη: κατασκευαστική, παιγνιώδης, θεατρική, λατρευτική.

Από την πιο εννοιολογική τους μορφή (Χαραλάμπους, Σπηλιόπουλος), έως την πιο υλιστική (Τρανός, Χανδρής, Μιχαηλίδης, Ζαχαριουδάκης) και «κατασκευαστική» (Χάρος, Αλεξίου, Φωτόπουλος, Ζαφειρίου), τα περιβάλλοντα αυτά ανακαλούν μια λατρευτική, μυθική και λυρική διάσταση της ανθρωπίνης εμπειρίας και βιώματος. Με περισσότερες ή λιγότερες συνεκδοχές του φυσικού χώρου (χώμα, φωτιά, φυλλάγματα) μερικοί επιχειρούν μια επαναφορά της γλυπτικής στην οργανική της διάσταση, όπως τα «δέντρα» του Χανδρή, ή στο επίπεδο της γης με τη δουλειά του Χαραλάμπους και του Σπηλιόπουλου.

Σε κάθε περίπτωση προτείνεται μια τέχνη της φύσης που ανακαλεί έντονες αγροτικές μνήμες. Αυτήν την επανασύνδεση με παλιές μορφές καλλιέργειας και λατρείας της

γονιμότητας που αναγκαιώς παραπέμπει σε προαστικές κοινότητες, προεκτείνει η δουλειά μερικών άλλων δημιουργών και προς ένα πλαίσιο μυθικών ιεροπραξιών. Αναφερόμαστε στον παιγνιώδη και ιερατικό κόσμο των ειδωλίων της μινωικής Μεγάλης Μητέρας και του λαβύρινθου του Τρανού, καθώς και στις ομηρικές αναφορές του Ζαχαριουδάκη, όπου η έννοια της γλυπτικής διευρύνεται και προς μια θεατρική σκηνοθεσία και αφηγηματικότητα. Μια άλλοι είδους σκηνοθεσία μέσα στο ίδιο το σώμα του γλυπτού προϋποθέτει η δουλειά του Μιχαηλίδη με παραπομπές σε έναν φυσικό όσο και βιομηχανικό χώρο (άχρηστα σιδηρικά, πλεξιγκλάς, φτερά), πριν από όλα όμως αυτοσημαινόμενο. Από αυτήν την άποψη σχετίζεται περισσότερο με την αντίληψη του χώρου που μαρτυρούν το έργο της Ζαφειρίου και του Φωτόπουλου, και η οποία γεννιέται μέσα από μια ενδοεικαστική/γλυπτική προβληματική. Ειδικά στον τελευταίο, η επέμβαση του στο περιβάλλον εμπεριέχει μια παιγνιώδη διάθεση και αμφιθυμία: ενώ με τα επιτοίχια ζωγραφικά του έργα δηλώνει μια επιθυμία επέκτασης στο τριδιάστατο χώρο, όταν απλώνεται σε αυτόν η εικαστική πράξη αιχμαλωτίζεται μεταφορικά σε κουτί, σε ένα συμβολικά συμπιεσμένο τόπο.

Η εγκατάσταση του Χάρου εμφανίζει μια αμεσότερη κριτική σχέση με το συγκεκριμένο χώρο του εργοστασίου. Με ένα κτίσμα μέσα στο κτίσμα η

Με την ευκαιρία αυτής της έκθεσης κυκλοφορεί κατάλογος με τα έργα των δέκα καλλιτεχνών που συμμετέχουν: Νίκος Αλεξίου, Ελένη Ζαφειρίου, Μανώλης Ζαχαριουδάκης, Αντ. Μιχαηλίδης, Μάριος Σπηλιόπουλος, Νίκος Τρανός, Κώστας Φωτόπουλος, Παντ. Χανδρής, Πάνος Χαραλάμπους και Μανώλης Χάρος.

Νίκος Αλεξίου, Το ηλικιακό δωμάτιο. Ένα από τα έργα που θα εκτεθούν στο χώρο των εικαστικών καλλιτεχνών.

Ορίστε 2-3 γνωριμίες

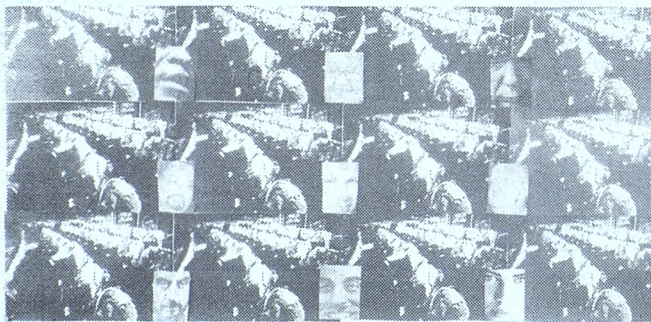
εικαστική παρέμβαση περιέχεται από τον τόπο αλλά και τον εμπιρέχει ως αναπαράσταση (φωτογραφίες, επίτοιχη ζωγραφική, ξύλα). Ο ίδιος βλέπει το έργο αυτό σαν μια απογευματινή βόλτα στους έρημους τόπους του εργοστασίου δοσμένη με λυρισμό και τρυφερότητα. Η ζωγραφική που συνδέεται εδώ με την γλυπτική και την αρχιτεκτονική θέλει να έχει μια φυσική εξάρτηση από τον χώρο στον οποίο φιλοξενείται.

Τα περιβάλλοντα-εγκαταστάσεις των δέκα καλλιτεχνών προτείνουν συνειδητά ή όχι μια συνδιαλλαγή μυθικών και προαστικών διαδικασιών και βιωμάτων με αντίστοιχα βιομηχανικά που υπαινίσσεται ο επαναπροσδιοριζόμενος χώρος του εργοστασίου. Μια συνδιαλλαγή επίσης ενός τόπου παραγωγής με την αισθητική εμπειρία και πράξη. Δεν είναι παράδοξο που σε έναν βιομηχανικό χώρο διατυπώνεται μέσα από χειρονομίες και αισθητικά αντικείμενα -φετίχ, το αίτημα επιστροφής στη γη και σε αρχαίες λατρευτικές τελέσεις;

Άννα Καφέτου

«Κοτοπούλη»

Η φωτογράφος Τζένη Μαρκέτου, γνωστή από το βιβλίο της για τους Έλληνες της Αστόριας παρουσιάζει την και-

νούργια της δουλειά «Κοτοπούλη»: ένα «πολυθέαμα» εικόνας και ήχου, σε συνεργασία με τον αρχιτέκτονα Νίκο Ανέστι.

Πρόκειται για μια κατα-

σκευή με τη χρήση πολλών μέσων. Η ιδέα ξεκίνησε από το φωτογραφικό υλικό του καμμένου θεάτρου Κοτοπούλη και αναπτύχθηκε σε μια σχέση αναλογίας με την αφηρημένη ιδέα ενός ιερού χώρου. Έχουμε, δηλαδή, τη μεταφορική αντιστοιχία της ζωής με το θέατρο, μέσα από το συνδυασμό της καταστροφής και της αναγέννησης. Το υλικό —αισθητικό και κατασκευαστικό— συμπληρώνει και δυναμώνει την αρχική ιδέα. Οι φωτογραφίες του κατεστραμμένου θεάτρου και ειδικότερα μια, η οποία επαναλαμβάνεται, με την αντιπαράθεση τυχαίων πορτραίτων ανθρώπων διαφόρων φυλών και χρωμάτων, ποικίλων εκφράσεων, αποτελούν το ένα πανώ. Στο άλλο πανώ, η σειρά των διαφανειών με ιστορίες ζωών, σύγχρονων μύθων, θρησκευτικών τελετών, καθώς και το ιστορικό του καμμένου θεάτρου, αφορούνται το παράλληλο οδοιπορικό. Η ποικιλία θεμάτων, πιστεύουμε, συντείνει στη δημιουργία ενός billboard πολλαπλών ερμηνειών και θεάσεως. Το φως θεατρικό και οι ήχοι παρμένοι από τα ζώα της ζούγκλας και από τις φωνές της ιστορίας των Ίνκας, ολοκληρώνουν την εμπειρία κολάζ ετερόκλητων θεμάτων και ανασυστήνουν την απολεσθείσα θεατρική δράση.

Η Τζένη Μαρκέτου και ο Νίκος Ανέστις δημιουργοί

του «Κοτοπούλη», ζούν και δημιουργούν στη Νέα Υόρκη. Πρόσφατα ψάχνοντας να βρουν τη χαμένη «Ατλαντίδα» ίδρυσαν το AT land!...

Στον ύπαιθρο χώρο, τον αυλόγυρο και την πορεία που συνδέει τους χώρους που θα τελεστούν «τα δρώμενα», η ομάδα «εφήμερης τέχνης» την οποία έχουν συγκροτήσει οι Άγης Κελπέκης, Νίκος Κασσαβέτης, Βασίλης Τζαβάρας θα στήσει κατασκευές με «φουσκωτά» εναέρια παιχνίδια. Επίσης οι σπουδαστές της ΔΣΚΤ, στα εργαστήρια του καθηγητή Νίκου Κεσανλή, οι: Ιουλία Βεντικού, Τάκης Παυλόπουλος και Θανάσης Σωτηρίου, θα σχεδιάσουν τα διαφημιστικά πανώ με γκραφίτι.

Δuo Τούρκοι γελοιογράφοι

Έκθεση γελοιογραφίας δυο Τούρκων γελοιογράφων περιλαμβάνει το πρόγραμμα του Αντι-φεστιβάλ.

Ο Tan Oral έχει σπουδάσει αρχιτεκτονική και έχει εργαστεί σαν βοηθός στο πανεπιστήμιο. Κέρδισε δυο βραβεία για μια ταινία μικρού μήκους «Σάββατο - Κυριακή» (1969) και για μια ταινία κινουμένων σχεδίων (1970). Βραβεύτηκε σε εκθέσεις στα Σκόπια και το Τόκιο. Τιμήθηκε σαν δημοσιο-

AVNI, ο μικρός ήρωας του Oguz Aral:

του Tan Oral

γράφος της χρονιάς στην Τουρκία κατά τα έτη 1980, 1981, 1983, 1984, 1985.

Έχει γράψει τέσσερα βιβλία και σήμερα δουλεύει σαν γελοιογράφος στην Τζουμχουριέτ και σε διάφορα περιοδικά.

Ο Ογούζ Αράλ είναι διευθυντής του σημαντικότερου σατιρικού περιοδικού της Τουρκίας του Gir-Gir και θα στείλει ειδικά για το φεστιβάλ του ANTI μια σειρά από σκίτσα του.

Αυτή τη στιγμή παρουσιάζονται δυο εκθέσεις έργων του στην Αυστρία και τη Γερμανία.

θεατρο

Θεατρικές αναφορές

Μέσα στην αδράνεια, στην οποία έχει περιπέσει το ελληνικό θέατρο, το πρόγραμμα των θεατρικών εκδηλώσεων του Αντι-φεστιβάλ φιλοδοξεί να φέρει έναν αέρα δημιουργίας.

Στην «Αντι-επιθεώρηση» του ΜΠΟΣΤ σε σκηνοθεσία Γιάννη Κακλέα και μουσική επένδυση Λουκιανού Κηλαηδόνη, θα έχετε τη δυνατότητα να δείτε τις ιστορίες της Λίτσας Κατρακυλίτσας, τα συμβάντα στην επέτειο των 250 χρόνων από τη γέννηση του Αλή-Πασά καθώς και άλλα κωμικοτραγικά γεγονότα της σύγχρονης ελληνικής πόλης και επαρχίας.

«Σκετς της τρέχουσας επικαιρότητας»

Κείμενο: ΜΠΟΣΤ

Συντελεστές: Ελένη Γερασιμίδου, Μόνικα Βέρνη, Σοφία Φιλιππίδου, Ντενίς Μπαλτσάβια, Δημήτρης Παλαιοχωρίτης, Στράτος Χρήστου.

Σκηνικά: Λέα Κούση
Σκηνοθεσία: Γιάννης Κακλέας
Μουσική: Λουκιανός Κηλαηδόνης

Ο Καραγκιόζης του Κώστα Αθανασίου σε «κλασικό» ρεπερτόριο θα αποτελέσει πόλο έλξης μικρών και μεγάλων.

Και ακόμα κάτι που δεν το βλέπουμε συχνά τα τελευταία χρόνια **μαριονέτες** με την Fantasia Musicale του μεγάλου Ιταλού δημιουργού Otello Sarzi και **κουκλοθέατρο** του δικού μας Τάκη Σαρρή.

Το απόγευμα της Κυριακής θα παιχθεί η παράσταση του πιο σημαντικού έργου του Μπέκετ «Περιμένοντας τον Γκοντό», μια παράσταση που παίζεται με επιτυχία αυτόν τον καιρό στο Θέατρο «Αμόρε». Αναλυτικά στην παράσταση αυτή είχαμε αναφερθεί στο προηγούμενο τεύχος του ANTI.

ΜΑΓΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Θέμα Δρόμου
«ΜΠΕΚΕΤΚΛΟΟΥΝ»

Το «**Μαγικό Θέατρο**» με θέμα δρόμου ΜΠΕΚΕΤΚΛΟΟΥΝ

θα περιδιαβάσει τον χώρο του Αντι-φεστιβάλ, με μουσικούς κλόουν και ξυλοπόδαρους, σε παντομίμες, πραγματοποιώντας μια φαντασμαγορική παρέλαση.

Συντελεστές: οι ηθοποιοί κλόουν: Πέτρος Αυγερινός, Στάθης Βούτος, Σταύρος Μαυρίδης, Γρηγόρης Πλαστήρης, Μάνος Τζιμπράγος, Μιχάλης Τσαλδάρης, Νίκος Χατζηπαπάς και ο μουσικός κλόουν Κώστας Μπεβεράκος. Σκηνοθεσία: Τιτίνα Χαλβάντζη.

επιχειρείται μια αναφορά σε αριστουργηματικά ντοκιμανταίρ καθώς και σε δημιουργούς όπως ο Ντζίγκα Βερτώφ, ο Ρόμπερτ Φλάερτ, ο Βάλτερ Ρούτμαν, ο Γιώργος Ίβενς, αλλά και ο Λουκίνο Βισκόντι, ο Ζαν Ρους, ο Αλαίν Ρενάι, ο Κρις Μαρκέρ και ο Ρόμπερτ Κράμερ.

Τα κείμενα και την επιλογή των ταινιών αυτής της ενότητας, έχει επιμεληθεί ο Αντρέας Παγουλάτος.

Η δεύτερη βασική ενότητα, αναφέρεται στην παρουσία δύο μεγάλων φιλμουργών του νεώτερου κινηματογράφου, που με τελειώς προσωπικό τρόπο ο καθένας συνθέτουν το δικό τους κόσμο και αντιπαραθέτουν τα στοιχεία που τους διακρίνουν σαν κατεξοχήν ποιητές της εικόνας.

Από τη μια ο ιδιόμορφος αφηγηματικός και υδάτινος συναισθηματικός κόσμος του **Αντρέι Ταρκόφσκι**, με τρεις ταινίες του, όπου αποδεικνύεται όλη η δύναμη και η αλήθεια του δημιουργού.

Ο ίδιος ο Ταρκόφσκι αρνείται και αντιστέκεται στον ορισμό ποιητικός κινηματογράφος, ακριβώς γιατί δεν δέχεται την ύπαρξη εικόνων πέρα από την εικονοπλαστική τους διάθεση και υπόσταση που αυτές οι ίδιες μαρτυρούν με την παρουσία τους και μόνο.

Από την άλλη ο ανατολίτικος, γεμάτος αναφορές και αλληλουχίες, συμβολισμούς μυθοπλαστικός κόσμος του **Σεργκέι Παρατζάνωφ**.

Οι τρεις ταινίες του μας δείχνουν τον κόσμο σαν νωπογραφία, με τη λάμψη και τη χάρη της ανατολίτικης ζωής και ποίησης, με μια δύναμη που συνθέτει τον κινηματογράφο της πολυφωνίας των χρωμάτων και των εκλάμψεων.

Παράλληλα θα παρουσιαστεί ένα ντοκιμανταίρ του Πατρίκ Καζάλ με θέμα το γύρισμα της τελευταίας ταινίας του Σ. Παρατζάνωφ.

Για την πραγματοποίηση αυτών των κινηματογραφικών προβολών βοήθησε το Studio και η Ελληνική Λέσχη Κινηματογράφου.

Αλέξανδρος Φασόης

Μουσική πολυχρωμία

Η παλέτα του Αντι-φεστιβάλ '89 περιλαμβάνει ένα πλατύ

κή ευκαιρία να παρακολουθήσουν αραβικές μελωδίες από τον **Φαράχ Σιλάλ** που έρχεται ειδικά για το φεστιβάλ από τη Συρία καθώς και τον **Ross Daly** με τους συνεργάτες του σε ένα πλούσιο ρεπερτόριο βασισμένο στην κρητική, τουρκική και αραβική μουσική παράδοση. Στον ίδιο χώρο θα εμφανισθεί και ο διάσημος ρώσος τροβαδούρος **Alexander Rosenbaum**.

Επίσης ο **Peter Kowald**, ένας από τους σημαντικότερους εκφραστές της γερμανικής experimental και free jazz μουσικής, που ζει εδώ και πολλά χρόνια στη Μάνη θα παρουσιάσει συνθέσεις του, συνοδευόμενος από τον **Φλώρο Φλωρίδη**.

Μια διαφορετική νότα θα δώσει το **ιρλανδέζικο συγκρότημα των "Fureys και Davey Arthur"** που ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του παίζοντας σε ταβέρνες, και πολύ γρήγορα έγινε αναπόσπαστο τμήμα της folk μουσικής σκηνής στο κέντρο της **εθιμοβούργου**, ενώ οι **B. B. James** θα μας τρα-

φάσμα μουσικών αποχρώσεων, που ξεκινά από την πλούσια παράδοση της Ανατολής και απλώνεται μέχρι την αφρο-ρέγγε σκηνή του Λονδίνου, την ιρλανδική μπαλάντα και φυσικά τους ελληνικούς ρυθμούς και μελωδίες με γνωστούς Έλληνες τραγουδοποιούς και μουσικούς.

Τα συγκροτήματα θα παρουσιασθούν ανάλογα με το είδος της μουσικής που εκπροσωπούν μέσα σε δύο διαφορετικούς χώρους του βιομηχανικού συγκροτήματος της οδού Πειραιώς, δημιουργώντας έτσι 2 νησίδες με ξεχωριστή ατμόσφαιρα.

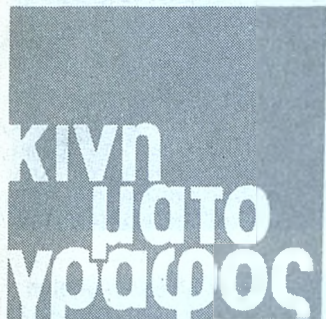
Οι λάτρες της ανατολικής μουσικής θα έχουν τη μοναδι-

γούδησουν στους ρυθμούς της αφρο-ρέγγε.

Από την ελληνική μουσική σκηνή προσκαλεσμένοι μας είναι οι αδελφοί **Κατσιμής**, ο **Νίκος Ξυδάκης**, ο **Σπάθης Λέκκας** και τα συγκροτήματα **«Χάνομαι γιατί ρεμβάζω»** και **«Δυναμείς του Αιγαίου»**.

Εκτός αυτού σας επιθυλούσαμε μιαν έκπληξη - λαϊκή βραδιά που θα συντονίσουν οι συνθέτες **Σούκας Μουσαφίρης** και **Νικολόπουλος**.

Την τελευταία βραδιά θα έχετε την ευκαιρία να ξεφαντώσετε σε ένα ροκ πάρτι που θα διοργανώσουν για σας πολλά ελληνικά συγκροτήματα όπως οι **«No Man 'S Land»**, ο **Johnny Vanoussis**.

Δύο θεματικοί άξονες κινηματογραφικής ποίησης

Με δύο πολύ σημαντικά και αξιόλογα αφιερώματα, γι' αυτό που θα ονομάζαμε ποιητικό κινηματογράφο, προσεγγίζεται η έβδομη τέχνη στις εκδηλώσεις του Αντι-φεστιβάλ.

Ο θεατής θα έχει μια σπάνια ευκαιρία να παρακολουθήσει, κάποιους βασικούς δρόμους κινηματογραφικής έκφρασης παγκόσμιας ακτινοβολίας.

Η πρώτη ενότητα έχει το γενικό τίτλο: **Μεγάλες στιγμές του ντοκιμανταίρ** και δύο οριακές ταινίες με μύθο, όπου

Άλλες εκθέσεις

Στους χώρους του ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ θα εκτεθούν μία σειρά φωτογραφικών εκθέσεων όπως έκθεση φωτογραφιών από φωτορεπορτάζ του Τύπου, έκθεση με θέμα «Οικολογικές καταστροφές στον ελληνικό χώρο», ένα «ρετρό» των διαφόρων εκδηλώσεων του ANTI κ.ά.

Νέες Τεχνολογίες

● Στο χώρο του ANTI-ΦΕΣΤΙΒΑΛ θα εγκατασταθεί Κέντρο Πληροφορικής από όπου θα μεταδίδονται ειδήσεις, προγράμματα, προσωπική μηνύματα κλπ. Την ευθύνη γι' αυτό έχει η εταιρεία Sofragem - Hellas.

● Ένα video-wall με 16 οθόνες στη μεγάλη ΣΑΛΑ θα αναπαράγει video-art. Το πρόγραμμα - με έργα Ελλήνων και ξένων δημιουργών έχει επιμεληθεί ο Ν. Γιαννόπουλος.

+ Ρυθμός + ΝΑΚΟΣΕ

Λαϊκή + SAX-X

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

του Άγη Κελπέκη

Αυτός που βλέπει μια εικόνα τείνει να τη συνδέσει με την πραγματικότητα, που αναπαρίσταται.

Αυτός που δημιουργεί μια εικόνα προσπαθεί να συγκεντρώσει μέσα της την ή τις πραγματικότητες που αντιλαμβάνεται και επιλέγει.

Αυτός που δείχνει μια εικόνα περιγράφοντάς την προσέχει να συμφωνεί η περιγραφή του με την εικόνα ή η εικόνα με την περιγραφή της πραγματικότητας.

Η πραγματικότητα εμπεριέχει άπειρα μηνύματα, διαχρονισμούς, διαφορετικές φαντασίες και φαντασιώσεις, για τον καθένα.

«Οι αντιπρόσωποι της αιώνιας αλήθειας» η θρησκεία, οι δικτάτορες και οι διαφημιστές αντιμετώπισαν την εικόνα σαν πρόβλημα και τελικά αναγκάστηκαν να την δεχτούν προσπαθώντας συγχρόως να της επιβληθούν. Ζωγραφικά ή φωτογραφικά αυτό ήταν κατορθωτό.

Αλλά χρειαζόταν κάτι περισσότερο. Έπρεπε η εικόνα να γίνει υποκατάστατο του λόγου. Έπρεπε ο ζωγράφος να μείνει πιστός σε ένα κώδικα αξιών και μηνυμάτων χωρίς εκτροπές. Κάτι σαν αγιογράφος. Ο φωτογράφος να γίνει πορτραίτιστας, νατουραλιστής, ωραιοποιητής σκηνών και αντικειμένων.

Τύπος - πίστη - δυσπιστία

Μέσα στις αντικρουόμενες αλήθειες και στα ψέμματα του καθημερινού τύπου, το μεγαλύτερο άγχος των κειμένων και των φωτογραφιών τους είναι να μην ξεφεύγουν σε διφορούμενες και αντιφατικές πραγματικότητες. Ο τίτλος να συμφωνεί με το κείμενο, το κείμενο με την φωτογραφία και τη λεζάντα της. Οι πολλαπλές παρατηρήσεις, οι σκέψεις, οι απόψεις και οι καταστάσεις ή αλλιώς η εμβάθυνση του κειμένου και η πολυσήμαντη περιγραφή μιας φωτογραφίας εμπεριέχουν κινδύνους ακαταληψίας και φαινομενικής έλλειψης εγκυρότητας.

Ομοιογένεια - ομαλοποίηση

Ο περιορισμός των καταστάσεων και των συμβάντων σε ορισμένες αξιολογημένες εκ των προτέρων, προγραμματισμένες αλήθειες - γεγονότα, αποτελεί κατά 90% το περιεχόμενο του καθημερινού τύπου.

Αν και διαφορετικών αποχρώσεων οι εφημερίδες έχουν ένα παρεμφερές μενού από πολιτικές εκδηλώσεις, Βουλή, συνδικαλισμό, κοινωνικά, καλλιτεχνικά,

τηλεόραση, αθλητικά γεγονότα. Μαζί μ' αυτά ίδιες και απaráμιλλες συνοδεύουν και οι φωτογραφίες τους. Το σήμερα ισούται με το χθες και με το αύριο.

Ο τύπος όμως, θέλει την αλήθεια μόνο για το σήμερα.

Φωτογραφία = τίτλος, θέμα, λεζάντα.

Σε ό,τι αναφέρεται το κείμενο πρέπει να συμφωνεί και η φωτογραφία. Αν το θέμα είναι μια εκδήλωση, τους πρωταγωνιστές ή οργανωτές της πρέπει να δείχνει η φωτογραφία, η οποία διαλέγεται, ή και ξανακαθράρεται έτσι που να μην δείχνει τίποτα το επιπλέον— το περιττό— που να μη σημαίνει τίποτα παραπάνω απ' αυτά που γράφονται.

Σtereότυπα

Μέσα από την ομοιογένεια των μέσων επικοινωνίας οι εικόνες καταλήγουν στερεότυπα με σκοπό τη μονοδιάστατη ερμηνεία ακόμα και στο στάδιο της δημιουργίας τους.

Το φαινόμενο της φωτογραφίας—καθεαυτό τεχνολογική μαγεία του αιώνα μας— ελκύει έναν όλο και μεγαλύτερο αριθμό πληθυσμού, στην παρατήρηση της από διάφορα μέσα και φυσικά στη χρήση της σε ιδιωτικό επίπεδο.

Τα διαφορετικά κοινωνικά στρώματα τη χρησιμοποιούν για να αποδείξουν τις δικές τους ηθικές αξίες και κανόνες συμπεριφοράς.

Έτσι στην μικροαστική τάξη συνθηζόταν η πόζα, η μετωπική απεικόνιση, η ακινησία των σκηνών και γεγονότων που πρέπει να αποθανατιστούν, γάμοι, βαφτίσια κ.λπ. Ενώ σε κάποια ανώτερη μεσοαστική τάξη, όπου η φωτογραφία κυκλοφορεί περισσότερο μεταξύ φίλων και σαν χόμπυ, τα ταξίδια, τοπία, μνημεία και φιλικά πρόσωπα επαναλαμβάνονται μέσα στα πλαίσια των αισθητικών αξιών του περασμένου αιώνα, όπου ο νατουραλισμός και τα προσεγμένα καθραρισμάτα εκπέμπουν μια θλιβερή και σοβαροφανή (καμιά αίσθηση τυχαίου, ή ατιμέλητου) αναπαραγωγή των αξιοπρεπών μοντέλων κοινωνικής συμπεριφοράς.

Οι φωτογραφίες του τύπου, σαν αντανάκλαση της οπτικής ανάγκης της πλειοψηφίας των αναγνωστών, διακωμωδούν την ίδια ατμόσφαιρα που καταλήγει σε τεχνητή αναπαράσταση του πραγματικού.

Οι πολιτικοί

Τα πρόσωπα των διαφόρων πολιτικών ή αντιπροσώπων του πλήθους παραμένουν αφύσικα, αχαρκτήριστοι μάσκες σοβαρότητας ή σταθερού χαμόγελου. Η αναπαραγωγή τους αρνείται οποιοδήποτε απρόοπτο ξάφνιασμα ή αφρημάδα, έτσι που να κρατούν όλη την επισιμότητα και το σεβασμό που τους αρμόζουν. Όπως και στις φωτογραφίες του γάμου κυριαρχεί, η συμμετρία, η άρνηση της πλάγιας όψης του φευγαλέου και στιγμιαίου σε όλες τις σκηνές που παραβρίσκεται η προσωπικότητα— Βουλή, συμβούλια, δηλώσεις, τελετές κ.τ.λ., η εικόνα της πρέπει να συμπίπτει πάντα με το μοντέλο που εκπροσωπεί.

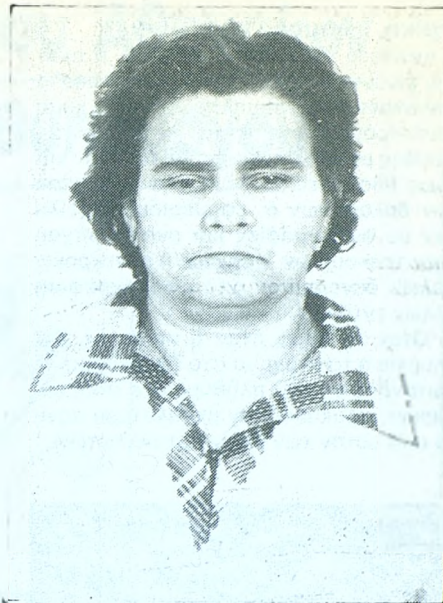

Άσχετα με το τι γίνεται σε αυτές τις εκδηλώσεις, ο φωτογράφος αναγκάζεται να ουδετεροποιήσει το θέμα του για να αρμόζει στην εκ των προτέρων εικόνα της πραγματικότητας που έχει ο αναγνώστης.

Τα πράγματα αλλάζουν, όταν το κείμενο, πιο ευέλικτο συχνά, τονίζει καταστάσεις, και χαρακτηριστικά που δηλώνουν κάποιες κρίσεις. Τότε χρειάζονται εκφράσεις, άγριος, χαρούμενος, σκεπτικός, λυπημένος.

Ακόμα, όταν η προσωπικότητα γίνεται θέμα ή πρόσωπο της ημέρας ή της βδομάδας τότε όλα είναι επιτρεπτά. Εμφανίζονται εκατοντοντάδες φωτογραφίες της Λιάνη, του Νάσιουτζικ ή του Κοσκωτά.

Η εφημερίδα μετατρέπει τον αναγνώστη σε ηδονοβλεψία, προσφέροντάς του ότι πιο απόκρυφο, σε πόζα, χειρονομία ή έκφραση, κατόρθωσε να πιάσει ο φωτογράφος.

Οι κακοί, κακόμοιροι

Μια άλλη σειρά προσώπων που δεν λείπουν από τον Τύπο, είναι και αυτά που βγάζει ο φωτορεπόρτερ μέσα στην Ασφάλεια και που θα τα συνοδεύσει το κείμενο το συνταγμένο εκεί.

... Όλα αυτά τα πρόσωπα των συλληφθέντων, ξενυχτισμένων συχνά, παραχαρικών, ληστών, εμπόρων ναρκωτικών, απατεώνων παρελαύνουν στις σελίδες με τα κοινωνικά θέματα.

Τα άλλα γεγονότα

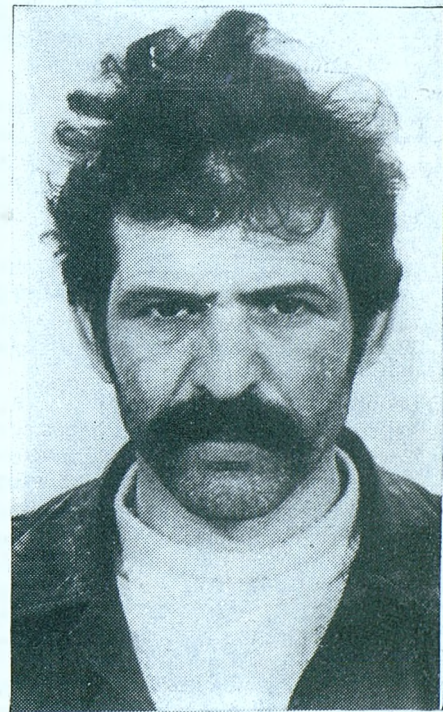
Όσο για τα υπόλοιπα γεγονότα, οι φωτογραφίες τους εξισώνονται με έτοιμες παραστάσεις, που έχει συνηθίσει ο αναγνώστης.

Διαδήλωση = πανώ, megάφωνο
Ατύχημα = Αυτοκίνητο, θύμα στο νοσοκομείο.
Ληστεία = Ανοιχτό χρηματοκιβώτιο
Απεργία = Κλειστά καταστήματα ή πανώ
Γήπεδο = Μπάλλα, στο κάδρο
Νέφος = Θολή Αθήνα
Κυκλοφοριακό = Μποτιλιάρισμα.

Οι εξισώσεις ισχύουν και δεν διατάσσονται.

Κωμικά στοιχεία

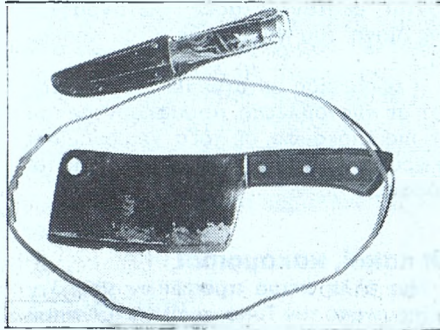
Η πραγματικότητα είναι γεμάτη με κωμικές σκηνές ακόμα και στις πιο σοβαρές στιγμές της. Ποιος έχει όμως τη διάθεση να τις δει; Ακόμα και αν γίνονται αντιληπτές από τον φωτογράφο, δεν αποθανατίζονται (αυτολογοκρίνονται), γιατί ο φωτογράφος ξέρει ότι αυτά δεν περνάνε. Τα κωμικά στοιχεία ξαφνιάζουν, γιατί ακριβώς ξεφεύγουν από τις γενικευμένες σταθερές.

Φρίκη, τρόμος, τραγωδία

Αντίθετα, η φρίκη, ο πανικός, η αγωνία, είναι γνωστό ότι προκαλούν εύκολα τον αναγνώστη, συμπληρωμένα με κύμα φωτο-τρόμο-λαγνείας που κατακλύει τις σελίδες με κάθε ευκαιρία. Έτσι όταν επί τρεις βδομάδες το θέμα ήταν η σπείρα των δολοφόνων οι εφημερίδες ξεχείλισαν με φωτογραφίες και σκίτσα μαχαιριών τσεκουριών, αραχνών και νεκροκεφαλών δανεισμένα από εικονογράφηση άλλων εντύπων.

Όταν το θέμα ήταν η κρίση με την Τουρκία ή το ατύχημα στο Τσερνομπίλ οι φωτογραφίες του πλήθους στα σούπερ-μαρκετ, προκαλούσαν μεγαλύτερο πανικό από αυτόν των ίδιων καταναλωτών.

Ρήξεις και κρίσεις

Τα γεγονότα και σκηνές που δηλώνουν κρίσεις κοινωνικών αξιών και κατεστημένου δεν λείπουν ποτέ. Θα εμφανιστούν όμως από τον Τύπο, όταν γίνουν τρανταχτά ή προκαλέσουν ανησυχία, φθορά, κυκλοφοριακή ανωμαλία ή όταν γίνουν εμφανή σε μεγάλο αριθμό πληθυσμού, πριν ακόμα αναφερθούν στις εφημερίδες. Τότε έχουμε θέμα και ζητάμε από τον φωτογράφο πάλι το μέγιστο καταγραφής. Τι τελικά τυπώνεται; Οι υλικές ζημιές, τα θύματα στο νοσοκομείο, οι ύποπτοι προβοκάτορες, τα στερεότυπα των καλών και των κακών ανάλογα με τη γραμμή της εφημερίδας.

Συστηματοποιημένα μηνύματα που καταφέρνουν να αποδυναμώσουν κάθε προσωπική κριτική αντιμετώπιση μέσω της φωτογραφίας.

Αθλητισμός και βία

Εκεί που οι φωτογραφίες των ποδοσφαιρικών αγώνων ήταν ότι πιο εντυπωσιακό είχε να επιδείξει ο Τύπος, η βία των φιλάθλων έρχεται σαν νέο θέμα που τείνει να επισκιάσει και αυτές τις σίγουρες εικόνες της μάχης με την μπάλα. Εδώ όμως οι αντιφάσεις δεν κρύβονται γιατί το κείμενο συνεχίζει να γράφει για οργανωμένους χούλιγκανς και αλήτες, ενώ οι φωτογραφίες δείχνουν το ξύλο ανάμεσα σε νέους και αστυνομία. Ειλικρινής αναγκαστικά απεικόνιση μιας ρήξης που βρήκε πεδίο δράσης.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΔΩΡΙΚΟΣ»

A. ΓΚΟΜΕΖ - ΑΡΚΟΣ

Άνα Νον

Με το βιβλίο του αυτό ο Αγκουστίν Γκομέζ-Άρκος ζωντανεύει μέσα από το ταξίδι της εβδομηνταπεντάχρονης Άνα Νον τους δύσκολους δρόμους που ακολούθησε η δημοκρατική συνειδηση του ισπανικού λαού για να συντηρηθεί μέσα και στα πιο βαθιά φασιστικά σκοτάδια.

ΜΑΡΓΚΕΡΙΤ ΝΤΥΡΑΣ

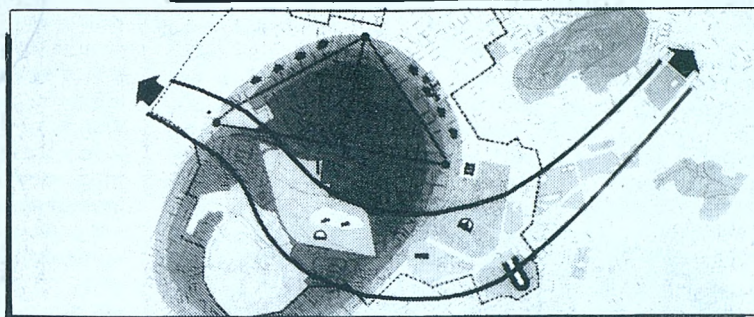
ήρεμη ζωή

Η «ήρεμη ζωή» είναι ένα βιβλίο γραμμένο μ' αυτή την αισθησιακή και σύγχρονα ρεαλιστική μαγεία του λόγου της Μαργκερίτ Ντυράς. Έτσι όταν η Φρανσούζ, η ηρωίδα του βιβλίου ανακαλύπτει τα φοβερά πάθη που κρύβει μέσα της θα πει: «Αν το Ξερα πως κάποια μέρα θα είχα μια ιστορία θα την είχα διαλέξει..... Τώρα είναι πολύ αργά. Αυτή η ιστορία έχει αρχίσει, με οδηγεί εκεί που θέλει αυτή, δεν ξέρω πού και δεν έχω τίποτα να δω εκεί».

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 64

Ο Προγραμματισμός του Δήμου Αθηναίων και οι εξαγγελίες του Πρωθυπουργού για την Αθήνα

Η πράσινη ζώνη (τόξο) που ενώνει το Χίλτον, το Γκάζι και τον Κεραμεικό

Με έκπληξη αλλά και αγανάκτηση παρακολουθήσαμε για άλλη μια φορά τον εμπαιγμό του Αθηναϊκού λαού από την Κυβέρνηση.

Μετά από οχτώ χρόνια αδράνειας και αδιαφορίας για την Αθήνα ο Πρωθυπουργός, για προεκλογικούς εμφανώς λόγους, εξήγγειλε έργα για τα οποία ο Δήμος Αθηναίων έχει εκπονήσει ήδη συγκεκριμένες λεπτομερειακές μελέτες και διαθέτει συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Οι εξαγγελίες του Πρωθυπουργού στο Ζάππειο αποτελούν αυτούσια επανάληψη του προγράμματος έργων του Δήμου Αθηναίων για την αναβάθμιση του κέντρου της πόλης.

Η μελέτη του Δήμου Αθηναίων έγινε αποδεκτή από το σύνολο του τεχνικού κόσμου της χώρας μετά από εκτεταμένη συζήτηση. Με πρωτοβουλία μάλιστα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος διοργανώθηκε το Νοέμβριο του 1988 διημερίδα για το θέμα αυτό.

Η μελέτη και το πρόγραμμα του Δήμου προβλέπει τη δημιουργία μιας πράσινης ζώνης που θα ενώνει το Χίλτον με το Γκάζι και τον Κεραμεικό.

Οι επεμβάσεις που προγραμματίζονται στη ζώνη αυτή θα αναδείξουν τα σημαντικότερα ιστορικά μνημεία της Αθήνας και θα ενοποιήσουν τους αρχαιολογικούς χώρους.

Στη ζώνη περιλαμβάνονται:

- Το πάρκο Ελευθερίας
- Η περιοχή Χίλτον - Εθνικής Πινακοθήκης
- Το Άλσος Συγγρού
- Η περιοχή Πολεμικού Μουσείου - Ωδείου
- Ο λόφος Αρδηττού
- Το Ζάππειο

- Ο Εθνικός Κήπος
- Η Ακρόπολη και οι απέναντι λόφοι
- Ο Κεραμεικός και
- Το Γκάζι

Τα έργα που εκτελούνται από το Δήμο Αθηναίων στο Γκάζι θα είχαν ήδη επεκταθεί και στο Γκαζοχώρι, στο Μεταξουργείο και του Ψυρρή, αν δεν είχαν συναντήσει τη στείρα και σκόπιμη άρνηση των κρατικών φορέων.

Το πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων, εκτός από τα πολιτιστικά έργα στο Γκάζι, περιλαμβάνει μια σειρά επεμβάσεων αναβάθμισης ολόκληρης της Δυτικής Αθήνας και συγκεκριμένα:

- αναβάθμιση της κατοικίας στην περιοχή Μεταξουργείου
- ανάπτυξη του Ψυρρή
- ανάπλαση πλατείας Κουμουνδούρου
- δημιουργία πλατείας μπροστά στο Θησείο και τον Κεραμεικό (διασταύρωση οδών Ερμού και Πειραιώς)
- καταβύθιση τμήματος της Λεωφ. Βασιλίσσης Όλγας
- πεζοδρόμηση της οδού Δ. Αρεοπαγίτου

Μετά την τραγική αποτελμάτωση που γνώρισε η Αθήνα τα τελευταία χρόνια είναι επείγουσα ανάγκη να προχωρήσουν αμέσως τα έργα αναβάθμισης της πόλης.

Αυτό επιβάλλεται όχι μόνο επειδή η Αθήνα διεκδικεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1996 αλλά γιατί είναι αναγκαίος όρος για την σταθερή και ουσιαστική βελτίωση της ζωής των κατοίκων της.

- ✓ Τα περιθώρια έχουν εξαντληθεί.
- ✓ Η ώρα δεν είναι ώρα των εξαγγελιών και των υποσχέσεων.
- ✓ Είναι η ώρα των έργων.

ΞΕΘΑΒΟΝΤΑΣ ΚΑΙ ΘΑΒΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΑΣ

Οδοιπορικό «ηρωικό και πένθιμο» για τη μεταπολεμική «Αρχαιολογία» στην Ελλάδα

του

Γρηγόρη

Κωνσταντινόπουλου

Η μεταπολεμική περίοδος είχε έντονη επίδραση στην Αρχαιολογική Υπηρεσία, η οποία μέχρι το 1940 ανήκε κατά κάποιο τρόπο στο χώρο των προσωπικών επιδόσεων κάποιων αρχαιολόγων.

Η θυελλώδης όμως μεταβολή των συνθηκών της οικονομικής και κοινωνικής ζωής κατά την πρώτη τριακονταετία μετά το 1940 (εμφύλιος, τρομοκρατία, «ομαλός» πολιτικός βίος, πλημμυρίδα τουριστικού ρεύματος, εισροή συναλλάγματος από αρχαιολογικούς πόρους, απότομη άνοδος βιοτικού επιπέδου στην Ελλάδα), ανέσυραν την Αρχαιολογική Υπηρεσία από την απομόνωσή της —και την «έσπρωξαν» ανέτοιμη στο προσκήνιο.

Σε πολλούς τομείς η προσωπική πρωτοβουλία εμεγαλούργησε, στους χώρους όμως, όπου χρειαζόταν να δημιουργηθεί υποδομή —και να προϋπάρξει οργάνωση— είδος άγνωστο εν Ελλάδι— δυστυχώς όλα πήγαν στραβά. έτσι στραβά φθάσαμε στη μεταδικτατορική εποχή.

Υστερα από τη μακρά θητεία του κ. Τρυπάνη, η πολιτική ηγεσία τοποθέτησε κατά σειρά τρεις υπουργούς Πολιτισμού: Τον κ. Πλυτά, τον καθηγητή κ. Νιάνια και τον κ. Ανδριανόπουλο, που παρέδωσε τη σκυτάλη στην κ. Μερκούρη. Η κατάσταση της υπηρεσιακής ηγεσίας κατά την περίοδο αυτή ήταν χειρότερη από εκείνη της πρώτης περιόδου, επειδή επέλεξε τον άλλο, εύκολο επίσης, δρόμο, της άνευ όρων παραδόσεως «γης και ύδατος» στην πολιτική ηγεσία. Ο νέος υπηρεσιακός προϊστάμενος ενδοτικός, χωρίς υπηρεσιακή «εμπειρία», χωρίς ικανότητες ανάλογες προς τις περιστάσεις, χωρίς προοπτικές, στηρίχθηκε, όπως απεδείχθη εκ των πραγμάτων, αποκλειστικά στις διασυνδέσεις του. Κατά περίεργο τρόπο στην αρχή χρησιμοποίησε το μεγαλύτερο μέ-

ρος του διαθέσιμου χρόνου του και τις περισσότερες δυνάμεις του για την κατάληψη ακαδημαϊκής έδρας, από την οποία αμέσως ο ίδιος παραιτήθηκε, αφού όμως είχε ήδη επιτύχει την επαύξηση του προσωπικού του κύρους. Έτσι φθάσαμε απροετοίμαστοι στο 1977 σε μια ρουτινιάρικη πρόταση νομοσχεδίου οργάνωσης της ΓΔΑΑ, την οποία ροκάνισαν με μανία οι διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες του ΥΠΠΟ σύμφωνα με τις εντολές που τους έδιναν τα αρμόδια Υπουργεία. Και να σκεφθεί κανείς ότι για τον τότε προκαθημένο της υπηρεσίας δεν ήταν αδύνατη η πρόσβαση όχι μόνο στους αρμόδιους υπουργούς, αλλά και στον τότε πρωθυπουργό, που ήταν γνωστό το προσωπικό του ενδιαφέρον για την «Αρχαιολογία». Η «υψηλή» εκείνη γνωριμία μετέτρεψε τη «βάση» σε βρυχώμενη εναντίον του μάζα, ενώ ο ίδιος συνέχιζε να πιστεύει ακράδαντα και να προσδοκά ότι οι διασυνδέσεις του και οι παροχές —προς Θεού όχι οικονομικής φύσεως!— με τις οποίες επιδαψίλευε την πολιτική ηγεσία, θα του επέτρεπαν στο μέλλον να οργανώσει την υπηρεσία. Εν τω μεταξύ το κολωβωμένο νομοσχέδιο έγινε νόμος και έτεκε πιο κολοβωμένα διατάγματα.

Αμέσως όμως άρχισαν να σωρεύονται τα προβλήματα και να πολλαπλασιάζονται τα αδιέξοδα στη ΓΔΑΑ, ενώ, κατά το «σύνθηδες εν Ελλάδι» άρχισε η εμβάλωματική αντιμετώπιση δια «διαφόρων αρχαιολογικών υποκαταστάτων» του τύπου Μαρινάτου με εισηγήσεις του ίδιου του προκαθημένου της υπηρεσίας. Η πρόχειρη δικαιολογία ήταν πάντοτε η νομική ανεπάρκεια της ΓΔΑΑ... Και να σκεφθεί κανείς ότι τα προβλήματα αυτά ήταν η Βεργίνα το Διόν και τέλος το Αγ. Όρος. Το κεφάλαιο όμως αυτό είναι πολύπτυχο και χρήζει ιδιαίτερας προσοχής: Η τότε κυβέρνηση μετά τους σεισμούς στη Βόρεια Ελλάδα, ίδρυσε δια νόμου την ΥΑΣΒΕ για τη συντονισμένη και ταχεία αποκατάσταση των ζημιών, μεταφέροντας το μεγαλύτερο μέρος των ευθυνών στο Υπουργείο Βορ. Ελλάδος. Ο τότε όμως υπουργός Πολιτισμού κ. Πλυτάς δεν δέχθηκε να μεταφερθεί στο ΥΠΠΕ δια του ίδιου νόμου η, από τον αρχαιολογικό νόμο προκύπτουσα αποκλειστική αρμοδιότητα με τις απαραίτητες επιπτώσεις για την εκπόνηση μελετών και την αντιμετώπιση των δαπανών αποκαταστάσεων των ζημιών, αν και του επισημάνθηκε από τους αρμοδίους ότι μόνο το ΥΠΠΕ διέθετε το ειδικευμένο και κατάλληλο προσωπικό, καθώς επίσης ότι μόνο το ΥΠΠΕ ήταν αρμόδιο για τα επί αρχαίων έργα. Έτσι οι Εφορείες Βυζ. Αρχαιοτήτων Βορείου Ελλάδος υποχρεώθηκαν σε μια άνευ προηγουμένου ταλαιπωρία προκειμένου να επιτελέσουν το έργο τους. Το ουσιαστικά όμως «κενό» αρμοδιοτήτων υπουργείο Βορείου Ελλάδος αποκτούσε επί τέλους

με τον τρόπο αυτό κάποια αρμοδιότητα, ενώ η κυβέρνηση, μετά το πέρας της αποκαταστάσεως των ζημιών, σκέφθηκε να το «εμπλουτίσει» —μαζί με μια γενναιοδωρη προικοδότηση 300.000.000 σαν πρώτη δόση (μη ξεχνάμε ότι πρόκειται για το 1981)— δια νόμου με μια νέα αρμοδιότητα (ΚΕΔΑΚ) αναστηλωτικών (και δεν συμμαζεύεται) εργασιών στο Άγιον Όρος, χωρίς βέβαια Βυζαντινολόγους της ΓΔΑΑ, ή έστω με έναν, σαν σταγόνα μέσα στο πολυμελές Συμβούλιο, (κατά τύχη νομίζω ότι του έδωσαν και δικαίωμα ψήφου!). Από το υπουργείο Εξωτερικών, τις παραμονές της ψηφίσεως του νόμου, εξαπολύθηκε δριμεία επίθεση κατά του «καταστροφικού έργου της ΓΔΑΑ στο Άγ. Όρος», του τότε Υπουργού του ΥΠΠΕ κ. Ανδριανόπουλου τηρήσαντος σιγήν ιχθύος... Δεν προχωρώ όμως... Ξέρω τις κακοτοπιές και... Θου Κύριε... Ύστερα από όλα αυτά —και άλλα— είχε γίνει πλέον σαφές ότι η πολιτική ηγεσία με πρόφαση το «ανένδοτο ύφος» των αρχαιολόγων (συμπαρισταμένου και του «σώματος των αρχιτεκτόνων» διεθνώς και παγκοσμίως αείποτε πολεμίων των αρχαιολόγων και απαιτούντων την αποκλειστικότητα για τη μέριμνα των αρχαίων —αυτό είναι πράγματι ένα θέμα που θα πρέπει κάποτε έστω και σε γενικές γραμμές να αναπτυχθεί—), επεδίωκε να παραμερίσει τους αρχαιολόγους της ΓΔΑΑ και να παραδώσει τα αρχαία σε άλλα χέρια, καλύπτοντας κάθε φορά τις προθέσεις της με άριστα επιλεγμένα επιχειρήματα και πρόσωπα.

Με αυτό λοιπόν το πνεύμα επελέγησαν —όχι τυχαία ούτε χαριστικά— κάποια «μεγαλώνυμα» έργα (τα αγαπημένα παιδιά της «πάσης» πολιτικής ηγεσίας), προικοδοτήθηκαν πλουσιοπάροχα, στελεχώθηκαν με υπέρ επάρκεια παντοίου προσωπικού, εξοπλίθηκαν με τα νεότερα όργανα και μηχανήματα, έτσι ώστε επί «πάσης κυβερνητικής καταστάσεως» να αποφέρουν «καρπούς αγλαούς».

Εν τω μεταξύ η υπόλοιπη ΓΔΑΑ, ως «πτωχή αδελφή» ακολούθησε την πορεία της συρρικνώσεως, ενώ οι «μόνιμοι» αρχαιολόγοι προσπαθούσαν να περισώσουν κάτι από τα μη «μεγαλώνυμα» αρχαιολογικά ευρήματα ανά τη χώρα, πιστεύοντας σαν «πρώτη αξία» των αρχαίων την *επιστημονική*. Έτσι όμως ήρθαν σε αντιπαράθεση με τους πολίτες, που εθίζοντο από τις αρχαιότητες, η δε διαμάχη αυτή έφθανε μέχρι των θυρών της Δικαιοσύνης, η οποία ουσιαστικά εκκαλείτο να δικαιώσει το αρχαιολογικό έργο και την υπηρεσιακή πρακτική, διαπιστώνοντας μπρος στο ακροατήριο το «αξιόλογο και τη... χρηματική... αξία» των αρχαίων, κατά τις διατάξεις... του πεπαλαιωμένου αρχ. νόμου. Προς τιμήν της ελληνικής Δικαιοσύνης πρέπει να σημολογήσουμε ότι οι λειτουργοί της κατά κανό-

να κατόνησαν την αποστολή της «Αρχαιολογίας» και, όπου ο νόμος τους επέτρεπε, στάθηκαν παραστάτες της ΓΔΑΑ. Διοικείν όμως εστί προνοειν και όχι καταδικάζειν τους φτωχούς ιδιοκτήτες. Το κράτος βέβαια φρόντισε να εξαιρέσει τον εαυτό του από τις καθυστερήσεις, που ταλαιπωρούν τους ιδιώτες ψηφίζοντας ειδικό νόμο, όπως με ειδικά άρθρα κάλυψε, επίσης νομικά, το ζήλο και το διακαές ενδιαφέρον του για την περιφημη εκείνη διοργάνωση της ανά τον κόσμο περιφοράς των εκθέσεων αρχαιοτήτων. Για κάποιον άλλο όμως προϊστάμενο της υπερφορτωμένης, εκτεθειμένης και υποβαθμισμένης ΓΔΑΑ, που θα ήξερε τους κανόνες της τακτικής και θα είχε θέσει ως σκοπό της ζωής του το συγχρονισμό της υπηρεσίας, η κυβερνητική εκείνη πρεμούρα θα είχε αποτελέσει μοναδική ευκαιρία. Και τότε, μέσα στον εκθεσιακό οργανισμό η «βάση», δεδηλωμένη αντιεκθεσιακή —είχε τυπωθεί και μια μεγάλη αφίσα, όπου εικονίζονταν ακρωτηριασμένα από τις...εκθέσεις αρχαία— κινούσε γη και ουρανό και κατά της ηγεσίας της υπηρεσίας, πρωτοστατούσης της τότε αντιπολιτεύσεως, η οποία πρόσθεσε στις προεκλογικές της καμπάνιες και τη μεγάλη εκείνη αναταραχή για... τη «σωτηρία των αρχαίων»! Μύδροι εξαπολύθηκαν, άρθρα είδαν το φως της δημοσιότητας, αγορεύσεις βουλευτών ακούσθηκαν και άλλα «ηχηρά παρόμοια» συνέβησαν.

Όταν όμως η αντιπολίτευση έγινε κυβέρνηση, καθιέρωσε στο ετήσιο καλεντάρι του ΥΠΠΕ, σαν κύριο έργο της, τις εκθέσεις στο εξωτερικό! Το ωραίο είναι ότι ένας από τους πρώτους «τη τάξει» σοβαρός, επώνυμος και σεβάσιμος αρχαιολόγος είχε στηλιτεύσει δημοσία την απόφαση εκείνη των εκθέσεων. Όταν όμως η νέα κυβέρνηση αύξησε το ρυθμό και τόλμησε —χωρίς αρθρογραφίες ή απεργιακές κινήσεις της «βάσης»— να στέλνει στο εξωτερικό έργα τέχνης που η προηγούμενη κυβέρνηση της ΝΔ δεν είχε διανοηθεί καν να πειράξει από τα ελληνικά Μουσεία, ο σεβαστός συνάδελφος όχι μόνο ετήρησε σιγήν ιχθύος, αλλά κάπου ψιθύρισε το αμίμητο εκείνο: «Μα τώρα τις εκθέσεις τις κάνουμε εμείς!...». Δε νομίζω ότι έχει ξεχασθεί το περίφημο άρθρο «Ηρακλείς και Ηρακλειώτες», για το χειμερινό πανηγυράκι, που έξω από το Μουσείο Ηρακλείου έστησε ο ιδιόρρυθμος εκείνος Δήμαρχος⁽¹⁾ και ο «λαός» της Κρήτης με μαντινάδες, ταικούδι, ανθότυρο και πεντοζάλη, για να μην τους πάρει η...κυβέρνηση τα αρχαία! Αμέσως όμως τότε οι «αντιστασιακοί» άρχισαν να στοιχίζονται μπρος στην είσοδο κάποιων κεντρικών γραφείων, καθιερώνοντας «κάποια ξεφουσκώματα» του «λαού»... σαν κοινωνικές δραστηριότητες, ίσως κατά τον ειδι-

κό νόμο «περί μορίων». Μιλώ για εκείνα τα «μόρια», τα οποία έφεραν και τις πολυτεχνικές κυρίες Γκανιάν στις θέσεις του Δημοσίου... Πιστεύω, εν κατακλείδι, ότι η υπόθεση της ΓΔΑΑ είχε πλέον περιέλθει στις αρμοδιότητες του επιθεωρησιακού χώρου. Από εκεί και πέρα, προς τέρψη της «βάσης», αποκεφαλίσθαισα και υποβαθμίσθαισα σε Διεύθυνση, Αρχαιολογική Υπηρεσία μήθε στο χορό του πλήρους παραγκωνισμού, με άγρια εκμετάλλευση των «μεγαλώνυμων» αρχαιολογικών έργων, που πάντοτε με τις πλουσιοπάροχες πιστώσεις αποδίδουν «αγλαούς καρπούς», ενώ καθιερώθηκαν επί δωδεκαμήνου βάσεως οι πολιτιστικές εκθέσεις ανά τον κόσμο και την ημεδαπή, χωρίς να εμποδίζονται οι απεργιακές κινήσεις της «βάσης», προ πάντων όταν κάποια προεδρεία προβάλλουν καθαρά διαθέσεις υποβαθμίσεως της αρχαιολογικής αποστολής.

Γενικά όμως η «αλλαγή» των καιρών έχει σήμερα αλλοιώσει όλο το σώμα της «Αρχαιολογίας». Πρώτα απ' όλα τα «οράματα και τα θάματα», που διακατέχουν την πολιτική ηγεσία υποτίθεται ότι έχουν «υποχρεώσει» σε έναν χορό «σταυλιτών» τους υπηρετούντες στο ΥΠΠΟ προς εκτέλεση του εθνικού έργου, την επίδειξη δηλαδή των μεγάλης σημασίας θησαυρών της αρχαίας Ελλάδος σε όλο —κυριολεκτικά σε όλο— τον κόσμο.

Τώρα άθελά μου θυμήθηκα ότι επί χούντας, ο ταγματάρχης, που είχε «κρυφά» συνοδέψει μια Κόρη από την Ακρόπολη και την επανέφερε στο κλεινό άστυ, κρυμμένη σε κιβώτιο σαν φέρετρο, σώα και αβλαβή, άθελά του έπαιξε ρόλο πρωτοπόρου για τους μεταγενέστερους. Αν δεν με απατά η μνήμη —δεινόν το γήρας!— πολλά και ποικίλα ακούσθηκαν εναντίον εκείνης της αποστολής —πιθανώς και του τότε ταγματάρχη (που να θυμάται κανείς τέτοιες λεπτομέρειες!) από τους τότε και κατά την αντιπολίτευση «αντιστασιακούς», αυτούς που τύπωναν εκείνη την αφίσα με την απεικόνιση των σπασμένων από τις εκθέσεις αρχαίων... Τώρα η «αλλαγή» προχώρησε τόσο βαθιά στα ήθη και τα έθιμα ώστε για τους σύγχρονους «εκθέτες, οιονεί πραγματευτάδες», ισχύει το ΝΟ PROBLEM για όλα αυτά. Το είπε εξάλλου και ο «πρώτος τη τάξει» εκείνος αρχαιολόγος: «τώρα τις εκθέσεις τις κάνουμε εμείς». Πραγματικά επί δικτατορίας απεστέλλετο ο ταγματάρχης, επί ΝΔ ο τότε Γενικός Επιθεωρητής και νυν άνθρωποι του αμέσου εμπίστου περιβάλλοντος. Έτσι εξασφαλιζονται οι όροι «πάσης ασφαλείας». Αλλά και όλος ο υπόλοιπος επαρχιακός αρχαιολογικός χώρος, από τότε που κατάλαβε ότι δεν πρέπει να περιμένει την «αναβάθμιση» της ΑΥ, αλλά να μπει στο χορό της

«αλλαγής» των ηθών και των συνθηκών... ευτυχί... Μη υπαρχούσης ουσιαστικώς Κεντρικής Υπηρεσιακής Διοικήσεως (δεδομένου ότι η υπάρχουσα έχει περιαγάγει το «πήδημα» στην Ελλάδα, στην Αμερική και εκείθεν στην Ανατολή και στο Βορρά σε κύρια «μπλαζέδικη πλέον ρουτινιάρικη» επίδοσή της), το τι κάνει ο κάθε επαρχιακός προϊστάμενος, «δραστήριος ή λουφάζων», δεν αποτελεί ουσιαστικά υπόθεση που την αφορά. Το κενόν νόμου τη σώζει και από τις ευθύνες αυτές, και κυρίως δεν της δημιουργεί τύψεις για την κατά αποκλειστικότητα «πηδηματική» και «εκθεσιακή» επίδοσή της. Η Γεν. Επιθεώρηση είχε υποχρέωση να ποδηγετεί, να ελέγχει, να επιβλέπει και γενικά να επιθεωρεί τους αρχαιολόγους και λοιπούς υπαλλήλους των Εφορειών. Ο νυν Διευθυντής το μόνο ίσως που μπορεί να τους υποσχεθεί —ομολογώ ότι δεν γνωρίζω εάν το πράττει— θα είναι μια καλή μετάθεση στο κέντρο, και ας πάει στο καλό εκείνη η οχληρή Εφορεία... Οι καλόγεροι να είναι καλά και μοναστήρια βρίσκουν! Κάτι τέτοια εξάλλου ανέκαθεν η πολιτική ηγεσία τα πραγματοποιεί ασυζητητί.

Έτσι την αδυναμία της κεντρικής υπηρεσίας —λόγω απενταρίας— να βοηθήσει τις Εφορείες αρκετοί «δραστήριοι» επαρχιώτες Έφοροι την ξεπέρασαν με πνεύμα «αυτονομιστικού, σταυλιτικού αυτοαποκεντρωτισμού» με γενναίες νομαρχιακές επιχορηγήσεις, αρκεί τα επιτελούμενα «έργα» να είναι αμέσου αποδόσεως, να δημιουργούν εντυπώσεις, να υποβοηθούν στην επιτυχία κάποιους δημόσιους «άνδρες», κυρίως όμως να μην απαιτούν επιστημονικές «τσιριντζάντζουλες» και μακροχρόνιες προμελέτες και μελέτες: «Βασικά, κύριοι, χρειάζεται κάτι, που να μπορεί να το δει αμέσως ο «κόσμος» —όχι ελιτισμοί και καριερισμοί. Και πολλά -πολλά Μουσεία. Κάθε χωριό και το Μουσείο του. Και εάν δεν υπάρχουν αργαλειοί, δρεπάνια, τσεκούρια και «λαϊκές» φορεσιές, μην απελπίζεσθε: θα βρεθούν σε λίγο χρόνο. Το «κτίριο και η επιγραφή είναι τα πρώτα στοιχεία». Οι νομάρχες δίνουν από τους τοπικούς προϋπολογισμούς όσα θέλουν οι εκεί «σταυλίτες», αρκεί το έργο να γίνεται «εδώ και τώρα». Και για πρώτη φορά παρουσιάσθηκε το φαινόμενο οι «σταυλίτες» αυτοί, χωρίς επιστημονικά επιτελεία, χωρίς έλεγχο προϊσταμένων, χωρίς προμελέτη σκοπιμότητας, χωρίς στάθμιση των δυνατοτήτων της Εφορείας, χωρίς ένταξη σε προγραμματισμό, «χωρίς αιδώς» να αναγγέλλουν στα «τοπικά αναπτυξιακά συνέδρια», ως αναπτυξιακά έργα, ανασκαφές, που αποτελούν τη συμμετοχή του αρχαιολογικού τομέα στην περιφερειακή ανάπτυξη, και αρχίζουν να «πηδάνε» τις αρχαιότητες της περιοχής

τους ακόμη και με ελικόπτερα... για να τις προλάβουν όλες... Ο! ΤΕΜΠΟΡΑ Ο! ΜΟΡΕΣ... Από τον «κλεφτοπόλεμο» για τη σωτηρία κάποιων αρχαιοτήτων, η «αλλαγή» υπήρξε πραγματικά αλματώδης, αφού τώρα πια όλα συντελούνται με άλματα και μεγάλα «πήδημα». Ο ύφαλος ήταν να περάσει κανείς «το προσωπικό αρχαιολογικό του πρόβλημα» στη «λίστα» του «μεγαλώνυμου». Από εκεί και πέρα ο δρόμος είναι ανοιχτός και η καταστροφή των επιστημονικών στοιχείων της ανασκαφής ολοσχερής. Παρ' όλα αυτά πιστεύω ότι σε αρκετούς Εφόρους υπάρχει εναργής και εν εγρηγόρει η επιστημονική συνείδηση, και αντιδρά επίμονα. Έτσι θα έλεγα ότι ο «κλεφτοπόλεμος» μπορεί να μη συνεχίζεται σήμερα με τη διάδοχό του κατάσταση της «προόδου», αλλά με την πραγματική, επιστημονική μέθοδο της σωστής αντιστάσεως στην καταστροφή.

Κανείς δεν μπορεί να μας πείσει πως με αυτόν τον επίπεδο, αρχαιοφθόρο και κατά βάση αντιεπιστημονικό τρόπο, που η πολιτική ηγεσία εμπιστεύθηκε στους κομματικούς της υπαλλήλους —νομάρχες—, είναι δυνατό να αντιμετωπισθούν τα χρόνια αρχαιολογικά προβλήματα της ελληνικής υπαίθρου. Και η δικτατορία ακόμη είχε θεσπίσει περιφερειακά συμβούλια με προϊσταμένους τους αρχαιότερους αρχαιολόγους.

Η τοποθετούμενη σήμερα βιτρίνα, απλώς κρύβει τα μεγάλα αρχαιολογικά προβλήματα για να μη φαίνονται. Υπεύθυνα πάντως μπορούμε να προειδοποιήσουμε τον ελληνικό λαό, ότι παριστάμεθα μάρτυρες ενός αρχαιοφθόρου έργου, που σήμερα πλέον σε ορισμένες περιπτώσεις έχει φθάσει στα όρια του «συναγερμού». Βασικός παράγων αναδείχθηκε βέβαια η σύμπασα πολιτική ηγεσία, η οποία δεν είχε και δεν έχει, φαίνεται, το θάρρος να διαλύσει δια νόμου την Αρχαιολογική Υπηρεσία, και να δημιουργήσει κάποιο ...εάν υπάρχει... άλλο σχήμα προστασίας (;) των αρχαίων. Είναι όμως περιεργό: Από τόσους αρχιτέκτονες, κατακριτές του έργου των αρχαιολόγων και διεκδικητές του «σκήπτρου» της αρχαιολογικής εξουσίας, που την περιβάλλουν (σήμερα προ πάντων που περισσεύσαν οι «τεχνοκράτες») κανείς δεν βρέθηκε «να ψιθυρίσει στο ους» των κυβερνήτων ότι πιο αντρικό είναι να διαλύσει τους αρχαιολόγους παρά να αφήνει τα «επιστημονικά δεδομένα» —που πάντοτε είναι μοναδικά— να «σαπίζουν», νομίζοντας ότι έτσι «σαπίζεις» τους αρχαιολόγους;

Οι πηγές βέβαια του σημερινού κακού βρίσκονται σε κάποια υπουργικά λόγια -πόσα χρόνια πάνε από τότε; «Θα περιορίσουμε τις αρμοδιότητες της Αρχαιολογικής και Δασικής Υπηρεσίας». Ποιος θυ-

μάται ότι και τότε, όπως και πάντοτε, δεν ακούσθηκαν αντιρρήσεις;

— Δεύτερος παράγων στάθηκαν οι Γενικοί Επιθεωρητές, που ανίκανοι να σηκώσουν το βάρος της τόσο δύσκολης αποστολής, μη διαθέτοντας ανάστημα και πίστη στο έργο της «Αρχαιολογίας» δεν μπόρεσαν να αρθούν ούτε στο ύψος που πριν τόσα χρόνια είχε φθάσει ο μακαρίτης ο Παπαδημητρίου, όταν συμβούλευε την τότε Πολ. Ηγεσία να διαπράξει τη «μιαρή» μεταφορά της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας από το υπουργείο Παιδείας στο υπ. Προεδρίας. Δεν συνειδητοποιήσαν, ή έκαναν ότι δεν συνειδητοποιούσαν, ότι δυστυχώς για άλλους, πάντως όχι αρχαιολογικούς, λόγους «έπαιξαν εν ου παικτοίς», και ότι φέρουν ζώντες ή μη τεράστιες ευθύνες; Δεν άσκησαν τα καθήκοντά τους με σύνεση, θάρρος, και πλήρη επιστημονική διαφώτιση τόσο της πολιτικής ηγεσίας όσο και δια του Τύπου όλου του ελληνικού λαού. «Σκληροί» ή «ευλύγιστοι» έδωσαν την εντύπωση στην πολιτική ηγεσία ότι μπορούσε να τους «χρησιμοποιήσει» για τους πολιτικούς της σκοπούς, χωρίς να τη θέσουν ενώπιον των ευθυνών της, τονίζοντας ότι, πέρα από αυτήν, πέρα από τους επί κε-

φαλής της υπηρεσίας, πέρα από την αρχαιολογική «βάση», πέρα από το παρόν παραμονεύει το έγκλημα κατά του θαμμένου στην ελληνική γη παρελθόντος του τόπου και του έθνους, που χωρίς τη δική μας θέληση ή συμμετοχή αποτέλεσε τη ρίζα του ευρωπαϊκού πολιτισμού.

— Πάντοτε όμως υπάρχει κάποια στιγμή — «και νυν εστί», όπως λέει η Γραφή — που πρέπει να πούμε το ΑΛΤ! ως εδώ και μη παρέκει. Ας σταματήσουμε το γκρέμισμα και ας αρχίσουμε το χτίσιμο. Κάτι υπάρχει ακόμη που μπορούμε να περισώσουμε. □

ΥΓ. Επειδή θέλω να σταθώ — όσο περνάει από το χέρι μου — αντικειμενικός σε όλα τα συμβαίνοντα, πρέπει να ομολογήσω ότι η δια των «προγραμματικών συμβάσεων» αντιμετώπιση κάποιων από τα πολλά προβλήματα, κυρίως στον τομέα της συντηρήσεως και της αναστηλώσεως, εν όψει και της γενικής αποδοχής της οποίας έτυχε ο νόμος στη Βουλή, και της εισόδου της χώρας στην ΕΟΚ, δεν είναι καταρχήν απορριπτέα. Όπου δηλ. κατά την εφαρμογή των συμβάσεων βρέθηκαν Έφοροι Αρχαιοτήτων με επιστημονικές, αλλά και διοικητικές ικανότητες, όπου βρέθηκαν Δήμαρχοι συνεργά-

σιμοι, επιτεύχθηκαν ικανοποιητικά — κάποτε μάλιστα — καταπληκτικά αποτελέσματα. Όταν όμως κάποιοι Δήμαρχοι σκέφθηκαν να στείλουν αντί για τις Δημοτικές Φιλαρμονικές Μπάντες, τις «προγραμματικές» Δημοτικές Μπουλντόζες να απαλλάξουν, Κυριακή πρωί, την πόλη τους από τις «βλαβερές συνεισπεις των αρχαίων» και αντί εωθινών εμβατηρίων, ακούσθηκαν βόμβοι και θόρυβοι καταστροφών, άρχισα να σκέπτομαι ότι «μέτρον πάντων άνθρωπος»: Δεν θυμάμαι όμως τώρα πια, αν αυτό το ρητό με τέτοια έννοια το διάβασα σε κάποια Χρηστομάθεια, στα «Αποσπάσματα των Ελλήνων Φιλοσόφων», ή αν μου το διδάξε η ζωή.

Γ.Κ.

(1) Ναι, καλά μαντέψατε: πρόκειται για τον τότε και νυν Δήμαρχο, που με το «άστε ντούε» στήνει τις κεραίες «των μέσων... μαζικής (τι χύδην λέξη και αυτή...) ενημερώσεως» στο μυθικό και αρχαιολογικό χώρο Γιούχτα — είμαι βέβαιος με τη συλλογιστική του: «τα αρχαία είναι δικά μας, Κύριοι, και τα κάνουμε ό,τι θέλουμε». Ίσως γι' αυτό δεν θυμάμαι να είχε διαμαρτυρηθεί ο ιδιοκτήτης Δήμαρχος των αρχαίων, όταν ο Πατακός γκρέμιζε τη Βενετσιάνικη γοτθική εκκλησία στο Ηράκλειο.

Προς Θεού τι θυμήθηκα τέτοιες στιγμές...

«ΣΤΟΥ ΓΚΟΒΟΣΤΗ»

Εσείς, που αγαπάτε τα βιβλία...
Θέλετε, να τα διαλέξετε σ' ένα όμορφο περιβάλλον
Θέλετε, να μιλήσετε γι' αυτά
Θέλετε, καλές τιμές
Θέλετε, βιβλιοπωλείο με προσωπικότητα
Ελάτε σ' εμάς!!

Ζωοδόχου Πηγής 21 - Τηλ.: 361 54 33

ΒΙΒΛΙΟ

Ο λαϊκισμός του ΠΑΣΟΚ

Ο Σπήλιος Παπασπηλιόπουλος γράφει για το βιβλίο του Μιχάλη Σπουρδαλάκη «ΠΑΣΟΚ - Δομή, εσωκομματικές κρίσεις, και συγκέντρωση εξουσίας», εκδ. Εξάντας, Αθήνα 1988, σελ. 395

Τίποτα άλλο δεν χρειαζόμαστε τόσο πολύ αυτή τη στιγμή, όσο να μας εξηγηθεί και να καταλάβουμε, πώς και γιατί ένα λαϊκιστικό και αρχηγικό κίνημα όπως το ΠΑΣΟΚ (που κατάληξε στη σήψη και τη διαφθορά, με ορατή πλευρά του παγόβουνου την τερατώδη υπόθεση Κοσκωτά, τις εμπορίες των όπλων και τα τόσα άλλα σκάνδαλα) έγινε δυνατό στη χώρα μας τελευταίοντος του 20ού αιώνα, ως το τελευταίο, αναμφισβήτητο, επεισόδιο του εμφυλίου πολέμου —μετά την τρομοκρατική άσκηση της εξουσίας από τους νικητές του, την εξουθένωση μέχρι ηλιθιοποίησης της Αριστεράς, την αποστασία που ανάκοψε τη μετεμφυλιακή ριζοσπαστικοποίηση, και τέλος, τη χούντα.

Μια τέτοια αναδρομή κανένας δεν τη θέλει, γιατί όλοι έχουν τις δικές τους ευθύνες ο καθένας: η Δεξιά γιατί κυβέρνησε με την καταστολή και τον αντικομμουνισμό, κι όταν επιτέλους μεταχουντικά θέλησε να κυβερνήσει με ουσιαστική (κι όχι τυπική όπως στο παρελθόν) κοινοβουλευτική δημοκρατία, φάνηκε τελείως ανεπαρκής και απέτυχε —όπως και στο παρελθόν— στον εκ των άνω εκσυγχρονισμό της χώρας: η Αριστερά γιατί κάλυψε ως αριστερό κόμμα το ΠΑΣΟΚ, παρόλο που την είχε ληλατήσει και γιατί έχοντας η ίδια παραγμένες σχέσεις με τη δημοκρατία αδιαφόρησε παντελώς για τις αντιδημοκρατικές εξελίξεις

μέσα στο ΠΑΣΟΚ και ούτε πρόρεσε να καταδείξει σωστά τι συνέπειες θα είχε ο λαϊκισμός κι ο αρχηγικός χαρακτήρας του: οι λεγόμενοι «έντιμοι» του ΠΑΣΟΚ, που χρειάστηκαν δεκαπέντε χρόνια για να καταλάβουν τη φύση του ΠΑΣΟΚ, και μας έχουν τρελάνει τώρα τελευταία στα άρθρα και τις συνεντεύξεις, προκειμένου να επιβιώσουν πολιτικά, ενώ όλοι τους συνέβησαν (ως «κολασμένες ψυχές χωρίς εξαγνισμό», όπως γράφει κι ο Πότης Παρασκευόπουλος στην «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία» της 19/3/89) στην οικοδόμηση της πιο αηδιαστικής προσωπολατρίας μέσα στο ΠΑΣΟΚ, και στη χρησιμοποίηση της αριστερής ιδεολογίας ως εξαπάτησης (πριν από τις εξαπάτησεις του Κοσκωτά).

Αυτοί που καμώνονται τώρα ότι «δεν ήξεραν», αυτοί που καλοπροαίρετα εξαπατήθηκαν, αυτοί που πράγματι δεν ήξεραν και δεν μπορούν να καταλάβουν —φτάνοντας μέχρι την απόγνωση— γιατί τα πράγματα εξελίχθηκαν μ' αυτό τον τρόπο, και προδόθηκαν τόσο πολύ, όλοι αυτοί ας διαβάσουν το βιβλίο του Μιχ. Σπουρδαλάκη. Θα μάθουν, θα καταλάβουν, θα εξηγήσουν, και θα ισχύσει το ευαγγελικό ρητό: η αλήθεια θα σας ελευθερώσει. Δεν υπάρχουν πολλά συστηματικά και αναλυτικά βιβλία για το ΠΑΣΟΚ, όπως αυτό του Μιχάλη Σπουρδαλάκη, ενώ γενικότερα αυτά που υπάρχουν μετριώνονται στα δάχτυλα του ενός χεριού¹, ενώ στα αξιόλογα άρθρα κατέχουν πάντοτε περίοπτη θέση τα άρθρα - έρευνα της Ρούλας Ελευθερίου στα υπ' αριθ. 240, 241, και 242 τεύχη του «ΑΝΤΙ», το 1983.

Το μεγάλο πλεονέκτημα του βιβλίου του Σπουρδαλάκη είναι ότι, επειδή έχει ως βάση τη δικτατορική του διατριβή σε ξένο πανεπιστήμιο, είναι γερά αρθρωμένο, θεμελιωμένο σε όποιο αποδεικτικό υλικό ήταν διαθέσιμο, έντιμο παρόλο που είναι κριτικό απέναντι στο αντικείμενό του, πειστικό γιατί είναι σοβαρά γραμμένο, χωρίς άκαιρη πολεμική ή χρησιμοποίηση αυθαίρετων χαρακτηρισμών —ενώ από την άλλη μεριά είναι ωραία γραμμένο και διαβάζεται ευχάριστα. Κεντρικό αντικείμενο του βιβλίου είναι η εξέλιξη της οργανωτικής δομής του ΠΑΣΟΚ, που σε σχέση με τη χαρακτηριστική ηγεσία, την ιδεολογία που διαμόρφωσε και τις κοινωνικές δυνάμεις που το στήρι-

ξαν, καθόρισαν τον τρόπο με τον οποίο διακυβέρνησε τη χώρα όταν μετά τις εκλογές του 1981 ήρθε για πρώτη φορά στην εξουσία. Ο Σπουρδαλάκης καταδειχνει, ότι ενώ τα αυταρχικά στοιχεία στη δομή του ΠΑΣΟΚ προϋπήρχαν ήδη από το ΠΑΚ, πήρε κάποιο χρόνο και χρειάστηκαν κάποιες διαδικασίες για να μετατραπεί σε απόλυτα προσωποπαγές κόμμα και να ελεγχεται απόλυτα από τον αρχηγό του. Αυτή τη διαδικασία κι αυτή την πορεία αναλύει μεθοδικά και εμπειριστικά μέσα ο Μιχ. Σπουρδαλάκης, δίνοντας έτσι απάντηση στο ερώτημα που θέτει ο κάθε πολίτης αυτής της χώρας: πώς φτάσαμε εδώ που φτάσαμε. Πράγματι ένας λαϊκός τίτλος της ιστορίας του ΠΑΣΟΚ θα ήταν: από τον Α. Στάγκο (στον οποίον ο Σπουρδαλάκης αφιερώνει το βιβλίο του) και τον Σ. Καραγιώργα τον Αγ. Κουτσόγιωργα, το Γ. Μεταξά, τον «αυριανο-τομπρισμό».

Ο Μ. Σπουρδαλάκης, αφού σ' ένα πρώτο κεφάλαιο περιγράφει σύντομα και αδρά τη διαμόρφωση των κοινωνικοπολιτικών δυνάμεων πριν από τη δικτατορία, που τη χαρακτηρίζει ως «προλεγόμενα της δημιουργίας και ανάπτυξης του ΠΑΣΟΚ» στο δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται με μεγάλη συντομία στο ΠΑΚ και τις άλλες αντιστασιακές οργανώσεις στην περίοδο της δικτατορίας, για ν' αναφερθεί στη συνέχεια στην ίδρυση του ΠΑΣΟΚ, στη Διακήρυξη της 3ης του Σεπτεμβρίου, στην προσχώρηση της «Δημοκρατικής Άμυνας» και στα αποτελέσματα των πρώτων εκλογών. Δίκαια αφιερώνει ολόκληρο το τρίτο κεφάλαιο στα γεγονότα του 1975 και στις πρώτες μεγάλες διαγραφές της χρονιάς εκείνης, με τις οποίες επιτεύχθηκε «η σταθεροποίηση του ελέγχου του Παπανδρέου». Καθώς ο Μ. Σπουρδαλάκης ξαναφέρει στη μνήμη μας —ή αποκαλύπτει για όσους δεν τα ήξεραν— τα γεγονότα εκείνης της χρονιάς, διαπιστώνουμε ότι σ' αυτά βρίσκονται οι ρίζες του κακού για όσα επακολούθησαν όταν το ΠΑΣΟΚ ήρθε στην κυβέρνηση. Η φυσιογνωμία του ΠΑΣΟΚ διαμορφώθηκε μ' αυτά τα γεγονότα και η ευθύνη αυτών που βοήθησαν τον Α. Παπανδρέου ν' αποκτήσει τον πλήρη έλεγχο του κόμματος, για να εξελιχθούν αργότερα όταν πάρθηκε η εξουσία σε νομικά κλάτορες (μερικοί από τους ο-

ποίους θεώρησαν την εξουσία ως ευκαιρία για εύκολο πλουτισμό), είναι μεγάλη, και την αναγνώριση αυτή από μέρους τους απαιτεί η πολιτική ηθική και η πολιτική εντιμότητα.

Τα δύο επόμενα κεφάλαια εξετάζουν την πορεία του ΠΑΣΟΚ προς την εξουσία, μεταξύ 1975 και 1977, με συνέχιση των εκκαθαρίσεων και την εμπέδωση του Α. Παπανδρέου ως μοναδικής πηγής, όχι μόνον εξουσίας, αλλά και ιδεολογικών επεξεργασιών και κατευθύνσεων, και μετά το 1977 όταν μεταβάλλεται σε αξιωματική αντιπολίτευση, όταν η προσωπολατρεία για τον Α. Παπανδρέου παίρνει παραληρηματικές μορφές (διαβάζοντας τα όλ' αυτάιώθεται κανείς τροπή, γιατί έγιναν στην Ελλάδα τελευταίοντος του 20ού αιώνα), όταν η δημαγωγία αποκορυφώνεται, «καθώς το Κίνημα βιάδιζε με πρωτοφανή υπεροψία και αυτοπεποίθηση προς τις εκλογές του 1981», με μια μεγάλη αοριστία του εκλογικού του προγράμματος, πράγμα που του επέτρεψε να μεταβληθεί σε πολυσυλλεκτικό κόμμα και να έρθει στην εξουσία, μέσα στις αντιφάσεις που δημιουργούσαν οι πολλαπλές υποσχέσεις του, αριστερής, συντεχνιακής ή μικροαστικής υφής.

Ο τρόπος με τον οποίον ξεκαθάρισε το 1975 τα οργανωτικά του πλαίσια, εμπέδωσε την ηγεμονία του αρχηγού του, διαμόρφωσε την ιδεολογία του και τον πολιτικό του λόγο, προκαθόριζε τον τρόπο με τον οποίο το ΠΑΣΟΚ θα ασκούσε την εξουσία. Προσφύτως, έτσι, ο Μ. Σπουρδαλάκης τιτλοφορεί το σχετικό μέρος «Το κράτος του ΠΑΣΟΚ: οι καρποί μιας αυταρχικής κομματικής δομής», στα πλαίσια του τελευταίου κεφαλαίου του βιβλίου, όπου αναλύεται γιατί η αναποτελεσματικότητα στην άσκηση της εξουσίας (παρόλη την καιροσκοπική προσχώρηση, λίγο πριν καταληφθεί αυτή, πολλών τεχνοκρατών και πανεπιστημιακών, που τώρα διαφοροποιούνται, για να περισωθούν) συμβάδιζε με ένταση της αυταρχικότητας, με συνεχή συγκεντρωτισμό και προσωποποίηση της κρατικής εξουσίας, με μαζικές προσλήψεις στο δημόσιο και νέες μορφές πατρωνείας, με νέους τρόπους ελέγχου της βάσης, με τη μετατροπή του κινήματος σε κυβερνητικό εξάρτημα. Αυτά όλα, αντι ν' αλλάξουν, εντάθη-

καν με την περίφημη 10η Σύνοδο της Κεντρικής Επιτροπής το 1983, όπου διαγράφηκε ο Καργόπουλος μετά την αντι-εισηγήση που παρουσίασε (όπου μεταξύ των άλλων ανέφερε ότι «η αλαζονεία της εξουσίας, η υπεροψία, η έλλειψη σεβασμού για τον πολίτη και το λαό, είναι τα κύρια χαρακτηριστικά αυτού του τρόπου διακυβέρνησης... η ρουσφετολογία έχει πάρει σοβαρές διαστάσεις... (και) αντί για μοχλός (της αλλαγής) το μαζικό κίνημα έχει γίνει ο εχθρός της», και με το 1ο Συνέδριο του 1984, που νομιμοποίησε και παγιοποίησε την αντιδημοκρατική οργάνωση του ΠΑΣΟΚ. Ας σημειωθεί παρεμπιπτόντως ότι, όπως το αναφέρει και ο Μ. Σπουρδαλάκης ήταν το πρώτο ιστορικό παράδειγμα κόμματος που

στο «Αντί» και σε άλλα περιοδικά στην περίοδο 1977-78)·

— Στέλιου Κούλογλου «Στα Ιχνη του Τρίτου Δρόμου, ΠΑΣΟΚ 1974-1986, εκδ. Οδυσσέας, 1986»·

— Σαράντου Καργάκου «Το Πλοίο των Τρελλών» και η «Άγωνα Πολιτική μας Γραμμή», εκδ. Guttenberg, 1986»·

— Σπήλιου Παπασηλιόπουλου «Το Ναυάγιο του Λαϊκισμού και του Αρχηγισμού» στο δεύτερο τόμο του συλλογικού έργου «Η Ελλάδα σε Κρίση», εκδ. «Ροές», 1987.

Υπάρχουν και δύο αδημοσίευτες στα ελληνικά διδακτορικές διατριβές:

— Χρήστου Λυριντζή «PASOK, Between Socialism and Populism»·

— Γιάννη Παπαδόπουλου «Dynamique du Discours Politique et Conquête du Pouvoir - Le Cas du PASOK, 1974-1981», Université de Genève, Mars 1987.

λέγεται σοσιαλιστικό που έμεινε για δέκα χρόνια χωρίς Συνέδριο.

Στο βιβλίο του Μ. Σπουρδαλάκη, ο αναγνώστης μπορεί να αποκτήσει μια σαφή εικόνα της πορείας του ΠΑΣΟΚ και κυρίως της εσωκομματικής συγκρότησης του κινήματος. Η ανάλυση της φυσιογνωμίας και του χαρακτήρα του ΠΑΣΟΚ κάνουν το βιβλίο του Μ. Σπουρδαλάκη πολύτιμο και εξαιρετικά χρήσιμο.

Σημειώσεις

1. «ΠΑΣΟΚ και εξουσία», εκδ. Παράτηρης, 1980 (περιλαμβάνονται άρθρα που δημοσιεύθηκαν

ΘΑΝΑΣΗΣ ΝΙΑΡΧΟΣ «Αθάρατος Χρόνος»

Εκδόσεις οδού Πανός, 1988

Ο Wittgenstein στις «φιλοσοφικές έρευνές» του παρομοιάζει τη γλώσσα με μια πόλη που έχει παλιά και καινούργια κτίσματα, λαβυρινθώδη διαμόρφωση, παλιές συνοικίες και σύγχρονα προάστεια, ευθείς δρόμους κ.ο.κ. Στο τέλος διερωτάται:

— Από ποιον συγκεκριμένο δρόμο ή σπίτι μια πόλη αρχίζει να είναι πόλη;

Στα δοκίμια του Θανάση Νιάρχου ο αναγνώστης όμοια

αναρωτιέται από ποιο σημείο η προσωπική εξομολόγηση μεταστοιχειώνεται σε ποιητικό λόγο, η οικεία κουβέντα σε οξύ θεωρητικό σχόλιο. Αν έχουν κάποιο ξεχωριστό προσόν τα κείμενα αυτά, τούτο είναι η εκπληκτική αμεσότητά τους. Ο συγγραφέας τους με υποδειγματική άνεση μπορεί να θίγει θέματα σύνθετα μ' έναν τρόπο απροσποίητα απλό. Επίσης είναι σε θέση να χρησιμοποιεί τα ερεθίσματα της επικαιρότητας ώστε να ανάγεται σε συμπεράσματα μακροβιότερα και σε θέσεις γενικού κύρους. Προσωπικά με γοητεύει η παντελής έλλειψη ακαδημαϊκής πόζας από τα γραφόμενα κι ακόμη η συνειδητή ανάμειξη διαφορετικών μορφολογικών τύπων της λογοτεχνίας προς επίτευξη ενός αποτελέσματος πιο δελεαστικού για το δύσκολο αναγνώστη.

Στα δοκίμια και τα άρθρα του Θανάση Νιάρχου ο λόγος δεν επιτηδεύεται τη λειτουργία του αλλά επιβάλλει ανεπαίσθητα τον ιδιαίτερο ρυθμό του ώστε να μας καταλάβει εξ απήνης σαν την πλατωνική «νάρκη». Κι ενώ ο αναγνώστης θαρρεί ότι διαλέγεται με το συγγραφέα πάνω σε καθημερινά, κοινότοπα θέματα, αιφνίδια αντιλαμβάνεται ότι έχει εισαχθεί σ' έναν προβληματισμό για τον οποίο δεν είχε αρχικά καμία πρόθεση και κανέναν προϊδεασμό. Κι αυτό είναι πολύ σημαντικό, γιατί ζούμε σε μian εποχή και σ' έναν χώρο που τον βαρύνει η σπουδαιοφάνεια και η κενολογία, η ρηματική εκζήτηση και ο πνευματικός ανομιτισμός.

Συχνά μάλιστα ο κομπομόνος του ύφους συγκαλύπτει το παιδίζον περιεχόμενο ή την παντελή ανυπαρξία θέ-

σης. Ο Νιάρχος μετέρχεται μια γραφή που ισορροπεί ανάμεσα στο ανεπίσημο χρονικό και την εκ βαθέων εξομολόγηση, τον ποιητικό και τον δοκιμιακό λόγο. Πρωταγωνιστές των κειμένων του αθέατοι, είναι η πόλη κι ο χρόνος. Χώροι και έννοιες που άλλοτε συμπιέζουν κι άλλοτε χειραφετούν κι απελευθερώνουν, σχήματα που μετρούν την ευαισθησία τους έξω από τα προδιαγραφμένα όρια. Ιδιαίτερα ο χρόνος επειδή δεν ταξινομείται ούτε μπαίνει στα πλαίσια που θα επιθυμούσε η όποια αυτοδιορισμένη ακαδημία, αποτελεί ακριβώς το βίωμα και το σημείο αναφοράς που υποκρύπτεται πίσω από κάθε κείμενο.

Ο δοκιμιογράφος συχνά στηλιτεύει τη φαρισαϊκή υποκρισία των πνευματικών και άλλων ταγών μας —ποιος τους όρισε άραγε;— προβαίνοντας σε μια σημειολογία της καθημερινής συμπεριφοράς και της καθημερινής ευθύνης. Ζούμε λοιπόν τα συμπτώματα μιας κοινωνίας που βουλιάζει στον στρουθοκαμηλισμό και τη μωρολογία, που αρνείται να μιλήσει απλά για να μην πει την αλήθεια αλλά οχυρώνεται υστερικά πίσω από σύννεφα λεξιλαγνείας για να καταστεί ακριβώς ακατανόητη. Αυτή η κοινωνία είχε πολλά να μάθει απ' το δοκίμιο λόγου του Νιάρχου. Συχνά μερικές αλήθειες είναι τόσο αυτονόητες όσο και απόλυτα λησμονημένες κι αχρησιμοποίητες: «Η πνευματική ζωή μιας χώρας δεν καθορίζεται μόνο από την ποιότητα των λογοτεχνικών έργων αλλά και από την ποιότητα συμπεριφοράς των δημιουργών τους».

Ποιος δεν συμφωνεί;

Μάνος Στεφανίδης

ΟΕΚΔΩΓΗ

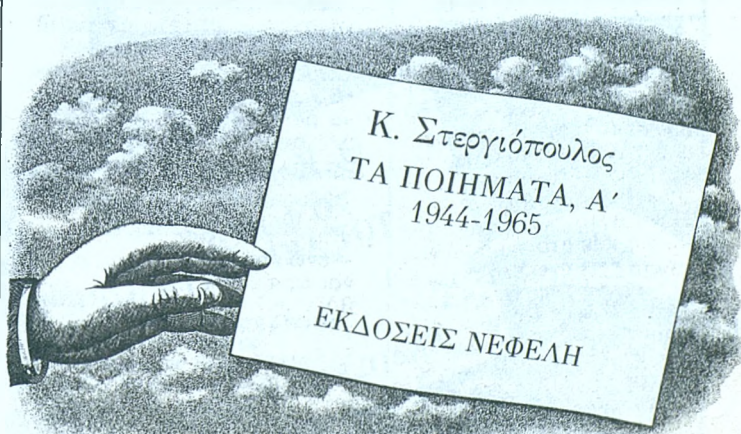
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

καραολη & δημητρίου 12

152 32 χαλανδρι

τηλεφ. 68.13.222

ΚΩΝΣΤ. ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΗΜ. Ν. ΠΑΠΑΔΗΜΑ
Ιπποκράτους 8 - Αθήνα, τηλ. 362.73.18

Οι εκδόσεις ΔΗΜ. Ν. ΠΑΠΑΔΗΜΑ συμμετέχουν στις εκδηλώσεις που γίνονται στη χώρα μας για τα

200 χρόνια της Γαλλικής Επανάστασης (1789-1989)

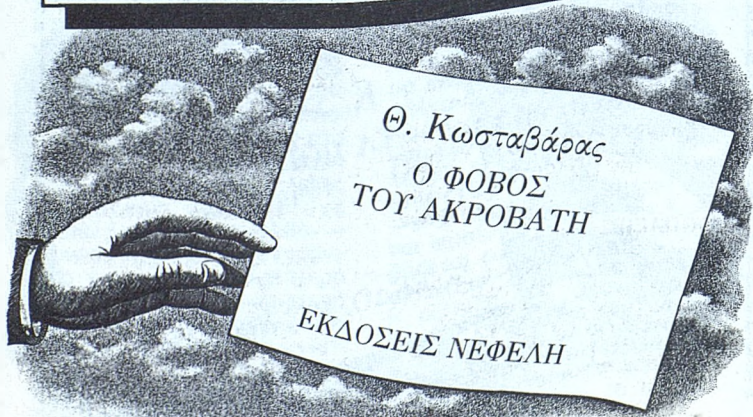
με την έκδοση του βιβλίου του Γάλλου συγγραφέα

Jean Paul Bertaud

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ (1789-1795)

Μετάφραση
Σταυρούλα Αλεξανδράτου - Δέσποινα Αγγελολοπούλου

δια λογος

ΥΠΕΡΩΡΙΞ

● Από τον κ. Σωτήρη Κωστόπουλο, φυσικό προϊστάμενό μας επί του Τύπου, πήραμε την ακόλουθη διαμαρτυρία σχετικά με σχόλιό μας του προηγούμενου τεύχους με τίτλο «ο Σ. Κωστόπουλος φροντίζει για την συνταξούλα του»:

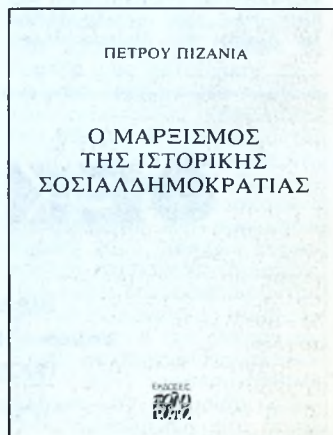
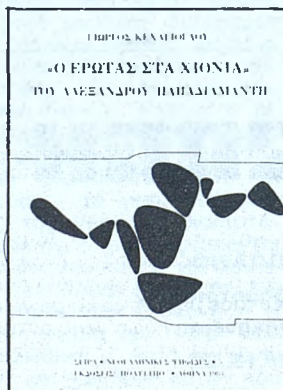
Κύριε Διευθυντή,

Με λύπη μου διάβασα στο «ΑΝΤΙ» της 24 Μαρτίου τ.ε., σελίδες 11, 12 ένα άρθρο στο οποίο περισσεύουν οι ειρωνείες και ανακρίβειες σε βάρος μου.

Αντιπαρέρχομαι τις ειρωνείες, που αποκαλύπτουν απλώς τις προθέσεις του συντάκτη του.

Οι ανακρίβειες όμως γιατί να παρεισφύρουν, αφού με ένα τηλεφώνημα θα μπορούσατε να πληροφορηθείτε την αλήθεια και βεβαίως να την σχολιάσετε ακόμη και με κάθε αυστηρότητα, αν το θέλατε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΧΑΓΙΟΓΛΟΥ
«Ο ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΑ ΧΙΟΝΙΑ» ΤΟΥ
ΑΛ. ΠΑΠΑΝΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
Δεινοκράτους 131
Αθήνα 115 21, τηλ. 72.49.300

Γράφει λοιπόν: «... τον περασμένο μήνα (ο Σ. Κωστόπουλος) εισέπραξε με εντολή του Αναπληρωτή υπουργού Προεδρίας Δημήτρη Μαρούδα προς την ΕΤ-1 370.000 δρχ.».

Ουδέποτε γράφτηκε ή δόθηκε καθ' οιονδήποτε τρόπο τέτοια εντολή και ουδέποτε εισέπραξα το ως άνω ποσό. Η αμοιβή μου εξακολουθεί να είναι 103.000 δραχμές (καθαρές) το μήνα, και αυτό για εργασία, που όπως καλώς γνωρίζετε, υπερβαίνει το 17ωρο την ημέρα.

Το γεγονός ότι εργάζομαι τα Σαββατοκύριακα και οι υπερωρίες μου είναι 220 ώρες το μήνα, γιατί θα έπρεπε να αποτελεί στοιχείο επιλήψιμο; Φτάσαμε στο σημείο να κατηγορούμε τώρα και την εργατικότητα; Προς θεού, ποιά αντίληψη υπαγορεύει τέτοιες «περιέργες εκτιμήσεις»;

Θέλει δηλαδή ο συντάκτης σας να μου απαγορεύσει το δικαίωμα της εργασίας, που επιβάλλεται άλλωστε από τις υποχρεώσεις μου, ή θα τον ικανοποιούσε να εργάζομαι εξαντλητικά και να μην έχω τη δυνατότητα να διεκδικήσω σε εύθετο χρόνο τη νόμιμη αμμοιβή μου, είτε με ημέρες ανάπαυσης όπως τώρα προτιμώ, αλλά είτε και σε χρέμα;

Πιστεύω ότι οι όποιες σκοπιμότητες, πολιτικές ή άλλου είδους, δεν επιτρέπεται να μας παρασύρουν σε ενέργειες που βλάπτουν αδικώς και αναίτιως πρόσωπα, κάτω από μια επίφαση ενημέρωσης του κοινού.

Το τέχνασμα δημιουργίας εντυπώσεων με παραπλανητικά στοιχεία έχει τον τελευταίο καιρό χρησιμοποιηθεί κατά κόρον και θεωρώ ότι μόνον φανατικοί και εμπαιθείς είναι πρόθυμοι να το υιοθετήσουν. Πάντα πιστεύω ότι το «ANTI» δεν ενδιαφέρεται για τέτοιας μορφής αναγνώστες.

Πολλά θα μπορούσα ακόμη να γράψω, αλλά σέβομαι το χώρο και το χρόνο σας.

Τελειώνω εκφράζοντας τη βαθειά μου πικρία και ελπίζω να μη χρειασθεί να επανέλθω στο ίδιο θέμα.

Την κριτική σας και την δέχομαι και την χρειάζομαι σαν άτομο που κινείται στο χώρο της πολιτικής. Αρνούμαι όμως την υπέρπουσα υπερβολή και διαβολή.

Φιλικά

Σωτήρης Κωστόπουλος
27-3-1989

ΤΟ ΓΚΑΡΑΖ

● Από την παράταξη «Αθήνα - Αναγέννηση» πήραμε την επιστολή που ακολουθεί.

Αγαπητό ANTI, στο τεύχος της 24 Φεβρουαρίου διάβασα σχόλιο με τίτλο «Γκαράζ και πράσινο» το οποίο αφορούσε τη δημιουργία γκαράζ στο χώρο μπροστά από τον Ευαγγελισμό από το Δήμο Αθηναίων. Πολύ σωστά επισημαίνει ο συντάκτης ότι «το γκαράζ αυτό όχι μόνο δεν πρόκειται να λύσει το πρόβλημα στάθμευσης της περιοχής αλλά θα δημιουργήσει και άλλα πολύ οξύτερα: αύξηση της ρύπανσης και του θορύβου, παρακώλυση των συγκοινωνιών, της εισόδου και εξόδου των ασθενοφόρων του Ευαγγελισμού. Το χειρότερο μάλιστα είναι η καταστροφή του πάρκου της οδού Υψηλάντου, το οποίο αποτελεί κάποια εστία πράσινου της περιοχής. Στη συνέχεια συνδέοντας το γκαράζ της Υψηλάντου με το υπό καταδάφιση γκαράζ της Καρνεάδου τονίζει: «Και όλα αυτά όταν καταργείται το μεγάλο γκαράζ των πεντακοσίων θέσεων της οδού Καρνεάδου για την ανέγερση πολυώροφου πολυκαταστήματος χωρίς καμιά σχεδόν αντίδραση της δημοτικής αρχής».

Πράγματι σαν Δημοτικός Σύμβουλος που έζησα από κοντά την εξέλιξη του όλου θέματος μπορώ να πω ότι η δημοτική αρχή όχι μόνον δεν αντέδρασε —βρίσκω αρκετά ήπια την έκφραση— αλλά αντίθετα η στάση της υπήρξε εγκληματική, αφού προτίμη-

σε να υπηρετήσει τα επιχειρηματικά συμφέροντα του μεγαλοκεφαλαιούχου και να κωφώσει απέναντι στις δικαιολογημένες αντιδράσεις και διαμαρτυρίες των κατοίκων που αυτοί άλλωστε θα υποστούν την ταλαιπωρία από το γκρέμισμα του γκαράζ και την οικοδόμηση του μεγάλου εμπορικού κέντρου. Για να εξηγήσω όμως τα παραπάνω και να κατανοήσουν οι αγαπητοί αναγνώστες σου τι ακριβώς έγινε, επιτρέψέ μου να κάνω μια μικρή κατάχρηση του χώρου σου.

Είναι γνωστό ότι μετά από αγώνες της προηγούμενης Δημοτικής Αρχής μεταβιβάστηκε στο Δήμο Αθηναίων η αρμοδιότητα τροποποιήσεως του σχεδίου πόλεως. Ανήκει πλέον σε μας και όχι στο ΥΠΕΧΩΔΕ το δικαίωμα να τροποποιούμε το σχέδιο και να διασφαλίσουμε ό,τι μπορούμε. Γι' αυτό και η Δημοτική Παράταξη μας ΑΘΗΝΑ - ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ, με επικεφαλής τον Δημ. Μπέη, ανταποκρινόμενοι στο αίτημα των κατοίκων υπέβαλε στον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου το από 19 Απριλίου έγγραφο ζητώντας τη λήψη άμεσης απόφασης για την αναστολή των οικοδομικών εργασιών στο γκαράζ της οδού Καρνεάδου.

Ταυτόχρονα ζητούσαμε τη λήψη απόφασης «με την οποία όλα τα υπάρχοντα γκαράζ θα χαρακτηρίζονται ως χώροι όπου επιτρεπόμενη χρήση θα είναι μόνον η λειτουργία σταθμών αυτοκινήτων». Στη συνεδρίαση της 25ης Απριλίου το αίτημά μας συζητήθηκε ως έκτακτο θέμα και λήφθηκε ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου τόσο για την αναστολή των οικοδομικών εργασιών στο γκαράζ Καρνεάδου όσο και για την τροποποίηση του σχεδίου πόλεως ώστε ο χώρος του γκαράζ να θεσμοθετηθεί για αποκλειστική χρήση σταθμού αυτοκινήτων. Ομόφωνα υπήρξε και για το αίτημα νομοθετικής δέσμευσης όλων των γκαράζ που λειτουργούν στο Δήμο μας.

Θέλω να τονίσω, ότι στη συζήτηση αυτή του Δημοτικού Συμβουλίου δεν ήταν παρών ο κ. Έβερτ ο οποίος δεν δίστασε μετά λίγο καιρό να εισηγήσει τη λήψη νέας αντίθετης απόφασης. Ο κ. Έβερτ δέχθηκε τις διαμαρτυρίες του εφοπλιστή, κ. Μάρκου Λαιμού, ο οποίος έχει αγοράσει το γκαράζ και θέλει να το γκρεμίσει για να κατασκευάσει εμπορικό κέντρο, πράγμα που όπως τονίζεται και στην

επιστολή θα επιβαρύνει ακόμα περισσότερο την ήδη κορεσμένη περιοχή.

Ο κ. Έβερτ αντί να ενεργήσει υπέρ του δημοτικού συμφέροντος και να προστατεύσει την ποιότητα ζωής των πολιτών, προτίμησε να ικανοποιήσει τα επιχειρηματικά συμφέροντα του κ. Λαιμού.

Έτσι απέστειλε στο δημοτικό συμβούλιο το υπ' αριθ. 50542/16.6.88 έγγραφο, όπου επικαλούμενος μια περίεργη απόφαση του Νομάρχη ακύρωσης της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, εισηγήθηκε τη λήψη νέας απόφασης με την οποία να επιτρέπεται η κατασκευή του εμπορικού κέντρου με δέσμευση την υποχρεωτική κατασκευή πενταώροφου υπόγειου γκαράζ, μέρους του οποίου θα λειτουργεί υποχρεωτικά για δημόσια χρήση ενώ το υπόλοιπο θα χρησιμοποιείται από την εμπορική επιχείρηση. Γίνεται γνωστό, ότι η πρόταση αυτή του κ. Έβερτ συμπίπτει και με τα σχέδια του κ. Λαιμού, που είχε υποβάλει στο πολεοδομικό γραφείο. Δυστυχώς η πλειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου υπάκουσε στις εντολές του Έβερτ και με νέα απόφαση αναιρέσει την παλαιά ομόφωνη απόφαση. Έτσι σε λίγο θα γκρεμισθεί το γκαράζ της Καρνεάδου και για 2-3 χρόνια θα χτίζεται το μεγαθήριο του εμπορικού κέντρου με το υπόγειο γκαράζ, το οποίο θα δώσει μεν κέρδη στον κ. Λαιμό αλλά θα υποβαθμίσει τη ζωή σε ολόκληρη την περιοχή. Τελειώνοντας θέλω να τονίσω ότι ο κ. Έβερτ έκανε προσφυγή στον υπουργό Εσωτερικών κατέφυγε δε και στο Συμβούλιο Επικρατείας, όταν ο Νομάρχης ακύρωσε την απόφαση να ξαναδώσει στη γνωστή λεωφόρο το όνομα της Βασιλίσσας Σοφίας αντί του Ελευθερίου Βενιζέλου.

Καμιά όμως αντίδραση δεν επέδειξε για το θέμα του γκαράζ της οδού Καρνεάδου, γιατί ασφαλώς προτίμησε να εξυπηρετήσει τον κ. Λαιμό.

Ευχαριστώ για την φιλοξενία
Γιώργος Αναγνωστόπουλος
Δημοτικός Σύμβουλος
Αθηνών

ΑΠΩΛΕΙΣ

● Ο κ. Γ. Πανούσης μας έστειλε επιστολή απαντητική σε δημοσίευσμα του Ημεροδότη, που δυστυχώς απώλεσθη. Παρακαλούμε να την ξαναστείλει για να δημοσιευθεί —μαζί με την απάντησή βεβαίως.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
Δημοχάρους 60
115 21 Αθήνα
Τηλ. 72.32.713 — 72.32.819
72.49.300 — 72.48.240

- Συντακτική επιτροπή:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΗΣ
ΤΑΚΗΣ ΚΑΦΕΤΖΗΣ
ΧΡ. ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΩΡΟΣ
- Εκδότης:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δεινοκράτους 131
115 21 Αθήνα
- Σύμβουλος έκδοσης:
ΔΗΜ. ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗΣ
- Διαφημίσεις:
ΑΛΕΚΑ ΣΗΜΑΝΤΗΡΑ
- Γραμματεία-Λογιστήριο:
ΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΠΟΥ
- Σελιδοποίηση, Μοντάζ:
ΤΑΣΙΑ ΛΕΒΟΝ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ
- Φωτοστοιχειοθεσία —
Αναπαραγωγή φίλμς:
«ΠΟΛΥΤΥΠΟ»
Δεινοκράτους 131
Τηλ. 72.49.300
- Εκτύπωση:
«ΝΕΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ» Α.Ε.
Μπουμπουλίνιας 16
Τηλ. 27.94.550
- Κάθε ενυπόγραφο άρθρο εκφράζει τις απόψεις του συγγραφέα του.
- Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Εξαμ. 1.650 δρχ. ·
Ετήσια 3.300
Ετήσια Οργανισμών,
Τραπεζών, κτλ.: 10.000 δρχ.
Φοιτητική ετήσια: 2.800

Εξωτερικού

Ευρώπη - Μεσογ. χώρες:
εξάμηνη: δολ. 25
ετήσια: δολ. 50
Η.Π.Α. - Καναδάς - Αν. Ασία -
Αυστραλία - Ωκεανία:
εξάμηνη: δολ. 28
ετήσια: δολ. 57

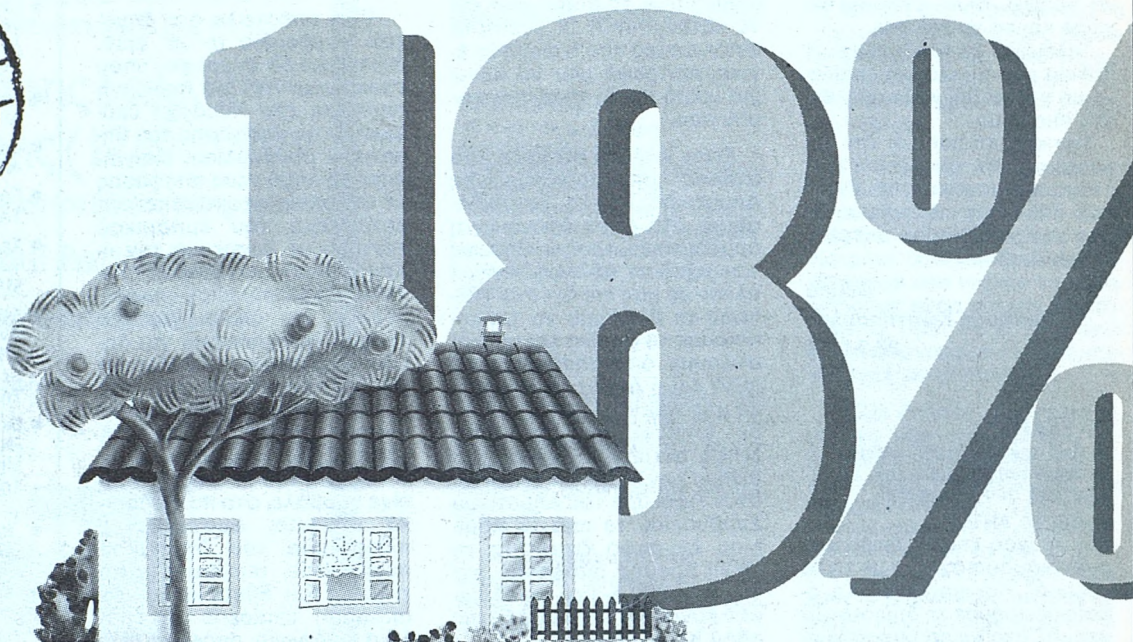
● Εμβάσματα, επιταγές:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δημοχάρους 60
115 21 ΑΘΗΝΑ

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: δρχ. 150
ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: δρχ. 250

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

- Για τα βιβλιοπωλεία της Αθήνας:
Περιοδικό «ANTI»
Δημοχάρους 60
τηλ.: 72.32.713 - 72.32.819
- Για τα βιβλιοπωλεία Β. Ελλάδας:
Κέντρο του βιβλίου.
Α. Πουλοκτσή και Σία Ε.Ε.
Λαοσάνη 9,
Τηλ. (031) 285.857
54 622 Θεσσαλονίκη

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ

ΝΕΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

3,5% ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟ ΑΠΛΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ

**ΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΣΑΣ ΣΤΟ
ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
ΠΡΙΜΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ.**

Τώρα, το Στεγαστικό Ταμειυτήριο της Κτηματικής Τράπεζας αυξάνει τη δύναμη του περισσότερο από κάθε άλλο απλό ταμειυτήριο. Γιατί σας προσφέρει:

☐ Επιτόκιο καταθέσεων 18% (επιτόκιο απλού ταμειυτηρίου 14,5% + κρατική πριμοδότηση 3,5%) εφόσον θέλετε να αποκτήσετε πρώτη κατοικία.

☐ Ανατοκισμό στους τόκους και την κρατική πριμοδότηση κάθε εξαμήνο, που αυξάνει ακόμη περισσότερο το κεφάλαιό σας.

☐ Δικαίωμα να πάρετε μακροπρόθεσμο στεγαστικό δάνειο, ίσο με τις καταθέσεις σας και τους τόκους σας, μετά από δύο χρόνια. Το ποσό του δανείου ανεβαίνει στο 125% μετά από τρία χρόνια και στο 150% μετά από τέσσερα χρόνια.

☐ Ενισχυμένη χρηματοδότηση, που φθάνει στο 75% της αξίας του ακινήτου.

**...ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΟΥ
ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ
ΕΠΙΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ**

Τα χαμηλότοκα μακροπρόθεσμα δάνεια του Στεγαστικού Ταμειυτηρίου για την απόκτηση πρώτης κατοικίας, χάρη στην κρατική επιδότηση του επιτοκίου, σας συμφέρουν ακόμη περισσότερο. Χορηγούνται με επιτόκια 12% έως 14,5% (μετά την επιδότηση) και εξοφλούνται σε 15 χρόνια.

ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
κτίζει το αύριο σήμερα

Και μην ξεχνάτε, οι τόκοι των δανείων σας εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημά σας. Έτσι τα δάνεια γίνονται ακόμη πιο χαμηλότοκα.

Για σας που θέλετε να αποκτήσετε πρώτη επαγγελματική στέγη – με επιδότηση του στεγαστικού δανείου σας – δεύτερη κατοικία, εξοχικό, ή να γίνετε καταθέτης του προγράμματος μακρόχρονης αποταμίευσης, ισχύουν οι παλιοί συμφέροντες όροι του Στεγαστικού Ταμειυτηρίου της Κτηματικής Τράπεζας.

Ανοίξτε και σεις ένα λογαριασμό καταθέσεων στο Στεγαστικό Ταμειυτήριο της Κτηματικής Τράπεζας και δώστε στα χρήματά σας **πολλαπλή δύναμη**.

Επισκεφθείτε τώρα αμέσως τα Καταστήματα της Κτηματικής Τράπεζας και ζητήστε περισσότερες πληροφορίες.

Ἐκδόσεις Στιγμή
 ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 91-93, ΑΘΗΝΑ 114 73
 τηλ. 36.44.064

Γεωργίου Χορτάση
ΕΡΩΦΙΛΗ
 ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
 Στυλιανός Ἀλεξίου - Μάρθα Ἀποσκίτη

Ἰωάννη Ἀνδρέα Τρωίλου
ΡΟΔΟΛΙΝΟΣ
 ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
 Στυλιανός Ἀλεξίου Μάρθα Ἀποσκίτη

Στυλιανός Ἀλεξίου
 Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
 ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ
 Μελέτη φιλολογική και ιστορική

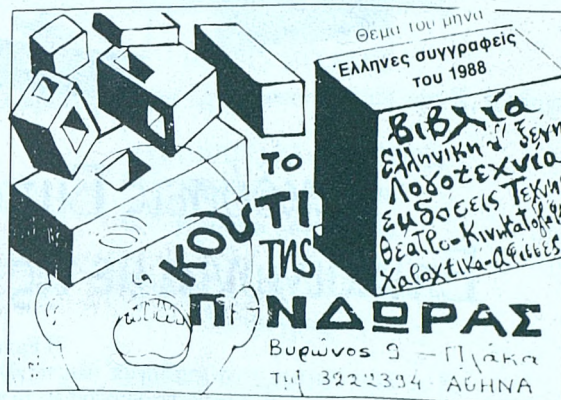
Οδύλλιαμ Σαίξπηρ
ΣΟΝΕΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΕΚΚΛΟΓΗ-ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
 Στυλιανός Ἀλεξίου

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΧΙΝΑΣ

αναφορά περιπτώσεων

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΕ ΕΠΑΥΣΗΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ

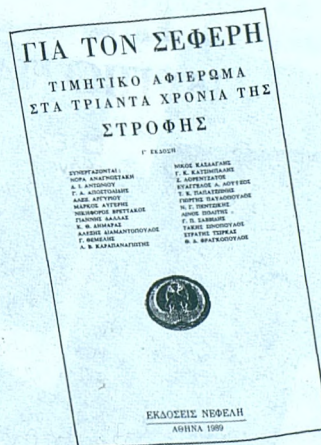
ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΕΦΕΡΗ

ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΟΦΗΣ

Ἐνα βιβλίο πού —μέ τήν πρώτη ἔκδοσή του, 1961— ἀποτέλεσε σταθμό στά χρονικά τῆς νεοελληνικῆς κριτικῆς καί τῶν σεφερικῶν μελετῶν, καί πού ἡ προσφορά του σήμερα ἐξακολουθεῖ νά παραμένει ἀξεπέραστη.

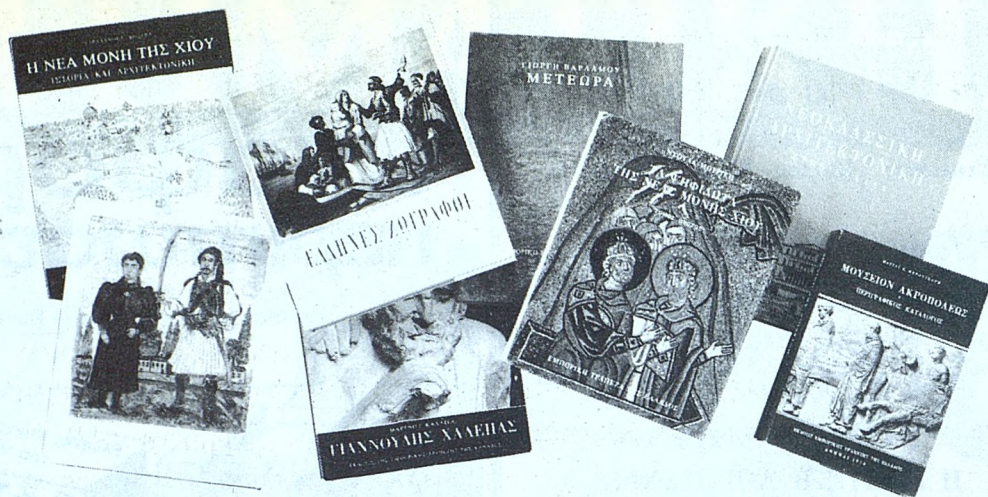

Ἐπιμέλεια
 Γ. Π. ΣΑΒΒΙΔΗΣ
 ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΖΕΝΑΚΟΣ

1979-1989
 ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ
 ΝΕΦΕΛΗ

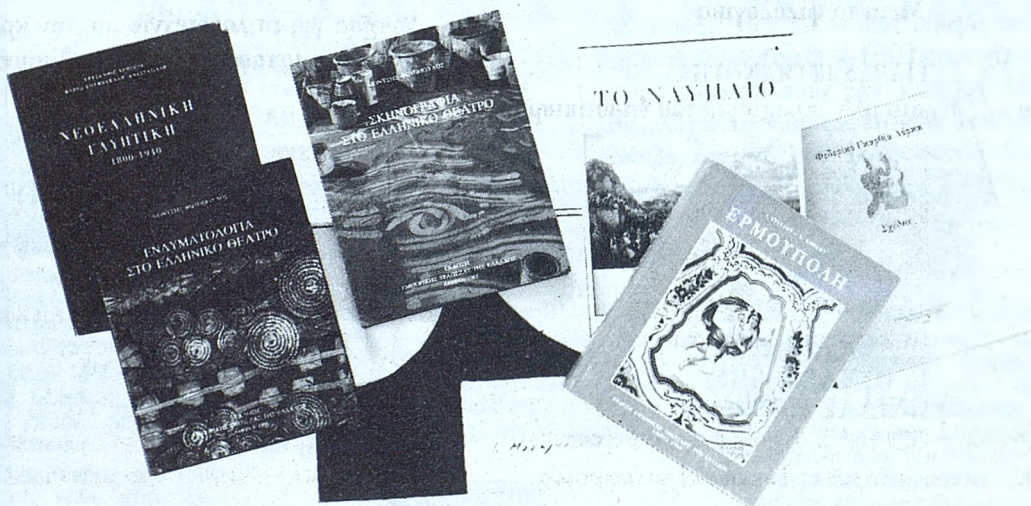
ΝΕΦΕΛΗ

Εκδόσεις Εμπορικής Τράπεζας. Επικοινωνία με τις πολιτιστικές μας αξίες.

Η Εμπορική Τράπεζα,
πρώτη απ' όλες τις ελληνικές Τράπεζες, από το 1957,
έχοντας συνειδητοποιήσει το πολιτιστικό της χρέος προς τον λαό μας,
προσφέρει εξαιρετικής αξίας καλλιτεχνικές εκδόσεις,
όπου ταμειύει και προβάλλει την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Είκοσι ογκώδεις τόμοι
και τριάντα περίπου καλλιτεχνικά ημερολόγια
αποτελούν την ως σήμερα συγκομιδή και προσφορά της,
ενώ συγχρόνως ετοιμάζει νέα έργα-κορυφώσεις
ενός εκδοτικού οραματισμού μεγάλης εθνικής σημασίας.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Κ Υ Κ Λ Ο Φ Ο Ρ Ο Υ Ν

ΧΡΗΣΙΜΑ ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥΣ

ΑΔΑΜΟΣ ΤΑΚΗΣ

Η λογοτεχνική μας κληρονομιά

Τόμος Α': *Πεζογράφοι*

Τόμος Β': *Ποιητές*

Πνευματικές γνωριμίες

ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ ΓΙΑΓΚΟΣ

Ο γυρισμός του Οδυσσέα κι ο νόστος της ποίησης
στην πολιτεία

ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Δεκαεπτά κείμενα για τον Γ. Σεφέρη

ΔΑΛΛΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

Τα βήματα του Χρόνου

ΔΑΛΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ

Κωνσταντίνος Γεωργίου Καρυωτάκης,
δημόσιος υπάλληλος εξ Αθηνών,
μετατεθείς εις Πρέβεζαν εσχάτως

ΚΑΡΒΕΛΗΣ ΤΑΚΗΣ

Δεύτερη ανάγνωση

ΚΟΥΣΟΥΛΑΣ ΛΟΥΚΑΣ

Μετά τα φιλολογικά

ΚΡΙΑΡΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Πρόσωπα και θέματα από την ιστορία του δημοτικισμού

ΛΑΛΑ-ΚΡΙΣΤ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

Στο καλειδοσκόπιο του Γιώργου Χειμωνά

ΛΕΚΑΤΣΑΣ ΠΑΝΑΓΗΣ

Η μητριαρχία και η σύγκρουσή της
με την ελληνική πατριαρχία

ΜΑΡΑΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΝΑΛΗΣ: Ιδεολογία και ποίηση
ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ: Τέχνη και μεταφυσική

ΜΕΡΑΚΛΗΣ Μ. Γ.

Τέσσερα δοκίμια για τον Κ. Π. Καβάφη
Προσεγγίσεις στην ελληνική πεζογραφία
(*Ο αστικός χώρος*)

ΜΗΛΙΩΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Υποθέσεις (*Κριτικά κείμενα*)

ΠΙΕΡΗΣ ΜΙΧΑΗΛΣ

Χώρος, φως και λόγος στην ποίηση του Κ. Καβάφη

ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

Τέχνη και εξουσία

Κρίσιμη λογοτεχνία

ΣΚΙΑΔΑΣ ΑΡΙΣΤΟΞΕΝΟΣ

Μικρογραφίες

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ Δ. Ν.

Μινύρισμα πηνού χειμαζομένου
(*Φιλολογικά στον Παπαδιαμάντη*)

ΤΣΑΚΝΙΑΣ ΣΠΥΡΟΣ

Δακτυλικά αποτυπώματα (*Κριτικά κείμενα*)

ΜΠΑΡΤ Ρ., ΣΤΑΪΝΕΡ ΤΖ., ΠΥΤΤΟΡ Μ., ΛΟΤΖ ΝΤ.,
ΟΥΙΛΣΟΝ Ρ. κ.ά.

Δοκίμια για τη λογοτεχνία και την κριτική
(*Επιλογή-μετάφραση: Σπύρος Τσακνιάς*)

ΠΛΩΡΙΤΗΣ ΜΑΡΙΟΣ

Τέχνη, γλώσσα και εξουσία

(*Εννιά επίκαιρα σχόλια γύρω σε τρία ατέρμονα θέματα*)

ΣΕΦΕΡΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ - ΚΑΡΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΤΡΕΑΣ

Αλληλογραφία (1931-1960)

(*Φιλολογική επιμέλεια: Φώτης Δημητρακόπουλος*)

ΣΕΦΕΡΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

Το βυσσινί τετράδιο. Ανεμολόγιο - λέξεις - βότανα και
ορθογραφικά (*Παρουσίαση - σχόλια -
σημειώσεις: Φώτης Δημητρακόπουλος*)

Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ Κ Α Σ Τ Α Ν Ι Ω Τ Η

Η σύγχρονη εκδοτική παρουσία στα ελληνικά γράμματα
Ζ. Πηγής 3, 106 78 Αθήνα. Τηλ. 360.32.34 - 36.01.331

Κ Υ Κ Λ Ο Φ Ο Ρ Ο Υ Ν

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΒΡΕΤΤΟΣ Σ. - ΒΡΕΤΤΟΥ-ΚΟΥΙΔΑ Π.
Θέματα Εκδόσεων σύγχρονου προβληματισμού

ΓΕΩΡΓΟΤΑΗΣ ΣΤΡΑΤΟΣ - ΡΑΒΑΝΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
Θέματα Φυσικής - Εργο-Ενέργεια - Ορμή-Κρούση
για τους υπογύφους 1ης και 2ης Δέσμης

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ - ΛΟΓΓΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ -
ΜΟΛΦΕΤΑΣ ΣΠΤΡΟΣ
Θέματα Βιολογίας για τους υπογύφους 2ης Δέσμης

ΛΟΓΓΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ - ΜΠΟΤΟΝ ΜΑΡΚΟΣ -
ΣΤΡΙΑΩΤΗΣ ΘΩΜΑΣ - ΚΑΛΟΥΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Προβλήματα Ανόργανης Χημείας
για την Α' και Β' Λυκείου

ΛΟΓΓΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ - ΜΠΟΤΟΝ ΜΑΡΚΟΣ
Θέματα Οργανικής Χημείας
για τους υπογύφους 1ης και 2ης Δέσμης

ΛΟΓΓΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Χημικές αντιδράσεις. Για μαθητές Α'-Β' Λυκείου
και τους υπογύφους 1ης και 2ης Δέσμης

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΙ
Εισηγήσεις στο Β' Σεμινάριο του Κύκλου
του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, Καρδίτσα
15 και 16 Νοεμβρίου 1986

ΝΤΖΟΤΦΡΑΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
Τα τραγούδια μας Ανθολογία (Δημοτικού-Γυμνασίου)

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΒΙΤΩ - ΒΑΛΑΣΗ ΖΩΗ
Διαλέγουμε βιβλία για παιδιά

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Θέματα παιδικής λογοτεχνίας (Ανικνεύσεις)

ΠΕΤΡΟΒΙΤΣ-ΑΝΔΡΟΤΤΣΟΠΟΥΛΟΥ ΛΟΤΗ
Μιλώντας για τα παιδικά βιβλία

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΧΑΡΗΣ - ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου - 1986
Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου - 1987

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΧΑΡΗΣ - ΜΠΑΡΤΖΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου - 1988
Οδηγός παιδικού και νεανικού βιβλίου - 1989

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΧΑΡΗΣ
Επιδείρωση Παιδικής Λογοτεχνίας - Τόμος Α'
Επιδείρωση Παιδικής Λογοτεχνίας - Τόμος Β'
Επιδείρωση Παιδικής Λογοτεχνίας - Τόμος Γ'

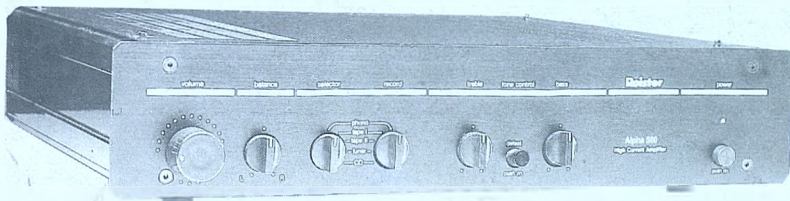
ΚΤΒΙΛΛΙΕ Α. - ΚΑΖΝΕΒ Ζ. - ΜΠΑΛ ΦΡ.
Βασικά θέματα της Κοινωνιολογίας
και κοινωνιολογικό λεξικό

Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ Κ Α Σ Τ Α Ν Ι Ω Τ Η

Η σύγχρονη εκδοτική παρουσία στα ελληνικά γράμματα
Ζ. Πηγής 3, 106 78 Αθήνα. Τηλ. 360.32.34 - 36.01.331

Πρώτοι στην Ελλάδα :

- Κατασκευάσαμε Ηχεία συγκρίσιμα με τα B&W 801 KEF 105 (ΗΧΟΣ 10/82, 5/83).
- Χρησιμοποιήσαμε μεγάφωνα κορυφαίας τεχνολογίας των μεγαλύτερων ευρωπαϊκών κατασκευαστών VIFA, ETON & SCANSPEAK.
- Ανοίξαμε την αγορά της Ευρώπης εκθέτοντας στη διεθνή έκθεση Hi-Fi του Βερολίνου δικές μας σχεδιάσεις πρωτοτύπων ηχείων πικάπ και ενισχυτών class A.
- Εγκαταστήσαμε εργαστήριο μετρήσεων με χρήση IBM computer - controlled FFT analyzer. Οι μηχανικοί μας, που είναι και μουσικοί συνεργάζονται με το Ε.Μ.Π. και την Πολυτεχνική Πατρών.
- Επεξεργαζόμαστε τις μετρήσεις μας με τα πιο προηγμένα προγράμματα εξομοίωσης, βελτιστοποίησης και σχεδίασης C.A.S./C.A.D. (Computer, Aided Simulation & Design).
- Συνεργαζόμαστε στην έρευνα χρησιμοποιώντας προγράμματα ερευνητών από ιδρύματα και Πανεπιστήμια της Αμερικής και Αυστραλίας.
- Μετά από ατέλειωτες ανθρωπώρες επιστημονικής δουλειάς και ακουστικών εκτιμήσεων, παρουσιάζουμε το νέο PS-130 ηχείο αναφοράς, το μόνο στην ελληνική αγορά που με την έξυπνη σχεδίαση γραμμής μεταφοράς μόνο για το μιντραϊτζ, προσφέρει την καθαρή και φυσική αναπαραγωγή, χωρίς τους χρωματισμούς «κουτιού» των κοινών ηχείων.

Roister Alpha 500

Ενισχυτής σε τάξη Α Ισχύος 2x50 W RMS και δυνατότητα παροχής ρεύματος μέχρι 15A. Ειδικά σχεδιασμένη είσοδος για compact disc.

Δυνατότητα ακρόασης διαφορετικής πηγής από αυτήν που συγχρόνως εγγράφεται, καθώς και σύνδεση δύο κασετοφώνων και εγγραφή από το ένα στο άλλο.

Roister

ΣΑΠΦΟΥΣ 145, ΚΑΛΛΙΘΕΑ, 176 75 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 9599088, 9522283

Η εταιρία των πέντε ηπείρων

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ